

ARTE

DE

ARTE

ARTE

6590

72

Esta tasado por su M. y por los señores del su muy alto cōsejo, en España a dos reales, y en Indias a los precios cōtenidos en la tercera hoja.

OR QUANTO EL EMPERADOR, y Rey mi señor por cédulas suyas dio licencia, y mado que vos el Doctor Sancho de Lebrixa Alcalde del crimen, que al presente soys de la audiencia y Chancilleria, que reside en la Ciudad de Granada, y Sebastian de Lebrixa vuestro hermano, o quien vuestro poder ouiere, y no otra persona alguna, pudiesse imprimir, y vender en estos Reynos las obras, que el Maestro Antonio de Lebrixa vuestro padre hizo, glosó, y emendo, por ciertos años, segun mas largo en las dichas cédulas (à que nos referimos) se contiene. Y a ora por parte de vos el dicho Doctor, nos ha sido suplicado, que por que el termino contenido en las dichas cédulas se cumplira presto, y vos estays viejo, y no teneys que dexar a vuestros hijos, fuessemos seruidos prorrogar la dicha licēcia por los dias de vuestra vida, y por los de Antonio de Lebrixa vuestro hijo, mandando que ninguna otra persona pudiesse imprimir, ni vender los dichos tractados en estos reynos, ni traer los a vender de otra parte, porque de algunos dias aca de Frācia y otras partes los traen a vender, contra lo contenido en las dichas cédulas de su Magestad, en que recebis daño, o como la nuestra merced fuessse. Y nos auiedo consideracion a lo que el dicho Antonio de Lebrixa vuestro padre trabajo en hazer las dichas obras. Y vos nos dueys seruido cōtinuamēte. Y por hazer biē y merced à vos y al dicho vuestro hijo. Porla presente prorrogamos, y alargaz

mos el termino de la dicha merced, y licencia, y siendo necessa-
rio os la damos de nueue para en toda vuestra vida, y despues de
lla al dicho Antonio de Lebrixa vuestro hijo, tambien por toda su
vida, contando se desde el dia, que se cumpliere el termino dela
dicha vltima prorrogacion que seos concedio en adelante. Y ma-
damos, que durante los dias de vuestra vida, y despues della, de
la del dicho vuestro hijo, vosotros, o quien el dicho vuestro po-
der ouiere, cada vno en su tiempo, y no otra persona alguna, pue-
dan imprimir, e impriman, y vender, y vendan en estos reynos, y
señorios de Castilla las dichas obras, que el dicho vuestro padre
hizo, glosó, y emendo, ni las trayan a vender de otra parte, sope-
na, que la persona, o personas, que sin tener vuestro poder para
ello, las imprimieren, o vendieren, o hizieren imprimir, o vender
en estos reynos, o las traxeren a vender de otra parte, pierdan
la impresion, que hizieren, y vendieren, y los moldes, y apare-
jos, con que lo hizierē, y los libros, que de otra parte traxeren a
vender. E incurran mas cada vno dellos en pena de treynta mil
maravedis por cada vez, que lo contrario hizieren. La qual diz-
cha pena, mandamos, que se reparta en esta manera. La tercia
parte para la persona, que lo accusare, y la otra tercia parte pa-
ra nuestra Camara, y Fisco, la otra tercia parte para el juez,
que lo sentenciare.

Y mandamos a los del nuestro Consejo Presidentes, y Oydos-
res de las nuestras Audiencias, Alcaldes. Alguaziles de nuestra
casa, y Corte, y Chancillerias, y a todos los Corregidores, Asis-
tentes, Alguaziles, Merinos, Prebostes, y otras justicias, y jue-
zes, qualesquier destos nuestros reynos, y señorios, así a los que
ahora son, como a los que seran de aqui adelante, a quien esta nue-

stra cedula fuere mostrada, que os la guardem, y hagan guardar en todo, y por todo, como en ella se contiene, y guardando la y cumpliendo, no consientan, que las dichas obras se impriman ni vendan en estos reynos, ni las trayan à vender de fuera parte dellos, saluo por vosotros, o por quien vuestro poder ouiere: y no otra persona alguna, so las penas suso dichas. Y no hagan ens de al. Fecha en Valladolid à cinco dias del mes de Diziembre, de mil y quinientos y quarenta y quatro años. Va en tre renglones, donde dize hizo, yala.

YO EL PRINCIPE.

Por mandado de su Alteza.

Pedro de los Cobos.

Esta de nuevo concedida esta merced, à Antonio de Lebrixa, por su vida, y de su hijo, y nieto.

Esta

EL REY.

Esta tassado por su magestad, y por los Señores del muy alto Consejo en España à dos reales, y en las Indias, en esta manera: Que en la ciudad de Sancto Domingo, en la Isla Española, y en las otras Islas de las dichas nuestras Indias, se pueda llevar, y lleue à seys maravedis por cada pliego de las obras: En la nueva España. Y en el nuevo reyno de Granada, à ocho maravedis. En la prouincia de tierra firme, à seys maravedis. Y en las Prouincias del Peru à diez maravedis. Y mandamos à los nuestros Presidentes, y Oydores de las audiencias reales de las dichas nuestras indias, y a otros nuestros qualesquier juezes dellas que vos guarden, y cumplan esta mi cedula. Fecha en valladolid a veynte y seys de Nouiembre, de mil y quinientos y cinquenta y quatro años.

LA PRINCESA.

Por mandado de su Magestad.

Su Alteza en su nombre.

Francisco de Ledesma.

¶ Con licencia del Illustrre señor, el Licenciado
Antonio Barua, Prouisor des
ste Arçobispado.

(S)

A 3 QAD

AD ALTISSIMUM SERENISSIMUM QUE
Dominum Philippum Hispaniarum Principem. &c.

Xanthus Nebriffensis in patris sui Artem
nunc denū excussam.

(?)

PRAEFATIO.

COMMODOVM Nebriff. patris mei
artem excudendam mandaueram Sere
niss. Princeps, cum mihi nuntiatum est,
velle celsitudinem tuam latinis litteris
operam dare. Quo nomine tibi ne pos
tius, an vniuersæ Rep. gratulemur, pas
rum compertum habeo. Quippe tum
Regibus omnia prospere cedere, tum etiam bene cum Reip. agi
omnibus persuasum est, cum Reges litteras ipsas, per quas ad sa
pientiam facile peruenitur, vel didicerint, vel amauerint. Præbuit
hactenus serenitatis tuæ infantia optime indolis plurima documē
ta, facit & pæritia summæ virtutis (quantum in ista ætate vix
optari potest) specimen maximum. Sed hoc vnum tantum poterat
videri ad tantæ expectationis cumulum desse, vt armorum poten
tia, quæ ex longa progenitorum serie velut hereditario in re ob
tines, litterarum simul peritiam coniungere velles. Cæsar ille pris
mus, vnde nomen hoc ad inuictissimum vsque patrem tuum deri
uatum est, non minus laudis apud suos ex litteris sibi comparauit
quam gloriæ apud posteros ex armis reliquit. Et nescio an illam
animi mansuetudinem, quæ seipsum etiam vincebat, prudētiae, quæ
ex litteris didicerat, potius quam ingenio, aut naturæ acceptā re
ferre

ferre debuerit. Alexander Macedo vniuersa fere orbis expugnator prius sub Aristotelis disciplina militauit, quam ad imperium capeſſendum, aciesq; inſtruendas deſcenderet, quem etiam inter bellorum æſtus Iliadis Homerica lectione animum reficere ſolitum, librumq; ſimul cum pugione ſub puluio ſemper habuiſſe memorie proditum eſt. Ego certe (quæ meæ partes ſunt.) aliquod munuſculum Principi meo offerre, quod tam optimo deſiderio, vel auxilio, vel iuuamini eſſe poſſet, non ab re fore putauit. Deceui itaque, quam artem pater meus olim maximæ Iſabellæ regis ne proauæ tuæ conſecrauerat. eandem celſitudini tuæ, vbi priſma rudimenta inuenire, & literarum tyrocinium ponere valeat, nunc denuo nuncupare. Ne autem tanto volumine, quanto hæteſ nus indies creuerat, aut oneri, aut faſtidio foret: magna eius parte detracta, quæ non niſi prouectioribus uſui eſſe poterat, in breue compendium illam redigimus, vt manibus tuis non graue geſtamen, ſed leue (velut enchiridion, eſſe videretur. Hoc igitur, quod ex priſtino pondere leuatum eſt, quod leuius, atque habilis redditum, tuis uſibus dicatum volo. Vale Princeps maxime, & artem

hæc preauorum tuorum primo, deinde inuectiſſimi patris

tui priuilegijs ſuffultam tu itidem amplecti,

& fouere non dedi

generis.

(:)

PROLOGVS.

¶ AELII ANTONII NEBRISSENSIS IN LATINARUM introductionum ultimam recognitionem praefatio incipitur. Ad Lectorem.

(?)

N VNQVAM putaram posse fieri iucundissime Lector, vt ad secundam mearum introductionum Latinarum editionem aliquid addi, detrahi, aut immutari posse videretur, & ecce nunc aliquid addendum, non nihil tollendum, quaedam etiam immutanda occurrunt. Quod si verum est illud Ciceronis, non esse sapientis dicere, nunquam putaram, fateor in insipientiam meam, qui non omnia prospexerim, antequam in vulgus ederetur, tametsi possum ego hanc leuitatem meam excusare, quod non in tamen mea sit culpa factum, quam rei de qua igitur, incertitudine, quae adeo lubrica, instabilis, & varia, est, vt non natura, sed autorum vsu (qui prope innumerabiles sunt) constare posse videtur. Quod si mea culpa vlla est, non est alia profecto, quam legisse multa, atque ex longa lectione depressendisse aliquid, quod in artem reponi deberet, quae manet adhuc aeternumq; monebit obnoxia, & aperta, vt ad suum incrementum aliquid semper accipiat. Quid? quod multa erant deprauata, tum ab excusoribus, tum etiam ab ijs, qui in alieno labore volunt videri ingeniosi, cum alioqui nihil ipsi possint ex se gignere, sed (quem admodum ait poeta Maritalis) corrumpunt sine talione calibes. Et ne, quod antehac fecimus, in prologis scribendis opera abutamur, illud tantum hoc in loco dicam, me non sine pudore quodam accessisse ad terciam hanc editionem faciendam. Polliceorq; atq; tenens aras per sancte iuro, nunquam posthac ex illa qui quam immutaturum, atque huius mei insiurandi non petiturum relaxatios

tionem
ultima
plaria
emenda
Hispa
mibi p
refer
tentia
recur
sit re
teris,
dis fa
ration
posui
dacio

¶ A
Iesur
rus e
& ei
quoc
vt in

PROLOGVS.

tionem, etiam si (vt isti dicunt) sit contra bonos mores. Huiusque
ultima voluntatis meae relicturum in membranis archetypa exem-
plaria ex autographo meo disjuncta, interpuncta, inducta, &
emendata, in omnibus bibliotecis ecclesiarum cathedralium totius
Hispaniae, atque in primis Salmanticensi. gymasij ubi contingit
mihi puero erudiri: atque postea grandaevo eruditionem acceptam
referre, vt si quando suborta fuerit dubitatio, quid ego ex sen-
tentia mea scriptum reliquerim, ad prototypa illa exemplaria
recurratur: simul etiam vt mihi nullus ad veniam regressus pos-
sit relinqui. Sed quia opus est de rebus minutissimis, hoc est, de li-
teris, de syllabis, de punctis, de accentibus, in quibus transcribens
dis facilis est lapsus in errorem, libuit in fronte praemittere adiu-
rationem illam iraei Apostolorum discipuli, quam libris suis pra-
posuit, quaque postea Aquitanicus ille prospero superpauit in emen-
datione chronicorum Eusebij. Ea est huiusmodi.

ADIVRATIO IRENAEI.

¶ Adiuro te, qui transcribis librum hunc per dominum nostrum
Iesum Christum & per gloriosum eius aduentum, quo iudicatus
rus est viuos: & mortuos, vt conferas, postquam transcripseris,
& emendes, illum ad exemplar, vnde scripsisti, diligentissime, hanc
quoque obtestationem, quam facio, similiter facias, & transferas,
vt inuenisti in exemplari.

A 5 Liber

LIBER PRIMVS DE NOMINVM
declinatione.

Prima nominis declinatio.
Cap. I.

Nominatiuo hæc musa
Genitiuo muse

Datiuo muse.

Accusatiuo musam

Vocatiuo ò musa

Ablatiuo à musa.

Plur. Nominatiuo musæ

Genitiuo musarum

Datiuo musis

Accusatiuo musas

Vocatiuo ò musæ

Ablatiuo à musis.

¶ Secunda declinatio ¶

Nominatiuo hic dominus

Genitiuo domini

Datiuo domino

Accusatiuo dominum

Vocatiuo ò domine

Ablatiuo à domino.

Plur. Nominatiuo domini

Genitiuo dominorum

Datiuo dominis

Accusatiuo dominos

Vocatiuo ò domini

Ablatiuo à dominis

Nominatiuo hoc templum

Genitiuo templi.

Datiuo templo

Accusatiuo templum

Vocatiuo ò templum

Ablatiuo ò templo.

Plur. Nominatiuo templa

Genitiuo templorum

Datiuo templis

Accusatiuo templa

Vocatiuo ò templa

Ablatiuo à templis.

¶ Tertia declinatio

Nominatiuo hic sermo

Genitiuo sermonis

Datiuo sermoni

Accusatiuo sermonem

Vocatiuo ò sermo

Ablatiuo à sermone.

Plur. Nominatiuo sermones

Genitiuo sermonum

Datiuo

Datiu

Accu

Voca

Ablat

N

Genit

Datiu

Accu

Voca

Abla

P

Geni

Datiu

Accu

Voca

Abl

Non

Ger

Dat

Acc

Voc

Abl

Gen

Dat

Acc

DE NOMINIS DECLINAT.

Datiuo sermonibus.

Accusatiuo sermones.

Vocatiuo ò sermones.

Ablatiuo à sermonibus.

Nominatiuo hoc tempus.

Genitiuo temporis.

Datiuo tempori.

Accusatiuo tempus.

Vocatiuo ò tempus.

Ablatiuo à tempore.

Pl. Nominatiuo tempora.

Genitiuo temporum.

Datiuo temporibus.

Accusatiuo tempora.

Vocatiuo ò tempora.

Ablatiuo à temporibus.

¶ Quarta declinatio.

Nominatiuo hic sensus.

Genitiuo sensus.

Datiuo sensui.

Accusatiuo sensum.

Vocatiuo ò sensus.

Ablatiuo à sensu.

Plu. Nominatiuo sensus.

Genitiuo sensuum.

Datiuo sensibus.

Accusatiuo sensus.

Vocatiuo ò sensus.

Ablatiuo à sensibus.

Nominatiuo hoc veru.

Genitiuo veru.

Datiuo veru.

Accusatiuo veru.

Vocatiuo ò veru.

Ablatiuo à veru.

Plu. Nominatiuo verua.

Genitiuo veruum.

Datiuo verubus.

Accusatiuo verua.

Vocatiuo ò verua.

Ablatiuo à verubus.

¶ Quinta declinatio.

Nominatiuo hic dies.

Genitiuo diei.

Datiuo diei.

Accusatiuo diem.

Vocatiuo ò dies.

Ablatiuo à die.

Plu. Nominatiuo dies.

Genitiuo dierum.

Datiuo diebus.

Accusatiuo dies.

Vocatiuo ò dies.

Ablatiuo à diebus.

* Adies

LIBER PRIMVS.

¶ Adiectiua prime, & secundæ de declinationis.

Nominatiuo. Bonus, bona, bonũ
Genitiuo, boni, bonæ, boni.

Datiuo, bono, bonæ, bono.

Accusatiuo, bonum, bonã, bonũ.

Vocatiuo, o bone, bona, bonum.

Ablatiuo, à bono, bona, bono.

Plu. Nom. boni, bonæ, bona.

Geni. bonorũ, bonarũ, bonorũ.

Datiuo, bonis.

Accusatiuo, bonos, bonas, bona.

Vocatiuo, ò boni, bonæ, bana.

Ablatiua à bonis.

¶ Adiectiua tertie declinationis.

Ntõ, hic, & hæc, & hoc prudēs

Genitiuo prudentis.

Datiuo prudenti.

Accusat. prudentem: & prudēs.

Vocatiuo, ò prudens.

Ablat. à prudente, vel prudēti.

Pl. Ntõ, prudētes, & prudētia.

Grõ prudentũ, vel prudentium.

Datiuo prudentibus.

Accusa. prudentes, & prudētia

Voc. it. ò prudentes, & prudētia

Ablatiuo à prudentibus.

Ntõ, hic, & hæc breuis, hoc bre
Genitiuo brevis. (ue.

Datiuo breui.

Accusat. breuem, & breue.

Vocatiuo ò brevis, & breue

Ablatiuo à breui.

Plu. Ntõ breues, & breuia.

Genitiuo breuium.

Datiuo breuibus.

Accusatiuo breues, & breuia.

Vocatiuo ò breues, & breuia.

Ablatiuo à breuibus.

Ntõ, hic, & hæc breuior, & hoc

Genitiuo breuioris. (breuius

Datiuo breuiori.

Accusat. breuiorem & breuius.

Vtõ, ò breuior, & breuius.

Ablat. à breuiore, vel breuiori.

Pl. Ntõ breuiiores, & breuius

Genitiuo breuiorum. (ra.

Datiuo breuioribus.

Accusa. breuiiores, & breuiora.

Vocat. ò breuiiores, & breuiora.

Ablatiuo à breuioribus.

Ntõ, hic acer, hæc acris, hoc as

Genitiuo acris. (cre.

Datiuo acri.

Accusatiuo acrem, & acre.

Voca

Vocat

Ablat

Pl

Genit

Datiu

Accu

Voca

Ablat

Nom

Genit

Datiu

Accu

Voca

Abla

P

Grõ

Dati

Acci

Voca

Abla

P

Grõ

Dati

Acci

Voc

Abl

I

EPRONOM. DECLINAT.

Vocatiuo ò acer, acris, & acre.

Ablatiuo ab acri.

Plu. Ntō acres, & acria.

Genitiuo acrium.

Datiuo acribus.

Accusatiuo acres, & acria.

Vocatiuo ò acres, & acria.

Ablatiuo ab acribus.

¶ Nomina irregularia.

Nominatiuo hæc domus.

Genitiuo domi, vel domus.

Datiuo domui.

Accusatiuo domum.

Vocatiuo ò domus.

Ablatiuo à domo.

Plu. Nominatiuo domus.

Gtō domorum, vel domum.

Datiuo domibus.

Accusatiuo domos, vel domus.

Vocatiuo domus.

Ablatiuo à domibus.

Plurali. Ntō duo, duæ, duo.

Gtō duorum, arum, orum.

Datiuo duobus, abus, obus.

Accusa. duos, vel duo, duas, duo

Vocatiuo ò duo, duæ, duo.

Ablatiuo à duobus, abus, obus.

Plu. Ntō ambo, ambæ, ambo.

Gtō amborum, arum, orum.

Datiuo ambobus, abus, obus.

Accfō ambos, l. ābo, ābas, ambo.

Vocatiuo ò ambo, ambæ, ambo.

Ablati. ab ambobus, abus, obus.

Nominatiuo hoc plus.

Genitiuo pluris.

Datiuo pluri.

Accusatiuo plus.

Vocatiuo ò plus.

Ablatiuo à pluri.

Plu. Ntō plures, & plura.

Genitiuo plurium.

Datiuo pluribus.

Accusatiuo plures, & plura.

Vocatiuo ò plures, & plura.

Ablatiuo à pluribus.

¶ De prima Pronominis declinatione. Cap. II.

Nominatiuo Ego.

Genitiuo mei.

Datiuo mihi, vel mi.

Accusatiuo me.

Ablatiuo à me.

Plu. Nominatiuo nos.

Genitiuo nostrum, vel nostri.

Datiuo nobis.

Accus

LIBER PRIMVS

Accusatiuo nos

Ablatiuo à nobis

Nominatiuo tu

Genitiuo tui.

Datiuo tibi

Accusatiuo te

Vocatiuo, ò tu

Ablatiuo à te.

Plu. Nominatiuo vos

Genitiuo vestrum, vel vestri

Datiuo vobis

Accusatiuo vos

Vocatiuo ò vos

Ablatiuo à vobis.

Genitiuo sui

Datiuo sibi

Accusatiuo se

Ablatiuo à se.

Plu. Genitiuo sui

Datiuo sibi

Accusatiuo se

Ablatiuo à se.

¶ Secunda pronominis declinatio.

Nominatiuo hic & hec, & hoc

Genitiuo huius

Datiuo huius.

Accusatiuo hunc, hanc, hoc

Ablatiuo ab hoc, hac, hoc.

Plu. Nominatiuo hi, he, hæc

Genitiuo horum. harum. horum

Datiuo his

Accusatiuo hos, has, hæc

Ablatiuo ab his.

Nominatiuo iste, ista, istud

Genitiuo istius

Datiuo isti:

Accusatiuo istum, istam, istud

Ablatiuo ab isto, ista, isto.

Pl. Nominatiuo isti, istæ, ista

Gtō istorum, istarum, istorum

Datiuo istis.

Accusatiuo istos, istas, ista

Ablatiuo ab istis.

Nominatiuo illi, illa, illud

Genitiuo illius

Datiuo illi

Accusatiuo illum, illam, illud

Ablatiuo ab illo, illa, illo

Plu. Nominatiuo illi, illæ, illa

Gtō illorum, illarum, illorum

Datiuo illis

Accusatiuo illos, illas, illa

Ablatiuo ab illis

Nominatiuo ipse, ipsa, ipsum

Genitis

DE PRONOM. DECLINAT.

Genitiuo ipsius.

Datiuo ipsi.

Accusatiuo ipsum, ipsam, ipsum.

Ablatiuo ab ipso, ipsa, ipso.

Pl. Ntō ipsi, ipse, ipsa.

Gtō ipforum, ipsarum, ipforū.

Datiuo ipsis.

Accusatiuo ipsos, ipsas, ipsa.

Ablatiuo ab ipsis.

Nominatiuo is, ea, id.

Genitiuo eius.

Datiuo ei.

Accusatiuo eum, eam, id.

Ablatiuo ab eo, ea, eo.

Pl. Ntō ei, vel ij, ea, ea.

Genitiuo eorum, earum, eorum.

Datiuo eis, vel ijs.

Accusatiuo eos, eas, ea.

Ablatiuo ab eis, vel ijs.

¶ Tertia pronominis declina-
tio.

Nominatiuo meus, mea, meum.

Genitiuo mei, meae, mei.

Datiuo meo, meae, meo.

Accusatiuo meum, meam, meū.

Vocatiuo ò mi, mea, meum.

Ablatiuo à meo, mea, meo.

Pl. Ntō mei, meae, meae.

Gtō meorum, mearum, meorū.

Datiuo meis.

Accusatiuo meos, meas, mea.

Vocatiuo ò mei, meae, mea.

Ablatiuo à meis.

Nominatiuo tuus, tua, tuum.

Vocatiuo caret.

Nominatiuo suus, sua, suum.

Vocatiuo caret.

Ntō noster, nostra, nostrum.

Voca. ò noster, nostra, nostrum.

Ntō vester, vestra, vestrum.

Vocatiuo caret.

¶ Quarta pronominis declinat

Ntō hic, & haec, & hoc nostras

Genitiuo nostratis.

Datiuo nostrati.

Accusatiuo nostratē, & nostras

Vocatiuo ò nostras.

Ablatiuo à nostrati.

Pl. Ntō nostrates, et nostratia.

Genitiuo nostratū, l. nostratium.

Datiuo nostratibus.

Accō nostrates, & nostratia.

Vtō, ò nostrates, & nostratia.

Ablatiuo à nostratibus.

Ntō hic, & haec, & hoc vestras.

Vocatiuo caret.

Nomina

LIBE PRIMVS.

¶ NOMINA PER SECVNDAM DE-
clinationem pronominis declinata.

Cap. III.

Nominatiuo Vnus, vna, vnum. Genitiuo vnius. Datiuo vni.
Ntō nullus, nulla, nullus. Genitiuo nullius. Datiuo nulli.
Nominatiuo solus, sola, solum. Genitiuo solius. Datiuo soli.
Nominatiuo totus, tota, totum. Genitiuo totius. Datiuo toti.
Nominatiuo alius, alia, aliud. Genitiuo alius. Datiuo ali.
Nominatiuo alter, altera, alterū. Genitiuo alterius. Datiuo alteri.
Nominatiuo vter, vtra, vtrum. Genitiuo vtrius. Datiuo vtri.
Nominatiuo neuter, neutra, neutrum. Gtō neutrius. Datiuo neutri.
Nominatiuo vterq; vtraq; vtrumq;. Gtō vtriusq;. Datiuo vtriq;.

DE HOC NOMINE QVIES,
vel qui, & eius compositis.

Cap. IIII.

Nominatiuo Quis vel qui, quæ, quod, vel quid.
Genitiuo cuius.

Datiuo cui.

Acusatiuo quem, quam, quod, vel quid.

Ablatiuo à quo, qua, quo, vel quid.

Plurali Nominatiuo qui, quæ, quæ.

Genitiuo quorum, quarum, quorum.

Datiuo quis, vel quibus.

Acusatiuo quos, quas, quæ.

Ablatito à quis: vel quibus.

¶ Compos

DE COMPOS. A QVIS, VEL QVL

¶ Composita à Quis vel qui.

¶ Quisq̃, quēq̃, quodq̃, vel quidq̃. Genitiuo cuiusq̃.

Quisquis, quicquid, in nominatiuo, & acusatiuo tantum.

Quisnam, quenam, quodnam, vel quidnam.

Genitiuo cuiusnam.

Quispiam, quēpiam, quodpiam, vel quidpiam.

Genitiuo cuiuspiam.

Quisquam, quēquam, quodquam, vel quidquam.

Genitiuo cuiusquam.

Quisputas, quēputas, quodputas, vel quidputas.

Genitiuo cuiusputas.

Quicumq̃, quēcunq̃, quodcunq̃, vel quidcunq̃.

Genitiuo cuiuscunq̃.

Quidam, quēdam, quoddam, vel quiddam.

Genitiuo cuiusdam.

Quilibet, quēlibet, quodlibet, vel quidlibet.

Genitiuo cuiuslibet.

Quiuis, quēuis, quoduis, vel quiduis.

Genitiuo cuiusuis.

Aliquis, aliqua, aliquod, vel aliquid.

Genitiuo alicuius.

Ecquis, ecqua, ecquod, vel ecquid.

Genitiuo ecuius.

Nequis, nequa, nequod, vel nequid.

Genitiuo necuius.

Nunquis, nunqua, nunquod, vel nunquid.

Genitiuo nuncuius.

Siquis, siqua, siquod, vel siquid.

Genitiuo sicuius.

Vnusquisq̃, vnaqueq̃, vnumquodq̃, vel vnumquidq̃.

Genitiuo vnius cuiusq̃.

LIBER PRIMVS.
DE CONIVGATIONE VERBI

Sum, es, fui, & aliorum verborum.

Cap. V.

SUM, es, fui. Hoc verbum ideo preposuimus alijs verbis regularibus, quia necessarium fuit ad circumloquia verborum passiuorum vocem habentium declinanda. In imperatiuo es, vel sis, seposuimus, quanquam alias diximus, sis non esse huiusmodi vocis, sed es tantum. Nam si habet sit, & simus, site, & sint, cur non habeat & sit? Et cum Vergilius dixit in Bucol. Sis bonus, o felixq; tuus, cur magis, sit optatiui, sis, quam deprecatiui, hoc est, imperatiui modi? Sed quod de site dixi, apud antiquiores tantum fuit. Vt apud Plautum in Gurgulione: site mihi volentes o propitij, & in eodem, site causa mea Lyde Barbari. Susulimus vero, quod alij perperam posuerunt essendo, essendum, quae Gerundia nusquam apud Latinos reperire verissime scripsit Valerius. Ens vero, & si latine dici non posse Seneca in quadam epistola asseuerat, posuimus tamen illud, quia Priscianus ait apud antiquos fuisse, & ab eo composita absens, & praesens adhuc extant, & philosophi necessitate coacti vtuntur eo ad exprimendum, quod ex Graeco interpretatur. on. vsa. on pro hic Ens, haec Ens, hoc Ens. Futurum quoque ab alio verbo sumptum est, quod in vsu non extat, hoc est, Fuo, fuus. à quo etiam mutuat sumus praeteritum, & tempora, quae ab eo formantur. Fore quoque ab eo, quod est forem, sumptum est pro eo, quod futurum est, circumloquium videlicet futuri in finitiui modi. Composita vero ab hoc verbo rationem simplicis sequuntur, nisi quod possum à pos, & sum, aliquando recipit. t. mediam vt possest, potestis, poteram. In imperatiuo postea, potestote. In praeterito,

DE CONIUGATIONIBVS.

No, & temporibus ab eo formatis. s. mutatur in. t. Vt potuit. In futuro quoque indicatiui. t. interponitur. vt potero. Et in particulo presentis temporis: vt potens, quod magis nomen esse videtur. Inuenimus quoque, possetur pro posset. Quadrigarius apud Marcellum, cum non possetur discerni vtrius pideretur victoria. Poteratur pro poterat Caelius dixit apud eundem. Sine periculo bellum geri poteratur. Vergilius quoque libro octauo. Lis quidoue potestur electro, dixit. Prosum quoque à pro compositum se quenti vocali de recipit. Cum praepositionibus saepe componitur, his scilicet, Ab, ad, de, in, inter, ob, prae, pro, super: et Adsum, Desum, Insum, inter sum, Obsum, Prosum, praesum, Sas persum. Sed quemadmodum psum accipit. t. pro. ss. ita profunt euphoniae de seruiens accipit. d. quando sequitur vocalis, vt Proderam, proderas, prodesse.

De Coniugatione verborum.

IN Coniugatione verborum explicanda visum est, quaedam tempora adijcere, ductiq; sumus ad id faciendum antiquorum auctoritate tum ratione, tum etiam necessitate. Adieciimus (inquam) in indicatiuo alterum futurum in voce simile futuri subiunctiui. Imperatiuo in utroq; tempore adieciimus voces alteras similes futuri Optatiui, alteras similes praeterito, aut futuro Subiunctiui. Optatiuo praeterea adieciimus duo tempora. In finitiuo futurum proprium, ultra illa duo circumloquia, quae vulgo habentur. Quod si quis dixerit, frustra haec tempora fuisse adiecta, cum ad aliorum modorum tempora reduci possint, frustra igitur futurum. Optatiui ponimus, quia simili est in voce praesens ti subiunctiui, frustra quasdam imperatiui personas, cum similes sint eiusdem Subiunctiui paribus per sonis. Non igitur per voces

distinguntur tempora, atq; modi verborum, sed ratione significationis, quemadmodum in dictionibus per casus declinatis. Casus enim, & numeri non vocibus, sed significationibus distinguuntur, alioqui nominatiuus, & vocatiuus idem essent casus, quia plerumque similiter desinunt, ablatiuus, & septimus casus vtriusque numeri, datiuus quoque, & ablatiuus plurales, quia semper eodem modo terminantur. Quod si multo commodius est verborum qualitates cum temporibus distincte poni (etiam si aliquod interim addiscentibus dispendium fuerit) quam omnia miscere, atque inculcare, id quod Ioanes Pastrana fecit confundendo modos cum temporibus, consulamus boni, & patiamur hanc tantulam moram, quae sit nobis postea magnam allaturam utilitatem. Adiecinus (inquam) in indicatiuo tempus futurum, quod perfectum dicimus, quoniam alterum, quod est in usu frequentior, imperfectum dici oportet. Nam qui dicit Ego amabo uxorem, nihil aliud designat, quam futurum esse tempus, in quo uxorem amare inchoabit, quemadmodum qui dicit Amo, & Amabant. Qui vero dicit Amauero, non minus impositurum esse finem uxoris amandae significat, quam is, qui dicit Ego amaui, & Ego amaui. Et ne pro libidine nostra haec dixisse videamur, attulimus M. Varronis verba ex secundo de Anologia lib. Quaedam (inquit) sunt tempora imperfecta, ut Disco, Discebam, quaedam vero perfecta, ut Didici, Didiceram, Didicero. Vides inter tempora, vocesque indicatiui, à Varrone positum didicero in futuro perfecto, quod est simile futuro subiunctiui modi. Quare si quis dixerit, cum didicero Bucolica Vergilij, cessabo à labore, Subiunctiuus est. Quod si dixerit, intra decem dies didicero Bucolica Vergilij, Indicatiuus est. Et quemadmodum alibi dixi

DE CONIVGATIONE.

mus, plusquam perfectum indicatiui modi poni pro præterito perfectum, si non ad aliud præteritum referatur, id nunc dicimus de futuro perfecto, ut eius manifesta significatio appareat: indigere altero futuro, ad quod referatur, ut Cicero in Episto. ad Apium, & si cum in provinciam veneris, Ego annuum munus cōfecero, id est, à me confectum erit. Imperatiui quoque modi secundis personis præsentis temporis utriusque numeri vocem futuri Optatiui earundem personarum similes adieciimus, ut ama, vel ames. Amate, vel ametis. Terent. in Heauton. Sollicitudinem istam, quæ te excruciat, omittas, quod tantum significat quātum omittit Horat. ij. Car. Per meos fines, & aprica rura lenis incedas, abeasq; paruis æquus alumnis, quod valet incede, & abi. Iam cum negatione prohibendo, frequens est hic dicendi modus, ut ne neges, ne dicas, ne facias, pro ne nega, ne fac, ne dic, nam prohibitiui modus ad imperatiuum refertur, quod prohibere quodam modo est imperare. Sed & alias significationes hic modus habet: est enim & precativus. Vergi. Parce pio generi & propius res aspice nostras. Est & exortativus, ut o iuvenes tectis, succedite nostris. Est & concessivus, ut Isequere Italian ventis, pete regna per vndas. Et est execratiuus, ut Iuue. Ite, quibus gratum est picta Lupa barbara mitra. In futuro vero Imperatiui, cur omnes voces præteriti perfecti siue futuri Subiunctiui præter quam primæ personæ singularis addiderimus, res ipsa nos admonuit, nam voces ille per modum imperandi frequenter reperiuntur. Cic. in ij. de Orad. Tu quemadmodū his satis facias, vis deris. Iauē. Græculus esuriens in celum, iusseris, ibis. Pers. Dixero ris hæc inter varicosus centuriones. Et illud eiusdem. Venerit hunc dominus momento turbinis exit Marcus dama? nec est res

cesse supleri coniunctionem, vt admodum subiunctiui huiusmodi constructiones referantur Iana vero illa ex euangelio. Tu vis deris, & vos videritis, satis liquet ad huiusmodi tempus pertinere, quanquam apud Græcos loca illa futuri sunt indicatiui. Cum particula negatiua frequentius hæc constructio reperitur, Verg. iij. *Æneid.* Hic tibi ne qua moræ fuerint dispendia tanti Hor. in epi, Mancipijs locuples eget aris Capadocum rex, ne fueris hic tu. Pla. in Epid. Vbi voles pater esse, ibi esto, vbi nolis, ne fueris pater. Quæ voces non magis Subiunctiui sunt, quam illæ, quas futuro perfecto indicatiui tribuimus, cum non vocis, sed significationum diuersitas faciat distinctos modos. Optatiui modi præteritum imperfectum extricauimus à præsentis propterea, quod in sermone Hiss. vtrumq; tempus sub eadem voce diuersos habet sensus, Tempus præter. perfectum Subiunctiui præterito adieci- mus simile ducti tum Diome. auctoritate, tum etiam, ratione significationis, quæ in vsu frequenter reperitur. Verg. vj. *Æn.* Troias na tenus fuerit fortuna secuta, & Luca. in. j. Sed cõditor artis fuerit ista Tages. Ciccr. in lib. de fato. Possidonijs, pace magistri dixerim, quædam cõminisci videtur, quanquam hic dicendi modus nobis videatur futuri temporis huiusmodi, quam præteriti. Est quoque figura loquendi, cum officium prætermisum fuisse à nobis, aut ab alijs cõquerimur, quæ locutio ad hũc modum referri potest, qualis est illa apud Terent. in And. Hemprædiceres. Idẽ in Heu. Fortasse inquit erat, pateretur. Idem in Phor. Sumeret vel fœnore, Verg. iij. *Æn.* Faces in castra tulissem, implestemq; forõs fluminis, natumq; patrenque cum genere extinxem, memet super ipsa dedissem. Idem in eodem. eadem me ad fata vocasses, Idem ambas ferro dolor, atque eadem hora tulisset. Subiunctiui

DECONIVGACIONIBVS.

um ab eo dicatur, quod aliud verbum sibi adiungi desideret, idq;
 nisi per coniugacionem, fieri non possit, non omnes coniunctiones
 omnibus temporibus conueniunt, sed quedam quibusdā. Sed non
 ideo hæc coniunctio cum in verbo Subiunctiuo præponitur: quia
 plerisq; huiusmodi tēporibus a parti potest. Illud tamen aduertens
 dum, Subiunctiuū tēpora non esse satis explicita. Nam præsens ma
 gis significat futurum, aut instans, quā tempus præsens, vt si dixe
 ris, venio, vt legā: lego, vt intelligā. Præ. quoq; imper. nonnunquam
 in tempore præsentis rē fieri significat: vt Verg. v. Aen. Si nunc fo
 ret illa inuenta. Idē in Bucho. Nec tuus hic Neris, nec viueret ipse
 Menaleas. Futurum quoq; tempus aliquando significat: vt Vergi
 Tyrias olim, quæ verteret arces. Idem. Qui mare quæ terras omni
 ditione tenerent. Præteritum quoq; perfectū plerūq; sensum habet
 futuri: vt Terent. in And. Si inde te eximerim, ego pro te mo
 lam. Idem in eodē Certe si rescuerim, adq; in vsu frequenti est vt
 sic dixerim, cum aliquid improprie, aut. barbare loquimur, Quare
 non sine causa Gellius in ambigo reliquit, an huiusmodi vo
 ces præteriti, an futuri Subiunctiuū essent. Est & alia Subiuncti
 ui significatio per modum concedendi, quæ quidē verbi qualitas
 ab alijs modis distinguenda fuit, vt essent modi sex, Cie. in Acadr.
 Sed fuerint illa vetera, si vultis illa cognita. Idem in. ij. defui. Sed
 esto fecerit, si ita vis: Virgil. iij. Aneid. Veram anceps pugna
 fuerat fortuna, fuisset. In futuro quoque reperitur hic modus: vt
 Cicero in Acad. Age restituro Peripateticis, sustinero Epicu
 reos, & per alteram futurum simile præterito. Verg. ij. Georg.
 Haud alios prima crescentis origine mundi illuxisse dies, alium
 ne habuisse tenorem crediderim. Idem eodem, non ego te mensis,
 & Dijs accepta secundis transferim Rhodia.

DE CONIVGATIONE HVIVS

VERBI IRREGVLARIS. SVM.

(?)

Sum, Es, Fui, Esse, Ens, Futurus.

¶ Indicatiuo modo.
Tempore presenti.

¶ Sum.

Es.

Est.

Plurali sumus.

Estis.

Sunt.

¶ Præteri. imperf.

¶ Eram.

Eras.

Erat.

Plurali. Eramus.

Eratis.

Erant.

En la manera de demostrar.

Enel tiempo presente.

Yo soy.

Tu eres.

Aquel es.

Nosotros somos.

Vosotros soys.

Aquellos son.

Enel tiempo passado, y no con-
plido.

Yo era.

Tu eras.

Aquel era.

Nosotros eramos.

Vosotros erades.

Aquellos eran.

Præteri

DE CONIVGATIONIBVS.

Præterito perfect. Enel tiẽpo passado ya cumplido.

Fui. Yo fui, he, y fue sido.

Fuisti. Tu fuyste, has, y vuisse sido.

Fuit. Aquel fue, ha, y vuo sido.

Plurali. Fuimus. Nosotros fuymos, auemos, y vui mos sido.

Fuistis. Vosotros fuystes, autays, y vuis stes sido.

Fuerunt, vel fuere. Aquellos fuerõ, hã, y vuierõ sido

Præterito plusquã perfect. Enel tiẽpo passado, y mas que cũ

Fueram. Yo auia sido. (plido.

Fueras. Tu auias sido.

Fuerat. Aquel auia sido.

Plurali. Fueramus. Nosotros auiamos sido.

Fueratis. Vosotros auiaades sido.

Fuerant. Aquellos auian sido.

Futuro imperfect. Enel tiẽpo, que esta por venir, y

Ero. Yo sere. (no cũplido.

Eris. Tu seras.

Erit. Aquel sera.

Plurali. Erimus. Nosotros seremos.

Eritis. Vosotros sereys.

Erunt. Aquellos seran.

Futuro perfect. Enel tiẽpo, que esta por venir, ya cũplido.

Fuero. Yo aue sido.

Fueris. Tu auras sido.

Fuerit. Aquel aura sido.

LIBER PRIMVS.

Plura. <i>Fuerimus.</i>	Nosotros auremos sido.
<i>Fueritis.</i>	Vosotros aureys sido.
<i>Fuerint.</i>	Aquellos auran sido.

Imperativo modo. En la manera de mandar.

Tempore presenti.	En el tiempo presente
<i>Es, vel sis.</i>	Se tu luego.
<i>Sit.</i>	Sea aquel luego.

Plurali. <i>Simus.</i>	Seamos nosotros luego.
<i>Este vel sitis.</i>	Sed vosotros luego.
<i>Sint.</i>	Sean aquellos luego.

Futuro.	En el tiempo, que esta por venir
<i>Esto vel, fueris.</i>	Se tu despues.
<i>Esto, vel fuerit.</i>	Sea aquel despues.

Plurali. <i>Fuerimus.</i>	Seamos nosotros despues.
<i>Estote, vel fueritis.</i>	Sed vosotros despues.
<i>Sunto, vel fuerint.</i>	Sean aquellos despues.

Optativo modo. En la manera de desear.

Tempore presenti.	En el tiempo presente.
<i>Vtinam esset.</i>	O si yo fuesse.
<i>Esses.</i>	Tu fuesses.
<i>Esset.</i>	Aquel fuesse.

Plurali. <i>Vtinam essemus.</i>	O si nosotros fuessemos.
<i>Essetis.</i>	Vosotros fuessedes.
<i>Essent.</i>	Aquellos fuesssen.

DE CONIVGATIONIBVS.

Præterito imperfecto. En el tiempo passado, y no cumplido.

Vtinam essem. O si yo fuera. do.

Esset. Tu fueras.

Esset. Aquel fuera.

Plurali. Vtinam essemus. O si nosotros fuéramos.

Essetis. Vosotros fuerades.

Esset. Aquellos fueran.

Præterito perfecto. En el tiempo passado ya cumplido (do).

Vtinam fuerim. O si yo aya sido.

Fueris. Tu ayas sido.

Fuerit. Aquel aya sido.

Plur. Vtinam fuerimus. O si nosotros ayamos sido.

Fueritis. Vosotros ayas sido.

Fuerint. Aquellos ayan sido.

(cúplido).

Præc. plusquam perfe. En el tiempo passado, y mas que

Vtinam fuisssem. O si yo vuiera, y vuiesse sido.

Fuisses. Tu vuieras, y vuiessees sido.

Fuisset. Aql vuiera, y vuiessees sido. (sido).

Plural. Vtinam fuisssemus. O si nos vuieramos, y vuiessemos

Fuissetis. Vos vuierades, y vuiesseades sido.

Fuissent. Aquellos vuierā, y vuiesssen sido.

Futuro. En el tiempo que esta por venir.

Vtinam sim. Oxa la yo sea.

Sis. Tu seas.

Sit. Aquel sea.

Nota

LIBER PRIMVS.

Plurali. Vtinam simus.	Oxala nosotros seamos.
Sitis.	Vosotros seays.
Sint.	Aquellos sean.
¶ Suiunctiuo modo.	En la manera de ayuntar.
¶ Tempore præsentis.	En el tiempo presente.
Cum sim.	Como yo sea.
Sis.	Tu seas.
Sit.	Aquel sea.
Plurali. Cum simus.	Como nosotros seamos.
Sitis.	Vosotros seays.
Sint.	Aquellos sean.
Præ. imperf.	En el tiempo passado, y no cumplido.
Cum essen.	Como yo fuera, seria, y fuese.
Esses.	Tu fueras, serias, y fueses.
Esset.	Aquel fuera, seria, y fuese.
Plu. Cum essemus.	Como nos fuéramos, seríamos.
	y fue semos. (señal)
Essetis.	Vos fuerades, y seriades, y fuédes.
Essent.	Aquellos fueran, serian, y fueran.
Præ. perf.	En el tiempo passado ya cumplido.
Cum fuerim.	Como yo aya sido.
Fueris.	Tu aya sido.
Fuerit.	Aquel aya sido.
Plu. Cum fuerimus.	Como nosotros ayamos sido.
Fueritis.	Vosotros aya sido.
Fuerint.	Aquellos ayan sido.

DE CONIVGATIONIBVS.

Præterito plusquam perfectæ. En el tiempo passado mas que el
 1to. plido.

Cum fuisssem. Como yo uiera, y uiesse sido.

Fuisses. Tu uieras, y uiessees sido.

Fuisset. Aquel uiera y uiesse sido.

Plu. Cum fuisssemus. Como nosotros uieramos, y os
 uiessemos sido.

Fuissetis. Vosotros uierades, y uiesseades
 sido.

Fuissent. Aquellos uiera, y uiesssen sido.

Futuro. En el tiẽpo, que esta por venir.

Cum fuerõ. Como yo fere, fuere, y aere sido.

Fueris. Tu seras, fueres, y auras sido.

Fuerit. Aquel sera, fuere, y aura sido.

Plu. Cum fuerimus. Como nos seremos fuereamos, y aures
 mos sido.

Fueritis. Vosotros screys, fueredes, y a
 ures sido.

Fuerint. Aquellos seran, fueren, y auran

¶ Infinitiuo modo. En la indeterminada manera. Sido.

¶ Tempore præsentis. En el tiempo presente.

Esse. Ser.

Præterito. En el tiempo passado.

Fuisse. Auer sido.

Futuro. En el tiempo, que esta por ve
 nir.

Fore, vel futurum. Auer de ser.

PRIMA

LIBER PRIMVS.

PRIMA CONIUGATIO VERBORVM
ACTIVORVM. Cap. VI.

AMO, amas, amau, amare. Amandi, amando, amandum.
Amatum, amatu. Amans, amaturus. Amor, amaris. Amatus, amandus.

ACTIVA VOCE. En la voz actiua.

Indicatiuo modo. En la manera de mostrar.

Tempore presenti. En el tiempo presente.

Amo. Yo amo.

Amas. Tu amas.

Amat. Aquel ama.

Plurali. Amamus. Nosotros amamos.

Amatis. Vosotros amays.

Amant. Aquellos aman.

Præterito imperfecto. En el tiempo pasado, y no cumplido.

Amabam. Yo amaua.

Amabas. Tu amauas.

Amabat. Aquel amaua.

Plurali. Amabamus. Nosotros amauamos.

Amabatis. Vosotros amauades.

Amabant. Aquellos amauan.

Præterito perfecto. En el tiempo pasado, y ya cumplido.

Amavi. Yo ame, he, y uue amado.

Amauisti. Tu amaste, has, y uuiste amado.

Amauit. Aquel amo, ha, y uuo amado.

Plurali. Amauimus. Nosotros amamos, auemos, y uuimos.

Amauistis. Vos amastes, auays, y uuistes amado.

Amuistis.

DE CONIUGATIONIBVS. *(amado.*

Amauerunt, vel amauere. Aquellos amaron, han, y vueron
Præter. plusquam perfect. Enel tiẽpo pasado, y mas quẽcũpli

Amaueram. Yo auia amado. *(do.*

Amaueras. Tu auias amado,

Amauerat. Aquel auia amado.

Plurali. Amauerimus. Nosotros auiamos amado.

Amaueratis. Vosotros auiaades amado.

Amauerant. Aquellos auian amado.

Futuro imperfecto. Enel tiempo, que esta por venir,

Amabo. Yo amare. *(y no cũplido.*

Amabis. Tu amaras.

Amabit. Aquel amara.

Plurali. Amabimus. Nosotros amaremos.

Amabitis. Vosotros amareys.

Amabunt. Aquellos amaran.

Futuro perfecto. Enel tiempo venidero, y ya cũplido.

Amauero. Yo aure amado. *(plido.*

Amaueris. Tu aurás amado.

Amauerit. Aquel aura amado.

Plurali. Amauerimus. Nosotros auremos amado.

Amaueritis. Vosotros aureys amado.

Amauerint. Aquellos auran amado.

Imperatiuo modo. En la manera de mandar.

Tempore presenti. Enel tiempo presente.

Ama, vel ames. Ama tu luego.

Amet. Ame aquel luego.

Plurali. Amemus. Amemos nosotros luego.

Amate, vel amctis. Amad vosotros luego.

Amant.

LIBER PRIMVS.

Amaret.	Aql amara, amaria, y amasse. (amassemos.
Plu. Cũ amaremus.	Como nosotros amaramos, amariamos, y
Amaretis.	Vos amurades, amariades, y amassedes.
Amarent.	Aquellos amaran, amarian, y amassen.
Præterito perfe.	Enel tiempo passado ya cumplido.
Cum amauerim.	Como yo ayada amado.
Amaueris.	Tu ayas amado.
Amauerit.	Aquel aya amado.
Pl. Cũ amauerimus.	Como nosotros ayamos amado.
Amaueritis.	Vosotros ayays amado.
Amauerint.	Aquellos ayan amado.
Pr. plusq. perfect.	Enel tiempo passado, y mas que cumplido.
Cum amauissem.	Como yo uiera, y uiesse amado.
Amauisses.	Tu uieras, y uiesse amado.
Amauisset.	Aquel uiera, y uiesse amado. (mado.
Pl. Cũ amauissemus.	Como nosotros uieramos, y uiessemos
Amauissetis.	Vosotros uicrades, y uiesseades amado.
Amauissent.	Aquellos uieran, y uiesse amado.
Futuro.	Enel tiempo, que esta por venir.
Cum amauiero.	Como yo amare, y uiere, y aure amado.
Amaueris.	Tu amares, y uieres, y auras amado.
Amauerit.	Aquel amare, uiere, y aura amado.
Plu. Cũ amauerimus.	Como nosotros amaremos, y uieremos, y
	auremos amado. (do.
Amaueritis.	Vos amaredes, y uieredes, y aureys amas
Amauerint.	Aquellos amare, y uieren, y auran amado
¶ Infinitiuo modo.	En la manera no determinada.
Tempore presenti.	Enel tiempo presente.

Amare.

DE CONIUGATIONIBVS.

Amare.	Amar.
Præterito.	Enel tiempo passado.
Amauisse.	Auer amado.
Futuro.	Enel tiempo que está por venir.
Amaturū. l. amaturū esse. l. amaturū.	Auer, ò esperar de amar.
¶ Gerūdia substantiu.	Los Gerundios substantiuos son.
Amandi.	De amar.
Amando.	En amando, y siendo amado.
Amandum.	A amar, y ser amado.
Supina verba.	Los verbos supinos son.
Amatum.	A amar.
Amata.	De ser amado.
¶ Participia vocis actiue.	Los participios de la voz actiua.
Præsentis.	Participios del presente son.
Amans.	El que ama.
Futuri.	Los participios del tiempo venidero.
Amaturus. a. um.	El que ha, ò espera de amar.
¶ Verbo impersonali.	En el verbo sin personas.
¶ Indicatiuo modo.	En la manera de demostrar.
Tempore præsentis.	Enel tiempo presente.
Amatur.	Todos aman.
Præte. imperfect.	Enel tiempo passado, y no cumplido.
Amabatur.	Todos amauan.
Præterito perfect.	Enel tiempo passado ya cumplido.
Amatum est, vel fuit.	Todos amaron, hā, y uiueron amado.
Pr. plusq. perfect.	Enel tiempo passado, y mas que cumplido.
Amatū erat. l. fuerat.	Todos auian amado.
Futuro imperfect.	Enel tiempo venidero, y no cumplido.

Amabitur.

Todos amaran.

Futuro Perfecto,

En el tiempo venidero ya cumpli

Amatum erit.

Todos auran amado. (do

¶ Imperatiuo modo.

En la manera de mandar.

Tempore presenti.

En el tiempo presente.

Ametur.

Todos amen luego.

Futuro.

En el tiempo venidero.

Amator, vel amatum sit.

Todos amen despues.

¶ Optatiuo modo.

En la manera de desear.

Tempore presenti.

En el tiempo presente.

Vtinam amaretur.

O si todos amassen. (plido

Præterito imperfecto.

En el tiempe passado, y no cum.

Vtinam amaretur.

O si todos amaran.

Præterito perfecto.

En el tiempo passado ya cūplido.

Vtinam amatum sit, vel fuerit.

O si tados ayā amado. (plido.

Præterito plusq. perfect.

En el tiēpo pasado, y mas q̄ cū

Vtinā amatū esset. vel fuisset.

O si todes vuerā, y vuese amas

Futuro.

En el tiēpo q̄ esta por venir (do.

Vtinam ametur.

Oxala todos amen.

¶ Subiunctiuo modo.

En la manera de ayuntar.

Tempore presenti.

En el tiempo presente.

Cum ametur.

Como todos amen. (do.

Præterito imperfecto.

En el tiēpo passado, y no cūplis

Cum amaretur.

Como todos amarā, amariā y as

massen.

Præterito, perfecto.

En el tiempo passado ya cūplido.

Cum amatum sit vel fuerit.

Como todos ayā amado. (plido.

Præc. plusquam perfecto.

En el tiēpo passa, y mas que cum

Cum

DE CONIVGATIONIBVS.

Cū amātū esset. l. fuisset. Como todos vuerā, y vuessen amado
 Futuro. Enel tiempo venidero.

Cū amātū sit, vel fuerit. Como todos amaren, vueren, y duran
 amado.

¶ Infinitiuo modo. En la indeterminada manera.

Tempore presenti. Enel tiempo presente.

Amari. Todos amar.

Preterito. Enel tiempo passado.

Amatum esse, vel fuisse. Todos auer amado.

Futuro. Enel tiempo venidero.

Amandum, vel amandum esse, vel amatum iri. Todos auer, o espe
 rar de amar.

PASSIVA VOCE.

¶ Indicatiuo modo. En la manera de demostrar.

Tempore presenti. Enel tiempo presente.

Amor. Yo soy amado.

Amaris, vel amare. Tu eres amado.

Amatur. Aquel es amado.

Plurali. Amamur. Nosotros somos amados.

Amamini. Vosotros soys amados.

Amantur. Aquellos son amados.

Præter. imperfecto. Enel tiempo passado, y no cumplido.

Amabar. Yo era amado.

Amabaris, vel amabare. Tu eras amado.

Amabatur. Aquel era amado,

Plurali. Amabamur. Nosotros eramos amados,

Amabamini. Vosotros erades amados,

Amabantur. Aquellos eran amados,

LIBER PRIMVS.

Præterito perfecto. Enel tiempo pasado ya cumplido.

Amatus. a. um. sum, vel fui. Yo fuy, he, y fue sido amado.

Amatus. a. um. es, vel fuisti. Tu fuyste, has, y vüiste sido amado.

Amatus. a. um. est, vel fuit. Aquel fue, ha, y vuo sido amado.

Plu. Amati, amate, amata sumus, vel fuimus. Nosotros fuy, mos, auemos, y vüimos sido amados.

Amati, amate, amata estis, vel fuistis. Vosotros fuystes, aueys, y vüistes sido amados.

Amati, amate, amata sunt, fuerunt, vel fuere. Aquellos fueron, han, y vüieron sido amados.

Præt. Plusq. perfect. Enel tiêpo passado, y mas que cumplido.

Amatus. a. um. eram, vel fueram. Yo auia sido amado.

Amatus. a. um. eras, vel fueras. Tu auias sido amado.

Amatus. a. um. erat, vel fuerat. Aquel auia sido amado.

Plura. Amati, amate, amata eramus, vel fueramus. Nosotros auíamos sido amados.

Amati, amate, amata eratis, vel fueratis. Vosotros auíades sido amados.

Amati. e. a. erant vel fuerant. Aquellos auían sido amados.

Futuro imperfecto. Enel tiempo venidero, y no cumplido.

Amabor. Yo sere amado.

Amaberis, vel amabere. Tu seras amado.

Amabitur. Aquel sera amado.

Plurali. Amabimur. Nosotros seremos amados.

Amabimini. Vosotros sereys amados.

Amabuntur. Aquellos seran amados.

Futuro perfecto. Enel tiempo venidero ya cumplido.

Amatus, amata, amatum. ero. Yo aüre sido amado.

Amatus.

DE CONIVGATIONIBVS.

Amatus, amata, amatum eris.	Tu aurás sido amado.
Amatus, amata, amatum erit.	Aquel aura sido amado.
Plu. Amati. e. a. erimus.	Nosotros auremos sido amados.
Amati, amata, amata eritis.	Vosotros aureys sido amados.
Amati, amata, amata erunt.	Aquellos auran sido amados.
Imperatiuo modo.	En la manera de mandar.
Tempore presenti.	Enel tiempo presente.
Amare, vel ameris.	Se tu amado luego.
Ametur.	Sea aquel amado luego.
Plurali. Amemur.	Seamos nosotros amados luego.
Amamini, vel amemini.	Sed vosotros amados luego.
Amentur.	Sean aquellos amados luego.
Futuro.	Enel tiempo que esta por venir.
Amator, vel amatus sis.	Se tu amado despues.
Amator, vel amatus sit.	Sea aquel amado despues.
Pl. Amemur, l. amati simus.	Seamos nosotros amados despues.
Amamini, vel amati sitis.	Sed vosotros amados despues.
Amantor, vel amati sint.	Sean aquellos amados despues.
Optatiuo modo.	En la manera de deffear.
Tempore presenti.	Enel tiempo presente.
Vtinam amarer.	O si yo fuesse amado.
Amareris, vel amarere.	Tu fuessees amado.
Amaretur.	Aquel fuesse amado.
Plura. Vtinam amaretur.	O si nosotros fuessemos amados.
Amaremini.	Vosotros fuesseades amados.
Amarerentur.	Aquellos fuessean amados.
Præterito imperfecto.	Enel tiempo pasado, y no cūplido.
Vtinam amarer.	O si yo fuera amado.

LIBER PRIMVS.

Amareris, vel amarere.

Tu fueras amado.

Amaretur.

Aquel fuera amado.

(dos

Plu. Vtinā amaremur.

O si nosotros fuéramos ama

Amaremini.

Vosotros fuerades amados.

Amorentur.

Aquellos fueran amados.

Præterito perfecto.

Fuel tiempo pasado ya cumplis

Vtinam Amatus, amata, amatum, sim, vel fuerim.

(do.

O si yo aya sido amado.

Amatus, amata, amatum sis vel fueris. Tu aya sido amado.

Amatus, amata, amatum sit, vel fuerit. Aquel aya sido amado.

Plurali. Vtinam Amati, amatæ, amata simus, vel fuerimus.

O si nosotros ayamos sido amados.

Amati, amatæ, amata sitis, vel fueritis.

Vosotros ayays sido amados.

Amati. e. a. sint, vel fuerint. Aquellos ayan sido amados.

Præt. plusq. perfecto. Enel tiēpo pasado, y mas q̄ cūplis

Vtinam Amatus, amata, amatum essem, vel fuissem.

(do.

O si yo vuiera, y vuiesse sido amado.

Amatus: amata, amatum, esses, vel fuisses.

Tu vuieras, y vuiesse sido amado.

Amatus, amata, amatum esset, vel fuisset.

Aquel vuiera, y vuiesse sido amado.

Plurali. Vtinam amati, amatæ. omata essemus, vel fuissemus.

O si nosotros vuieramos. y vuiesemos sido amados.

Amati, amatæ, amata essetis, vel fuissetis.

Vosotros vuierades, y vuiesedes, sido amados.

Amati, amatæ, amata essent, vel fuissent.

Aquellos vuieran. y vuiesssen sido amados.

Futuro.

DE CONIVGATIONIBVS.

Futuro.	En el tiepo que esta por venir.
(dos) Vtinam amer.	Oxala yo sea amado.
ama Ameris, vel amere.	Tu seas amado.
idos. Ametur.	Aquel sea amado.
is. Plura. Vtinam amemur.	Oxala nosotros seamos amados.
zplis Amemini	Vosotros seays amados.
(do. Amentur.	Aquellos sean amados.
¶ Subiunctiuo modo. En la manera de ayuntar.	
Tempore present.	En el tiempo presente.
Cum amer.	Como yo sea amado.
Ameris, vel amere.	Tu seas amado.
Ametur.	Aquel sea amado.
Plurali. Cum amemur.	Como nosotros seamos amados.
Amemini.	Vosotros seays amados.
Amentur.	Aquellos sean amados.
Præterito imperfecto. En el tiempo passado, y no cumplido.	
Cum amarer.	Como yo fuera, seria, y fuesse
Amareris, vel amarere.	Tu fueras, serias: y fuesses ama
	(do. (do.
Amaretur.	Aql fuera, seria, y fuesse ama
Plurali. Cum amaremur.	Como nosotros fueramos, serias
	mos, y fuessemos, y amados. (dos.
Amaremini.	Vos fuerades, serias, y fuessedes ama
Amarentur.	Aquellos fueran, serian, y fuesse amados.
Præterito perfecto. En el tiempo passado ya cumplido.	
Cum Amatus, amata, amatum sim, vel fuerim.	
Como yo aya sido amado.	

LIBER PRIMVS.

Amatus, amata, amatum sis, vel fueris. Tu ayas sido amado.

Amatus, amata, amatum sit, vel fuerit. Aquel aya sido amado.

Plurali. Cum amati, amatae, amata simus, vel fuerimus.

Como nosotros ayamos sido amados.

Amati, amate, amata sitis, vel fueritis.

Vosotros ayays sido amados.

Amati, amate, amata sint, vel fuerint.

Aquellos ayan sido amados.

Præter. plusq. perfect. Enel tiempo pasado, y mas que cumplido.

Cum amatus, amata, amatum essem, vel fuisssem.

Como yo vuiera, y vuisse sido amado.

Amatus, amata, amatum esses, vel fuisses.

Tu vuieras, y vuieses sido amado.

Amatus, amata, amatum esset, vel fuisset.

Aquel vuiera, y vuisse sido amado.

Plurali. Cum amati, amatae, amata essemus, vel fuisssemus.

Como nosotros vueramos: y vuissemos sido amados.

Amati, amate, amata essetis, vel fuissetis.

Vosotros vuerades, y vuisseedes sido amados.

Amati, mate, amata essent, vel fuissent.

Aquellos vueran, y vuisssen sido amados.

Futuro. Enel tiempo venidero.

Cum amatus, amata, amatum ero, vel fuero.

Como yo seré, fuere, vuiere, y aure sido amado.

Amatus, amata, amatum eris, vel fueris.

Tu seras, fueres, vuieres, y auras sido amado.

Amatus, amata, amatum erit, vel fuerit.

Aquel sera, fuere, y vuiere, y aura sido amado.

Plurali

DE CONIVGATIONIBVS.

Plu. Cū amati, amata, amata erimus, vel fuerimus. Como nos-
tros seremos, fuercmos, viueremos, y auremos sido amados.

Amati, amata, amata eritis, vel fueritis. Vosotros serereys, fuereys
des, viueredes, y aureys sido amados.

Amati, amata, amata erunt, vel fuerint. Aquellos seran, fueren,
viueren, y auran sido amados.

¶ **Infinitiuo modo.** En la manera no determinada.

Tempore presenti. Enel tiempo presente.

Amari. Ser amado.

Præterito Enel tiempo passado.

Amatum, amatam, amatum esse, vel fuisse. Auer sido amado.

Futuro. Enel tiempo que esta por venir.

Amandum, vel amandum esse, vel amatum iri. Auer de ser amado.

¶ **Participia passiue vocis.** Los participios de la voz passiva.

Præteriti. El del tiempo passado.

Amatus, amata, amatum. Lo que es amado.

Futuri. El del tiempo, que esta por venir.

Amandus, amanda, amandum. Lo que ha de ser amado.

¶ SECUNDA CONIVGATIO.

Cap. VII.

Docco, doces, docui, docere. Docendi, docendo, docendum.
Doctum, docti, Docens, docturus. Doceor, doceris, dor-
tus, docendus.

Actius

ACTIVA VOCE.

¶ Indicatiuo modo.

Tempore præfenti, Doceo. Yo enseño.

Doces, docet. Docemus, docetis, docent.

Præterito imperfecto. Docebam. Yo enseñaua.

Docebas, docebat, docebamus. Docebatis, docebant.

Præterito perfecto. Docui. Yo enseñe, he y vue enseñado.

Docuisti, docuit. Docuimus, docuistis, docuerunt. vel docuere.

Præterito plusquã perfecto. Docueram. Yo auia en seña.

Docueras, docuerat. Docueramus, docueratis, docuerant.

Futuro imperfecto. Docebo. Yo enseñare.

Docebis, docebit. Docebinus, docebitis, docebunt.

Futuro perfecto. Docuero. Yo aure enseñado.

Docueris, docuerint. Docuerimus, docueritis, docuerint.

¶ Imperatiuo modo.

Tempore fenti, Doce, vel doceas. Enseña tu luego.

Doceat. Enseñe aquel luego.

Plu. Doceamus, docete, vel doceatis, doceant.

Futuro, Doceto, vel docueris. Enseña tu despues.

Doceto, vel docuerit. Enseñe aquel despues.

Plu. Doceamus, vel docuerimus, Enseñemos. nosotros despues.

Docetote, vel docueritis. Enseñad vosotros despues.

Dacento, vel docuerint. Enseñen aquellos despues.

¶ Optatiuo modo.

Tempore præfenti Vtinam docerem. O si yo enseñasse.

Doceres doceret, Doceremus, doceritis, docerent.

Præterito imperfecto. Vtinam Docerem. O si yo enseñara.

Doceres, doceret, Doceremus, doceretis, docerent.

Præterit.

DE CONIVGATIONIBVS.

Præt. perfectò. Vtinam Docuerim. O si yo aya enseñado.
 Docueris, docuerit. Docuerimus, docueritis, docuerint
P. P. P. Vtinam docuisssem. O si yo viuera, y viuisse enseñado.
 Docuisses, docuissset. Docuisset, ocuisssemus, docuissetis, docuissent.
Futuro. Vtinam Doceam. Oxala yo enseñe.
 Doceas: doceat. Doceamus, doceatis, doceant.

¶ Subiunctiuo modo.

Tempore præsentì. Cum Doceam. Como yo enseñe.
 Doceas, doceat. Doceamus, doceatis, doceant.
P. imp. Cũ Docerẽ. Como yo enseñara, enseñaria, y enseñasse.
 Doceres, doceret, Doceremus, doccretis, docerent.

Præterito. perfectò. Cum docuerim. Como yo aya enseñado.
 Docueris, docuerit. Docuerimus, docueritis, docuerint.

P. P. P. Cũ Docuisssem. Como yo viuera, y viuisse enseñado.
 Docuisses, docuisset. Docuisssemus, docuissetis, docuissent.

Fut. Cũ docuero. Como yo enseñare, viere, y aue enseñado.
 Docueris, docuerit. Docuerimus, docueritis, docuerint.

¶ Infinitiuo modo.

Tempore præsentì. Docere. Enseñar.
Præterito. Docuisse. Auer enseñado.
Futu. Docturũ. l. docturum esse. vel doctũ ire. Auer de enseñar.

¶ Gerundia substantiua.

Docendi. De enseñar.
Docendo. En enseñando, y siendo enseñado.
Docendum. A enseñar, y ser enseñado.

¶ Supina verba.

Doctum. A enseñar.
Doctu. De ser enseñado.

LIBER PRIMVS.

¶ Participium presentis.

Docens.

El que enseña.

¶ Participium futuri.

Docturus. a. um.

El que ha de enseñar.

VERBUM IMPERSONALE

¶ Indicatiuo modo.

Tempore presentis. Docetur. Todos enseñan.

Præterito imperfecto. Docbatur. Todos enseñaran.

Pr. perf. Doctū est. l. fuit. Todos enseñarō, hā. y vueron enseñō

P. P. P. Doctū erat, vel fuerat. Todos auā enseñado.

Futuro imperfecto. Docebitur. Todos enseñaran.

Futuro perfecto. Doctum erit. Todos auran enseñado.

¶ Imperatiuo modo.

Tempore presentis. Doceatur. Todos enseñen luego.

Futuro. Docetur, vel doctum sit. Todos enseñen despues.

¶ Optatiuo modo.

Tēpore presentis. Vtinam doceretur. O si todos enseñassen.

Præterito imperfecto. Vtinam doceretur. O si todos enseñaran.

Pr. perf. Vtinā doctū sit, vel fuerit. O si todos ayan enseñado.

Præ. plusq. perf. Vtinam doctum esset, vel fuisset. O si todos vūian, y vūiesßen enseñado.

Futuro. Vtinam doceatur. O xala todos enseñen.

¶ Subiunctiuo modo.

Tempore presentis. Cum doceatur. Como todos enseñen.

Præterito imperfecto. Cum doceretur. Como todos enseñarā, ensēñarian, y ensēñassen.

Præ. perf. Cum doctū sit, vel fuerit. Como todos ayan enseñado.

Præter

DE CONIVGATIONIBVS.

Præterito plusquam perfecto. Cum doctum esset, vel fuisset.

Como todos viueran, y viuessen enseñado.

Futuro. Cum doctum erit, vel fuerit.

Como todos enseñaren, y auran enseñado.

¶ **Infinitiuo modo.**

Tempore præsentis. Doceri. Todos enseñar.

Præterito. Doctum esse, vel fuisse. Todos auer enseñado.

Futuro. Docendum, vel docendum esse, vel doctum iri.

Todos auer de enseñar.

PASSIVA VOCE.

¶ **Indicatiuo modo.**

Tempore præsentis. Doceor. Yo soy enseñado.

Doceris, vel docere, docetur. Docemur, docemini, docentur.

Præterito imperfecto. Docebar, Yo era enseñado.

Docebaris, vel. bare. batur. Docebamur, bamini, bantur.

P.P. Doctus. a. um. sum, l. fui. Yo fuy, he, y fue sido enseñado.

P.P.P. Doctus. a. um. erā, vel fueram. Yo auia sido enseñado.

Futuro imperfecto. Docebor. Yo sere enseñado.

Doceberis, vel docebare. docebitur. Docebimur, bimini, buntur.

Futuro perfecto. Doctus. a. um. ero. Yo aue sido enseñado.

¶ **Imperatiuo modo.**

Tempore præsentis. Docere. l. docearis. Se tu enseñado luego.

Doceatur. Doceamur, doce amini, vel docemini, doceantur

Futuro. Docetor, vel doctus sis. Se tu enseñado despues:

Doceto, vel doctis sit. Se a aquel enseñado despues.

Pl. Doceamur, vel docti simus. Seamos enseñados despues:

Doceminor, vel docti sitis. Sed vosotros enseñados despues:

Docentor, vel docti sint. Sean aquellos enseñados despues:

Optatis

LIBER PRIMVS.

¶ Optatiuo modo.

Tempore presentis. Vtinā Docerer. O si yo fuesse enseñado
Doceris, vel. rere. retur. Doceremur. remin. rentur.

Præterito imperf. Vtinam Docerer. O si yo fuera enseñado
Doceris, vel. rere. retur. Doceremur. remin. nentur.

P. P. Vtinā doctus. a. ū. sim. l. fuerim, O si yo aya sido enseñado
Præ. plusq. perfect. Vtinam Doctus. a. um. essem, vel fuisset

O si yo uiuera y uiessse sido en señado.

Futuro. Vtinam docear. Oxala yo sea enseñado.

Docearis, vel doceare, doceatur. Doceamur, doceamini, antur.

¶ Subiunctiuo modo.

Tempore presentis. Cum Docear. Como yo sea enseñado.
Docearis, vel doceare. ceatur, Doceamur. ceamini. doceātur.

P. imp. Cū Docerer. Como yo fuera, seria, y fuesse enseñado
Doceris, vel. rere. retur. Doceremur. remin. rentur.

Præterito perfecto, Cum Doctus, a. um, sim vel fuerim.

Como yo aya sido enseñado.

Præ. plusq. perfect. Cum Doctus. a. um. essem, vel fuisset.

Como yo uiuera, y uiessse sido enseñado.

Futuro. Cum Doctus. a. um, ero, vel fuero.

Como yo fere, fuere, uiere y aue sido enseñado.

¶ Infinitiuo modo.

Tempore presentis. Doceri. Ser enseñado.

Præ. Doctū, doctā, doctū esse, l. fuisse. Auer sido enseñado.

Fut. Docēdū. l. docendum esse. l. doctū. iri. Auer de ser enseñado

¶ Participia vocis passivæ.

Præteriti. Doctus. a. um. Lo que es enseñado.

Futuri. Docendus. a. um. Lo que ha de ser enseñado.

L

Legis

Lege

Legi

Lege

Lege

Legi

Legi

Legi

Legi

Legi

DE CONIUGATIONIBVS

¶ De tertia coniugatione.

Cap. VIII.

Lego, legis, legi, legere, legendi, legendo, legendum, lectum, lectu: legens, lecturus. Legor, legoris, lectus, legendus.

ACTIVA VOCE.

¶ Indicatiuo modo.

Tempore praesenti. Lego. Yo leo.

Legis, legit. Legimus, legitis, legunt.

Præterito imperfecto. Legebam, Yo leya.

Legebas, legebat. Legebamus, legebatis, legebant.

Præterito perfecto. Legi. Yo ley: he, y, vuc leydo.

Legisti, legit. Legimus, legistis, legerunt, vel legere.

Præterito plusquam perfecto. Legeram. Yo auia leydo.

Legeras, legerat. Legeramus, Legeratis, Legerant.

Futuro imperfecto. Legam, Yo lecre.

Leges, leget. Legemus, legetis, legent.

Futuro perfecto. Legero. Yo aure leydo.

Legeris, legerit. Legerimus, legeritis, legerint.

¶ Imperatiuo modo.

Tempore praesenti. Lege, vel legas. Lee tuluego,

Legat. Legamus, legite, vel legatis, legant.

Futuro. Legito, vel legeris. Lee tu despues.

Legito, vel legerit. Lea aquel despues.

Plu. Legamus, vel legerimus. Leamos nosotros despues.

Legitote, vel legeritis. Leed vosotros despues.

Legunto, vel legerint. Lean aquellos despues.

D

Optatiue

LIBER PRIMVS.

¶ Optatiuo modo.

Tempore presenti. Vtinam legerem. O si yo leyeffe.

Legeres, legeret. Legeremus, legeretis, legerent.

Præterito imperfecto. Vtinam legerem. O si yo leyera.

Legeres, legeret. Legeremus, legeretis, legerent.

Præterito perfecto. Vtinam legerim. O si yo aya leydo.

Legeris, legerit. Legerimus, legeritis, legerint.

P. plus. perf. Vtinam legissem. O si yo vuiera, y vuisse ley

Legisses, legisset. Legessimus, legissetis, legisent.

Futuro. Vtinam legam. Oxa yo lea.

Legas, legat. Legamus, legatis, legant.

¶ Subiunctiuo modo.

Tempore presenti. Cum legam. Como yo lea.

Legas, legat. Legamus, legatis, legant.

Præter. imperf. Cum legere. Como leyera, leeria, y leyeffe

Legeres, legeret, legeremus, legeretis, legerent.

Præterito perfecto. Cum legerim. Como yo aya leydo.

Legeris, legerit, Legerimus, legeritis, legerint.

Præterito plusquam perfecto, Cum legissem. Como yo vuiera, y vuisse leydo.

Legisses, legisset, legissemus, legissetis, legissent.

Futuro Cum legero. Como yo leyere, vuiere, y aue leydo

Legeris, legerit. Legerimus, legeritis, legerint.

¶ Infinitiuo modo.

Tempore presenti. Legere: leer.

Præterito. Legisse. Auer leydo.

Futuro: Lecturum, vel leturum esse: vel lecturus ire. Auer, o

perar de leer.

Lege

Lege

Lege

Leatu

Leatu

Leger

Lectu

Temp

Præte

P. per

Præ. j

Futur

Futur

Temp

Futur

Temp

Præte

Præ. j

Car

DE CONIVGATIONIBVS.

¶ Gerundia substantiua.

Legendi.	Leer.
Legendo.	En leyendo, y fierdo leydo.
Legendum	Aleer, y ser leydo.

¶ Supina verba.

Lectum.	Aleer.
Lecta.	De ser leydo.

¶ Participium præsentis.

Legens.	El que lee.
---------	-------------

¶ Participium futuri.

Lecturus,	El que ha de leer.
-----------	--------------------

¶ VERBUM IMPERSONALE.

¶ Indicatiuo modo.

Tempore præsenti. Legitur. Todos leen.
Præterito imperfecto. Legebatur. Todos leyan.
P. perf. Lectū est, vel fuit. Todos leyeron, han, y viieron leydo.
Præ. plusq. perf. Lectum erat, vel fuerat. Todos auian leydo.
Futuro imperfecto. Legetur. Todos lecran.
Futuro perfecto. Lectum erit. Todos auran leydo.

¶ Imperatiuo modo.

Tempore præsenti. Legatur. Todos lean luego.
Futuro. Legitor, vel lectum sit. Todos lean despues.

¶ Optatiuo modo.

Tempore præsenti. Utinam legeretur. O si todos leyesen.
Præterito imperfecto. Utinam legeretur. O si todos leycran.
Præ. perf. Utinam lectum sit, vel fuerit. O si todos ayan leydo.

LIBER PRIMVS.

Præ. plusq. perfect. Vtinam lectum esse vel fuisset.

Osi todos viueran, y viuiesen leydo.

Futuro. Vtinam legatur. O xala todos lean.

¶ Subiuunctiuo modo.

Tempore præsentis. Cum legatur. Como todos lean.

Præ. imp. Cum legeretur. Como todos le yeran, leerian, y leyese.

Præ. perfect. Cũ lectum sit, vel fuerit. Como todos ayan leydo.

Præ. plusq. perfectum Cum lectum esset, vel fuisset. Como todos viueran, y viuiesen leydo.

Futuro. Cum letum erit, vel fuerit: Como todos leyeren, viueren, auran leydo.

¶ Infinitiuo modo.

Tempore præsentis. Legi, Todos leer.

Præterito. Lectum esse vel fuisse. Todos auer leydo.

Futur. Legendum. l. legendum esse. l. lectũ iri. Todos auer de lean.

¶ PASSIVA VOCE.

¶ Indicatiuo modo.

Tempore præsentis. Legor. Yo soy leydo,

Legeris, vel leger e, legitur. Legimur, legimini, leguntur.

Præt. imperfecto. Legebar. Yo era leido.

Legebaris, vel. bare, batur. Legebamur, bamini, bantur.

Pr. pef. Lectus. a. ũ. sum, vel fui. Yo fui, he, y fue sido leydo.

P. P. P. Letus. a. um. eram, vel fueram. Yo auia sido leydo.

Futuro imperfecto. Legar. Yo sere leydo.

Legeris, vel legere, legetur. Legemur, legemini, legentur.

Futuro perfecto. Lectus. a. um. ero. Yo aue sido leydo.

Imperatiu

DE CONIVGATIONIBVS.

¶ Imperatiuo modo.

Tempore presenti, Legere, vel legaris. Se tu leydo luego.
Legatur, legamur, legamini, vel legamini, legantur.

Futuro Legitur, vel lectus sis. Se tu leydo despues.
Legitur, vel lectus sit. Sea aquel leydo despues.

Pl. Legamur, vel lecti simus. Seamos nosotros leydos despues.
Legiminor, vel lecti sitis. Sed vosotros leyo despues
Leguntur, vel lecti sint. Sean aquellos leydos despues.

¶ Optatiuo modo.

Tempore presenti. Vtinam legerer. O si yo fuesse leydo.
Legereris, vel, rere. retur. Legeremur, legeremini. rentur.

Prat. imperfecto. Vtinam legerer. O si yo fuera leydo.
Legereris, vel, rere. retur. Legeremur, legeremini. rentur.

P. P. Vtinā lectus. a. ū. sim. vel fuerim. O si yo aya sido leydo.
Prat. plusq. perfe. Vtinam lectus. a. ū. essem, vel fuissem. O
si yo vuiera, y vuisse sido leydo.

Futuro. Vtinam legar. Oxala yo sea leydo.
Legaris, vel legare, legatur. Legamur, legamini, legantur.

¶ Sobiunctiuo modo.

Tempore presenti. Cum legar. Como. yo sea leydo.
Legaris, vel legare, legatur. Legamur, legamini, legantur.
Prat. imp. Cū legerer. Como yo fuera, seria, y fuesse leydo.
Legereris, vel legerere. retur. Legeremur, remini, rentur.

P. P. Cū lectus. a. ū. sim, l. fuerim. Como yo aya sido leydo.
P. P. P. Cū lectus. a. ū. essem, vel fuisssem. Como yo vuiera, y vuisse
se sido leydo.

Futuro. Cum lectus, lecta, lectum ero, vel fuero. Como yo sere fue
re, vuiere, y aure sido leydo.

LIBER PRIMVS.

¶ Infinitiuo modo.

Tempore præfenti. Legi. Ser leydo.

Præterito: Lectū, lectā, lectum, eſe. vel fuiſſe. Auer ſido leydo.

Futu. Legendū, vel legendū eſe, vel lectum iri. Auer deſer leydo.

¶ Participia paſſiue vocis.

Præteriti. Lectus: lecta, lectum. Loque. es leydo.

Futuri. Legendus, legenda, legendum. Lo que ha de ſer leydo.

¶ DE QVARTÁ CONIV- gatione. Cap. IX.

A Vdio, audis, audiui, audire. Audiendi, audiendo, audiens
dum, audiditum, auditu, audiens, auditurus. Auditor,
audiris, auditus, & audiendus.

¶ ACTIVA VOCE.

¶ Indicatiuo modo.

Tempore præſentis. Audio. Yo oyo.

Audis. audit Audimus, auditis, audiunt.

Præterito imperfecto. Audiebam. Yo oya.

Audiebas, audiebat. Audiebamus, audiebatis, audiebant.

Præterito perfecto. Audiui. Yo oy, he, y vne oydo.

Audiuiſti. audiuit. Audiuiſtis, audiuerunt, vel, vere.

Præterito pluſquam perfecto: Audiueram. Yo auia oydo.

Audiueras. audiuerat. Audiueramus, audiueratis, audiuerant.

Futuro imperfecto, Audiam. Yo oyre,

Audies, audiet. Audiemus, audietis. audient.

Futuro perfecto. Audiuiro. Yo aure oydo.

Audiueris, audiuerit. Audiuerimus, audiueritis, audiuerint.

Imperatiuo

DE CONIUGATIONIBVS.

¶ Imperatiuo modo.

Tempore præfenti. Audi, vel audias. Oye tu luego.

Audiat. Audiamus, audite, vel audiatís, audiant.

Futuro. Audito, vel audiueris. Oye tu deſpues.

Audito, vel audiuerit. Oya aquel deſpues.

Pl. Audiamas, vel audiuerimus. Oyamos noſotros deſpues.

Auditote, vel audiueritis. Oyd voſotros deſpues.

Audiunto, vel audiuerint. Oyan aquellos deſpues.

¶ Optatiuo modo.

Tempore præfenti. Vtinam audirem. O ſi yo oyefſe.

Audires, audiret. Audiremus, audiretis, audirent.

Præterito imperfcto. Vtinam audirem. O ſi yo oyera.

Audires. Audiret. Audiremus, audiretis, audirent.

Præterito perfectto. Vtinam audiuerim. O ſi yo aya oydo.

Audiueris, audiuerit, Audiuerimus, audiueritis, audiuerint.

P. P. P. Vtinam audiuiſſem. O ſi yo vuiera, y vuiſſe oydo.

Audiuiſſes, audiuiſſet. Audiuiſſemus, audiuiſſetis, audiuiſſent.

Futuro. Vtinam audiam. O xala yo oya.

Audias, audiat. Audiamus, audiatís, audiant.

¶ Subiunctiuo modo.

Tempore præfenti. Cum audiam. Como yo oya.

Audias, audiat, Audiamus, audiatís, audiant.

Præter. imperf. Cũ audirẽ. Como ya oyera, oyria, y oyefſe.

Audires, audiret, Audiremus, audiretis, audirent.

Præterito perfectto, Cum audiuerim. Como aya oydo.

Audiueris, audiuerint. Audiuerimus, audiueritis, audiuerint.

P. P. P. Cum audiuiſſem. Como yo vuiera, y vuiſſe oydo.

Audiuiſſes, audiuiſſet. Audiuiſſemus, audiuiſſetis, audiuiſſent.

LIBER PRIMVS.

Futuro. Cum audiuerō. Como yo oyere: viuerē, y auerē oydo
Audiueris, audiuerit. Audiuerimus, audiueritis, audiuerint.

¶ **Infinitiuo modo.**

Tempore præfenti. Audire. Oyr.

Præterito, Audiuisse. Auero ydo.

Fut. Auditurū. l. auditurū esse. l. auditum ire. auer, & esperarē

Gerundia substantiua.

Audiendi.

De oyr.

Audiendo.

En oyendo, y siendo oydo.

Audiendum.

A oyr, y ser oydo.

¶ **Supina verba.**

Auditum.

A oyr.

Auditū.

De ser oydo.

¶ **Participium præfentis.**

Audiens.

El que oye.

¶ **Participium futuri.**

Auditurus.

El que ha de oyr.

¶ VERBUM IMPERSONALE

¶ **Indicatiuo modo.**

Tempore præfenti. Auditur, Todos oyen.

Præterito imperfecto, Audiebatur. Todos oyan.

Præter. perf. Auditum est, vel fuit. Todos oyeron, han, y viueron

Præter. pusq. perf. Auditum erat, vel fuerat. Todos auian oydo.

Futuro imperfecto, auditur, Todos oyan.

Futuro perfecto, Auditum erit. Todos auian oydo.

¶ **Imperatiuo modo.**

Tempore præfenti. Audiatur. Todos oyan luego.

Futuro

DE CONIVGATIONIBVS.

Futuro. Audire sit. Todos oyan despues.

¶ Optatiuo modo.

Tempore præfenti. Vtinam Audiretur. O si todos oyessen.

Præterito imperfecto. Vtinam Audiretur. O si todos oyeran.

Præter. perf. Vtinam auditum sit, vel fuerit. O si todos ayan oydo.

P.P.P. Vtinam auditum esset. l. fuisset. O si todos vuerã, y vief

Futuro. Vtinam audiatur. Oxala todos oyan. (sen oydo.

¶ Subiunctiuo modo.

Tempore præfenti. Cum audiatur. Como todos oyan.

P. imp. Cum audiretur. Como todos oyeran, oyrian, y oyessen.

P.P. Cũ auditũ sit. l. fuerit. Como todos ayan oydo. (sen oydo.

P.P.P. Cum auditum esset. l. fuisset. Como todos vueran: y vief

Fut. Cum auditum erit. l. fuerit, Como todos oyeren, y vueren, y

¶ Infinitiuo modo. (aurã oydo.

Tempore præfenti. Audiri. Todos oyr.

Præterito. Audire esse, vel fuisse. Todos auer oydo

Futuro. Audiendum, vel audiendum esse, vel auditum iri. Todos auer de oyr.

PASSIVA VOCE.

¶ Indicatiuo modo.

Tempore præfenti. Audio. Yo soy oydo.

Audiris, vel audiri: auditur. Audimur, audimini: audiuntur.

Præterito imperfecto. Audiebar. Yo era oydo.

Audiebaris, vel audiebare, batur. Audiebamur, bamini, bantur.

P. perf. Auditus. a. um. sum. vel fui. Yo fuy, he, y fue sido oydo.

P.P.P. Auditus. a. um. eram: vel fueram. Yo auia sido oydo.

Futuro imperfecto. Audiar. Yo fere oydo.

Audieris, vel audire, etur. Audiemur, audiemini, audientur.

D 5

Futuro

LIBER PRIMVS.

Futuro perfecto. Auditus, a. u. n. e. r. o. Yo aya sido oydo.

¶ Imperatiuo modo.

Tempore presenti. Audire, vel audiaris. Se tu oydo luego
Audiat. Audiamur, audimini, vel audiamini, audiantur.

Futuro. Auditor, vel auditus sis. Se tu oydo despues.

Auditor, vel auditus sit. Sea aquel oydo despues.

Pl. Audiamur. I. auditi simus. Seamos nosotros oydos despues.

Audimur, vel auditis sitis. Sed vosotros aydos despues.

Audiuntur, vel auditi sint. Sean aquellos oydos despues.

¶ Optatiuo modo.

Tempore presenti. Vtinam audier. O si yo fuesse oydo.

Audieris, vel audirere. retur. Audiremur. remini. rentur.

Præterito imperfecto. Vtinam audier. O si yo fuera oydo.

Audieris, vel audirere. retur. Audiremur. remi. rentur.

Præterito perfecto. Vtinam auditus, audita, auditum sim
vel fuerim. O si yo aya sido oydo.

Præterito plusquam perfecto. Vtinam auditus, audita, auditum
esset, vel fuisset. O si yo uier, y uiesse sido oydo.

Futuro. Vtinam audiar. Oxala yo sea oydo.

Audiaris, vel audiare. audiat. Audiamur, audiamini, audiantur.

¶ Subiunctiuo modo.

Tempore presenti. Cum audiar. Como yo sea oydo.

Audiaris, vel Audiare. audiat. Audiamur, audiamini, audiantur.

Præ. imperf. Cū audier. Como fuera, seria, y fuesse oydo.
Audieris, vel audirere. retur. Audiremur. remini. rentur.

Præterito perfecto. Cum auditus, audita, auditum sis, vel
fuerint. Como yo aya sido oydo.

Præter

Præteri
scin

Futuro
vi

Tempo
Præter

Fut. Aa

Præter
Fut. Aa

A
Amab.

sci

Legal

sen

Eo

Amav

ten

Amav

pe

in.

Amab

DE FORMATIONIBVS.

Præterito plusquam perfecto. Cum *auditus*. a. um. *esse*, vel *fuisse* sem como yo *viuera*, y *viuesse* sido oydo.

Futuro. Cum *auditus*. a. um. *ero*, vel *fuero*. Como yo *sere*, *fuere* *viuere*, y *aure* sido oydo.

¶ **Infinitiuo modo.**

Tempore præsentis. *Audiri*. Ser oydo.

Præterito. *Auditum*: a. um. *esse*, vel *fuisse*. Auer sido oydo.

Fut. Audiendū. l. *audiendum esse*. l. *auditū iri*. Auer de ser oydo.

¶ **Participia vocis passiue.**

Præteriti. *Auditus*, *audita*, *auditum*. Cosa oyda.

Fut. Audiendus, *audienda*, *audiendum*, Cosa que ha de ser oyda.

DE FORMATIONIBVS,

verborum regulagrium. Cap. X.

A Mo, doceo, lego, audio. non formantur aliunde, quin potius alia tempora formantur ab eis.

Amabam, docebam: formantur à secunda persona singulari præsentis indicatiui modi, ablata. s. & addita. bam.

Legabam, audiebam. formantur à prima persona singulari præsentis indicatiui modi. o. mutata. in. e. & addita. bam. præter Eo. is. quod mittit ibam. & queo, quis, quibam.

Amaui, docui, legi audiui. non formantur alium, quin potius alia tempora formantur ab eis.

Amaueram, docueram, legeram, audieram: formantur à prima persona singulari præteriti perfecti indicatiui modi. in. e. & addita. ram,

Amabo, docebo: formantur à secunda persona singulari præsentis indicatiui modi, ablata. s. & addita. bo.

Legam

LIBER PRIMVS.

Legam, audiam, formantur à prima persona singulari presentis indicatiui modi. è mutata in am. praterquam Eo. is. ibi.
Queo, quis, quibo.

Amauero, docuero, legero, audiuerò: formantur à prima persona preteritui perfecti indicatiui modi. i. mutata in. e. & addito. ro.

¶ De formatione imperatiui modi.

AMa, doce, audi: formantur à secunda persona singulari presentis indicatiui modi, ablata. s.

Lege: formatur à secunda persona presentis indicatiui modi, mutata in. e. Dicimus tamen Dic. Duc. Fac. Fer. pro Dice, Dese. Face. Fere: & eodem modo de compositis ab illis.

Amet, doceat, legat, audiat, similia sunt tertiæ persone singulari futuri Optatiui modi.

Amenus, doceamus, legamus, audiamus, similia sunt primæ persone plurali futuri. Optatiui modi.

Amate, docete, legite, audite: formantur à tertia persona singulari presentis indicatiui modi, addita. e.

Ametis, doceatis, legatis: audiatis: similia sunt secundæ persone plurali futuri. Optatiui modi.

Ament, doceant, legant, audiant, similia sunt tertiæ persone plurali futuri. Optatiui modi.

Amato, doceto, legito, audito. formantur à tertia persona singulari presentis indicatiui modi, addita. o.

Amenus, doceamus, legamus, audiamus: similia sunt primæ persone plurali futuri. Optatiui modi.

Amatote, docetote, legitote, auditote: formantur à secunda persona singulari eiusdem futuri, addita. te.

Amanito

DE FORMATIONIBVS.

Amento, docento, legunto, audiunto formantur à tertia persona plurali presentis indicatiui modi addita. o.

Cetera huius temporis similia sunt futuro Subiunctiui.

¶ De formatione Optatiui.

Vtinā amare, docere, legere, audire. formantur à secunda persona singulari presentis imperatiui modi addita. re.

Præteritū imperfectū eodē modo formatur, quo præsens.

Amauerim, docuerim, legerim, audiuerim formantur à prima persona Præ. perf. indicatiui modi. i. mutata in. e. & addita. rim.

Amauissem, docuissem, legissem, audiuissem formantur à prima persona singulari Præ. perf. indicatiui modi addita. s. & sem. &

Amen. formatur à prima persona presentis indicatiui modi. o. mutata in. em.

Doceam, legā, audiam, formantur ab eadē persona, o mutata in. am.

¶ De formatione Subiunctiui.

Cum amen doceam, legam, audiam, eodem modo formantur, quo futurum Optatiui modi.

Amarem, docerem, legerem, audirem: eodem modo formantur, quo præsens, vel præteritum imperfectum Optatiui modi.

Amauerim, docuerim, legerim, audiuerim: eodem modo formantur, quo præteritum perfectum Optatiui modi.

Amauissem, docuissem, legissem, audiuissem eodem modo formantur, quo præteritum plusquā perfectum Optatiui modi.

Amauero, docuero, legero, audiuro: eodem modo formantur, quo futurum perfectum indicatiui modi.

¶ De formatione infinitiui modi.

Amare, docere, legere, audire, formantur à secunda persona singulari presentis imperatiui modi addita. re.

Amauiſſo

LIBER PRIMVS.

Amauisse, docuisse, legisse, audiuisse, formantur à prima persona singulari prateriti perfecti indicatiui addita. *f. & se.*

¶ De formatione Gerundiorum, Supinorum,
& Participiorum.

¶ Amandi, amando, amandum. Docendi, do. dum, Legendi, do. dum, Audiendi, do. dum, formantur à genitiuo singulari participii presentis. *tis.* mutata in. *di. do. dum.*

Amatum, amatum. Doctum doctum. Letum, lectum. Auditum, auditum, habent unde formari possint.

Amans, docens, legens, audiens: formantur à prima persona prateriti imperfecti indicatiui modi. *bam.* finali mutata in. *ns.*

Amaturus, doturus, lecturus, auditurus, formantur ab ultimo supino, addita. *rus.*

Amatu, doctus, lectus, auditus: formantur ab ultimo supino, addita. *us.*

Amandus, docendus, legendus, audiendus: formantur à genitiuo singulari participii presentis. *tis.* finali mutata in. *us. da. dum.*

¶ De formatione indicatiui modi vocis passiuæ.

Amor, docero, legor, audior, formantur ab eadem prima persona singulari presentis indicatiui modi actiuæ vocis, addita. *r.*

Amar, docebar, legabar, audiebar, formantur ab eadem prima persona singulari prateriti imperfecti indicatiui modi actiuæ vocis. *m.* mutata in. *r.*

Amar, docebor, formantur à prima persona singulari eiusdem futuri indicatiui modi actiuæ vocis, addita. *r.*

Legar, audiar, formantur à prima persona singulari eiusdem futuri. *m.* mutata in. *r.*

¶ De formatione imperatiui.

¶ Amare,

¶ Amar
gul
Ameris:
fin
Ametur
sin
Amemur
son
Amemur
pl
Amanin
so
Ament
sc
Amato
g
Amem
fi
Amam
d
y
Aman
f
¶ An
1
: Præ

DE FORMATIONIBVS.

Amare, docere, legere, audire: formatur à secūda persona singulari presentis imperatiui modi adiectiue vocis, addita. re.

Ameris: docearis, legaris, audiaris: similia sunt secūde persone singularis numeri futuri Optatiui modi vocis passiue.

Ametur, doceatur, legatur, audiat: similia sunt tercię persone singularis futuri Optatiui modi.

Amemur, doceamur, legamur, audiamur: similia sunt primę persone pluralis futuri Optatiui modi:

Amemini, docemini, legimini, audimini: formatur à secūda persona plurali pñis imperatiui modi actiue vocis. te, mutata in mini.

Amamini, doceamini, legamini, audiamini: similia sunt secūde persone pluralis futuri optatiui modi passiue vocis.

Amentur, doceantur, legantur, audiantur: similia sunt tercię persone pluralis futuri Optatiui modi.

Amator docetor, legitor, auditor: formatur à terciã persona singulari futuri eiusdem imperatiui modi, addita. r.

Amemur, doceamur, legamur, audiamur: similia sunt primę persone pluralis futuri Optatiui modi.

Amaminor, doceminor, legiminor, audiminor: formantur à secūda persona plurali futuri eiusdem imperatiui modi actiue vocis, tote mutata in minor.

Amantor, docentor, leguntur, audiuntur: formantur à terciã persona plurali futuri eiusdem imperatiui actiue vocis, addis

¶ De formatione Optatiui modi. (ta. r.

Amarer, docerer, legerer, audirer: formantur à prima persona singulari presentis eiusdem optatiui modi actiue vocis. m. mutata in. r.

Præteritum imperfectum eodem modo formatur, quo præsens.

Amer,

LIBER PRIMVS.

Amariſſe, docuiſſe, legiſſe, audiuiſſe, formantur à prima perſona ſingulari præteriti perfecti indicatiui addita. ſ. & ſe.

¶ De formatione Gerundiorum, Supinorum,
& Participiorum.

¶ Amandi, amando, amandum. Docendi, do. dum, Legendi. do. dum. Audiendi. do. dum. formantur à genitiuo ſingulari participij præſentis. tis. mutata in. di. do. dum.

Amatum, amatu. Doctum doctū. Letum. lectū. Auditum, auditum. habent vnde formari poſſint.

Amans, docens, legens, audiens: formantur à prima perſona præteriti imperfecti indicatiui modi. bam. finali mutata in. ns.

Amaturus, doturus, lecturus. auditurus, formantur ab ultimo ſupino, addita. rus.

Amatus, doctus, lectus, auditus: formantur ab ultimo ſupino, addita. us.

Amandus, docendus, legendus, audiendus: formantur à genitiuo ſingulari participij præſentis. tis. finali mutata in. dus. da. dum.

¶ De formatione indicatiui modi vocis paſſiue.

Amor, docero, legor, audior, formantur ab eadem prima perſona ſingulari præſentis indicatiui modi actiue vocis, addita. r.

Amabar docebar, legabar, audiebar. formantur ab eadem prima perſona ſingulari præteriti imperfecti indicatiui modi actiue vocis. m. mutata in. r.

Amabor, docebor: formantur à prima perſona ſingulari cuiusſque futuri indicatiui modi actiue vocis, addita. r.

Legar, audiar, formantur à prima perſona ſingulari cuiusdem futuri. m. mutata in. r.

¶ De formatione imperatiui.

¶ Amare

DE FORMATIONIBVS.

Amare, docere, legere, audire: formatur à secūda persona singulari præsentis imperatiui modi adiectiue vocis, addita. re.

Ameris: docearis, legaris, audiaris: similia sunt secūde persone singularis numeri futuri Optatiui modi vocis passiue.

Ametur, doceatur, legatur, audiat: similia sunt terciæ persone singularis futuri Optatiui modi.

Amemur, doceamur, legamur, audiamur: similia sunt primæ persone pluralis futuri Optatiui modi:

Amemini, docemini, legimini, audimini: formatur à secūda persona plurali præsentis imperatiui modi actiue vocis. te, mutata in mini.

Amanini, doceamini: legamini, audiamini: similia sunt secūde persone pluralis futuri optatiui modi passiue vocis.

Amentur, doceantur, legantur, audiantur: similia sunt terciæ persone pluralis futuri Optatiui modi.

Amator docetor, legitor, auditor: formatur à terciã persona singulari futuri eiusdem imperatiui modi, addita. r.

Amemur, doceamur, legamur, audiamur: similia sunt primæ persone pluralis futuri Optatiui modi.

Amminor, doceminor, legiminor, audiminor: formantur à secūda persona plurali futuri eiusdem imperatiui modi actiue vocis, tote mutata in minor.

Amantor, docentor, legantur, audiuntur: formantur à terciã persona plurali futuri eiusdem imperatiui actiue vocis, additis.

¶ De formatione Optatiui modi. (ta. r.

Amarer, docerer, legerer, audirer: formantur à prima persona singulari præsentis eiusdem optatiui modi actiue vocis. m. mutata in. r.

Præteritum imperfectum eodem modo formatur, quo præsens.

Amer,

LIBER PRIMVS.

Amer, docear, legar, audiar, formatur à prima perſona ſingulari futuri eiusdem Optatiui actiue vocis. m. mutata in. r.

¶ De formatione Subiunctiui modi.

Amer, docear, legar, audiar. eundē modo formatur, quod futurum Optatiui modi paſſiue vocis.

Amarer. docerer, legerer. audierer. eodem modo formantur, quod præteritum imperfectum Optatiui modi paſſiue vocis.

¶ De formatione Infinitiui modi.

Amarī, docerī, audiri, formantur à præſenti Infinitiui modi actiue vocis. re. mutata in. ri. Legi formatur ab eodem Infinitiuo actiue vocis, ere. mutata in. i.

Futurum infinitiui modi circumloquitur per primū ſupinū, & hoc verbum ire in voce actiua, & iri in paſſiua, aut per participium futuri in rus: & hoc verbum eſſe in voce actiua, & eſſe participium futuri in. dus. & idem verbum eſſe in paſſiua.

Circūloquia vocis paſſiue non formantur: ſed circūloquimur. Verbum imperſonale ſimile eſt tertijs perſonis ſingularis numeri paſſiue vocis, niſi quod in circūloquijs participium eſt, quod ſi ſubſtantiuum in genere neutro.

¶ De verbis Irregularibus, & defectiuis. Cap. XI.

Fero, fers, tuli, ferre. Ferendi, ferendo, ferendum. Latū, latens. Ferens. Laturus. Feror, ferris, vel ferre. Latus. Ferendus.

¶ Indicatiuo modo.

Tempore præſenti. Fero, fers, fert. Ferimus, fertis, ferunt.

¶ Imperatiuo modo.

Tempore præſenti. Fer. I. feras, ferat. Feramus, fert. I. feratis, feretis. Futuro. Ferto, vel tuleris. Ferto. vel tulerit. Feramus, vel tulerimus. Fertote, vel tuleritis. Ferunto, vel tulerint.

Optatiui

DE VERBIS DEFECTIVIS.

¶ Optatiuo modo.

¶ Tempore præfenti. Utinam ferrem, ferres, ferret. Ferremus, ferretis, ferrent.

¶ Subiunctiuo modo.

Præterito imperfecto. Cum ferrem, ferres, ferret. Ferremus, ferretis, ferrent.

¶ Infinitiuo modo.

¶ Tempore præfenti. Ferre. Lleuar.

¶ PASSIVA VOCE.

¶ Indicatiuo modo.

¶ Tempore præfenti. Feror, ferris. l. ferre, fertur. Ferimur, ferimini, feruntur. ¶ Imperatiuo modo. (feratur.

¶ Tempore præfenti. Ferre. l. feraris, feratur. Feramur, feramini. Futuro. Fertor. l. latus sis. Fertor. l. latus sit. Feramur. l. lati simus. Feriminor, vel lati sitis, feruntor, vel lati sint.

¶ Optatiuo modo.

¶ Tempore præfenti. Utinam Ferrer, ferreris. l. ferrere, ferres. Ferremur, ferremini, ferrentur.

¶ Subiunctiuo modo.

Præterito imperfecto. Cum Ferrer, ferreris. l. ferrere, ferretur, Ferremur, ferremini, ferrentur.

¶ Infinitiuo modo.

¶ Tempore præfenti. Ferri. Ser lleuado.

¶ Alia tēpora declinantur per proportionē tertiæ cōiugationis.

Volo, vis, volui, velle. Volendi, volendo, volendum.

Volitum, volitu, volens, voliturus.

¶ Indicatiuo modo.

¶ Tempore præfenti. Volo, vis, vult. Volumus, vultis, volunt.

¶ Imperas

LIBER PRIMVS.

¶ Imperatiuo caret.

¶ Sed ab eo compositum Nolo, habet in presenti noli, nolite. In futuro nolito, nolitote.

¶ Optatiuo modo.

¶ Temp. præf. Vtinā vellē, Velles, vellet. Vellemus, velletis, vellēt. Futuro. Vtinam vellim, vellis, velit. Vellimus, vellitis, vellint.

¶ Subiunctiuo modo.

¶ Tēpore præf. Cū vellim, vellis, vellit. Vellimus, vellitis, vellint.

¶ Præterito imperfecto. Cum vellem, velles, vellet. Vellemus, velletis, vellent.

¶ Infinitiuo modo.

¶ Tempore præf. Velle. Querer.

¶ Alia tempora formantur per proportionem tertiæ coniugationis.

DE VERBIS DEFECTIVIS.

Es, est, pro eo quod edis, edit. in secunda. & tertia personæ singulari indicatiui modi.

Essem, eſes, eſſet. Eſſemus, eſſetis, eſſent, in præfenti optatiui, & præterito imperfecto optatiui, & subiunctiui.

Esse in præfenti infinitiui. Estur in præfenti indicatiui modi vocis passiue, Quæ deficiunt, supplentur ab hoc verbo Edo, edis.

Forē, fores, foret, pro eſſem, eſes, eſſet, in præfenti, & præterito imperfecto optatiui modi, & præterito imperfecto subiunctiui reperitur. Et fore pro futurum esse in futuro infinitiui, & alijs locis deficit.

Aio, ais, ait, aiunt. in præfenti indicatiui modi.

Aiebam, aiebas, aiebat. Aiebamus, aiebatis, aiebant, in præterito imperfecto eiusdem modi.

Aiam.

DE VERBIS DEFECTIVIS.

Aiam, aias, aiat, in futuro eiusdem.

Ai, in secunda persona singulari presentis imperatiui modi

Aiens, in participio presentis.

¶ Inquo, vel inquā, inquis, inquit, inquit in presenti indicatiui.

Inquisti, in secunda persona prateriti perfecti eiusdem indis

catiui. Inque, in secunda persona singulari presentis impera

tiui modi. Alijs in locis deficit.

Quæso, quæsumus, in primis personis vtriusq; numeri presentis

indicatiui modi reperitur in vsu.

In sit, pro inquit, & Ouat. in tertijs personis singularibus presen

tis indicatiui modi reperiuntur.

Faxo, faxis, faxit. Faximus, faxitis, faxint. in futuro tantum indis

catiui modi reperitur.

Ausin, in prima persona singulari futuri indicatiui modi tan

tum.

Cedo pro dic, & cedite pro dicite, in secundis personis tantum

vtriusq; numeri imperatiui modi.

Salue, saluete, saluere. Aue, auete, auere, in eisdem secundis perso

nis imperatiui, & in presenti infinitiui.

Odi, odisti. Noui, nouisti. Cœpi, cœpisti. Memini, meministi, in voce

tantum habent prateritum perfectum in dicatiui modi, & tēs

pōra, quæ formantur ab eo, significationem vero etiam ontis

nium aliorum temporum.

¶ Praterito, & temporibus, quæ ab eo formantur, carent.

Furio, furis, in saniui.

Tollo, tollis, substuli.

Ferio feris percussi.

Elisco, gliscis, cum verbis.

Quatio, quatis, quæsi.

Quæ dicuntur inchoatiua.

Fero, fers, tuli.

Carent praterito.

De primis puerorum præexercitamentis.

Cap. XII.

Partes orationis octo sunt. Nomē. Pronomen, Verbum, Participium, Præpositio, Aduerbium, Interiectio, Coniunctio. Quatuor ex his declinatur. Nomen, Pronomē, Verbum. Participium. Quatuor non declinatur. Præpositio, Aduerbium. Interiectio, Coniunctio.

Nomen est, quod declinatur per casus, & non significat cum tempore: vt hæc Musa musæ.

Pronomen est, quod ponitur loco nominis prii: vt. Ego, tu, ille, & sunt illa quindecim tantum.

Verbum est, quod declinatur per modos, & tempora sine casu: vt. Amo, amas, amaui, amare.

Participium est, quod declinatur per casus cum tempore, & derivatur à verbo semper: vt Amans, amatus, amaturus.

Præpositio est, quæ præponitur nomini per appositionē: & alijs etiam partibus per compositionem: vt adeo ad eum.

Aduerbium est, quod additur verbo, nomini, aut participio significationem eius auget, aut minuit, aut mutat: vt valde amat, minus amat, non amat, satis doctus.

Interiectio est, quæ aliquem mentis affectum significat voce incoadita: vt heu mihi, heu me.

Coniunctio est, quæ diuersas partes orationis coniungit: vt Pōpeius, & Cēsār amat, & docet.

Genera Nominum, Pronominum, & Participiorum quinque sunt. Masculinum, quod declinatur cum hic: vt hic dominus. Fœmininum, quod declinatur cum hæc: vt hæc musa. Neutrū, quod declinatur cum hoc: vt hoc templum. Commune duum, quod declinat

DE PER AB XERCITAMENTIS.

quod declinatur cum hic, & hæc ut hic, & hæc homo. Cōmus
ne trium, quod declinatur cum hic, & hæc, & hoc, ut hic, &
hæc, & hoc felix, amans.

Numeri Nominum, Pronominum, Verborum, & participiorum
duo sunt. Singularis, qui de vno tantum loquitur. Pluralis, qui
de pluribus loquitur.

Casus nominum, pronominum, & participiorū septem sunt. No
minatiuus, Genitiuus, Dativus, Accusatiuus, Vocatiuus, Ablatis
uus, effectiuius.

Declinationes nominum (ad quas etiam reducitur Participiorū
declinatio) quinque sunt. Prima, quæ mittit genitiuū in.æ. diph
thongon: ut hæc musa, musæ. Secunda, quæ mittit genitiuū in.
i. ut hic dominus, domini. Tertia, quæ mittit genitiuum in. is. ut
hic sermo, sermonis. Quarta, quæ mittit genitiuū in. us. ut hic
sensus, sensus. Quinta, quæ mittit genitiuū in. ei. ut dies, diei.

Declinationes pronominum quatuor sunt. Prima, quæ mittit geni
tium in. i. ut Ego mei, tui, sui. Secunda quæ mittit genitiuū in.
ius. ut ille, illius, iste, istius. Tertia, quæ ad primam, & secundā
nominis declinationem refertur, ut meus, mea, meū. mei, meæ,
mei. Quarta, quæ ad tertiam nominis declinationē refertur:
ut Nostras, nostratis. Vestas, vestratis,

Cōiugationes verborum quatuor sunt Prima. quæ habet. a. pro,
ductam, ante. re. in. infinitiuo: ut Amo, amas, amare. Secunda
quæ habet. e. productam ante. re. in. finitiuo: ut Docco, doces
docere. Tertia, quæ habet. e. correptam ante. re. in. infinitiuo:
ut Lego, legis. legere. Quarta quæ habet. i. ro ductā ante re.
in. infinitiuo: ut Audio, audis, audire.

Voces verborum tres sunt, Actiua, ut Amo, amas. Impersonalis:

E 3 ut amas

LIBER PRIMVS.

ut amatur, passiuā: ut amor, amaris.

Modi verborum quinque sunt. Indicatiuus, imperatiuus, Optatiuus, Subiunctiuus, infinitiuus.

Tempora verborum sunt sex. Præsens. Præteritum imperfectum. Præteritum perfectum. Præteritum plusquam perfectum. Futurum imperfectum, & Futurum perfectum.

Tempora participiorum tria sunt. Præsens: ut amans. Præteritum: ut amatus. Futurum: ut amaturus, & amandus.

Personæ nominū, pronominū, & verborū tres sūt. Prima, ut ego amo. Secūda: ut tu amas. Tertia: ut ille amat. Virgilius docet.

Omnis ntūs est tertiæ psonæ, præterquā ego, quod est primæ, & tu, quod est secūde, & ōnes vocatiui, qui sūt secūde psonæ.

Nomen substantiuum est, quod declinatur per vnum articulum, vel per duos tantum ut hic dominus, hic, & hec homo.

Adiectiuū est, quod declinatur per tres articulos, vel per tres diuersas terminationes: ut hic, & hec. & hoc fœlix, bonus. &c.

Relatiuum est, quod refert aliquod antecedens, antecedens vero est, quod refertur ab aliquo relatiuo.

Adiectiuum. & substantiuum in tribus conueniunt, in genere, numero, & casu, ut vir bonus.

Relatiuum, & antecedens in tribus conueniunt, in genere, numero, & persona: ut ego amo, qui doceo.

Nominatiuus, & verbum in duobus conueniunt. in numero, & in persona: ut ego amo, tu doces.

Omne verbū actiuū. l. actionē significans exigit ante se ntūm pro persona agēti, & actiō. l. aliū casum pro persona patiēti.

Omne verbum passiuum, vel passionem significans exigit nominatiuum pro persona patienti, & ablatiuum cum præpositiōe

DE PRÆXERCITAMENTIS.

ne à, vel ab, vel datiuum pro persona agenti.

Gerundia, Supina, & Participia exigunt post se casum, cum quo
construitur verbum, à quo descendunt.

Præpositiones accusatiuo deservientes sunt, ad, apud, ante, aduer
sus, aduersum, eis, citra, circum, circa, circiter, contra erga, ex
tra, inter, intra, infra, iuxta, ob, pone, per, propter, prope, pro
pius, proxime, pridie, postridie, procul, post, præter, penes, su
pra, secundū, secus, trans, vsque, ultra, versus, versum.

Præpositiones ablatiuo deservientes sunt, à, ab, abs, absque, cum,
coram, clam, de, e, ex, pro, præ, palam, sine, tenus, quæ aliquans
do genitiuo iungitur. (& subter.

Præpositiones actō. vel ablatiuo deservientes sunt, in, sub, super,
Præpositiones, quæ tantum in compositione reperiuntur sunt, en,
con, dis, di, re, se. (ne suppositi.

Ntūs semper regitur à verbo expresso, vel subintellecto in ratio
Genitiuus plerumq; regitur à nomine ex vi possessionis, nonnun
quam ex natura nominis, vel verbi.

Datiuus plerumq; regitur à verbo ex vi acquisitionis, nonnunquā
vero à nomine, speciali significatione.

Actūs plerūq; regitur à verbo ex vi trāsitionis. l. à parte antero
ri ex natura infinitiui. l. media præpositione, nonnunquā etiam
à nomine adiectiuo. l. verbo. l. participio ex vi synedoches.

Vtūs semper regitur à verbo secunda personæ imperatiui mo
di ratione suppositi. Sunt, qui dicant aliquando poni absolute.

Ablatiuus plerumq; regitur à verbo media præpositione, nonnā
quam ex speciali nominis, vel verbi significatione.

Effectiuus plerūq; regitur à verbo, vel participio ex vi instrumē
ti, quo aliquid fit. aliquando ex vi comparationis, aliquādo po
nitur absolute.

LIBER SECVNDVS.

LIBER SECVNDVS DE GENERE, ET
Declinatione nominum, deq; Præteritis, &
Supinis verborum.

De Genere nominum. Cap. I.

- Reg. **F**œmina, masq; genus nullo mōstrante reponunt.
1. **M**ascula sunt tibi quasi mascula, Fœmineumq;.
Sit quasi fœmineum. Mars est pro teste, Venusq;.
3. Est duplicis generis, recipit quod sexus vterq;.

Fœmina, masq; iam tempus exigit: vt pueri interrogati, Musa cuius
generis est? nō respōdeat fœminini quia declinatur per hæc, sed per re-
gulas grāmaticæ, videlicet, quia terminatur in .a. præmittitq; regu-
las generales, quæ colliguntur ex ratione significationis, quarum prima est,
Fœmina masq; genus. Quod nomina propria, siue appellatiua sexus ab-
terutrius: si sunt masculinorū, generis sunt masculini: si fœminarū, fœmini-
ni: quam rem sola natura duce possumus intelligere: etiam si id monstrare
rit nemo: vt hic Antonius. hæc Maria, hic vir, hæc mulier. Dicit itaq; fœ-
mina masq; id est, nomina fœminarum: masculorumq; reponunt genus, id
est, feruant nullo monstrante: id est, sola natura duce, etiā si nemo id docue-
rit. **M**ascula sunt. Secūda regula significationis est, quod nomina rerū,
quæ sexum discretum non habent, si res illas tales imaginamur, & fingim⁹
ac si essent mares, aut fœminæ, generis sunt masculini, aut fœminini, vt hic
Mars, hæc Venus hic Michaël: hæc Pallas. Ordo est, Quasi mascula: id est
quæ re vora nō sunt masculina: id est, generis masculini. Et quasi fœmineū
id est, quod nō est fœmininū, sed fœminino sit simile, sit fœmineū, id est, fœ-
minini generis. Mars deus bellorū est pro teste: id est, pro exemplo: & Ve-
nus dea amorū est pro teste. **E**st duplicis. Tertia regula. Quod nomina
quæ ex ipsa rerum significatione ad mares, & fœminas pertinent, cōmunia
sunt duorum generū, vt hic, & hæc homo: hic, & hæc pauper, hic, & hæc
testis. Ordo est. Est duplicis generis, quod vterq; sexus: id est, masculinus,
& fœmininus recipit: vt sit hypallage: pro eo quod recipit vtrumq; sexū.
Et hypallage, cum sensus constat ex permutatione verborum.

Est co
Menj
Arbe
Hic r
Neut
Insul
Fœm
Dicti

CEA
gnific
sunt:
fœlix
est, v
Qui
ni: vt
Leth
ni mo
est ne
hæc
Neu
gula
min:
Aby
Hea
est, c
cine
rum
min
regi
non
ueri
dec
gen

Est

DE GENERE NOMINVM.

- Est commune trium, quod ad hæc iunges quoq; neutro. 4.
 Menses cum fluuijs sexu distingue virili. 5.
 Arboris est nomen muliebre. Sed excipiat. 6.
 Hic rubus, & dumus: folijsq; oleaster amarus.
 Neutra filer. robur, cum subere iunge laburnum.
 Insula cincta mari, nauis, cunq; vrbe poema. 7.
 Foeminei generis sunt causa significati.
 Dictio non nomen pro nomine sit tibi neutra.

¶ Est cōmune trium. Quarta regula, quod nomina, quæ ex ipsa rerum significatione ad mares, & foeminas pertinent, atq; etiam neutris iungi possunt: cōmunia sunt trium generum: vt hic: & hæc: & hoc prudens: audax, foelix. Ordo est, illud nomen est cōmune trium generum, quod ad hæc: id est, vltra duo superiora genera iungis quoq; neutro. ¶ Menses cum fluuijs Quinta regula, quod nomina mensium & fluuiorum generis sunt masculini: vt hic Aprilis, Quintilis: Sextilis: September: hic Anas: Petis: Singulis Lethes. Ordo est, distingue, id est, deartacula sexu virili: id est, masculini menses cum fluuijs, id est, nomina mensium, & fluuiorum. ¶ Arboris. est nomen. Sexta regula: quod nomina arborum generis sunt foemini: vt hæc cerasus, ficus: amygdalus. Masculina vērō sunt rubus: dumus, oleaster Neutra sunt Aler: robur: suber: laburnum. ¶ Insula cincta mari. Septima regula: quod nomina Insularum: vt Lesbos: Cypros: Rhodos: Cynos: & nomina nauium: vt Pistris: Centaurus: Argos: & nomina vrbiū: vt Sestos: Abydos: Lindos: & nomina fabularum: vt Aeneis: Thebais, Eueuchus. Heantotimorumenos: generis sunt foemini ratione significationis, hoc est, quia insula, nauis, vrbs, fabula, generis sunt foemini. Ordo est. Insula cincta mari: id est nomina Insularum marinarum ad differentiam vrbaniarum, & nauis: id est nomina nauium, & poemata cum vrbe: id est: cum nominibus vrbiū sunt generis foemini. &c. ¶ Dictio non nomen. Octaua regula. Quod dictio, quæ a prima positione non est nomen, si ponatur pro nomine: generis est neutrius, Dictiones autē huiusmodi, aut verba, aut aduerbia, aut participia sunt: vt hoc amere pro amore viuere pro vita, hoc decenter, hoc sophos, hoc cras, hoc accidens, hoc antesedens, hoc continens gens.

LIBER SECVNDVS.

9 Neutras pone notas, seu græcas, siue latinas.
Sæpe tamen profert muliebres sermo latinus.

¶ Regule terminationis.

A. **N**omen quod sit in .a. finitum, dic muliebre.
Accedunt maribus popa venter, scriba, lanista.
Scurraq; cum lixa, sinus Adria, vacia, pansa.
Vernaq; cum rabula, caculag; agripag; iunges.
Et quod ab .es. græco constat venisse latinum.
Cuius fœmineum plerumq; sit, in tria, vel tis.

¶ Neutras pone notas. Nona regula. Quod nomina literarū græce, & latine gñis sunt neutrius, vt hoc alpha, bira, iota, theta, hoc a. b. c. subintelligitur namq; elementum, q; si litera intelligatur, possumus esse fœminini generis, vt .a. vocalis. b. consonans. Atq; eadē ratione nomina, superiorū possumus esse neutra, si flumen subintelligatur maxime si terminatio fabeat, vt hoc, Metaurum, Cruſtulinum, lader. Nomina quoq; arborum, si lignum significent, possunt esse neutra, vt hoc buxum, acer. Nam insularum, nauum, tabularum, & fabularum nonnuquam sequuntur genus terminationis.

¶ Regule terminationis.

Nomen quod sit in .a. Præpositis regulis generis alibus, quæ obſeruantur generi ex ratione ſignificationis, proſequuntur regulas ſpeciales quæ ſumuntur ex nominum terminatione. Dicit itaq; quod nomina in .a. deſinētia ſunt generis fœminini, vt muſa, litera, pagina. Ordo eſt dic muliebre nomen, quod ſit finitū in .an. Accedūt maribus, quod nomina, quæ in tribus verſibus explicantur generis ſunt maſculini, itaq; excipiuntur a regula. ¶ Et quod ab .es. græco. Quod nomina venientia a nominibus græcis terminatis in .es. quæ a ad primam nominis declinationē latinam referuntur, generis ſunt maſculini, quemadmodum & apud græcos erant, quando pro genere fœminino eſt propria terminatio in .tria. vel in .tis. vt a propheta. u. ſit propheta. x. hæc prophetis, prophetidis. a pſaltes. u. ſit pſalta pſalte, hęc pſaltia, pſaltriz. Ordo eſt. Aliud nomē latinum, quod conſtat veniſſe, ab .es. græco, cuius fœmininum ſit in tria. vel in .tis. ſubaudi, generis eſt maſculini.

Quod

DE GENERE NOMINVM.

Quod declinatum dat tertia, dicito neutrum.
 Compositum à verbis esto commune duorum.
 Neutrum nomen in. e. Muliebria sint tibi græca. E.
 Vnum nomen in. i. sed neutrum penito gummi. I.
 O. finita dabis maribus, velut vnio gemma. O.
 Fœmineis iunges per. io. nec habentia corpus.
 Additur. atque caro, cœnatio, portio, quodq̃.
 Desinit in. do. go. Tamen hæc sunt masculula, prædo,
 Ordo, pædo, comedo, spado. vdo, cardoq̃, cerdo.
 Et cudo, burdoq̃, harpago, mango, ligoq̃.

¶ Quod declinatum. Quod nomina tertie declinationis in. a. finita, quæ omnia sunt græca. gûrls sunt neutrius, vt hoc emblemæ. atis. dogma. atis. poema. atis. ¶ Compositum à verbis. Quod nomina cōposita a verbis, additu, & derivata, quorum significatio potest cōpetere viriq̃ sexui cōmunia sunt duorum generum: vt hic, & hæc agricola, pedissequa, afflecta, collega. ¶ Neutrum nomē in. e. Quod nomina latina in. e. desinētia generis sunt neutrius. vt hoc monile, sedile, caprile, cubile. Nomina vero græca gûrls sunt fœminini, vt Lybie, parascœue, penthecoste, apocope, grammaticæ, apostrophe. ¶ Vñ nomē in. i. Quod nomina in. i. desinētia generis sūt neutrius, & indeclinabilia, vt hoc gûmi, sinapi, piperi, mellis, zinziberi, sory, mify. Sed omnia sunt græca, aut peregrina, a Prisciano vero sub hac terminatione vñ ponitur sātum gummi, quod ipsum græcum quoq̃ est, cōmi illi dicūt. Illa vero Prugi, huiusmodi, & similia obliqui sunt casus, ab eo q̃ est frux & modus. ¶ O finita. Quod nomina in. o. desinentia generis sunt masculini: vt hic sermo, agaso, mulio, histrio, vnio pro margarita grandiori. Sed nomina in. io. finita, quæ non habent corpus, generis sunt fœminini vt religio, rebellio, talio, & nomina participialia, hoc est, quæ a participiis formantur, vt a lectus, lectio, ab audiens, auditio. Fœminini quoque generis sunt etia caro, cœnatio, portio, In. do. præterea, & in go desinētia fœminina sunt, vt albedo, nigredo, teredo, virgo, vertigo, vilgo, putrigo. Excipiuntur tamen ex desinentibus in. do. & in. go. tredecim nomina generis masculini, quæ ponuntur in lectione.

LIBER SECVNDVS.

Ad duo communis homo, nemo, iunge latro nem.

Est commune trium præsto, quod sum comitatur.

V. Neutrum nomen in. u. cornu est pro teste, geluq;

C.D. C.D. netra dabis, reperis tamen hæc quoque raro.

Al. Al. neutrum pones, tamen hic sal debet habere.

El. Et duo sunt neutris cum melle fel anumeranda.

Il. Nil, nihil est neutrum, Vigil, & pugil esto duorum.

Ol. Solus in. ol. est Sol. ¶ Hic consul dicitur esse.

Vl. Sed tamen ad duo sunt communia præsul, & exul.

¶ Ad duo cūmunis. Quod duorū generū cōmunia sunt hic, & hæc homo nemo, latro, sed latro apud neotericos tantū: nā apud autores sub masculino genere relictum est. Plin. quoq; lib. xxxvj. mango nem femininum dixit, quasi mango cōmunis duorum generum esset. Ita (inquit) pueros pulscere negavit mango Salpe obstetrix. ¶ Est cōmune trium. Quod vāū tantum reperitur nomē cōmune triū generū, hic, & hæc: & hoc præsto, quod semper iungitur huic verbo. Sum. es. fui: vt puer est mihi præsto. Pōdo vero est generis neutrius, sed tamē in plurali: cuius singulare (vt ait Phoc.) in librā effertur. Pseudo præterea corruptum est, neq; vāquā nisi in compositione reperitur: vt pseudo. propheta, pseudo graphia. ¶ Neutrū nomen in. u. Quod in. u. finita generis sūt neutrius vt hoc cornu, gelu, veru, tonitru. ¶ C.D. Quod in. c. vel in. d. definitia gñeris sunt neutrius, vt hoc lac, hoc le. hoc aliud, quod, quid. Pronomina quoq; quæ ad regulas generis nominū redocuntur: vt illud, istud, id. ¶ Al neutrū. Quod nomina terminata in. al oīa sunt neutra, vt animal, vechigal, ceruical, tribual. Excipitur, sal, quod est generis masculini, apud Priscos tū gñeris neutrius reperitur. ¶ Et duo. Quod duo nomina reperiuntur in. el. finita, quæ sunt generis neutrius, hoc mel, fel. ¶ Nil, nihil. Quod in. il. vāū est neutrū: hoc nihil, & nil, qd' ab eo est abscissum. Et duo sunt duorū generum communia vigil, & pugil. Sed pugil ideo cōmane duorum posuimus, quod Augusti. ponit autoritatē Terentij in Eunuchō sequutus. Si qua paulo est habitior, pugilem esse aiūt. ¶ Solus in. ol. Quod in. ol. vāū tantum est nomen hinc sol hoc est generis masculini. ¶ Hic consul. Quod in. ul. unum tantum est masculinum hic consul, & duo communia duorum generum, hic, & hæc, præsul, & exul.

DE GENERE NOMINVM.

Sit commune trium tibi nequam, nec variatur. Am.

Vm. neutris iunges, exemplo sit tibi templum. Vm.

Græcū nomen in. an. ¶ Et in in. sit semper, & est mas. An. In.

En. dabitur neutris. Sed sunt masculula lychen. En.

Ren, splen, atque lyen. attagen, cum pectine, flamen.

Addes hymen, & quod cano componit tibi nomen.

Nomen in. on. græcum tibi sit, maribusq; repones. On.

Ex his pauca tamen sunt fœmineis adhibenda.

Est neutrum, quod non declinat tertia, nomen.

Nomen in. ar. neturum, sed patria debet habere.

¶ Sit cōmune quod in. am. vnum tantum reperitur nequam. quod est cōmu-
ne triam generū, & non declinatur. ¶ Vm. neutris. Quod nomina in. um. fi-
nita omnia sunt neutra: vt hoc templū, scamnum, donū, aurū. Illa vero toti
dem, tantū dē, idē, & similia, quæ adem particula cōponuntur simplicium
feruant genus. ¶ Græcū nomen. Quod nomina in. an. & in. in. desinentia om-
nia sunt græca, & generis masculini: vt acarnan, pæan, pelecæ, titan, deis-
phia. Neutra sunt pauca apud Græcos, vt melā, quod est nigrū, pan totum.
¶ Et dabitur, Quod nomina in. en. desinentia gr̃is sunt neutrius: vt hoc no-
men. inis. flumē inis. Exciipiuntur tñ ex Latinis generis masculini, hic ren,
pectē. flamen, & composita cano. is. vt tibi cē, tubicē, cornicē, lyricē, sticē
fidicē. Ex græcis vero lychen, splē, lyen, attagē, hymen, & ex his quæ nō
sunt frequenter in vsu apud latinos, hic hellen, sodē, achen. Fœminia vero
sunt siten, phren, yrbis nomen Troezen. ¶ Nomen in. on. Quod nomina in
on. omnia sunt græca generis masculini, vt hic canō, demō, daphon, lacos
cuius fœmininū est Lacæsa. Pauca tamen dicunt esse generis fœminini: vt
sindon, mecō. Vrbis vero cōplura sunt: vt Babylo, pleuro, Calidon: sed il-
la ad regulā generalē referuntur. Sed cum nomina in. on. aut sint tertie, aut
secundæ declinationis, regulā superior tradita est pro nominibus tertie
declinationis. nā secundæ declinationis neutra sūt: vt hoc xilō, Babylo, dia-
pasen, diatestas. ¶ Nomen in. ar. Quod nomina in. ar. finita generis sūt neu-
tri: vt hoc puluinar, torcular, cochlear. Sed par cū suis compositis ex ra-
tione significationis cōmune, est trium generum: vt compar, dispar, separ.
Et. finita.

cc hom
b mas
ninum d
eros pub
d ym tr
pho, qu
Pdo qu
Pho cas
ifi incom
u nomen
t, tonitru
c, hoc ha
ris nomi
ata final
al, quod
Et dua-
ius, hoc
h co est
d pugil
erenti
S Solus
culini.
& duo
Sic

LIBER SECVNDVS.

- Er.** Er. finita tibi sunt mascula. Neutra tamen sunt.
 Spinter, iter, ruder, lasser, piper, atque papauer.
 Et cum vere sifer, vrber, cicer, adde cadauer.
 Zimziber, & tuber, cum matre reponito linther.
 Commune est pauper, cum pubere, degener, rber.
- Ir.** Ir. maribus iunges. Hir, Gadir sint tibi neutra.
- Or.** Masculula sunt & in. or. muliebris ponitur arbor.
 Neutra dabis tantum cor. ador. cumq; æquore marmor.
 Collatiua duplex retinent genus. & memor, auctor,
 Et quod componit corpusq; colorq; decusq;.
- Vr.** Vr. neutrale dabis. Sed mascula sunt tibi quinque.

¶ Er. finita. Quod nomina terminata in. er. siue illa sint secundæ siue tertiæ, declinationis generis sunt masculini: vt. hic puer, magister, anser. Excipiuntur generis neutrius spinter, &c. Et linther quod est generis. foemini, dicit linther cum matre, ac si dicat, quod est eiusdē generis, cuius est mater ratione significationis. **¶ Commune est pauper.** Quatuor nomina, quæ his explicantur, sunt cōmunia duorū generū in rectis, in obliquis vero triū, vber enim pro fertili accipiendū est hoc in loco: supra vero pro vbertate accipitur. **¶ Ir. maribus iunges.** Quod nomina in. ir. generis sunt masculini: vt hic vir, leuir, martyr. Excipiuntur vero duo generis neutrius. hir. indeclinabile pro vola man⁹ & Gadir pro vrbe Hispaniæ, quod ratione significationis debuit esse generis foemini. **¶ Masculula sunt.** Quod nomina in. or. generis sunt masculini vt amor, color. Excipitur vnū gēris foemini arbor. Nam soror, & Vxor ad genus significationis referenda sunt. Neutra vero sunt quatuor, cor, ador, æquor, & marmor. Nomina vero cōparatiua duorum generū sunt cōmunia sub hac terminatione, nā sub altera terminatione neutra: vt hic, & hæc breuior, & hoc breuius. Quibus iunguntur memor & auctor. **¶ Collatiua:** posuit collatiua. p. cōparatiua, nā cōferre est cōparare. **¶ Et q. cōponit:** Quod nomina cōposita a corpore: vt hic, &, hæc bis cor tricolor, & a colore. vt hic, & hæc bicolor, tricolor: & a decore, ab eo, quod decus, oris. vt indecor: dedecor cōia sunt duorū generū. **¶ Vr. neutrale.** Quod nomina in. ur. desinētia gēris sunt neutri: vt hoc fulgur, iecur. **¶ Masculina vero sunt quinque** turtur pro aye, nā quod a græcis dicitur tri-

DE GENERE NOMINVM.

Turtur auis, piscis, vultur, satur, Astur, & Anxur.
Communis generis tria sunt fur, lygur, & augur.
Fœmineum pones, quod in. as. finitur: vt æstas.

Sed iunges maribus, as, asis. vas, vadis, & mas.

Neutra tamen dices vas vasis fasq; : nefasq;.

Sit commune trium nomen gentile. Dabuntur.

Partim fœminea tibi, partim mascula græca.

Estō nomen in. es. muliebre Virilia sunt.

Līnes, pes, fomes, termes cum palmitē trames.

Et gurgēs, merges, verres, cum poplite magnes.

Et paries, aries, stipēs, cespēsq; , satellites.

Atq; dies, mediusq; dies pro tempore certo.

gon pro ane, siue pisce, apud latinos pro ane turtur, pro pisce passinca in
terpretari debet, vultur, & vnū secundæ declinationis satur, saturi. Astur.
uris. Anxur. ris. Cōmunia præterea duorum generum sūt tria: hic, & hæc
fur, furis. Lygur. uris. augur. uris, quanquam augur eum nomen est dignis
tatis apud Romanos, generis est tantum masculini. ¶ Fœmineum pones.
Quod nomina in. as. denuntia, quæ sunt tertiæ declinationis, generis sunt
fœminini: vt hæc æstas, pietas, bonitas. Nam, quæ per primā declinantur
propria sunt virorum, atq; pro inde masculina: vt Aeneas. æ. Hieremias. æ.
Esaias. ē. Excipiūtur a regula generis masculini. as. asis. vas. vadis. mas. ris
Tria quoq; neutra. vas. vasis. fas, & ab eo compositum nefas. Cōmunia ve
ro triū generum sunt omnia gentilia hoc est, a nominibus vrbū deriuata,
vt ab Arpino Arpinas. a Caisino Caisinas. a Cessero Cessenas. ¶ Dabūtur.
Quod nomina græca partim sunt generis masculini: vt hic ar cas, gigas ele
phas, quædā fœminini, vt monas, līpas, dryas. ¶ Estō nomē in. es. Quod no
mina de sñctia in. es. sūt fœminini generis, vt hæc vulpes, proles, seges. & no
mina quintę de cllinationis, vt res, spes, progenies. Excipiūtur vero generis
masculini, quæ hic explicātur. Atq; dies. Quod hoc nomen dies, cū accipi
tur pro tēpore certo, generis est masculini, hoc est pro die naturali, siue ar
tificiali, nam pro tēpore similiter generis est fœminini, vt longa dies homi
ni docuit parere leones. Mediūsq; dies, id est meridies, quod generis est ma
sculini, sicut, & dios, cum accipitur pro vna solis latitine.

Et

LIBER SECVNDVS.

Et græcum primæ, vel, quod dat tertia, nomen.
 Sed communia sunt miles, comes, atq; superstes.
 Antistes, cocles, diues, cumq; hospite, sospes.
 Et pedes, interpretes, eques, indiges, heres, hebesq;
 Et teres. & præpes, locuples, & perpes, & ales.
 Inquies, & vates: quod format, pes, sedeoq;
 Is. Est quoq; nomen in. is. muliebre. Sed esto uirile.
 Corbis, & ædelis, fascis, quoq; piscis, & axis.
 Et collis, vermis, & callis, follis, & ensis.
 Mensis cum vectis, postis, glis, fustis, & anguis.
 Et torris, caulis, lapis, vnguis torquis, & orbis.
 Et sanguis, cucumis, iunges cum vomere, pulvis.
 Quæq; silent alij Lybis, atque canalis, aqualis.
 Et quibus. n. præit. is. & quod componis ab asse.
 Adiectiua dabis communia, iunge tricuspis.

¶ Et græcū primæ, quod nomina græca primæ declinationis: atq; etiā tri-
 tiæ generis sunt masculini: vt hic scythes. æ. hic priamides. æ. hic canoni-
 stes. æ. hic lebes. tis. hic tapes. tis. Apud græcos tamē nonnulla reperiri-
 tur terciæ declinationis generis foeminini, alia vero neutrius, quæ quiden-
 raro reperiuntur, sed primæ declinationis omnia sunt masculina, etiam apud
 illos. Sed cōmunia duorum sunt hæc fere, quæ in lectiōe explicantur.
 Hic, & hæc miles. &c. ¶ Quod format. Quod nomina cōposita a pede, & a
 sedeo. es. duorum generum sunt cōmunia: vt hic, & hæc bipes: tripes, alipes
 hic, & hæc obses, reses, deses. ¶ Est quoq; nomē in. is. Quod nomina desinē-
 tia. in. is. sunt generis foeminini, vt hæc clauis, nauis. Masculini: vero gen-
 ris sūt vnū detrīginta, quæ, hic explicātur. ¶ Et quib⁹. n. Quod in. is. termi-
 nantur, quæ habent. n. ante. is. sunt generis masculini: vt hic panis, cinis. Et cō-
 posita ab esse: vt hic hebesis, tressis, de cuspis, vigessis, cētussis. ¶ Adiectiua
 dabis. Quod nomina adiectiua desinētia in. is. sub hac terminatione duorū
 generū cōmunia sunt: vt hic, & hæc nobilis, brevis, fortis, debilis. Tricuspis
 pis quoq; eiusdē generis est. i. cōmunis duorū, atq; etiā neutris iūgi potest.
 vt apud Ouid. j. Metā. Positoq; tricuspide telo mulcet aquas rector pelagi.

Sam
 Nomen
 Hæc
 Et c
 Est cō
 Et, c
 Vs. decl
 Dic
 Alu
 Por
 Et c
 Hoc pl

¶ Cōm
 ¶ Nom
 mōs: ro
 na: quæ
 reperiū
 cōposit
 cōpos.
 nantur
 domin
 sunt tri
 que sec
 vel col
 nus. is.
 illos in.
 que sun
 crystal
 termin
 ponis i
 Interpr
 Græca
 Sam

DEGENERE NOMINVM.

Samnis,dis,iuuenis,ciuis,testis,canis,hostis.

Nomen in.os.dabitur maribus,sed fœmineis sunt.

Hec addenda duo dos,cos.Neutris epos,& Argos.

Et chaos,etque melos.iunges os.oris,& osis.

Est commune duum bos,custos,atque sacerdos.

Et,quæ componunt potis,& pote,compos,& impos.

Vs.declinatum per quartam,suæ secundam.

Dic maribus iunctum.Sed fœmineis referantur.

Aluus,humus,vanus,ficus,domus,& colus addes.

Portius,atque tribus,super addis acusq; manusq;.

Et quæ vertentes permutant græca latinis.

Hoc plerunque gradu maribus quandoque repones.

¶ Cōmunia præterea duorū generum sunt:Imnis. &c. quæ hic ponūtur.
 ¶ Nomē in.os. Quod nomina desinētia in.os.generis sunt masculini:vt hic
 mos:ros.ſos.Excipiūtur duo generis fœminini,hæc dos.cos. Et sex nomi
 na:quæ hic ponūtur gāis neutrius:hoc epos.&c.¶ Est cōmune. Quod tria
 reperiūtur cōmunia duorū generū:hic.& hæc bos.custos.sacerdos.Et duo
 cōposita ab hoc nomine hic.& hæc potis:& hoc pote.ea sunt hic. & hæc,
 cōpos.& impos.¶ Vs.declinatū.¶ Quod nomina desinētia in.us.quæ decli
 nantur per secundā,aut quartā declinationē generis sunt masculini.vt hic
 dominus.i.seruus.i.agnus.i.sensus.us.auditus.us.visus.us.Fœminini gūris
 sunt tria secundæ declinationis.vt hic aluus.i.humus.i.vanus.i. Tria quo
 que secundæ.& quartæ.hæc ficus.i.vel ficus.domus.i. vel domus.colus.i.
 vel colus.Et quartæ declinationis hæc porticus.us.tribus.us. acus.us.ma
 nus.us.¶ Et quæ verētes. Quod nomina græca in.us.desinētia. quæ apud
 illos in.os.terminantur.& os mutata in.us.latinè inflectūtur. generis quo
 que sunt fœminini.sicut apud græcos erant fœminina,vt hæc cystallos.u.
 erytallus.i.papyrus.u.papyrus.i. aliquando tamen seqūtur genus latine
 terminationis.hoc est.masculini.vt cristallus.i.papyrus.i.Ordo est.Tu res
 pones in hoc gradu.id est.inter fœminina,illa nomina. quæ verētes.id est.
 Interpretes ex Græco sermone in latinum permutāt. id est. interpretātur.
 Græca latinis.& quandoq; repones illa maribus.id est.masculinis.

LIBER SECVNDVS.

Hæc tria neutra facis: virus: vulgus: pelagusque.
 Vs. Tertia quod nomen declinat, dicito neutrum.
 Sed duo mascula sunt lepus, & mus. Iungitur illis.
 Pus podos: hoc est pes: & quæ componis ab illo.
 Fœminei generis sunt virtus, atque iuuentus.
 Et palus: atque salus: & quod dat serui nomen.
 Atque pecus pecudis: incus: subscusque, senectus.
 Sint coniuncta tribus vetus, intercusque. Duobus.
 Sint coniuncta tibi tria tantum sus: ligus: & grus.
 Aes. Masculus est hic præ: sed neutrum dicitur hoc æs.
 Aus. Et duo fœminea laus laudis: fraus quoque fraudis.

¶ Hæc tria. Quod tria nomina secundæ declinationis reperiuntur generis
 neutrius, hoc virus. i. vulgus. i. pelagus. i. reperiuntur etiã vulgus generis ma-
 sculini: vt apud Virg. 2. Aeneid. Spargere voces in vulgũ ambigua. ¶ Ter-
 tia quod nomen. Quod nomina tertiæ declinationis generis sunt neutrius,
 & sunt illa, quæ mittunt genitiuũ in .oris. vel in .eris. vt hoc tẽpus. oris. con-
 pus. oris. sterco. oris. sidus. eris. fœdus. eris. vulnus. eris. Excepiuntur duo
 generis masculini, lepus. oris. hic mus muris, & vnũ nomẽ græcũ in .us. de-
 sinẽs, quod est pus podos, quod interpretatur pes pedis, cũ suis cõpositis,
 vt hic tripus. odis. decap. odis. hitrapus. odis. lagop. odis. dasypus. odis.
 Fœmini quocũq; generis excipiuntur nouẽ, virtus. utis. iuuentus. utis. palus.
 tidis. salus. utis. & nomẽ verbale ab eo, quod est serui. is. vt. seruitus. utis.
 pecus. udis. pro vna quadrupede: nũ hoc pecus. oris. gregẽ potius, hoc est
 totum pecuariũ significat. Incus. incudis. senectus. utis. Sint coniuncta
 Duo nomina reperiuntur cõmunia trium generũ. vetus. eris. intercos. utis.
 vnde est aqua intercus, & morbus intercus. Gell. lib. 13. Liberatũ, inquit,
 se esse aquæ intercutis morbo. Idẽ lib. 12. Intercutibus ipsi vitijs mada-
 tes: sicut Cato dicit, intercutibus stupris inquinat. ¶ Duobus. Quod tria
 sunt nomina cõmunia a duorũ generũ. hic, & hæc sus, ligus: grus. ¶ Mas-
 culus. Quod tria. æs. diphthongũ duo reperiuntur, vtrum generis masculini. hic
 præ, prædis, alterum generis neutrius, hoc. æs. æris. Duo quoque in .aus. di-
 phthongon desinentia, hæc laus laudis, fraus quoque fraudis.

S. Muller

DE GENERE NOMINVM.

§. Muliebre datur, si consona iungitur illi.

Attamen esto mas fons, dens, pons, tabificus seps.

Et cum monte chalybs, & arabs, polysyllaba iunges.

In quibus anteuenit. p. littera, quod probat hydrops.

Et partes assis. Tamen est comune duorum,

Celebs, & princeps, infans, bifronsq; parensq;.

Adiectiua tribus iungunt sua significata.

Neutrum pone caput, git, sinciput, occiput, & frit.

Si monosyllaba sunt, & in. x. finita, referto.

Femineo generi, sed Thrax, Phryx, mascula rex, grex,

Et calx cum pedis est, nam hæc calx stringit arenam.

Ad duo dux facies commune, huic adijce coniux.

T.

X.

§. 3. muliebre. Quod nomina in. e. desinentia habetia consonantem ante. §. 1. generis sunt feminini: ut hæc plebs, serobs, hiems, gēs, mēs, dēps, seps, pro leptomcto, stirps. Masculini vero sunt, quæ explicantur. Quod vero dicit tabificus seps ex Luciano sumptū est, qui lib. ix. scribit. Ossaq; dissoluens cum corpore tabificus seps. Est autē serps ex genere centipedū. Masculini generis sunt nomina polysyllaba habetia. p. ante. s. finalē: ut hic hidrops, Cyclops, monops, merops. Et partes assis. Generis præterea masculini sunt partes assis: i. librie, siue solidi, quod in duodecim vncias, hoc est, partes diuidi potest, quæ aliquoties sumptū reddūt suū: ut hic deus demptā vntia, quæ est pars duodecima, decunx, & dextant dēpto sextāte, quæ est sexta pars, dodrās, depro quadrāte, quæ est tertia pars: eodem modo triens, quadrans, quincunx. Et amē est comune. Quod quinque nomina, quæ hic ponuntur, sunt communia duorum generum: hic, & hæc celebs, &c. Adiectiua tribus. Quod nomina adiectiua in. s. desinentia, quæ habent consonantem ante. s. communia sunt trium generū, ut hic, & hxc, hoc inops, particeps, prudēs, sapiens. Neutrum pone caput. Quod nomina in. t. desinentia quina que reperiuntur, & generis sunt neutrius. Si monosyllaba. Quod in. x. desinentia generis sunt feminini: ut hæc pax, nix, nox, uux. Excipiuntur generis masculini quinque Trax, &c. Calx stringit arenam, nam ex vtraque sit intrita. Deinde dicit, quod communia duorum generū reperiuntur duo: hic & hæc dux, cui additur coniux ex nominibus polysyllabis.

LIBER SECVNDVS.

- Ax.** Sunt polysyllaba in. ax. tibi tantum masculula thorax.
Niticorax, limax, dropax, cum storace abaxq;
Et duo foeminea tibi sunt cum similace fornax.
- Ex.** Ex. finita tibi sunt masculula: Foeminea halex.
Et forpex, viux, carex, imbrexq; supellex.
- Ix.** Quod sit in. ix. nomen, muliebre est. Excipe fornix.
Atque cilix, phoenis, & onyx, mastix, & iapix.
Atque calix, & orix, natrixq; carixq; varixq;.
- Ox.** Quae dantur maribus. ¶ Voluox quoque iungitur illis
Foemineis addes solox, celoxq; phalanxq;.
Syrinx, & meninx, & iynx. Sed masculula sunt,
Tominx tomincos, spelinxq; pharinxq; larinxq;.

¶ Sunt polysyllaba. Quod nomina pluriū syllabarū in. ax. desinentia generis masculini reperiuntur sex, hic thorax. &c. Et duo foeminea similax iacis. fornax formacis. ¶ Ex. finita. Quod nota desinētia in. ex, generis sunt masculini: vt hic polex, index, duplex. Excipiuntur sex generis foeminiū halex. &c. ¶ Quod nomē. Quod nomina in. ix. desinētia generis sunt foemini: vt haec perdis, coturnix, sandix, mattix. Excipiūtur generis masculini vndecim: hic fornix. &c. ¶ Voluox. Quod in. ox. vñ reperitur generis masculini: hic voluox voluocis, & generis foeminiū duo solox, & celox. Phalanxq;. Superioribus adiungit quaedā nomina græca, quae sunt in vta apud Latinos, quatuor generis foemini. Phalanx legio Macedonia. Iunialis, Iuniteq; vmbene phalanges. Syrinx syringis fistula Nympha in calamum palustrem conuersa. Ouidius primo Metamorpho. Nymphae syringa Vocant. Meninx meningis pro paniculo cerebri. quo verbo vtūtur medici, nam pro insula Aegypti ex significatione generali generis quoq; foemini. ¶ Lynx, lyngis, auicula, quae latine dicitur metacilla, siue turba de qua Arist. libr. de animal. Generis quoq; masculini ponit quatuor, tominx, tomincos, quam nos appellamus tomizē, spelinx, spelingos, quod interpretatur spelunca. Pharynx, pharyngos, pro fauce gutturis, & larinx pro ipso gutture. Galeni interpres pharyngas, & laryngas appellat.

A
Et mar
Torqu
Corte
Et non

Draco
Leo le
Caupi
Fullo,
Lacon
Fidice
Siticer
Lyric
Tubic
Tibice
Corni

C
de gen
orbili
reguli
subori
nation

DE GENERE NOMINVM.

¶ De genere dubio.

Ambigui generis tibi tradunt pauca poetæ.
Cum talpa, dama, car do, panthera, cupido.

Et margo, habo, finis, cum puluere, clunis.

Torquis, stirps, & adeps, cum serobe specusq; penusq;

Cortez, atque silex, cum punice, lynxq; latexq;.

Et nomen lapidis, quod gignit sardus, onyxq;.

¶ De nominibus masculinis, quæ ex diuersis terminationibus mutant fœminina in. a. vel in tis.

Draco, dracena.

Oscen, oscina.

Leo leena, vel lea.

Flamen, flamina.

Caupo, caupona.

Astur, Asturica.

Fallo, fullona.

Sambucistes, sambucistria.

Lacon, lacena,

Citharistes, citharistria.

Fidicen, fidicina.

Cymbalistes, Cymbalistrìa.

Siticen, siticina.

Tympanistes, tympanistrìa.

Lyricen, Lyricina.

Psalter, psaltria.

Tubicen, tubicina.

Poëtes, poëtis.

Tibicen, tibicina.

Scythes, Scythis.

Cornicen, cornicina.

Sarmates, Sarmatis

De genere dubio.

Genus dubium est, quoties aliquod nomen ex frequēti vsu, & regula artis grāmaticę est certi alicuius generis, poetę tamē autoritate sua proferunt alio genere: vt hic, vel hæc talpa: cum ex regula de genere nominum generis sit fœminini. Virg. primo Georg. Capti fodere cubilia talpę, dixit & eodem modo de reliquis. ¶ De nominibus. &c. Ex regulis superi⁹ traditis de genere nominū ex ratione significationis posset suboriri dubitatio quædā in nominibus quibusdam, quæ ratione terminations, & significationis posset competere marib⁹, & fœminis, sed quia

E 3. Magnes

LIBER SECVNDVS.

Magnes:Magnetis. vel Magneſſa.	Arabs:Arabiffa:
Cres Cretis: vel Creſſa.	Chalibs:Chalybiſſa.
Moabita:Moabitis.	Actbiops:Aethiopiffa.
Amonita:Amonitis.	Threx:Thraſſa.
Nepos:neptis.	Cilix:Ciliſſa.
Heros:Heroïna.	Phoenix,Phœniſſa.
Prophetes:prophetis.	Phryx:Phrygia.
Lybis.Lybiffa.	Rex:regina.

¶ Quedam ſunt nomina:quæ tametſi communia duorum generum reperiuntur: habent tamen aliam propriam terminationem generis foeminini: vt Hoſpes.hoſpita. Soſpes:ſoſpita. Sacerdos:sacerdotiſa.Cuſtos,cuſtodia.Antiſtes:antiſtiſa.

foeminæ habent propriam terminationem,terminatio illa: quæ videbatur poſſe competere maribus,& foeminis, relinquitur ſub genere tantũ masculino.Eſto exempli cauſa,draco,draconis,ratione terminationis potuit eſſe commune duorum generum,necq; repugnabat ſignificatio cum illa inſpectu mares:& foeminæ reperiuntur:Sicut igitur dicimus hic & hæc homo pro viro,& muliere,ita poſſemus dicere hic,& hæc draco pro masculino quocq; & foemina, ſed quia foemina in illa ſpecie habet propriam terminationem in.a.hoc eſt dracenarelinquitur altera terminatio in.o.ſub genere tantum masculino,hic draco,& eodem modo leo,leona,& quæ ſequuntur.¶ Deinde ſubdit quædam nomina quæ tametſi ſub vna terminatione reperiuntur masculina,& foeminina,nihilominus habent propriam terminationem in.a.vt hic,& hæc ſeſpes,& ſeſpita.&c.

¶ De nominum declinatione. Cap. II.

NE ſit opus.toties eadem præcepta reſumi,
Accipe,quæ teneas in nominibus variandis.

NE ſit opus.Proponit quafdam regulas omnibus quinque declinationibus cõmunes,& cur id faciat,addit cauſam,dicens ne oporteat eandem cauſam iterari.

Compo

DE NOM. DECLINAT.

Compositi formam simplex: & compositium.

Simplicis obseruat. Exanguis dat tibi sanguis.

A pedes fit vulpes: & apes: nec regula seruit.

Impubis dat. eris, sed Pubes dat tibi pubis.

Est requies quinta, declinat tertia simplex.

Quartus cum quinto semper recto simulantur.

In neutris. Sed in .a. pluralem ponis vbique.

Estque vocatiuus recto similis prope semper.

Præterquam quinta pluralibus in genitiuis.

Syllaba non nunquam colliditur. u. capit ales.

Compositi formā. Hæc regula plerumq; seruit in declinatione nominis et cōiugatione verbi, nā si cōpositū mīdū sit quod Celtiber facit in gto Celtiberis, ex proportionē possum scire, quod Iber (ex quo cōponitur) facit in gto Iberi, atq; e cōt. arlo, si exploratū habuero quod Iber facit Iberi, ex proportionē possum scire quod Celtiber facit Celtiberi. Sed hæc regula non vsq; quaq; vera est nā sanguis facit in gto sāguis, ab eo tñ cōpositū exāguis nō facit exāguis, sed exāguis: præterea pes facit in gto pedis, vulpes tñ. & apes, quæ ab eo cōponūtur, nō vulpedis, nec apedis, sed vulpis, & apis faciūt, cū apes accipitur pro bestiola illa mellifica, nā apes apedis pro auicula de pede accipitur. Et pubes quoq; componitur impubis, quod format impuberis. Virg. tñ regulā sequutus impubis Iuli dixit. Quies etiā in gto facit quietis. Cōpositū tñ ab eo requies facit requiei per quintam declinationē Quartus cū quinto. Quod nomina neutra habent tres casus, similes tam in singulari, quam in plurali, hoc est nominatiuum, accusatiuum, vocatiuum, & in plurali semper terminantur in .a. quod cōtingit in secunda, & tertia, & quarta declinatione: nā primæ, & quintæ nullū est neutrum. vt hoc tēplū, actō tēplū, vñō tēplū. hæc tēpla, actō tēpla, vñō o tēpla. Et q; vocatiuus. Quod vocatiuus tā singulari, quā pluralis cuiuscunq; declinationis est similis nominatiuo vtriusq; numeri, quod vero dicitur prope semper. propter vocatiuū singulārē secundæ declinationis dictum est, de quo suo loco dicemus. Et præterquam quintæ. Quod genitiuus pluralis omniū declinationū, præter quam quintæ patitur abscissionem vnus syllabæ: vt Aeneadæ, Aeneadarum, & per abscissionem Aeneadum, & sic dicimus, virum pro virorum, ciuitatum pro ciuitatium, passum pro passuum.

LIBER SECVNDVS.

Tertius, & sextus plurales assimulantur.

¶ De prima nominis declinatione.

Cum sint quinque puer declinanti tibi formæ.

Quas vnus varrijs ex rectis dat genitiuus

Prima sit in. as. es. sed græcis, aque latina.

Est genitiuus in. æ. diphthongon. Sed tamen. ai.

Dat tibi nonnunquam: dat & as. sed & id quoque raro.

Octo trium generum sunt nomina, dant & in. ius.

Pone datiuus. æ. diphthongon. Sed genitiuus.

Cum sibi fiet in. us. us. raptâ pone datiuum.

¶ Tertius, & sextus, satis liquet. ¶ De prima nominis declinatione.

Cum sint quinque. Quod quinque sunt nominum declinationes. qui numerus colligitur ex genitiui diuersitate. nã prima mittit genitiu in. æ. diphthongon. Secunda in. i. Tertia in. is. Quarta in. us. Quinta in. ei. Prima igitur declinatio terminatiuis habet nominatiui tres. as. es. sed. as. es. in nominibus tantum græcis masculinis. vt Aeneas. Byrrhius. Anchises. Priamides. In. æ. vero tantum græcorum, quã latinorum generis sunt masculini. vel feminini. l. communis duorum. vt hic lixa, hæc musa. hic. & hæc aduena. Quod vero dicit a quæ latina. subintelligendum est. atque etiã græca.

Est genitiuus. Quod genitiuus a quacumque illarum trium terminationum quoniam syllabice in. æ. diphthongon terminatur. vt Byrrhius. e. Aeneas. e. Anchises. æ. reperiuntur tamẽ aliquando terminata in. ai. vt aula. aulai. aura. aurai. picta. pictai. & apud Virg. & Lucretiũ terrai. frugiferai militiã. Apud antiquiores quoque plerumque inuenitur in. as. vt apud Plautũ Alcmenas p. Alcmene. & apud Liuiũ Andronicũ, escas pro escæ. & apud. Nensũ terras p. terræ. sed ex hac terminatione tantum est in vfu familias pro familiæ. Deinde subdit. quod octo nomina. quæ declinantur per secundam declinationem pronominis mittunt genitiu in. ius. ea. sunt vnus. vnus. vllus. vllius. nullus. nullius. solus. solius. totus. totius. vter. trius. alter. alterius. alius. alius.

Pone datiuus. æ. diphthongon. Quod datiuus a quacumque nominatiui terminatione terminatur in. æ. quoque diphthongon. vt Aeneas. Aeneæ. anchises. Anchisæ. Musa. musæ. Sed ab illis octo nominibus in. ius. mittentibus genitiuum formantur datiuus ablata. us. vt vnus. vni. vllus. vlli. &c.

¶ Omnis

DENOM. DECLINAT.

Omnibus ex rectis finitur in .am. tibi quartus.
Atque vocatiuus fit in .a. cui iungito sextum.
Rectus pluralis fit in .e. genitiuus in .arum.
Atque datiuus in .is. finitur. Pauca tamen sunt.
Que faciunt, abus, velut est equa, filia, nata.
Mula, dea, liberta, ambabus iunge duabus.
Accusatiui plurales .as. tibi mittunt.

¶ De secunda uominis declinatione.

Omnibus ex rectis. Quod accusatiuus a quacunque terminat scilicet nomen
natiui desinit in .am. vt Aeneas. Aeneas. Anchises. Anchisam. musa. musam
Atque vocatiuus fit in .a. vt Aeneas. o Aeneas. Anchises. o Anchisa. musa
o musa. terra. o terra. Cui ablatiuus similis est interminatione. sed non in
quiritate. quia vltima in ablatiuo pducitur. in vocatiuo breuiatur. ¶ Re
ctus pluralis. Quod nominatiuus pluralis terminatur in .e. diphthongon. vt
musæ. ¶ Genitiuus in .arum. Quod genitiuus pluralis in .arum. terminatur. vt
musæ. musarum. terræ. terrarum. Atque Datiuus in .is. Quod datiuus pluralis in
is. terminatur. vt musæ. musis. Excipiuntur pauca mittentia datiuum. atque ex
consequenti ablatiuum in .abus. idque tantum differentie causa. & que illa sint
statim subdit. equa. equabus. filia. filiabus. nata. natabus. mula. mulabus
dea. deabus. liberta. libertabus. ambæ. ambabus. duæ. duabus. & aliqui ex
junioribus dixerunt animæ. animabus. famulæ. famulabus. Quod si nulla
ambiguitas de quo sexu loquamur nihilominus regulari declinatione vse
mur. vt si dixeris. ego lego centenos aureos duabus filiis meis maioribus
nam dubitatio nullæ est. de quo sexu loquaris. ex eo quod additum est duas
bus. nam si tantum dixisses. lego centenos aureos filiis meis maioribus. petes
rat venire in dubitatione. si de masculis. an de feminis sis locutus. quare
non sufficiens Valla probauit autoritate Ciceronis. animam non potuisse
mittere datiuum pluralem in .abus. qui scribens ad uxorem. & filiam dixit
duabus animis suis. nam per id. quod dixit duabus. sublata est omnis am
biguitas. an animis sit ab anima an ab animo. ¶ Accusatiui plurales. Quod
accusatiuus pluralis in .as. terminatur vt musæ. musas.

¶ De secunda nominis declinatione.

LIBER PRIMVS.

Altera dat rectis tibi sex. er. ir. ur. vel. us. aut. um.
 Atque. eus. diphthongō: sed & hāc tantummodo Græcis.
 Fit genitiuus. i. sed rectum non superabit.
 Excipias gibber. lacer. focer. asper. adulter.
 Præbiter. atque liger. miser. & gener. & tener addes.
 Et prosper. dexter. puer. & quod sit eibi nomen.
 Agero. siue fero. vir. treuir. iunge saturque.
 Liber & ingenus Bacchus. cui iungis Iberum.
 Sed diphthongus in. eus. ei. dat. vel. ei. genitiuo.

Altera, Sequitur secunda declinatio. Dicitq; illam habere uomis
 natini singularis terminationes sex. er. vt puer. ir. vt. vir. ur. vt. in
 tur. us. vt. Deus. um. vt. templū. ens. diphthongon: vt Pentheus, sed
 hæc tantū in nominibus græcis, cum ad declinationē latinā trahitur, sub
 illa namq; terminatione tā latina, quā græca declinatione inflectuntur: &
 hæc est causa, quare nomina græca in. os. vel in. on. declinantur persequen
 dam nostram declinationē, quia illæ terminationes græcæ sunt. Itaq; pro
 eo quod illi dicunt Abydos, Abydu. nos dicimus, Abydus, Abydi. Illi sy
 bolon. u. nos symbolum. i. & Fit genitiuus Quod genitiuus a quacuncq; no
 minatiui terminatione terminatur in. i. Sed quia aliquando parium est syl
 labarum, aliquando crescit vna syllaba, dicit, quod generaliter est in syllab
 bis æqualis suo nominatiuo: vt templum, templi, dominus, domini. Deinde
 de ponit exceptionē illorum, quæ crescunt vna syllaba, ea sunt gibber. gib
 beris. lacer. laceri. asper. asperi, quod per syncopā fecit aspri. Virg. 2. Aeneid.
 Improuissum spris velutiqui sentibus anguem pressit. Adulter, adulteri.
 presbyter. i. liger. ligeri. miser. i. gener. generi. tener. teneri. piper. eri. dex
 ter. eri. quod per abscissionem facit dextri, puer, pueri. Et composita a ge
 ro, geris: & fero: fers: vt armiger: armigeri: armifer: armiferi: vir, viri, tres
 viri. i. satur. i. liber. libri: pro ingenuo, & Baccho, nam pro cortice, & coctile
 ce facit libri. & In. eus. vero diphthongon desinentia triplicem habent ge
 nitiuum. in. ei. diphthongon, & in. ei. solutas, & in. os. vt Pentheus Penthei
 di syllabos, & Penthei trisyllabos, & pentheos, sed a latinis per. ei. conuen
 ias, siue solutas profertur: a græcis. per. eos.

Atque

DE NOM. DECLINAT.

Atque datiuus in.o.dabitur:cui iungito sextum.

Accusatiuo.um.dat declinatio nostra.

Vs.recti mutans.in.e.casum pone vocandi.

Sed dices fili:fluius,Deus,atque latinus.

Si tamen est proprium per.ius.tunc.us.rapiatur.

Rectus pluralis fit in.i.Genitiuus in.orum.

Atque Datiuus in.is.sed dat tibi Dijs:Deus, & Dijs,

Accusatiui plurales.os.tibi mittunt.

Nominibus neutris.ni.a.verfitur.i.genitiui.

¶ De tertia nominis declinatione.

¶ Atq; Datiuus. Quod datiuus in.o.terminatur,cui assimilatur ablatiu⁹
formaturq; a genitiuo.i.mutata in.o.vt tēpli,tēplo.domini domino. ¶ Ac
cusatiuo. Quod accūs in.um.terminatur.i.genitiui mutata in.um.vt tem
pli templū:domini,dominum.pueri,puerū. ¶ Vs.recti. Quod vctūs secunde
declinationis a nominib⁹ in nominatiuo terminatis in.us.formatur.us.mu
tata in.e.vt hic domiaus,o domine,hic bon⁹,o bone.Excipiunt illi⁹, quod
in vocatiuo facit,o fili,& nō filius,hic flui⁹,quod quāquā o flui debuit
facere.Virg.tamē.8. Aeneid.dixit: Corniger Hesperidū fluius regnator
aquare,Deus,o dens.Latinus,o latinus.Virg.Socer arma Latinus habet
Quod si nomen sit proprium in ius.terminatum,vctūs ablata.us,desinit in.
in.vt Antonius,o Antoni.Virgilius,o Virgili.Laurentius,o Laurētī,Dio
nysius,o Dionysī. ¶ Rectus pluralis,quod nominatiu⁹ pluralis terminatur
in.i.vt hi domini,hi boni. ¶ Genitiu⁹ in.orū. Quod genitiuus terminatur
in.orum.vt dominorū,bonorū. ¶ Atq; datiuus. Quod datiuus terminatur
in.is.vt domiaīs,bonis.Sed hoc nomen.Deus in plurali duplices habet no
minatiui,& datini terminationes.Dei,vel Dijs. Deis,vel Dijs, sed Dijs, &
Dijs per synæresim vnissyllabice proferūtur. ¶ Nominibus neutris. Quod
si genitiuus in nominibus neutris in.i.duplici desinit,nominatiuus; accus
fatiuus,& vocatiuus,plurales in.a.puram.i. vocali præcedente desinunt:
vt hoc auguriū auguri, hæc auguria, si vero in vnico.i.desinit.neutra plu
ralia in.a.mixtum cum consonante desinunt: vt hoc templum templi tem
pla.Scannum scanni scana,limitatur regula illa.Quartus cum quinto.

¶ De tertia nominis declinatione.

¶ Tertia

Atque

LIBER SECVNDVS.

Tertia diuersos dat declinatio fines.
Et quamquam variè, tamen exit in. is. genitiuus.

Ex. a. ponit. atis. ¶ Ex. e. facit. is. genitiuus.

Onus. ab. o. fiet. Per. inis. nonnulla dabuntur.

Cardo. ordo. turboq; homo, nemo, iungis Apollo.

Et quod foeminei generis datur in. do. vel in. ga.

Vnedo dat. omis. seu pomum, siue sit arbor.

Ast Anio, & Nerio dant. enis. dat caro carnis.

Lac tibi dat lactis. halec halecis habebit.

Bogud format. udis. nostri dixere Dauidis.

Abditur. is. post. l. Sed. lis. mel, felq; recepit.

Tertia diuersos. Quod tertia declinatio varias habet nominatiue de
finitias, nam sexaginta circiter colliguntur quæ omnes mittunt ge
nitiuum in. is. sed diuersis modis, quædam enim crescunt vna sylla
ba, vt hic sermo. onis. quædam duabus, vt biceps, bicipitis, quædã habent
pares syllabas, vt pater. tris vñ reperitur deficiens a suo recto vna syllab
ba, Iupiter, Iouis. ¶ Ex. a. ponit. Prosequitur diuersitate illã genitiui per
ordinẽ nominatiui terminationũ, atq; in primis, quod in. a. definentia, quæ
omnia sunt græca, mittũt genitiuum in, a tis, hoc est, quod crescunt super
rectum vna syllaba, vt dogma, atis, pneuma, atis. ¶ Ex. e. facit. is. Quod no
mina in. e. definentia faciunt genitiuũ. e. mutata in. is. vt hoc cubile. is. mar
is. altare. is. ¶ Onis. ab. o. Quod nomina in. o. definentia mittũt gũm in. onis.
vt sermo. onis. histrio. onis. Excipiuntur aliqua mittẽtia genitiuum in. inis.
ea sunt cardo. inis. ordo. inis. turbo. inis. homo. inis. nemo. inis. Apollo. inis.
Et nomina foeminina definentia in. do. vel in. go. vt terebo. inis. albedo. inis.
virgo. inis. origo. inis. Vnedo tñ vñ ex definentibus in do. foemininis facit
in genitiuo vnedonis. ¶ Lac tibi. Quod duo reperiuntur nomina definentia
in. c. lac. lactis. halec. ecis. ¶ Bogud. Quod in. de. terminata duo reperiuntur
nomina barbara virorũ propria. Bogud. ubis. & Dauid. idis. ¶ Addit. is.
Quod nomina definentia in. l. quacunq; vocali præcedẽte. formant genitiuũ
addita. is. vt animal. alis. Michaël. elis. Gabriel. elis. Raphaël. elis. vigil. illis.
sol. solis. cõsul. ulis. Mel vero. & fel. non. is. sed. lis. in. genitiuo suscipiunt.
quare in obliquis semper per duplex. l. scribuntur. mel. melis. fel. fellis.

DENOM. DECLINAT.

Nomen quod fit in. n. assumit. is. in. genitiuo.

Men. finita dabunt. inis, & quod desinit in. cen.

Atque vnguen. pecten iunges, cumq; inguine gluten.

Et quandoq; datur ex. on. genitiuus in. ontis.

Is. post. r. iunges. Tamen. r. tibi far geminabit.

Cris dat acer, volucer, alacer, bris, accipit imber.

Et sua composita ceber, quibus adde saluber.

In. tris. plura dabis frater, mater, pater, vter.

Accipiter, venter, linter. Quod desinit in. ster.

¶ Nomen quod fit. Quod uoimio desinentia in. u. literam assumunt. is. in ge
nitiuo quacumq; vocali pæcedente: vt Titan Titans, acarnā acarnanis,
splen, splenis, siren sirenis, delphin delphiinis, poreyn: ynīs. dæmon, onis. fin
don. onis. Sed quia hæc regula de vltima syllaba tantum tradita est, quod
ad penultimā attinet, subiungit: quod nomina terminata in. men. mutant in
genitiuo. e. in. i. vt flumen, fluminis. fulmen. inis. culmē. culminis: quod de no
minibus latinis intelligendum est, nam græca in genitiuo retinet. e. vt hy
men hymenis, damen, enis. quæ apud latinos in vsu non sunt. ¶ In. cen. quo
que desinentia, quæ a cano canis componuntur, mutant. e. in. i. vt tubicen
tubicinis. lyricen lyricinis, tibiſcen tibiſcinis. Et nomina quatuor, quæ hic
ponuntur vnguen. inis. pecten. inis. ignen. inis: gluten. inis. ¶ Et quandoq;
Quod. in. on. desinentia aliquando mittunt genitiuū in. ontis. cum plerumq;
per regulam mittant in. onis. vt Laocoon. ontis. Acheron. ontis. sed de his
in græca declinatione plura. ¶ Is post. r. Quod in. r. desinentia quacunque
vocali pæcedente assumunt in genitiuo. is. vt torcular. aris. anser. eris. Ga
dir. iris. decor. oris. vultur. uris. Far vero recipit. ris. hoc est, quod scribit
tur duplici. r. vt fratris. Deinde dicit, quod tria nomina in. cer. desinentia in
eris. mittunt genitiuum: vt acer, acris. volucer. cris. alacer. cris. ¶ Imber
quoq; cum suis compositis: & hoc nomen ceber, & saluber mutant. ber
in. bris. vt imber imbris. September septembris, Octoher, Octobris. Nouē
ber. bris. Decēber. bris. Mulciber. bris. celebēt. bris. saluber. bris. ¶ In. ter
quoq; desinentia (si sunt latina) mutant. ter. in tris, vt frater: tris mater. ma
tris. pater, patris. vter. vtris, accipiter. tris. venter. tris. linter. tris. Et nomi
na quoque desinentia in. ster. vt pedesler. stris. syluester. stris,

Lappr

LIBER SECVNDVS.

Iupitris, atq; Iouis dat Iupiter. ¶ O. facit ex. u.
 Femur, ebur, robur, iecur. & cor dat tibi cordis.
 Suscipit. atis. ab. as. genitiuus, demitur inde.
 Vas vadis, & vasis. as. asis. mas. maris. Atqui.
 Græcum ponit. adis. genitiuus: ponit & .antis.
 Cum sit in. es. nomen mas, aut cōmune duorum.
 Dat genitiuus. iuis. Sed verres dat tibi verris.
 Et vates vatis. dat. etis. pariesq; ariesq;.
 Perpes, & interpres, terres, indiges, præpes hebesq;.
 Inquies, & locuples, magnes, heresq; dat. edis.
 Pes pedis. At nomen dat. idis. quod de sedeo fit.
 Græcum nomen in. es. genitiuum mittit in. etis.

¶ Iupiter Iupitris, & Iouis. ¶ O facit ex. u. Quod quatuor nomina mutant in genitiuo. u. in. o. vt femur. oris. ebur. oris. robur. oris. iecur. oris. & iecus noris, iter vero, & itiner regulam sequuntur. Nam ab eo, quod est iter, fit iteris, ab eo, quod est itiner, fit itineris. Deinde subdit, quod hoc nomē cor facit cordis. Suscipit. atis. Quod in. as. delinentia mittunt genitiuum in. as. vt pietas. atis. castitas. atis. Excipiuntur quatuor monosyllaba aliter facientia, vas vadis, vas vasis. as. asis. mas. maris. Græca vero quādoque faciūt in. adis. vt Arcas. Arcadis. Pallas. adis. quandoq; in. antis. vt Atæ. antis. Pallas. antis. Sed de his in declinatione græca plura. ¶ Cum sit in. es. Quod nomina masculina, aut communia duorum generum delinentia in. es. mittunt genitiuum in. itis. vt stipēs. itis. hic, & hæc miles, itis. Excipitur verres generis masculini, quod facit verris, & vates cōmunis duorū, quod facit vatis, & quedā faciētia in. etis. hoc est, nō mutantia, e. in. i. ea sunt præpes, etis. aries. etis. perpes. etis. interpres. etis. terres. etis. indiges. etis. præpes, præpetis. hebes. etis. inquies. etis. locuples. etis. magnes. etis. In. edis. vt ro faciunt heres, edis. & pes, pedis. In. idis. præterea exeunt composita a sedeo, sedes, vt obfes, obfidis præses, præfidis. ¶ Græcum nomen. Quod nomina græca delinentia in. es. mittunt genitiuum in. etis. vt Iebes, lebetis, trpes, tapetis, & quod supra posuimus magnes, magnetis,

In præ

DE NOM. DECLINAT.

In propijs ex.es.facit.is.quandoque dat.etis.
 Es.tibi fecuncum conuertit in.is.genitium. **Es.**
 Sed teges,atque seges,abies,quiesq; dad.etis.
 Merces mercedis facit,in Cereris Ceres exit.
 Is.finita tibi mittunt similem genitium. **E.**
 Cuspis format.idis.cafsis.lapis additur illis.
 Semis semissis dat.sanguis sanguinis. & que.
 Dant.cris.cucumis,vomis,& cinis,addito pulvis
 Impubis iunges:glis.gliris,lisq; dat.itis
 Samnis Samnitis.dis.ditis,adde Quiritem.
 Græcum mittit.idis.Simois.Pyroisq; dat.entis.

Sed nomina propria in.is.aliquando mutant.es.in.is.aliquando exeit in
 etis,quandoq; ytroq; modo mittunt genitios:vt Ioannes, Ioanni,Iordas
 nes,Iordanis.Cremes,Cremis,vel Cremetis.Dares,Daris,vel Daretis.La
 ches,Lachis,vel Lachetis.¶ Es tibi fecmineū. Quod nomina feminina de
 finctia in.es.formāt genitiū.es.mutata in.is.vt hæc proles,prolis,moles,
 molis.Excipiuntur quatuor mittētia genitiū.in.etis.vt teges,tegetis,se
 ges,tegetis:abies,abietis:quies:quæteris. Merces, quod facit mercedis, &
 Ceres quod facit Cereris.¶ Is.finita. Quod nomina in.is.deficientia habēt
 genitiū simile nominatiuo:vt ignis,ignis,clauis,clauis. Tria vero mittunt
 genitiū in.idis.cuspis,cuspis,lapis:lapis,cafsis,cafsidis, Excipitur
 quoq; semis,quod facit semissis:& sanguis, quod facit sanguinis. In.etis.
 faciunt quoq; quatuor nomina biterminātia in nominatiuo, cucumer, vel
 eucumis,eris. & vomer:vel vomis:eris.ciner,vel cinis,eris.puluer:vel pul
 vis,eris.Impubis:quoq; quod tum impuberis:tum impubis facit: & glis,
 quod facit gliris:& lis quod facit litis,et Samnis quod facit Samnitis.dis,
 quoq; facit ditis,Quiris quod facit quiritis.¶ Græcum mittit. Quod no
 mina græca plerumq; mittunt genitiū in.idis,vt Paris Paridis.aspis,af
 pidis:hyaspis,hyaspidis.iris.iridis.Priamis,Priamidis,aliquando mittunt
 genitiū in.ois.l.in.eos.sed de hoc alias,De inde dicit:quod duo nomina
 sunt finita in.ois.que mittunt genitiū in entis.Simois,Simoentis.& Py
 rois.Pyroentis:de quibus:ubi de græcis,plura.

Quod

LIBER SECVNDVS.

Quod fit in.in. & in.is. dabit.inis iungito pollis.

Otis.nomen in.os.mittit.Tamen exit in.oris.

Ros:flos,mosq; lepos.Os.transit in.oris. & ofis

Custos custodis dat,bos bouis. Et tamen.ois.

Græca dabunt,vt Tros,thos,Minos,additur heros.

Vs.tibi mittit.oris.Per.eis.sed plura dabuntur.

Vlcus,acus,viscus,foedus,cum pondere sidus.

Vellus,ollusq; scelus,funus,genus,addito vulnus.

Munus,onusq; latus,vetus,atque opus.Et tamen.udis.

Dant subscus,incus,palus,& pecus hæc muliebris.

Telluris,Venerisq; dabunt Tellusq; Venusq;.

Cætera foeminei generis mittuntur in.utis.

¶ Quod fit in.in. Quod nomina græca terminata in.in.vel in.is. faciunt ge
nitium in.inis.vt delphin.l.delphis.inis.eleusin.l.eleusis.inis.salamin.l.sala
mis.inis.phorcyn.l.phorcis.inis.Pollis quoq; est latinum & facit pollinis
quasi nominatiuo pollin.¶ Otis nomen, Quod nomina in.os.definētia mit
tunt genitium in.otis.vt sacerdos.otis.cōpos.otis.monoceros.otis. In oris
vero faciūt quinq; ros.roris.flos.floris.mos.moris.lepos.leporis.os.oris.
quod & alia significatione facit ofis, custos quoq; facit custodis. & bos
bobis.Sed quæ dā nomina græca faciūt in.eis.vt Tros,Trois,thos,thois
Minos.Minois,heros.herois.¶ Vs.tibi mittit. Quod nomina in.us.definen
tia mittunt genitium in.oris.vt corpus.oris.tempus.oris. & a neutris com
p.ratiuorū.vt nobilitus.oris. In.eris.vero mittunt genitium,quæ sequuntur
Vlcus.eris.acus.eris.viscus.eris.foedus.eris.pōdus.eris.vellus.eris.olus.
eris.scelus.eris.funus.eris.vuln⁹.eris.onus.eris.munus.eris.latus.eris. ol
pus.eris. Quatuor præterea mittūt genitium in.udis.subscus.udis,incus.in
dis,palus.udis.pecus.quod est generis foeminini.nā quando est generis neu
trius.hoc pecus.oris.facit.Deinde dicit.quod tellus telluris mittit. & Ve
nus Veneris:Postea subdit.quod nomina pluriū syllabarū,quæ sunt foem
nina genitium mittunt in.utis.ea sunt quinq; virtus.virtutis,seuētus,seu
nētutis,salus.salutis,seruitus,seruitutis,iuuentus,iuuentutis.

DE III. DECLINAT.

Quæ polyfyllaba sunt, monofyllaba dantur in. in. uris.

Grus: & sus dat. uis. intercus. utis. tibi mittit.

Græcum nomen iu. us. genituum mittit in. vntis.

De pus exit. odis. tibi sit pro test melampus,

Dat diphthongus in. æs. præ. prædis: & æs dabit eris.

Dat diphthongus in. aus. laus, laudis: fraus quoque fraudis.

Si. b. p. ph. præit. s. mediam dabis. i. genituo.

E. mutatur in. i. quando præponitur illis.

(Si polyfyllaba sunt) (tamen aucupis exit ab auceps.

Ponit hyems hyemis: puls pultis mittere debet.

Si præit. n. aut. r. mediam dat. ti. genitiuus.

¶ Monofyllaba vero faciunt genitiuū in. uris. vt mus, muris, thus, thuris: crus: cruris: ius, iuris. pus, puris. Excipitur grus, quod facit g. uis, & sus quod facit suis, & subdit, quod hoc nomen intercus facit intercutis.

¶ Græcum nomen. Quod nomina græca in. us. desinentia mittunt genitiuum in. vntis, vt hydrus, hydrutis. Sipus, Sipuntis. Phycus. Phycutis. Hiericus, Hiericuntis. Amathus, amatutis. Sed a pus, quod est pes: composita, mittunt genitiuum in. odis. vt melampus, melampodis. Oedipus, Oedipodis. Chitrapus, chitrapodis, tripus, tripodis. Dat diphthongus. Quod in. æs. diphthongon finita reperiuntur nomina hæc, præ. prædis. & æs. æris. Duo præterea in. aus. diphthongō, fraus, fraudis, laus laudis. ¶ Si. b. p. ph. Quod nomina in. s. desinentia, quæ habēt. b. aut. p. aut. ph. ante. s. recipiunt. i. mediam in genituo: vt Arabs, Arabis, daps, depis: inops, inopis: gryphs, gryphis, ciniph, ciniphis: quanquam a græcis per. ps. scribitur, quod si præcedit. e. vocalis in dictionibus plurium syllabarum, illud. e. mutatur in. i. vt celebs, celebs: princeps, principis, adeps, adepis. ¶ Deinde subdit, quod hoc nomē auceps mutatur. e. in. u. vt auceps, aucupis. ¶ Ponit hyems. Quod vnum nomē reperitur finitum in. ms. hyems. quod facit hyemis. ¶ Si præit. n. Quod nomina desinentia in. s. habentia. n. aut. r. ante. s. recipiunt in genituo. ti. syllabam mediam: vt prudens, prudentis, dens, dentis, gens, gentis, Mars, Martis, soror, sororis.

LIBER SECVNDVS.

Lens lendis mittit, glans, glandis, frons quoq; frondis.

Nefrens nefrendis. Quod pendo, libraq; gignit.

Vt cordat cordis, sic quæ componis ab illo.

Vncia, quod nomen componit, mittit in uncis.

Dat capitis caput, in cipitis, sua compositiua: &

Quæ dant crementum tibi duplex: adde supellex.

Atque iter, aut itiner, dant lectilis, hæc in erisq;.

X. finita dabunt. x. rapta. cis. genitiuo.

E. mutatur in i. quando præponitur illi.

Dicit deinde, quod loco. r. recipiant. d. quinq; nomina. **L**ens, lendis, pro vt micelo: qui ex pediculo gignitur, nam pro legumine lentis facit: glans, glandis, frons, frondis, pro folio arboris, nam pro facie frontis facit, nefrens, nefrendis, pro porcello: & libripens, libripendis, quod alibra, & pendo, pendis: componitur. Composita quoq; a corde recipiunt in genitiuo. di. vt decors: cōcordis: secors: secordis: misericors: misericordis. ¶ **V**ncia quod nomen. Quod cōposita ab hoc nomine vncia recipiunt in genitiuo. ci. syllabis vt deus, deuncis: decuns: decuncis: quicuns, quicuncis. ¶ **D**at capitis caput. Quod in. t. de finentia reperiuntur caput cum suis compositis: sed caput facit capitis, & duo composita ab illo occiput, occipitis: sineiput sineipitis. Composita etiam a capite, quæ habent duplex crementum, faciunt quoq; genitiuum in. cipitis, vt anceps, ancipitis: biceps, bicipitis: triceps, tripicis. Duo quoq; habent duplex crementum, supellex, supellectilis, iter: iteris: sed itineris (vt supradiximus) ab eo, quod est iter: potius dicitur: vt apud Maullium lib. i. Astronomicon, Fecit, & ignotis itiner cōmertia terris. ¶ **X.** finita. Quod nomina in. x. de finentia quacunq; vocali aut consonante præcedenti faciunt genitiuum ablata. x. & addita. cis. vt pax: pacis: audax: audacis: felix: foelicis: atrox: atrocis: lanx: lancis: lyx: lycis. Habentia vero. e. ante. x. si sunt polysyllaba: mutant in genitiuo. e. in. i. vt index: indicis. pollex: pollicis. Quod si sunt monosyllaba: nihil plus mutant: vt nex: necis: prex: precis: merx: mercis.

Dum

Du
In. gis.
In
ille
Sy
Sp.
All
Et
In. chis
Et
Ni
Fitq; I

Duo qu
lex, hal
mina m
gis. Re
petigis:
ter dua
coniugi
nem: na
Compli
iux. iy
gis: pha
laryngi
pomphi
in. oryx
gis. Am
quoq; h
nyx, on
in. astris.
rea non
femis: no
turg: a

DE NOM. DECLINAT.

Dum polysyllaba sunt, verue^x, hale^{xq}; dat. ecis.

In. gis. multa dabis, lex, rex, grex, addito remex.

Imq; petix, & frux, a coniux coniugis exit.

Illex, atque aquilex, compluraq; nomina Græca.

Syrinx, & menyx, & iynx, iapyxq; lelexq;.

Sphynx, phryx, atque phalāx, styx, strixq; pharinxq; larinx
Allobrox, mostix, & orix, cum pompholige iazix. (que.

Et Reges Galli, quorum sit rectus in orix.

In. chis. dant mastyx, & onyx, thomixq; diorix,

Et duo dant. actis. Hypponax. Actyanaxq;.

Nix, niuis, atque senex, senis, infert, nox quoque noctis.

Fitq; Datius in. i. si tollas. s. genitini.

Duo quoq; ex polysyllabis retinēt. e. in genitiuo, vt verue^x veruecis, ha
lex, halecis. ¶ In. his. Quod a superiori regula excipiuntur complura no
mina mitētia genitiuū in. gis. Hæc. fere. Lex, legis, Rex, regis. Grex, gre
gis. Remex, remigis. quod seruat regulam habētium. e. ante. x. impetix: im
petigis: sed interponit particulam q; per themesim, quia syllaba brevis ins
ter duas longas non admittitur in hoc genere versus, frux, frugis, coniux,
coniugis, illex: illegis: id est sine lege: quod simplicis seruauit declinatione
nem: nam pro illecebra illex in genitiuo illicis facit, aquilex, aquilegis.
Complura quoq; nomina græca, vt syrinx, syringis, menyx, menyngis,
iynx, iygis, iapygis, lelex, lelegis, sphynx, sphynx: sphynxis, phryx: phry
gis: phali: phalāgis, styx, stygis: strix, strigis: pharinx, pharingis: larynx,
laryngis. Allobrox: Allobrogis: mastix: mastigis: orix: origis: pōpholyx,
pompholygis: iari: iarygis. Et nomina quædam propria Regum Gallie
in. oryx, desinentia, vt Orgentoryx, Orgētorygis. Dumnoryx Dumnory
gis. Amboryx: Amborygis. Vercingētoryx: Vercingētorygis. ¶ In. chis
quoq; hoc est: per. ch. aspiratū exeunt nonnulla, vt mastyx, mastychis, on
yx, onychis: thominx, thominchis: diorix: diorichis. Duo quoq; exeunt
in. actis. Hypponax: Hypponactis. Astyanax: Astyanactis. Ex latinis præte
rea non sequuntur regulam superius traditam hæc tria: niuis: senex:
senis: nox, noctis. ¶ Fitq; Datius. Quod datius terminatur in. i. formas
turq; a genitiuo ablata. s. vt sermo, sermonis: iermoni.

LIBER SECVNDVS.

Accusatiuus fit in. em. Sed in. im. tibi mitunt.

Hæc sitis: & tulsis. vis. buris. peluis. At ista.

Dantur in. em. vel in. im. restis. turrisq; securis.

Et pupis. febris. Sed. in. im. tantummodo græca.

In quibus est recto. non. dissimilis genitiuus.

Quædantur & in. im. plerumq;: vt Naso Charybdin.

Nomen in. e. vel in. ar. modo fit tibi neutrum.

Exit in. i. sexto: sed. e. per pauca dabantur.

Far. Præneste. iubar. Sorateq;: gausape. nectar.

Mittis in. i. menses: & in. as. gentilia iunges.

¶ Accusatiuus. Quod accusatiuus terminatur in. em. fitq; a genitiuo. is. m. tata in. em. vt. sermo. onis. sermonē. Excipiuntur pauca. quæ mittit accusatiuū in. im. vt sitis. sitim. tulsis. tulsim. vis. vim. buris. burim. peluis. peluim. Pauca quoq; mittentia in. em. & in. im. hæc fere. restis. restē vel restim. turris. turrē. vel turrim. securis. securem. vel securim. puppis. puppem. vel puppim. febris. febrē. vel febrim. ¶ Sed in. im. Quod nomina græca habentia genitiuū similem nominatiuo. mittunt accusatiuū in. im. vt Leucaspis. Leucaspim. Araris. Ararim. Tigris. Trigram. sed hic accusatiuū latinū est. nā græcus in. im. per. n. terminatur. vt apud Ouidiū. Charybdin. Achei. ¶ Nomen in. e. Traditurus regulā generalem de ablatiui tertie declinationis. didicimusq; quod facit in. i. præmittit regulas quasdam per modum exceptionis de nominibus facientibus in. i. atq; illud in primis. quod nomina neutra tertie declinationis desinentia in. e. vel in. al. vel in. ar. faciunt. ablatiuum in. i. vt hoc cubile. cubili: hoc animal. animali. hoc puluinari. puluinari. Excipiuntur pauca mittentia ablatiuū in. e. far. quod facit a farre. Præneste. quod facit a Præneste. iubar. quod facit a iubare. Sorate. quod facit a Sorate. gausape. quod facit a gausape. nectar. quod facit a nectare mittis in. i. Quæ nomina mensium vel in. er. vel in. is. desinentia mittunt ablatiuum in. i. Quintilis. Quintili: Sextilis. a Sextili. Aprilis. ab aprili. Septēber. a Septembri: Octōber. a Octōbri: Nouēber. a nouēbri. Et nomina genitalia in. as. desinentia: vt Arpinas. ab Arpinati. Calinas. a Calinati.

Et quæ

Et quæ
Nam q
Cuius.
Vngui
Strigil
Aditur
Adiect
Dun
Qu
Deq

¶ Et quæ
vel in. in
din. a C
tium in
vel turr
ri. ¶ C
tiuū in. i
de eodē
vocat p
raro in. i
¶ Adiect
terminat
denti. co
ab auda
quatur
est cōm
Marius
acer. hæ
nātur te
Quin
saltem in
pauper.

DE NOMINVM DECLINA.

Et quæ fecerunt. vel in. im. vel in. in. tibi quartum.

Nam quæ dantur in. em. vel in. im. dant. i. vel. e. sexto.

Ciuis. auis. nauis. ciuicis iungatur, & anguis.

Vnguis, & amnis. vestis. Postis. neptis, & ignis.

Strigilis, & clasis. pugil. & vigil, atque supellex.

Aditur his imber, verbaleq; quod facit in. trix.

Adiectiua trium generum vel in. i. vel. e. pones.

Dummodo neutra per. e non declinet tibi rectus.

Quæ sic declinas per. i. tantum mittere debes

Degener, atque vber, pauper, cumq; hospite sospes.

¶ Et quæ fecerunt. Quod nomina, quæ fecerunt accusatiuum in. im. per. m. vel in. in. i. per. n. mittunt ablatiui in. vt litim, a liti. tussim, a tussi. Charybdis, a Charybdi, quæ verò fecerunt accusatiuum in. em. & in. im. faciunt ablatiuium in. e. vel in. i. vt restis, restē, vel restim, a restē, vel resti. turis, turrem vel turrim, a turre, vel turri securis, securē, vel securim, a secure, vel securo. ¶ Ciuis, auis. Quæ hæc nomina, quæ hic explicantur, plerumq; mittunt ablatiuium in. i. cū regulariter faciat in. e. vt ciuis, a ciue. l. ciui. auis, a uel. l. auis & eodē modo de cæteris. ¶ Verbaleq; Quod nomina verbalia, quæ alij, vocat participalia, faciunt quoq; ablatiuium in. e. vel in. i. se i. plerumq; in. e. raro in. i. vt victrix, a victrice, vel victrici, vltrix, ab vltrice, vel vltatrici.

¶ Adiectiua triū. Quod nomina adiectiua tertiæ declinationis a quacunque terminatione mittunt ablatiuium in. e. vel in. i. vt prudens, a prudente, vel prudenti, concors, a concorde, vel concordī. inops, ab inope, vel inopi, audax, ab audace, vel audaci. Et subdit: quod ita demū regula est vera, si non sequatur neutrum genus per. e. quod cōtingit, cū terminatio nominatiui in. is. est cōmunis duorū generū, aut i. er. masculini, aut in. is. f. xmenini, tunc. n. a. blatiuium in. i. ratū finitur, vt hic: & hæc brevis, & hoc breue, a breui, hic acer, hæc acris: hoc acre, ab acri. Aliquādo tamē apud autores in. e. repetitur terminata, vt apud Ouid. in. epist. Paridis. Fore, vt a cœleste sagitta. Quinq; tamen nomina quæ hic ponuntur, cum sint cōmunia triū generum saltem in obliquis mittunt ablatiuium per. e. tantum, vt degener, a degenerē, pauper, a paupere: vber, ab vbere: hospes, ab hospite, sospes, a sospite.

G ; Dant

Dant ablatiuos per.e.tantum,psus.quoq; pluri.

Ast ablatiuos per.e.tantum cætera mittunt.

Rectus pluralis fit in.es.cui iungito quartum.

Quod si mittis.i.um.pluralibus in genitiuis.

Accusatiui quandoq; per.is.tibi fient.

Cum dedit.i.sexstus,per.ia.tibi neutra dabuntur.

Collatiua tamen per.a.solum mittere debes.

Plus, & aplustre, vetusq; adduntur collatiuis.

Dat genitiuus.i.um.si fecit in.i.tibi sextus.

Plus quoq; pluri. Superioribus quoq; nominibus ablatiuum in.e.faci-
tibus annumerat hoc nomen plus: quod in ablatiuo facit plurali. Est abla-
tiuus. Quod alia nomina tertie declinationis ab iis quæ superius dicta sunt,
mittunt ablatiuum in.e.vt pneuma, a pneumatate: sermo, a sermone: sol, a so-
le Titan: a Titane: pietas: a pietate: pax: a pace: falx: a falce.

RBAus pluralis. Quod nomina tertie declinationis mittunt nomi-
natiuum: accusatiuum, & ex consequenti vocatiuum plurales in
es.is, genitiui singularis mutata in.es.vt sermo sermonis, hi sermo-
nes, pater: patris: hi patris. ¶ Quod si mittis. Quod nomina mittentia geni-
tiuum pluralem in.i.um.subaudi: quorum genitiuus singularis non crescit
super nominatiuum eiusdem numeri: plerumq; mittunt accusatiuum in.ia.
vt hic, & hæc breuis: accusatiuo brevis: & hac ratione Salustius dicit. On-
neis homines, & Virg. proportionē secutus. Treis Notus abreptas. ¶ Quod
dedit, i. sextus. Quod nomina quæ fecerunt ablatiu in.i. si sunt neutra, mit-
tunt in plurali tres casus similes in.ia.vt hoc animal: animalis: animalia. Ex-
cipiuntur nomina comparatiua: quæ: tametsi fecerunt in.i.ablatiuu: nõ idcirco
habeat. i. ante, a. finalem: vt hic, & hæc breuior: & hoc breuius, &
breuiori: in plurali breuiora. Plus quoq;: quod & ipsum comparatiuum est,
plura facit: & aliquando plurius: sicut & suum compositum complura: &
compluria. Aplustre quoque Aplustra facit & Aplustria. Vetus, quod fecit
a veteri: vetera. ¶ Dat genitiuus. Quod nomina, quæ fecerunt ablatiu-
um in.i.mittunt genitiuum pluralem in ium: vt animal, ab animali. ani-
malium. Excipiuntur nonnulla, quæ tametsi fecerunt ablatiuum in.i.
exerunt non in.i.um. sed in.um. tantum consonante aliqua præcedente: vt

Tollo

DE NOM. DECLINT.

Tolle vigil, pugil, & supplex: o pifexq; vetusq;

Artifici, memor, & consors addatur, inopsq;

Præter quam pluri: quod comparat: additur illis.

Et, quæ de capio componis, iungere debes.

Ablatiuus: in. e. si desinit. um. tibi mittit.

Sed per. ium. dabit. as, mas, vas. vadis, & caro, corq;

Os, nix, nox, samnis, lis, dis, glis, adde quiritem.

Et quæ dantur in. s. nec crescunt in genitiuo:

Excipias tamen hæc iuuenis, panisq; cantisq;

Quæ monosyllaba sunt, quibus. s. b. præuenit, aut. p.

Et quibus. l. aut. n. aut. r. subit. s. subit. aut. x.

¶ Vigil, a vigili, vigilium: pugil, a pugili, pugilum, supplex, a supplici, supplicum, opifex, ab opificali, apificum: vetus, a veteri, veterum: artifex, ab artifice, artificum: memor, a memori, memorum, consors, a consorti, consorti: inops, ab inopi, inopum. Et nomina comparatiua, vt a breuiori, breuiorū. Plus tamen, quod diximus esse comparatiuum, a pluri. fecit plurimum. Cōposita quoq; a capio non recipiunt. i. quauis fecerunt ablatiuum in. i. vt a participi, participium: a munici, municipum. ¶ Ablatiuus in. e. Quod a aliā nomina, quæ fecerunt ablatiuum in. e. mittunt genitiuum pluralem. e. mutata in. um, vt a sermone, sermonum. Excipiūt aliqua recipientia. i. ante. um. hæc fere. As, ab asse, assium: mas, a mare, marium: vas, a vade, vadium: caro, a carne, carnum: cor, a corde, cordium. os: ab osse, ossium: nix, a niue, niuium: nox, a nocte, noctium: Samnis, a Samnite, Samnitium: lis: a lile, litiū: dis, a dite, ditiū: glis: a glire, gliriū: quiris: a quirite, quiritiū. Excipiuntur quoq; nomina desinentia in. s. hoc est: in. es. vel in. is. non crescunt in genitiuo singulari: vt nō vulpes, vulpis: a velpe vulpium: ignis, ignis, ab igne, ignium: iuuenis tamen facit iuuenum, & panis: panum, cantis, canum. ¶ Quæ monosyllaba. Quod nomina monosyllaba desinentia in. s. aut. x. habentia, b. aut. p. l. aut. n. aut. r. ante. s. v. el. x. tametsi fecerunt ablatiuum in. e. nihilominus mittunt genitiuum pluralem in. ium. vt plebs, a plebe, plebium, seps, a sepe, sepium: puls, a pulte, pultium: gens, a gente, gentium: ars, ab arte, artium: falx, a falce, falcium: lanx, a lance, lancium, arx, ab arce, arcium.

LIBER SECVNDVS.

Nomen in.es.tantum pluraliter: & variatum.

Mittit.ium.sed &.um.penitus si consulis aures.

Atq; boum dat bos: sed bobus pone datiuo.

Datq; datiuus.ibus.dat atis.sed cum dat.a.rectus.

¶ De quarta nominis declinatione.

Q Varta dat.us.recto.dat &.u.sed dic variari.

Plurali tantum.genitiuus in.us.tibi fiet.

Sæpe datiuus.ui.sed et.u.non sæpe reponit.

Accusatiuo dabis.um.Dabis.u. quoque Sexto.

¶ Nomen in.es. Quod nomina declinata tãtũ pluraliter masculina, aut feminina, quę tantũ in nominatiuo plurali terminantur in.es.mittunt genitiuum in.ium.vt manes,maniũ:penates.ium.lares.iũ.sordes.ium.vires.ium. Quę tamen possunt recipere abscissionem (si aures id iudicent faciendum consulendo videlicet sonoritatẽ) vt Penates.a.ũ.pro Penatiũ. Quod,& in alijs fieri cõuenit: vt ciuitatiũ pro ciuitatũ,prudentiũ,pro prudentiũ. Dein de subdit, quod hoc nomẽ bos in gto plurali facit boũ probobũ,& in dto bobus p bobibus. ¶ Datq; dtũ. Quod datiuus pluralis, atq; ex cõsequẽti ablatiuus huius declinationis terminatur in.ibus.vt sermonibus, patribus. Nomina vero gręca in.a. finita exeunt in.atis.vt peripetasma.atis.

¶ De quarta declinatione.

Q Varta dat.us. Quod quarta nominis declinatio terminationes habet nominatiui duas, in.us.& in.u.vt sensus.us.manus.us. Sed in.u.in singulari indeclinabilia sunt, in plurali vero declinantur, vt cornu.u.& in plurali cornua, cornuũ, cornib9. veru.u. plurali verua, veruum, verub9. ¶ Genitiuus in.us. Quod genitiuus in.us. terminatur æqualis nominatiuo in syllabis, sed non in temporibus: vt hic sensus, genitiuo sensus, apud antiquiores in.uis. quoq; syllabas terminabatur, vt apud Terent. Eius auis opinor causa, quę erat mortua. ¶ Sæpe datiuus. Quod datiuus quartę declinationis plerumq; terminatur in.ui. diuisas: vt sensus, sensui, manus, manui Aliquando tamen finitur in.u. vt currus, datiuo currui. Virg. i. Aeneid. Currũq; volans dat lora secundo. Accusatiuo. Quod accusatiuus in.u. terminatur, vt sensum, manũ. ¶ Dabis. u. quoq; sexto. Quod ablatiuus in.u. terminatur: vt a sensu, a manu.

Rectus

DE V. NOM. DECLINAT.

Rectus pluralis fit in .us. cui iungito quartum.

Dat genitiuus .uum. sed ibus. tu. pone datiuo.

Dant. ubus. hæc tantum. ficus. tribus. arcus. acuiq̃.

Et partus. portus. lacus. & quercus. specus. artus.

Cumq̃; veru. quæstus. quod quæro dat tibi nomen.

¶ De quinta nominis declinatione.

Quinta. dat. es. tantum rectis. genitiuus in ei.

Atque datiuus erit. Em. quartis. E. dato sextis.

Rectus pluralis fit in .es. cui iungito quartum.

Erum. ebusq̃; dabis genitiuus. atque datiuus.

¶ Rectus pluralis. Quod nominatiuus pluralis. & accusatiuus. atq̃ ex cōsequenti vocatiuus eiusdē numeri in .us. terminantur: vt manus. manus. o manus. sensus. sensus. o sensus. ¶ Dat genitiuus. Quod genitiuus in .um. terminatur. vt sensus. sensuum. manus. manuum. ¶ Sed. ibus. Quod datiuus. atq̃ ex consequenti ablatiuus in .ibus terminatur. vt sensibus. a sensibus. quædam tamen non in ibus. sed in. ubus. exeunt. hæc fere. fies. ficus. tribus. tribus. arcus. arcibus. ac? acubus. partus. partubus. portus. portibus. lacus. lacubus. quercus. quercubus. specus. specubus. artus. artubus. verus. verubus. quæstus. quæstibus. cum venit a quæro. quæris. nam a quæror. quæreris. quæstus. quæstibus. facit in datiuo. & ablatiuo.

¶ De quinta declinatione.

Quinta dat. Quod nominatiuus quintę declinationis vnicā habet terminationē in .es. vt hic dies. res. ¶ Genitiuus in ei. terminatur. vt diei. rei. antiquiores tamen hunc casum tum in .e. tum in .es. tum in duplex. ij. terminabant. vt genitiuo diei. vel .es. vel dij. De .e. Virg. libra die somniq̃ pares. De secundo Banius. Postremę. lōgeq̃ dies confecerit horas. De tertio Pacuius. Pater suæ premæ nostrę. pgenij. progeniei. ¶ Datiuus quoq̃ in .ei. terminatur. vt diei. rei. ¶ Accusatiuus in .em. vt diē. rem. ¶ Ablatiuus in .e. vt a die. re. ¶ Rectus pluralis. Quod nominatiuus. & accusatiuus. atq̃ ex cōsequenti vocatiuus pluralis. huius declinationis in .es. terminantur. vt hi dies. hos dies. o dies. hæres. has res. o res. ¶ Erum. ebus. Quod genitiuus pluralis huius declinationis in .erum. terminatur. vt dierum. rerum. ¶ Datiuus vero exit in .ebus. vt diebus. a diebus. tibus. a rebus.

LIBER SECVNDVS.

¶ De nominibus anomalis.

Cap.III.

SVnt quedam nomina, quæ dicuntur anomala: hoc est. irregula-
ria, aut quia mutant genus: aut mutant declinationem, aut
carent altero numero, aut deficiunt certis casibus in alterutro
numero.

¶ Masculina in neutra.	Fœminina in neutra.
Menalus. i. Menala. orum.	Pascua. æ. Pascua. orum.
Ismarus. i. Ismara. orum.	Carbasus. i. Carbasa. orum.
Gargarus. i. Gargara. orum.	Supellex, supellectilis. Supellecti- lia, supellectilium.
Dindymus. i. Dindyma. Dindys- morum.	Pergamus. i. Pergama. orum.
Pangæus. i. Pangæa. orum.	Neutra in masculina.
Tenarus. i. Tenara. orum.	Porrum. i. Porri, porrorum.
Tartarus. i. Tartara. orum.	Rastrum. i. Rastri, rastrorum.
Auernus. i. Auerna. orum.	Cælum. i. Cæli, cælorum.
Pileus, pilei. Pilea. orum.	Argos. i. Argi. Argorum.
Baltheus. i. Balthea. orum.	Frenum. i. Fræni. l. fræna. orû.
Intybus. i. Intyba. orum.	Capistrum, capistri. Capistri, cas- pistrorum.
Sibilus, sibili. Sibila, sibilorum.	¶ Neutra in fœminina.
Supparus. i. Supara. orum.	Epulum. epuli. Epulæ. arum.
Locus, loci. loca, locorû. loci.	Delicium, delicij, Deliciæ. arum.
Iocus. i. Ioca. orum. vel Ioci.	Balneum. i. Balnea. arum.
Cetus. i. Cete, indeclinabile.	Cæpe, indeclinabile. Cæpe. arum.
Euentus, euentus. Euenta. orum.	
Iussus, iussus, iussa. iussorum.	
Permissus. us. Permissa. orum.	

Varia.

¶ Varie declinationis.	Dies, diei pro tempore.
Ingerum. i. Ingera, ingerum.	Eloquentia, eloquentia.
Vas, vasis. Vasa, vasorum.	Fames, famis. Fides, fidei.
Penus, penoris. Penus, us.	Fuga, fugæ. Fama, fame.
Specum. i. Specus, specus.	Gaza, gazæ. Humus, humi.
Laurus. i. Laurus, us.	Infamia, infamiæ. Iuventa, æ.
Pinus. i. Pinus, pinus.	Infania, æ. Indoles, indolis.
Quercus. i. Quercus, us.	Lues, luis. Labes, labis.
Coruus. i. Cornus, cornus.	Mors, mortis.
Ficus, fici. Ficus, ficus.	Negligentia, negligentia.
Colus. i. Colus, colus.	Parfimonia, parfimonia.
Domus, domi. Domus, us.	Pax, pacis. Proles, prolis.
Acus, aci. Acus, acus.	Paupertas, atis. Pix, picis.
Arcus, arci. Arcus, arcus.	Pernicies, ei. Rabies, ei.
Fasti, orum. Fastus, fastus.	Senectæ, senectæ.
¶ Masculina plurali carentia.	Stultitia, æ. Salus, salutis.
Sangis, inis. Linus, i.	Strues, struis.
Finus, fini. Funus, funi.	Tabes, tabis. Tussis, is.
Muscus, i. Mundus, i.	¶ Neutra plurali carentia.
Pontus, ponti.	Ador, indeclinabile. Acuum, i.
Nemo, inis. Sol, solis.	Barathrum, barathri.
Vesper, eris. Carcer, eris.	Coenum, i. Fœnum, i.
¶ Fœmina plurali carentia.	Fas, & nefas: indeclinabilia.
Auaritia, æ. Amentia, æ.	Halec, halecis. Iustitium, ij.
Arena, æ. Bilis, bilis.	Instar, Instaris. Loethum, i.
Cholera, cholera.	Lutum, i. Neccssum: & neccesse.
Culpa, æ. Caries, cariei.	Nihil, nihilum, nil.
Diligentia, æ. Dementia, æ.	Pelagus, i. Pus, puris.

LIBER SECVNDVS.

Salum. sali. Sonium. senij. Virus. viri. Viscum. visci.
 Solium. solij. Ver. veris. Vitrum. vitri. vulgus. vulgi.
 ¶ Plurali præterea numero carent propria nomina deorum, ho-
 minū, montium, sylvarum, fluiuiorum, insularum, urbium, cæteras
 rumq; rerum: nisi quæ pluraliter declinātur. Dicimus tamen. Scis-
 piones. Fabios. Metellos, & eiusmodi propria virorum nomina in
 numero plurali sed tunc appellatiua potius quam propria dicen-
 da sunt. ¶ Carent quoq; numero multitudinis nomina elementor-
 rum: vt aer, ignis. aqua. terra. ether. Et nomina metallorū: vt aurū,
 argentum. plumbum. stannū. oricalcum. Et nomina significantia
 res liquidis & aridas, quæ in pōdus, & mensuram referūtur: vt
 triticum. typha. cicer. pannicum. olcum. acetū. sapa. defrutū. pas-
 fum. Quæ tamen nonnunquam pluraliter referuntur: maxime cū
 illarum rerum genera significare volumus: vt cum dixi vinū sim-
 pliciter: omne vinum significauī cū vero dixi vinū in plurali: mul-
 tas vini diuersitates: puto Falernū: Albanū: Fundanū significauī.

¶ Masculina singulari carentia.	Marner. ium. Moiores. orum. Minores. minorum.
Antes. antiū. Artus. artuum.	Natales natalium.
Cancelli. orum. Cani. orum.	Optimates. optimatum.
Carceres. rum. Castes. castium.	Penates. tum. Posterī. orum.
Codicilli. orum.	Primores. primorum.
Celites. celitum.	Proceres: procerum.
Fasti. orum. Fastus. fastuum.	Pugillares. pugillarium.
Fori. fororum.	Quirites. quiritem.
Furfures. um. Inferi. orum.	Sales. salium.
Loculi. orum. Liberi. orum.	Superi. superiorum.
Lemures. lemurum.	Vepres. veprium.

¶ Fœmis

DE ANOMALIS.

¶ *Fœminina singulari.*
carentia.

Argutiæ.arum. Antiz.arum.
Antennæ, antennarum.
Aedes.iuum. Bigæ, bigarum,
Calendæ, calendarum.
Copiæ.arum. Cuniæ, cunarum.
Ceremoniæ, ceremoniarum.
Cumæ.arum. Diræ.arum.
Excubiæ.arum. Exuviæ.arum.
Exequiæ.arum. Feriæ.arum.
Facetiæ.arum. Fortunæ.arum.
Genæ.arum. Gingivæ.arum.
Inferiæ, inferiarum.
Inimicitia, inimicitiarum.
Illecebræ, illecebrarum.
Indutiæ, indutiarum.
Insidiæ.arum. Idus, iduum.
Lactes.iuum. Latebræ.arum.
Litteræ, literarum.
Minæ.arum. Manubiæ.arum.
Nares.iuum. Neniæ.arum.
Nonæ.arum. Nugæ.arum.
Nundinæ.arum.
Nuptiæ.arum. Opes, opum.
Palææ.arum. Plagæ.arum.
Præstigiæ, arũ. Primitiæ.arum
Quisquilæ, quisquiliarum.

Quadrigeæ, quadrigarum.
Reliquiæ, reliquiarum.
Scale.arum. Sontes,iuum.
Sortes, sortum.
Sordes, dium Scopæ.arum.
Suppetiæ, suppetiarum.
Tenebræ, tenebrarum.
Thermæ, thermarum.
Tricæ.arum. Valuæ.arum.

¶ *Neutra singulari.*
carentia.

Arma,orum. Castra,orum.
Crepundia, crepundiorum.
Cunabula, cuuabulorum.
Cibaria, cibariorum.
Extæ, extorum.
Incunabula, incunabulorum.
Iuga,orum. Iusta,orum.
Ilia, ilium. Lustra, lustrorum.
Magalia, magalium.
Mapalia, mapalium.
Mœnia, mœnium.
præcordia, præcordiorum.
Serta,orum.
Spolia, spoliiorum.
Sponsalia, sponsaliorum.
Tripudia, tripudiorum.
Tresqua, indeclinabile.

Tems

LIBER SBCVNDVS.

Tempe, indeclinabile. Vulcanalia, Vulcanaliorum.
 Tot, indeclinabile. Neptunalia, Neptunaliorum.
 Quot, indeclinabile. Lupercalia, lupercaliorum.
 Pondo, indeclinabile. Quinquatria, quinquatriorum.
 ¶ Festorum quoq; nomina. vt. Agonalia, orum, Vinalia, orum,
 Saturnalia, saturnaliorum. Dionysia, Dionysiorum.
 Bacchanalia, bacchanaliorum. Et similia, que omnia fere in.iii.
 ¶ Libri quoq; eorum, qui græcè, aut ad imaginem græcorū opes
 ra sua inscripserunt. vt Analectica, orum. Rhetorica, orum. Occo
 nomica, orum. Arthica, orum. Bucolica, orum. Georgica, georgico
 rum. Topica, topicorum. Physica. Physicorum.
 ¶ Cōmunia sunt trium generum nōmina numeralia: carentq; nus
 mero singulari: vt duo, due, duo. tres, & tria, quatuor, quinq; sex,
 & que sequuntur, præterquam vnus, vna, vnum, quod caret nu
 mero multitudinis nisi cum iungitur nominibus pluraliter declina
 tis. Sunt autem omnia indeclinabilia vsque ad centum, præterquā
 tria illa, hoc est, vnus, vna, vnum, duo, due, duo tres: & tria.
 ¶ Singulari præterea numero carent nomina diuidua, siue per
 certos numeros distributiva, vt singuli, singule: singula. Bini, binæ
 bina. Terni, ternæ, terna. Quaterni, quaternæ, quaterna. Quini,
 quina, quina. Seni, senæ, sena. Septeni, septenæ, septena. Octoni, os
 tona, octona. Deni, denæ, dena.

¶ Nomina certis casibus deficientia.

Cap. IIII

Vocatiuo carent nomina interrogatiua. Vt quis? qualis?
 quantus? cū interrogatiue proferuntur. Et nomina in fini
 ta: vt quidam, aliquis. Et nomina relatiua. vt qui, qualis, quantus,

DENONDEFECTIVIS.

tion aliquid referunt. Et nomina negatiua, vt nullas, nemo. Et nomina distributiua: vt ambo, vterq; alteruter. Et que supra memorauimus, diuidua: vt bini. & a. terni. & a. & c.

Os, oris. ius, iuris. rus, ruris. es, eris. mare, maris. Et nomina quintæ declinationis, præterquam dies, diei, & res, rei, genitiuo, datiuo, & ablatiuo numeri pluralis deficiunt.

Satias, vel saties nominatiuum tantum singularem habet.

Præsto, nominatiuum vtriusque numeri tantum habet.

Expes, ò expes, nominatiuum, & vocatiuum tantum habet.

Fors, ò fors, à forte, nominatiuum, vocatiuum, & ablatiuum habet.

Vis, vim, o vis, à vi, nominatiuum, accusatiuum, vocatiuum, & ablatiuum tantum habet. In plurali vires, virium, viribus, incertum est, siue sit à vi, siue aliunde.

Tabi, à tabo, genitiuum, & ablatiuum tantum habet.

Ditionem, à ditione. Laterem, à latere. Vicē, à vice. accusatiuum, & ablatiuum singularem tantum habent, in numero plurali integra sunt duo posteriora.

Tantundem, & tantidem, nominatiuum, genitiuum, & accusatiuum tantum habent in singulari.

O maste, ò masti, licet vocatiuum vtriusque numeri tantum habeat, attamen pro nominatiuo, & accusatiuo licite vtimur.

Sponte, impete, ob æce, natu, diu, noctu, ablatiuum singularis numeri tantum habent. Inficias accusatiuum pluralem tantum habet.

Suppetiæ, & suppetias, nūm & actū pluralem tantum habet.

Grates, nūm & actū & vctū numeri pluralis tantum habet.

Opis, opem, ab opem nominatiuo, datiuo, & vocatiuo caret.

Verbere, ablatiuum in singulari tantum habet, in plurali verbera, verberum, integrum est.

LIBER SECVNDVS.

¶ De præteritis verborum. Cap. V.

Compositi formam simplex, & compositiuium.
 Simplicis obseruat verbum: quod ponis vbique.
 Præter venundo: circundo: do quoque pessum.
 Ado compositum declinat tertia: luges.
 Quod lauo: quodq; cubo componens mittit in umbo.
 Et mico dat micui: sed dimico mittit in aui.
 Dat manneo mansi: sed in e. pro. præ. minui dant.
 Atque oleo dat. ui. Sed in. eui. compositiua.
 Et cio, vel cieo ciui. Sed compositiua.

Compositi. Hæc regula seruit coniugationi: verborum, quemadmodum seruiebat nominum declinationi, habetq; originem a proportione. Nam si compertum mihi sit: quod sono in præterito facit soni possunt colligere. qd ab illo cōpositum resonare facit resonui. Atq; e diuerso si scio, quod rescitio facit respexi: possum coniectare: quod illius simplex spicio, quod non est in usu, fecit spexi. Patitur tamē hæc regula exceptio nem, nam. do. das. est primæ coniugationis: & cōposita declinantur per tertiam, vt trado, tradis, redō, redis, tria tamen sequuntur rationem sui simplicis, venundo, venundas: circundo, circūdas: pessundo, as. Composita quoque a lauo, as. vt diluo, is. abluo, is. pluo, is. coluo, is. Et acubo, as. recipiant. m. litterā inter. u. &. b. vt incūbo, i. discumbo, is. nā quæ nō recipiunt litterā. m. rationē simplicis sequuntur: vt incubo, as. recubo, as. acubo, as.
 ¶ Et mico. Quod hoc verbum mico, as. facit in præterito micui: compositū vero ab illo dimico, as. facit. aui. ¶ Dat maneo. Quod hoc verbū maneo, as. facit in præterito māsi, cōposita vero ab illo cum his præpositionibus, in. e. pro. præ. faciūt ptū in. ui. solutas: vt immineo, es. ut. emineo, es. eminui, promineo, es. ui. præmineo, es. ui. Alia composita suū simplex sequuntur vt permaneo, es. an. si. remaneo, es. an. si. B. maneo quoq; facit eman. si, quia in cōpositione nō mutat. a. in. i. ¶ Atq; oleo. Quod hoc verbū oleo facit olui ab illo tamē cōposita faciūt in. eui. vt adoleo, eui. redoleo: eui. ¶ Et cio. i. cieo. Quod hoc verbū cio, cis. vel cieo, es. facit in præterito ciui, ab illo tamē cōposita semper sunt quartæ coniugationis: vt accio, accis. aciui, accire. concio, concis. concui, concire.

Legō,

DE PRÆTER. VERB.

Semper sunt quartæ lego legis, sed tamen: exi.

Hec tria dant intelligo, diligo, negligo tantum.

Datq; cano cecini. per. ui. sua compositiua.

Dat sapere & sapio, sed resipio resipere.

Quod trahis a pario in finitum mittit in. ire.

Quod si præteriti geminetur syllaba prima,

Verbaq; componas, ex illis tolle priorem:

Quam retinet posco, cum disco, steti q; dedique.

Dic pupugi cum. re. sed cum. præ. pone cucurri.

¶ De præteritis primæ coniugationis. Cap. III.

Præteritum primæ facit. aui. Demito pauca:

Quemittunt in. ui. diuisas, vt crepo. nexo.

¶ Ligo legi: Quod hoc verbū lego. gis. facit in præterito legi. tria tamen ab illo cōposita faciunt in. exi intelligo. exi. diligo. exi. negligo. exi. ¶ Dat cano. Quod hoc verbum cano. is. facit cecini, ab illo tamen composita faciunt in. ui. diuisas: vt cōcino. is. nui. præcino. is. nui. accino. is. nui. ¶ Dat sapere. Quod hoc verbum sapio. is. est tertiæ coniugationis: compositū verū ab illo est quartæ coniugationis, scilicet: resipio. is. resipere. ¶ Quod trahis. Quod hoc verbū pario est tertiæ coniugationis, ab illo tamē composita sunt quartæ, vt operio: operis. cōperio. is. reperio. is. ¶ Quod si præteriti. Quod verba giminantia in. præterito primas syllabas, si componantur, amittunt in præterito alterā ex illis, vt tōdeo, totōdi detōdeo. detōdi. tundo. is. tutudi. contundo. is. cōtudi. mordeo. es. momordi. remordeo. es. remordi. Duo tamē verba expiuntur. pungo compositum cum. re. & curro compositum cum. præ. vt repungo. gis. repupugi. Præcurro. is. Præcucurri.

Præteritum primæ. Quemadmodū diximus, omnia verba regulariter declinata sequuntur per totā cōiugationē illorū quatuor verborū proportionē, quæ pueris ediscēda p̄posuimus præterquā in præteritis. & supinis, quæ sunt quasi altere positiones verborum, quare de præteritis pri⁹ differem⁹ postea de supinis: & in primis de præteritis primæ cōiugationis dicētes q̄ verba primæ cōiugationis mittūt pt̄m in. aui. sicut q̄ a secūda persona presentis indicatui modi. s. mutata in. ui. vt amo. as. aui porto. as. aui. Exciipiūtur pauca facietia præteritū per. ui. syllabas. Ea sere.

DE PRAET. III. CONIVGAT.

n. l.

Strideo, seu strido, cum prandeo. Sed tamen addes,

Quorum praeteriti, geminatur syllaba prima.

Hec sunt mordeo, spondeo, pendeo, tondeo tantum. D. A.

Aleo, siue pleo deductum mittit in. cui.

2. Adde fleo: atque neo. sed dat cieo tibi ciui.

Dic oleo per. ui. diuissas, sed veo dat. ui.

4. Vico. Ligar.

De praeteritis tertia coniugationis.

Tertia praeteritum diuerso sine reponit.

Dat iacio icci, facio, feci. tamen. exi.

Allicio mittit, cum pellicio, illicioque.

Quod spicio verbum componit: iungitur illis.

Elicio dat. ui. diuissas, meioque minxi.

mas tondeo. es. stridi. prandeo. es. praedi. Geminantia vero totidem sunt mixtentia
ecae. secundo. quod praeteritum in. di. mordeo. es. mori. di. spondeo. es. spondi. pendeo
ab. bria. di. es. rependi. tondeo. es. tonendi. Aleo, siue pleo. Quod verba composita a
cui. vel pleo. es. siue pleo. es. quae non sunt in usu, mittunt praeteritum in. cui. ut deleo
quali per. es. cui. releo. es. cui. depleo. es. etri. repleo. es. cui. suppleo. es. cui. Deinde sub
reperiunt. iungit. Quod duo quoque verba mittunt praeteritum in. cui. ut fleo. fle. s. fleui
neo. nes. neui. Et quod hoc verbum cieo. es. facit ciui. Et hoc verbum oleo
unt praeter. es. facit olui per. ui. vocales solutas. Sed veo dat. ui. Quod verba huius
ideo. es. cluius coniugationis desinentia in. veo, faciunt praeteritum in. ui. syllabam, hoc
es. tamen si per. u. consonantem, ut foueo. foues. foui. moueo, moues. moui. caueo. ca
ui. In. si uocales. caui, voueo, voues. voui. faueo. faues. faui.
es. arsi. morsi.

Tertia praeteritum. Quod verba tertiae coniugationis plures habent
praeteriti terminationes, quam primae, & secundae, & primo agit de
verbis habentibus vocalem ante. o. deinde de habentibus consonantem.
Dat iacio. Quod in. cio desinentia duo verba reperiuntur, iacio, quod fac
icit icci, & facio, quod facit feci. Sed composita a licio. is. & spicio. is. quae
ba huius praeteriti non sunt in usu, mittunt praeterita in. exi. ut allicio. is. exi. pellicio. is.
conixi. Quod in. licio. is. exi. alpicio. is. exi. cospicio. is. exi. respicio. is. exi. De cōpos
is, quae in. a licio. is. excipitur elicio, quod non elexi sed elicui facit. Mi cio praeter
sedes. sedes. facit minxi, quod i. consonantem habet ante. o. Nam, mingo, mingis, ne
Strideo a vi. piam reperiatur nisi, quod in Biblia legitur minxit ad parietem

LIBER SECVNDVS.

Dat fodio fodi. sed dat fugio tibi fugi.

Dat rapio rapui. sapio sapui, atque sapini. & melius sapii

Et quatio quasi gemino. ss. cupioque cupiui.

Dat pario peperi. sed dat capio quoque cepi.

Cœpio non extat, sed cœpi mansit ab illo.

Vo. V. si vocalis præuenierit. o. tibi purum

Præteritum per. ui. diuisas ponere debes.

At fluo dat fluxi: struo struxi, sed pluo, pluui. & pluui

Si tamen. u. liquidum præter. o. tunc præterit in. xi.

Vt tinguo, linguo, coquo sed dat linquere liqui.

Vo. Quatuor in. uo. sunt hæc voluo: soluoq; caluo.

In. ui. præteritum mittentia, viuoq; vixi.

¶ Dat fodio. Quod in. dio. vñ tantum reperitur fodio, quod facit fodi in. gio. vnumquodq; fugio, quod facit fugio. Et in. pio. quinq; reperitur pio. is. quod facit rapui. sapio. is. quod facit sapui, & sapini, & cupio quod facit cupiui, & capio. is. quod facit cepi, & cœpio verbum antiquum quod facit cœpi, per. oe. diphthongō. nā cepi, quod est a capio. is. nō habet. oe. diph. quanquā sunt qui per. ae. diph. scribi præcipiant. Sed incipit a capio. is. compositum. ¶ V. si vocalis. V. litera in sermone latino tres habet vsus, quoniam aliquando est vocalis; aliquando liquida, aliquando sonans. Dicit igitur in primis, quod verba habentia. u. vocalē ante. o. mittunt præteritū in. ui. diuisas: vt imbuo. is. imbuui. acuo. is. acui. induo. is. induxi. ingruo. is. ingruui. sed. o. purum appellat, quod non miscetur compositis. Exciipiuntur tria verba, duo facientia præteritū in. xi. struo. is. xi. struxi. fluxi, & vnum in. ui. pluo. is. pluui; hoc est. u. consonāte præcedente. i. huius. Quod si præcedit. u. liquida vocalis, mittunt præteritum in. xi. uo. is. xi. linguo. is. xi. coquo. is. xi. quid sit literam liquefcere, dicemus libro quinto, estq; vim suā nō retinere. Sed hoc verbū linquo nō linqui liqui facit, ne forte coincideret cum præterito huius verbi linguo, lingui. ¶ Verba tamen habentia. u. consonantem ante. o. finalē quatuor reperiuntur, tria in. ui. syllabam, scilicet, voluo, voluis, volui, soluo, soluis, solui, caluo, caluis, calui, & vnum in. xi. hoc est, viuo, viuus, vixi.

Bo. sine

Scr

In.

S. t.

De

Gli

At

Ico

Sci

¶ Bo. si

tibus. b

neantia

bi. glut

nubis. r

mus. ci

to. amil

bui. luc

verba

teritum

hoc. ve

cit. didi

disco. i

ta. que

ex. conl

puit. fri

rito. ei

pisco. i

conque

num. fu

comp. i

hæ. pa

DE PRAETER. VERB.

Bo. finita dabis in. bi. Sed nubere. nupsi. **Lambo & Scabo. c. svp.**

Scriboque dat. scripsi. per. ui. que de cubo ducis.

In. ui. praeteritum mittit. quod desinit in. sco. **Seo.**

S. tamen ablata. de posco mitte. poposci.

De disco didici. Sed praeteritis caruer & **Hisco & Nis & Falsisco**

Glisco: cum verbis. que dicunt inchoatiua.

Adhuc e. caput a. verbis. unde trahuntur:

Conpescod & **ui** dispe sco iungitur illi.

At conquinisco conquexi mittere debet.

Ico datici. vincoque vici: parco peperci:

Seu parsi: dico dat dixi: ducoque duxi.

Bo. finita. Agit de verbis habentibus consonantē ante. o. primo de habentibus. b. de ineeps de reliquis consonantibus. Dicit igitur. Quod verba desinentia in. bo. mittunt praeteritū in bi. vt bibo. bibis. bibi: scabo: scabis. sca bi. glubo. glubis. glubi. excipiuntur duo mitentia praeteritū in. pū. nubo. nubis. nupsi. scribo. is. scripsi. Composita vero a cubo. cubas. quae (vt diximus) cū recipiunt. m. literā. reducuntur ad terriā coniugationē. in praeterito amissa m. faciunt. bui. quemadmodū surum simplex. vt incumbo. is. incubui. succumbo. is. succubui. recumbo. is. recubui. ¶ In. ui. praeteritū. Quod verba desinentia in. sco. ablata. s. & co. mutata in. ui. syllabā mittunt praeteritum vt concupisco. is. ui. decisco. is. ui. conscisco. is. consciui. excipitur hoc verbum posco. is. quod facit poposci. & hoc verbum disco. quod facit didici. cum suis cōpositis: vt in principio huius capituli diximus: vt ad disco. is. addidici. dedisco. is. dedidici. Sed verba inchoatiua vulgo appellata. quae Valla dicit continū incrementū significare. carent praeteritis. atque ex consequenti supinis. aut mutantur ea a suis primitiuis: vt tepesco. is. tepuit. frigesco. is. frigui. Glisco. quod ipsum inchoatiui formam habet. praeterito etiam caret. Hoc praeterea verbū cōpescō. is. facit compescui. & dispesco. is. dispescui. Et hoc verbum conquinisco. quod mittit in praeterito conquexi. Pompo. apud Prisc. lib. x. Accessi (inquit) ad patrem: praedimam. in terra vt accubabat nuda: ad eum vt conquexi. interim mulieres conspiciunt. Ico. quoque facit ici. & vinco. is. vici. & parco. parcis. peperci. fac parsi. & dico. dicis. dixi. & duco. is. duxi.

LIBER SECVNDVS.

DO. *mutatur.* si verbum desinit in do.

N. tamen amittunt tria. scindo, findoq; fundo.

Sed geminant tundo tutudi, cedoq; cecidi.

Penda pependi dat, cecidi cado, pedo pepedi.

Atq; tetendi dat tendo. Sed. di. geminatur.

A do compositis, his credo, vendoq; iunges. *trado.*

In. si. prætereunt hæc, claudio, diuido, plaudo. *a. comp. ludo.*

Et ludo, ludo cum rado, rodoq; trudo.

Et vado. cudo dat cussi, cedoq; cessi

Go, In. go. quod verbum finitur, præterit in xi.

Spargo sparsi, mergo mergi tergoq; terfi.

Et vergo versi, vel verxi dat quoq; verbum.

CO. *mutatur.* Quod verba desinentia in do facit præteritum in. di. *o. m. u.* rata in. i. vt scando. is. scandi. pado. is. pardi. defendo. is. defendi. offendo. is. offendi. Deinde dicit Quod tria verba facit, utia præteritum in. di. amittit n. literam in præterito, scindo. is. scidi. findo. is. fidi. fundo. is. fudi. Sex præterea verba geminant primas syllabas. tundo. is. to. tudi. cedo. is. cecedi. pend. is. pependi. cado. is. cecidi. pedo. is. pepedi. tendo. is. tetendi. Composita quoq; a do, das. dedi geminant in præterito. di. vt addo. is. addidi. perdo. is. perdididi. trado. tradidi, & addit duo verba, quæ etiã a do cõposita sunt sed ideo exprimuntur, quia de yllorum compositione poterat quis dubitare, ea sunt credo. is. credidi. creditum quasi cretum do vendo. is. vendidi, quasi venum do. ¶ In si Quod vndecim verba, quæ hic ponuntur mittunt præteritum in. si. diuido. is. diuisi. plaudo. is. plausi. claudio. is. clausi. ludo. is. lusi. ludo. is. lusi. rado. is. rasi. rodo. is. rodis. rosi. trudo. is. trussi. vado. is. vadisti. vadi. cudo. is. cudi. cussi. cedo. is. cedis. cessi, quæ duo vltima geminãt. ¶ In. go. Quod verba huius conjugationis finita in. go mittunt præteritum in. xi. vt fgo. fgis. fixi. cingo. cingis. cinxi. pingo. pingis. pinxi. tingo. tingis. tinx. xi. fingo. fingis. fixi. ang. angis. anxi. Excipiuntur quatuor verba facientia præteritum in si, spargo. is. sparsi. mergo. mergis. merxi. tergo. is. terfi. vt go. is. versi, sed secundum Diomedem verxi facit.

DE PRAET. VERBO.

Egi mittit ago.lego,frango,pangoq; iunges.

Quod dedit & pepigi,vel panxi,pungoq; punxi.

Sed dabit & pupugi,tetigi sed dat tibi tango.

A veho dic vexti, sed de traho dicito traxi.

Lo. finita. l. ui. mittunt, dat fallo se felli.

Et pello pepuli, tollo tetuli dedit olim.

Percello tibi dat percussi,perculeratq;.

Exculit excello, de fallo dicito falli.

Vello dat velli. vel vulsi. psalloq; psalli.

Mo. tibi mittit. ui. diuisus. Sed dabis in. psi.

Quatuor haec, como, cum demo, sumoq; promo.

S. duplici pressi premo dat, sed emo facit emi.

¶ Tri quoq; faciunt in. egi. ago. agis. egi. frango. is. fregi. lego. is. legi. pango. is. pepigi. quod etiā facit pepigi, & panxi per regulā. pūgo quoq; per eandem regulā facit ingi, facit quoq; pupugi, & tāgo. is. tetegi. ¶ A veho: Quod in. hō. duo tantum reperiuntur verba. veho. vehis, quod facit vxi. traho. is. quod facit traxi. ¶ Lo finita. Quod verba huius coniugationis desinentia in. lo. mittunt praeteritum in. lui vt molo. is. molui. volo. vis. volui. volo. is. colui. Excipiuntur aliqua verba aliter praeteritum faciētia, ei sunt fallo. fallis. fefeli pello. is. pepuli tollo. is. quod apud antiquiores fecit tetuli apud iuniores suppletur a suo cōposito subtollo, sustuli. percello. is. quod duplex habet praeteritū percussi, & perculi, sed posuit plusquam perfectum perculerat, pro praeterito. nā. ab eo, quod est perculi formatur. Excello quoq; facit exculi, & per regulam excellui. fallo. is. falli. proco, quod est sale condire, & vello, vellis facit velli. vel vulsi. Et psallo, psalis verbum graecum pro eo, quod est canto, facit psalli. ¶ Mo. tibi, Quod verba huius coniugationis desinentia in. mo. mittunt praeteritum per. ui. diuisas. vt vomo. is. vomui. tremo. is. tremui. fremo. is. fromui. gemo. gemis. gemi. Excipiuntur quatuor verba mittentia praeteritum in. psi. como. comis. cūpsi. demo. demis. dempsi. sumo. sumis. sumpsi. promo. promis. prompsi. Et subdit. Quod hoc verbum premo facit pressi cū duplici. si. & hoc verbum emo, quod facit emi.

Pi. Et rumpo ruptum, capio, cum coepio dat ptum.

Qui. Dat linguu lictum: cui iunges compositum.

Ri. De curro cursum, de verro positu versum.

Dat pario paritum, vel partum: compositumque,

Quod venit à parior: semper mittatur in: ertum.

Si. In si prateritum plerumque reponitur in: sum.

S. geminat missum de mitto: cedoque cessum.

Et cudo cussum: iubeo iussum, premo pressum.

Indulsi indultum, dat & indulsum, gero gestum.

Tortum, vel torsum dat torqueo, at vro dat vstum.

Sartio sartum: farcio fartum, fulcio fultum.

Haustrum: vel hausum dedit haurio: cambio campsum.

Et rumpo ruptum. In. pi. tria verba mittunt praterita, rumpo, rūpis. rūpi, quod facit ruptū, capio. capis. cepi, quod facit captū. coepio. a quo tantum est in vsu prateritum coepi, & tēpora, quae formantur ab eo: facit in supino coeptū. Dat linguo. Quod hoc verbū linguo cū suis cōpositis, mittunt supina in. ctum. vt linguo, lictum, quod non est in vsu, sed in cōpositis reperitur, vt delinquo, delictū. relinquo, relicū. De curro. Quod ex verbis facientibus prateritum in. ri. vt curro. curris. cucurri, facit cursum: pario. is. peperī. partum. vel paritū. sed composita ab illis semper faciunt supinum in. ertum. vt reperio. is. reperī. repertum, comperio. is. comperi. compertum, etiam ab eijs, quae miserunt prateritum in. ui. diuisas. vt aperio. is. operui. apertū, operio. is. operui. operitū. ¶ In. si. prateritum. Quod verba mittentia prateritum in. si. faciunt supina in sum. vt ludo. is. lusi. lusum. claudio. is. clausi. clausum. ardeo. es. arsi. arsum. Sed hoc verbum mitto. is. facit in praterito misi, & in supino missum, per duplex. ff. & cedo. is. cassi. cessum & cudo. is. cassi. cussum. iubeo. is. iussi. iussum. & premo. is. pressi. pressum omnia per duplex quoque. ff. Deinde subdit, quod hoc verbum indulgeo indulges, indulsi, facit indultum, vel indulsū, & quod hoc verbum torqueo: torques. torū. facit tortum, vel torsum, & vro, vris. vrsi. vstum. farcio, farcis, farsī. fartum. & farcio. is. farsī. fartum, & fulcio fulcis. fulti. fultum. & haurio. hauris. hauri. hauritum. vel hausum, & cambio. cambis. cuius prateritum est in dubio, facit campsum.

DE SUPINIS VERB.

Quod si præteritum dat. psi. ptum. pone supino.
statum, siue statum dat sto, cum sisto, sed illud.

Th.

Quod sto componit, dat. itum. quandoq; dat. atum.

Quæ tibi dat sisto per. itum. misere supina.

Vertoq; dat ver sum. ¶ De. xi. etum. mitte supinum.

Xi.

N. tamen amittunt hæc pingo, stringoq; fingo.

Ringoq; cum meo, sunt qui dicant quoq; mingo.

Necto, fluo, figo, cum plecto: flectoq; dant. xum.

¶ Quod si præteritum. Quod verba facientia præteritum in. psi. mittunt supina in. ptu. vt scribo. is. scripsi, scriptu. carpo. is. carpsi. carptu. scalpo. is. scalpsi. scalptum. ¶ Statum siue statum. Quod hoc verbum sto. stas. facit steti. & in supino statum prima indifferenti, quod significatur, cum dicit statum prima longa, & ista tunc prima breui, quæ ratione sequitur hoc verbum sto. sistis, sed status, stata, statum semper breuiatur, staturus, statura, statum. semper producit. Composita vero a sto. stas. si mutant. a. in. i. in supino, penultima breuiatur vt consto. as. constiti, constitum. præsto. as. præstati. præstitum. in. sto. instas. instituti. institum. Si non mutant a. in. i. producunt vt consto. as. constiti, constatum. præsto. as. præstas. præstiti. præstatum. in. sto. instas. instituti. instatum. Composita vero a sisto sistis, breuiant penultimam vt circumsteto. stis. circumstiti, circumstitum. assisto. assitis. assisti. assistum. Sisto. sistis. steti, cum assistum est, ego nō. abnuerim habere supinū. in. atū. sed prima producta, unde stator. statoris. pro eo, qui sistit aliquem in loco, vel corā magistratu. sed de syllabarum quantitate alterius loci est disputatio. ¶ De. xi. etum. Quod verba, quæ fecerunt præteritū in. xi. mittunt supina in. etum. vt viuo. viuis. vixi. victum. dico. dicis. dixi. dictum. diligo. diligis. dilexi. dilectum. Sunt tamen quedam verba, quæ tamen per regulam mittunt supina in. etum. amittunt. in. litteram, hæc scilicet. pingo. pingis. pinxi. pictum. stringo. is. strinxi. strictum. fingo. fingis. finxi. fictum. ringo. ringis. rinxi. rictum meo, vel mingo. mingis. mictum. Deinde dicit, quod quinque verba facientia præteritum in. xi. mittunt supina in. xum. Necto. nectis. nexi. nexum. fluo. fluis. fluxi. fluxum. figo. figis. fixi. fixum. plecto. plectis. plecti. plectum. flecto. flectis. flexi. flexum.

Vi. Mittit

LIBER SECVNDVS.

Vi. Mittit. itum. quod. ui. diuisas præteritum dat.

Sed necui necum, fricui frictum, seco secum.

Censeo censum, nusco mixtum, torreo testum.

Et docco doctum, teneo tentum, pateoque.

Dat passum carco cariturus dat, quoq; cassus.

Si presens dat, no. disiunctas exit. in. utum.

Sed ruitum semper ruo dat: quæ ducis ab illo.

Dant tibi semper: utum: rapio raptum: meto mesium.

Consulo consultum, colo cultum, excelloque celsum.

Deque alo dic alitum, dat & altum, astoculo oculum.

Piñsoque pistum, texoque textum, nexoque nexum.

Petroq; dat pexus, & pectitus. & tame. entum.

Quod cano componit: pario, & sero mittit in. ertum.

¶ Mittit. itū. Quod verba facientia præteritū in. ui. diuisas mittit supina in. itū. vt domo. as. nui. itū. noceo. es. cui. itū. vomo. is. nui. itū. Excipiuntur quædā verba aliter. faciētia supinū, hæc. f. noceo. as. cui. necū. frico. as. cui. frictū. seco. as. cui. secū. cēseo. es. fui. sum, quod etiā ex proportione facit cēlitū per regulā: nisco. es. ui. mixtū. torreo. es. ut. tostū. doceo. es. cui. dū teneo. es. nui. tentū. pateo. es. ui. sum. careo. es. rui. itum. l. cassum. Sed a caritū sit participiū futuri cariturus, a casu sit participiū præteriti cassus. ¶ Si præsens. Quod i verba tertiæ coniugationis desinētia in. uo. solutas mittit supina in. utū. vt nūo. is. nūtū. suo. is. futū. Deinde dicit. Quod hoc verbum ruo. is. per regulā superius traditū facit ruitū. ab illo tū cōposita omnia faciunt. in. utū. vt obruo. is. rui. tutū. diruo. is. rutum. Deinde subdit, quod hoc verbū. rapio. is. rapul. facit raptū. & meto. is. fui. mesium, & consulo is. lui. consultū, & colo. is. hui. culum & excello. is. iui. excelsum, & aio. is. iui. per regulā facit alitū, sed cū faciat altū excipitur a regulā, & oculo. is. lei. facit oculū, piñso. is. lui. facit pistū, texo. is. xui. facit textū, & nexo. is. xui. facit nexum, & petro. is. xui. pexum, & pectitum, sed cōposita a cano. is. quæ diximus facere præteritū in. ui. diuisas, mittit supina in. entū vt acino. is. nui. entum. concino. is. nui. entum. Composita quoque a pario. is. & a sero. seris, faciunt supina in ertū. vt cooperio. is. rui. coopertū: a pericio. is. rui. apertū, assero. is. rui. assertum. confero. is. rui. confertum.

DE SUPINIS VERB. DEPO.

Amicui dat. Etum. dat amixi, datque amiciui.
 In. ui. praterito. ui. semper vertitur in. tum.
 Poto dat potum, lauo lotum, & vtrumque dat. atum.
 Et caueo cautum: faueo fautum, sed adultum.
 Mittitur ex adolet. De pasco mittito pastum.
 Dat gnitus agnosco, cognosco. Dat sero satum.
 Infitus in Seni, conseni consitus. Atqui.
 Dat. utum, soluo cum voluo, veneo venum.
 Et salio saltum, mittit sepelire sepultum. ita singulatio

¶ De supinis verborum Deponentium, & Communium. Cap. VII.

¶ Deinde subiungit. Quod hoc verbum amicio, amicis, amicui, vel amixi vel amiciui, semper facit in supino amictum. ¶ In. ui. praterito. Quod verba facientia prateritū in. ui. faciunt supina, ui. mutata in. tū, vt amo. amas, amavi, amatum. foneo. es. foui. tum. cupio. is. cupiui. tum. audio. is. audiui, auditum. Exciuntur quaedam aliter exeūtia. poto. as. potavi, potū. lauo lauas, laui, vel lauaui, lotū. quæ & ipsa aliquando per regulā faciunt potatum, & lauatū. caueo. es. caui, facit cautū. & faueo. es. faui, fautum. & adoleo. es. adoleui, adultū, & pasco. is. paui, facit paustum. ¶ Dat gnitus. Quod hæc verba agnosco, agnoscis, cognosco, cognoscis, faciūt cognitus, & agnitus, hoc est, agnitum, & cognitū in supino. Et sero, feris, facit satum, duo tamen, ab illo cōposita infero, inferis in seui, in supino facit infatum, & consero, conseris, conseui, facit consitū. Deinde subdit. Quod hoc verbū soluo is, solui, facit in supino solutū, & voluo. is. volui, volutū, & hoc verbū veneo, venis: veniui vel veni, facit ventū, & hoc verbum salio. is. salui, ves salui, facit saltum, & hoc verbum sepelio, sepelis, sepeliā, facit, sepultum.

¶ De supinis verborum Deponentium, & communium.
Deponentium, & communium Superiores regulæ traditæ sunt de supinis verborum actiue vocis, quorum notitia pendet a praterito perfecto indicatiui modi, quo cū verba deponentia careant, ostendit, qua ratione supina illorum inueniri possint. Et autem est, vt ex analogia singulas vocem actiuam, & ita perueniemus ex regulis prateritorum ad agnitionem supinorum.

Deponen

LIBER SECVNDVS.

D Eponetū, & cōmuniū Paciscor. eris. pactum.	
verborū supina sūnt ex	Adipiscor. eris. adeptum.
proportionē vocis actiue, vt.	Adipiscor. eris. adeptum.
Lator. aris. Lato. as. aui. atum.	Vlascor. eris. ultum.
Vereor. eris. Vereo. es. rui. itū.	Obliscor. eris. oblitum.
Fungor. fungēris. Fungo, fun-	Expergiscor. expergisceris, ex-
gis, funxi, fuctum.	per rectum.
¶ Pauca tamen, quę sequūtur	Defeciscor. eris. defesum.
aliter exeunt.	Queror. eris. questum.
Rcor. reris. ratum.	Nitor. eris. nisum, vel nixum.
Misereor. reris. misertum.	Complector. eris. complexum.
Fateor. eris. fassum.	Amplector. eris. amplexum.
Grador. eris. gressum.	Tucor. eris. tutum, vel tutum.
Patior. eris. passum.	Tuor. eris. tutum, vel tutum.
Loquor. eris. loquitum.	Ordior. iris. or sum, vel ordiū.
Sequor. sequeris. sequutum.	Experior, experiris. expertum.
Frutor. eris. fruitum, vel frutū.	Metior. iris. mensum.
Labor. eris. lapsum.	Morior. reris. mortuus. iturus.
Cōminiscor. eris. cōmentum.	Orior. oreris. vel oriris. ortus. or-
Proficiscor. eris. profectum.	riturus.
Nanciscor. eris. nactum.	Nascor. eris. natus. nacturus.
¶ Verba actiua supinis. carentia. Cap. VIII.	
A Rceo, arces. arcui.	Linguo. linguis. linxi.
Vrgeo. vrges. vr si.	Linguo, lingis. liqui.
Timeo. times. timui.	Caluo. caluis. calui.
Metuo. metuis. metui.	Lambo. lumbis. lambi.
Luo. luis. lui.	Scabo. scabis. scabi.
Respuo. respis. respui.	Compesco. scis, compescui.

Dispes

DE VARIETATE VERB.

Dispesco, dispesceis, dispesceui.

Disco, discis, didici.

Scando, scandis, scandi.

Ango, angis, anxi.

Ambigo, ambigis, ambegi.

Tollo, tollis, tetuli.

Psallo, psalis, psalli.

Cerno, cernis, creui.

¶ Neutra supinis carentia.

Aestuo, aestuas, aestuavi.

Ardeo, ardes, arsi.

Strideo, strides, stridi.

Fulgeo, fulges, fulsi.

Turgeo, turgēs, turfi.

Lugeo, luges, luxi.

Frigeo, frigēs, frixi.

Connueo. es. connixi.

Conquiesco. scis. conquiesci.

Sido, sidis, fidi. Rudo. is. rudi.

Dego, degis, degi.

Satago, satagis, sategi.

Sterto, stertis, stertui.

Obedio, obedis, obeaui.

¶ Et verba neutra secūda coniugationis mittentia präteritum in. ui. syllabas, präter hæc sex verba.

Placo. es. placui. placitum.

Noceo, nocēs, nocui. nocitum.

Valeo. es. valui. valitum.

Doleo. es. dolui. dolitum.

Soleo. es. sol. solitum.

Pateo. es. patiui. possum.

¶ Deponentia supinis carentia.

Reminiscor. reminisceris.

Vescor. vesceris.

Medeor. mederis. Liceor. eris.

Liquor, liqueris.

Operior, operiris.

¶ Carent etiam supinis verba

präteritis carentia et.

Aio, is. Ferio. feris.

Furio, furis. Glisco, gliscis.

¶ Et verba quæ dicuntur inchoa-

tiva: vt palleo. scis. Turgesco

turgescis. Tepeesco, tepeescis.

¶ De varietate quadam verborum.

Verba diuersis coniugationibus declinata sunt.

Lauo. as. Lauo. lauis.

Arcto, arctas. Arctio. is.

Sono, sonas. Sono, sonis.

Denso, densas. Denseo. denses.

¶ Et composita à cubo. as. vt.

Accubo. as. Accumbo. is.

I Procubo

Dispes

LIBER SECVNDVS.

Procubo.as. Procumbo.is.	¶ Verba varie significationis,
Recubo.as. Recūbo.is.	¶ diuersarū coniugationum
Succubo.as. Sucumbo.is.	Mando, mandas. Mando.is.
Nexo, nexas. Nexo, nexis.	Fundo, fundas. Fundo, fundis
Strideo, strides. Strido, stridis.	Dico, dicas. Dico, dicis.
Fulgeo.es. Fulgo.gis.	Prædico.as. Prædico, prædicis.
Tergeo, terges. Tergo, tergis.	Abdico.as. Abdico, abdicis.
Claudo.es. Claudio, claudis.	Volo, volas. Volo, volo.vis.
Conniuco.es. Conniuo.is.	Lego, legas. Lego, legis.
Cauco.es. Cauo, cauis.	Sero, seras. Sero, seris.
Rideo, rides. Rido, ridis.	Educo, educas. Educo, educis.
Excello.es. Excello.is.	Appello.as. Appello.is.
Cico, cics. Cio, cis.	Compello.as. Compello.is.
Pario.is. parere, ¶ parere.	¶ Eadem præterita à diuersis in
Potior, poteris, ¶ poteris.	stantibus.
Orior, oreris, ¶ oriris.	Aceo.es. acui. Acuo.is. acui.
Morior, moreris, ¶ moriris.	Frigeo.es, Frigo.is.xi.
¶ Verba diuersarum coniuga-	Luceo.es. luxi. Lugeo.es. luxi.
tionum, sed diuersi generis.	Fuigeo, fulsi. Fulcio.is. fulsi.
Cap. IX.	Pauco.es. paui. Pasco, scis. paui.
Albo, albas. Albeo, albes.	Pendeo.es. ¶ Pendo.is. pependi
Duro, duras. Dureo, dures,	Cerno.is. creui. cresco.is. creui.
Liquo, liquas. Liqueo, liques.	Fero, fers. tuli. Tollo.is. tuli.
Liquefco, scis. liquor. eris.	Sto, stas, steti. Sisto, sistis. steti.
Misereor. aris. Misereor. eris.	¶ Præterita duplicia ab
Medicor. aris. Medeor. eris.	eodem verbo.
Tueor. eris. tuitus, vel tuitus.	Plico.as. plicui, vel plicui.
Tuor. eris. tutus, vel tuitus.	Neco.as. necui, vel necui.

DE PRAET. ET STP. VEBOR.

Lauo, lauas, laui, vel lauau.
 Sorbeo. es. sorpsi, vel sorbui.
 Sapis. is. sapiui, vel sapiui.
 Parco. is. peperci, vel parsi.
 Pango. is. pepigi, vel panxi.
 Pungo. is. pupugi, vel punxi.
 Vello. is. velli, vel vulsi.
 Lino. is. lini, vel lini.
 Sino. is. siui, vel fini.
 Verro. is. verri, vel versi.
 Necto. is. nexui, vel nexi.
 Pecto. is. xui, vel exi. l. et iui.
 Sancio. is. sanxi, vel sancui.
 Vincio. is. vixi, vel vinciui.
 Salio. is. salui, vel saliui.
 Amicio. is. cui, vel amiciui.

Sepio. is. sepsi, vel sepiui.
 Haurio. is. hausi, vel hauriui.

¶ Supina eadem à diuersis
 verbis.

Verro. is. sum. Verto. is. sum.
 Pateo. es. passum. Pando. is. passui.
 Patior, pateris, passum. (bo.
 ¶ Supina duplicia ab eodē ver-
 Torqueo. es. tortum, vel torsum.
 Tendo. is. tentum, vel tensum.
 Abscondo. is. absconditū. l. abscon-
 Alo, alis. alitum, vel altū. (sum.
 Fingo. is. fictum, vel fixum.
 Fluo. is. fluctum, vel fluxum.
 Ruo. is. rutum, vel ruitum.
 Nitor, cris. nisum, vel nixum.

¶ De cōpositione verborum cū praepositiobus. Cap. X.

¶ Praepositiones cum veniūt in cōpositione cum vertis, aut cor-
 runpuntur, verbi integritate manēte: vt pono. is. impono. is. Aut,
 ipsis manētibus integris, verba corrumpuntur: vt facio, per facio.
 Aut inuicem praepositiones, & verba corrumpuntur: vt impero. im-
 peras. Aut utriūq; manet integrum: vt infundo. is. Sed quem ad-
 modum praepositiones corrumpantur in ea parte, quae est deor-
 tographia, subscribitur: nunc quemadmodum verba corrumpantur,
 dicemus, monentes imprimis praepositiones in cōpositione
 Aliquando augere verbi significationem: vt amo, amas, deamo,
 deamas. Aliquando minuire: vt docco es. dedocceo. es. Aliquando
 in totum mutare: vt mico micas. dimico, dimicas.

LIBER SECVNDVS.

¶ De verbis mutantibus. a. in. e. Conplaceo, non mutat. a.

Lacto. as. delecto. as.

Mando. as. comendo. as.

Patro. as. perpetro, impetro.

Halo. as. anhele. as.

Sacro. as. confesco: execro.

Damno. as. condemno, in demno.

Apto. as. ineptio. is. ineptior.

Tracto. as. obtrecto, contrecto.

Arceo. es. coerceo, aberceo.

Pario. is. comperio, reperio.

Pasco. scis. compesco, dispesco.

Scando. is. descendo, conscendo.

Parco. is. deperco. is.

Fatiscor. scis. defetiscor. eris.

Spargo. is. dispergo. conspergo.

Carmo. is. decerpo, concerpo.

Paciscor. eris. depeciscor. eris.

Patior. eris perperior. eris.

Partior. ris. impertior. dispertior.

Grador. eris. congregior. eris.

Facio. is. confertio, refertio,

¶ Demutantibus. a. in. i.

Amico. as. inimico. as.

Maneo. es. immineo, emineo.

Taceo. es. conticeo, reticeo.

Placeo. es. displiceo. es.

Habeo. es. adhibeo. cohibeo,

Lateo. es. latui. deliteo. es. tui.

Fateor. eris. confiteor, diffiteor

Iacio. is. adicio, proijcio, reijcio.

Facio. is. afficio, pficio, proficio.

Sapio. is. resipio. l. resipisco.

Rapio. diripio, corripio, arrip.

Capio. accipio, percipio, cœcipio.

Cado. is. occido, cœcio. decido.

Cedo. is. incido, concido: occido.

Ledo. is. allido, codido: illido.

Quero. is. acquiro, conquiro.

Ago. is. adigo, prodigo, redigo.

Frango. is. cœfringo, perfringo.

Tango. is. contingo, attingo.

Pango. is. impingo, Compingo.

Cano. is. accino, cœcino, prœcino

Salio. is. asilio, resilio, desilio.

¶ De mutantibus. au. in. e. o. u.

Audio. is. obedio. is.

Plaudo. is. complodo, explodo.

Claudo, cœcludo, frando, defru.

¶ De mutantibus. a. in. u.

Quatio. is. concutio

Salto. as. resulto, assulto: in sulto.

Calco.

DE CERTA VERB. CONSID.

Calco.as. conculco,proculco. Lego.colligo,diligo,intelligo.
 Scalpo.is.exculco,insculpo. Emo.is.adimo,perimo,eximo.
 Capió.is.occupo.as.aui. Premo.is. apprimo,comprimo.
 ¶ De mutantibus.e.in.i. Sedeo.es.asideo.
 Teneo.es.cōtineo.es.pertineo. ¶ Demutantibus.u.in.e.
 Rego.is.arrigo,dirigo,erigo. Iuro.as.deicero,peicero.as.

¶ DE QVIBVS DAM ALIIS.

verborum considerationibus.

SI in prima verbi positione fuerit .a. etiā si in präterito mute
 tur semper manet in supinis: vt. (partim.

Do,das,dedi,datum. Sto,stas,steti,statum. Pario,paris,peperi,
 Tango.is.tetigi,tactū. Fallo.is.fefelli,falsum. Frāgo.is.egi.actum.
 Facio.is.feci,factum. Iacio.is.ieci,iactum. Cado.is.cecidi,ca sum.

¶ Si in compositione verbi .a. mutatur in .i. aliquando in präteris
 to manet.e. simplicis, & .a.in. supinis. vt.

Frango.is.fregi,fractum. Infringo.is.infregi,infractum.

Pango.is.pepigi,pactum. Impingo.is.impegi,impactum.

Ago.is.egi.actum. Adigo,adigis,adigi,adaetum.

¶ Aliquando, a. supini verbi simplicis vertitur in .e. vt.

Facio, facis, feci, factum. Conficio, conficis, confeci, confectum.

Iacio, iacis, ieci, iactum. Coniicio, coniicis, conieci, coniectum.

Capio.is.cepi,captum. Concipio.is.concepi,conconceptum.

Rapio.is.rapui,raptum. Corripio.is.corripui,correptum.

Cano.is.cecini,cantum. Occino.is.eccinui,occentum.

¶ Sunt verba, quæ in compositione mutant coniugationem: vt.

Dadas,dedi.Reddo.is.reddidi.Addo.is.addidi.

Cubo.as.cubui.Acumbo.is.acumbui.Procumbo.is.procui.

LIBER TERTIVS.

Facio, facis, feci. Amplifico. as. Amplificaui. Sapio. is. sapere. Respiro, resipis respirare.

Sunt etiam verba, que mutāt genus in cōpositione: vt Eo. is. quod est neutrum, prætereo. is. adeo. adis, & fere omnia composita ab illo, que sunt actiua. Præterea facio. is. quod non habet facior, faceris. perficio. is. habet perficior. eris. Mutat etiam genus in compositione versificor, aris. quod est deponens.

Sunt etiam verba, que reperiuntur tantum in compositione, quorum simplicia non sunt in vsu: vt ab eo quod est Pello. as. Appella. as. Compello. as. à Clino. as. Inclino. as. Recline, reclinas. Declino. as. à Cuso. as. Accuso. as. recuso. as. Incuso. as. à Sipo. as. Dissipo. as. à Frigero. as. Refrigero. as. à Fragor. aris. Suffragor, aris. à Pleo. es. Impleo. es. Repleo. es. supleo. es. Cōpleo. es. Depleo. es. à Leo. es. Deleo. es. Releo. es. à Spicio. is. Aspicio. is. Despicio. is. Conspectio. is. respicio. is. à Licio. Allicio. is. Ellicio. is. Pellicio. is. illicio. is. à fendo. is. Offendo. is. Defendo. is. à Pedio. is. Impedio. is. Compedio. is. Expedio. is. Præpedio. is.

LIBER TERTIVS, QUI EST DE EROTEMATIS
matis, hoc est, de interrogationibus, quibus Pueri de omnibus grammaticæ partibus interrogandi sunt.

¶ De Erotematis grammaticæ.

Cap. I.

Dic mihi, quam artem proficeris? Responde, grammaticā. Quid est grammatica. Scientia recte loquēdi, recteq; scribendi ex doctissimorum virorū vsu, atque autoritate collecta. Vnde dicitur grammatica. A grāmatis, hoc est, à literis: quasi scientia literaria.

Quot

DE EROTEM. ORTOGRAPH.

Quotplex est Grammatica. Quintiliano auctore duplex. Historice, quæ in enarrandis auctoribus versatur ad imitationem propositam, & methodice, quæ artis præcepta continent.

Quot sunt partes præceptivæ grammaticæ. quatuor. Orthographia, cui respondet littera. Prosodia, cui respondet syllaba. Etymologia, cui respondet dictio. Syntaxis, cui respondet partium orationis constructio.

¶ De Erotematis Orthographie.

Cap. II.

Quid est Orthographia. Scientia, docens, quibus litteris, quæq; dictio scribenda sit.

Vnde dicitur Orthographia. ab orthos, quod est rectum, & grapho, scribo, quasi scientia recte scribendi.

Quid est littera. Vox, quæ scribi potest indivisa.

Vnde dicitur littera. A lituris, quod antiqui tabulis ceratis scribere solebant, & postea delere.

Quot sunt littere in usu apud latinos. Duæ & viginti, & hæ, quæ non est littera, sed aspiracionis nota.

Quot sunt genera litterarum. Duo. Quædam enim sunt vocales, quædam vero consonantes.

Quid est vocalis. Littera, quæ per se, & pura pronuntiari potest.

Vnde & vocalis dicitur, quod per se ipsam vocem habeat.

Quot sunt vocales. Sex. A. e. i. o. u. i. p. s. y. l. o. n.

Quid est consonans. Littera, quæ, nisi feriat vocalem, pronuntiari non potest. Vnde & cōsonans dicitur, quod cū vocalibus sonet.

Quot sunt consonantes. Sedecim, reliquæ à vocalibus.

Quot sunt species consonantium. Duæ. Quædam enim sunt mutes, & quædam semivocales.

LIBER TERTIVS.

Quot sunt mutæ. Nouem. b. c. d. f. g. k. p. q. t.

Quot sunt semiuocales. Septem. l. m. n. r. s. x. z.

Quare dicuntur mutæ. Quia in comparatione vocalium, & semiuocalium nihil prope sonent.

Quare dicuntur semiuocales. Quia in sonoritate proxime ad uocales accedant.

Quot accidunt literæ? Quinq; Nomen, Figura, Potestas, cognatio. & Ordo.

Quid est nomen in litera? Vocabulum, quo vnaquaq; appellatur ad aliarum discretionem.

Quid est figura in litera? Eius descriptio certis lineamentis terminata, puta longa, breuis, rotunda.

Quid est potestas in litera? Ipsa literæ pronuntiatio, propter quam & figura, & nomina sunt adinuenta.

Quid est cognatio in litera? Quædam affinitas, qua alia in aliam cõmutatur, aut per interpretationem: vt alido, lædo: aut per deriuationem: vt à tego, toga, aut per compositionem: vt ab amicus, inimicus: aut per declinationem: vt à facio, feci.

Quid est ordo in litera? Ratio præmostrans, quæ præponi, quæ subsequi debeat in pronũciatione.

Quotuplex est ordo in literis? Duplex, scilicet, in vocalibus, & in consonantibus.

Quid est ordo in vocalibus? Quod cum in diphthongon coeunt, quædam semper præponuntur: vt. a. o. y. quædam semper postponuntur: vt. i. u. quædam aliquando præponuntur, aliquando postponuntur: vt. e.

Quid est diphthongus? Conglutinatio duarum vocalium in eadẽ syllaba suam vim retinentium.

Vnde

DE EROTEM. PROSODIAE.

Vnde dicitur diphthongus? A dis, quod est bis, & phthongus sonus, quasi duplex sonus.

Quot sunt diphthongi quibus vtuntur Latini? Sex. Ae. vbi supprimitur. a. & profertur. e. vt musæ. Au. vbi profertur. a. & rapitur. u. vt audio. Ei. vbi supprimitur. e. & profertur. i. vt Penzthei. Eu. vbi profertur. e. & rapitur. u. vt Pentheus. Xi. vbi vstrag, vocalis in. i. longum profertur: vt harpiya. Oe, vbi supprimitur. o. g; profertur. e. vt pœna.

Quid est ordo in consonantibus? Quod plures quam tres nō possunt præcedere vocalem, nec plures quam totidem succedere: vt serobs, stirps. Et quod si sequens syllaba incipiat à vocali, necesse est, præcedentem in vocalē de sinere: vt Deus: Quodq; si præcedens syllaba in consonantē desinat, necesse est, sequentem à consonante incipere: vt virgo. Quodq; non est necesse, si sequens syllaba à consonante inciperit, præcedentem quoq; inconsonantem desinere: vt lego: Quæ regulæ sunt veræ in dictionibus simplicibus, non tamen in compositis.

¶ De Erotematis Prosodiæ.

Cap. III.

Quid est Prosodia? Scientia demonstrans, quo accentu quæq; dictionis syllaba proferatur.

Vnde dicitur Prosodia? Apros quod est ad, & ode cantus, quas si accentus. Hunc latini tum vocalationem, tum tenorem, tum tonum interpretati sunt.

Quid est syllaba? Compræhensio literarum enuntiata, quæ vno accentu, & vno spiritu indistanter profertur.

Vnde dicitur syllaba? A syllabin, quod est compræhendere.

FIBER TERTIVS.

Quot accidunt syllabæ. Quatuor. Tenor, Spiritus, Tempus, & literarum numerus.

Quid est tenor in syllaba. Modus, quo aut eleuatur: aut deprimitur, aut eleuatur simul & deprimitur.

Quot sunt tenores. Tres. Acutus, grauis, & circumflexus. Acutus enim est, quo syllaba eleuatur, grauis, quo syllaba deprimitur, circumflexus, quo syllaba partim eleuatur, partim deprimitur.

Quid est spiritus in syllaba. Qualitas quedam, qua asperere, vel leniter syllaba proferitur.

Quid est tempus in syllaba. Duratio, vel tractus, in quo syllaba pronuntiatur.

Quotuplex est tempus in syllaba. Duplex, quia aut habet unum tempus, in quo profertur, & dicitur breuis: aut habet duo tempora, & dicitur longa.

Quid est numerus in syllaba. Comprehensio literarum syllabam constituentium.

Quot possunt esse literæ in syllaba. Vt multum sex. vt minimum vna, sed tunc proprie non dicitur syllaba, cum plures literas non comprehendat.

De Erotenatis Etymologiae.

Cap. III.

Quid est Etymologia. Scientia ostendens veram dictionum originem cum reliquis accidentibus.

Vnde dicitur Etymologia. Ab Etymon, quod est verum, & logos sermo, quasi veriloquium, quod Cicero reformidans notatiorum appellat. Hæc ab Aristotele symbolum, à quibusdam originatio dicitur.

DE EROTEM. NOMINVM.

Quid est dictio. Minima pars orationis constructæ, id est, in ordine compositæ.

Dictioni quot accidunt. Quatuor, significatio, Etymologia, figura, Ordo.

Quid est significatio in dictione. Illud, quo breuiter ostenditur, quid dictio significet.

Quid est Etymologia. Dixi esse scientiam, qua ostenditur vera dictionum origo.

Quid est figura in dictione. Forma, qua dictio simplex à composita distinguitur.

Quid est ordo in dictione. Qualitas, qua in oratione alia semper præponitur, alia semper postponitur, alia modo præponitur, modo postponitur.

Partes orationis quot sunt. Octo: Nomen, Pronomen, Verbum, participium, Præpositio, Aduerbium, Interiectio, Coniunctio.

Quot sunt partes orationis declinabiles. Quatuor. Nomen, Pronomen, Verbum, participium.

Quot sunt partes indeclinabiles, Quatuor. Præpositio, Aduerbium, Interiectio, Coniunctio.

¶ De Erotematis Nominum.

Cap. V.

Usa, quæ pars orationis est? Nomen.

Quid est nomen, Pars orationis declinabilis, corpus, aut rem proprie, communiter re significans.

Vnde dicitur nomen. Ab onoma græce, quod latine interpretatur nomen, vel dicitur nomen quasi notamen.

Quotuplex est nomen, Duplex. Substantiuum, & adiectiuum.

Quod

LIBER TERTIVS.

Quod est nomen substantiuum? Quod substantiam, vel quasi substantiam significat: vt homo, albedo.

Quod est nomen adiectiuum? Quod adiectum substantiuo significat in eo aliquod accidens: vt homo bonus.

Musa igitur quale nomen, est? Substantiuum, significat enim rem per se subsistentem, obnoxiamq; accidentibus.

Nomini quot accidunt? Sex. Qualitas, Species, Genus, Numeris, Figura, Casus cum declinatione.

Quid est qualitas in nomine? Accidens, per quod proprium nomen à cōmuni, seu appellatiuo distinguitur.

Quod est nomen proprium? Quod vni tantum conuenit: vt Calliope vna ex nouem musis.

Quod est nomen commune. Quod pluribus conuenit: vt Musa Calliope, Vranie, Clio.

Quid est species in nomine. Illud, quo primitiuum nomen à deriuatiuo separatur.

Species nominum quot sunt. Dux. Primitiua, quæ aliunde non trahitur: vt mons. Deriuatiua, quæ aliunde deriuatur: vt montanus à monte.

Musa igitur cuius speciei est. Deriuatiuæ speciei, dicitur enim à muso, quod est inquirere.

Deriuatiuorum nominum quot sunt differētiæ. Nomen. Patronymicum, Possessiuum, Denominatiuum, Comparatiuum, Superlatiuum, verbale, Participiale, Aduerbiale.

Quod est nomen patronymicum. Quod significat filium, vel filium nepotē, vel neptē, vel aliquē ex posteris illius, à quo deriuatur vt Priamides, filius: vel nepos, vel aliquis ex posteris Priami.

Quod est nomen possessiuum. Quod cum genitiuo sui principis

DE EROTEM. NOMINVM.

lis significat aliquid ex ijs, quæ possidentur : vt Euandrius ens
sis, pro Euandri ensis.

Quod est nomen denominatiuum? Quod à nomine deriuatur, neq;
denominatur ab aliqua speciali significatione. vt à iustus. iustis
tia, à sapiens. sapientia.

Quod est nomē diminutiuum? Quod significat diminutionem sui
principalis: vt à rege, regulus.

Quod est nomen comparatiuum? Quod cum intellectu positiui,
vel aliquo particeps sensus positiui significat magis aduerbiū
vt iustior, magis iustus. Inferior, magis infra.

Comparatiua vnde formantur? A nominibus adiectiuis quæ poss
sunt. incrementum, diminutionemq; suscipere, vt à Bonus, bo
na, bonum. Melior. à Doctus. a. um. Doctior. Et à verbis: vt à
detero, deterior. Et ab aduerbijs, & præpositionibus: vt à pri
dem, prior. ab ultra, vltior.

Comparatiua quomodo formantur? In nominibus adiectiuis secū
de declinationis formantur à genitiuo terminato in. i. addita
or. vt albus, albi, albior. In nominibus vtro tertie declinationis
à datiuo addita. or. vt fortis, forti, fortior. A nominibus ha
bentibus vocalem ante. is. vel. us. comparatiua non formantur,
sed suppleantur ex hoc aduerbio magis, & positiuo: vt tenuis,
magis tenuis, arduus: magis arduus.

Quod est superlatiuum nomen? Quod ad plures sui generis
comparatum omnibus superponitur, vel perse prolatum si
gnificat quantum positiuum cum hoc aduerbio valde: vt Plas
to Græcorum doctissimus, & Plato doctissimus, id est, valde
doctus.

Superlatiua vnde formantur? Ab eisdem nominibus adiectiuis, vn
d e

LIBER TERTIVS.

de formantur Comparatiua.

Superlatiua quomodo formantur. In nominibus adiectiuis, in. er. desinentibus superlatiua formantur, addita. rimus. vt tener. tenerrimus. pauper, pauperimus. Alias vero, aut positiua sunt secundæ declinationis, aut terciæ. Si secundæ declinationis, superlatiua formantur à genitiuo terminato in. i. addita. s. & s. mus: vt albus, albi, albiſſimus. Si terciæ, formantur quoq; à genitiuo, addita sinus tantum: vt fortis, fortiſſimus.

Patiantur iſte regulæ exceptionem. Nimirum patiuntur, quomā & à verbis, & ab aduerbijs, & præpoſitionibus aliquando formantur. Sed à nominibus irregularia quedam non legitime formantur, de quibus alias.

Quot eſt nomen verbale. Quod à verbo deriuatur, vt ab Amo, Amas, & hæc amabilis & hoc amabile.

Quod eſt nomē participiale. Quod à participio deriuatur: vt à lectus, lector, & lectio.

Quod eſt nomen aduerbiale. Quod ab aduerbio deriuatur: vt à perendie, perendinus. a. um.

Quid eſt genus in nomine. Illud, quo masculinam à feminino diſtinguitur, neutrum ab utroq;.

Genera nominum quot ſunt. Septem. Masculinum: Fœmininum. Neutrum, Cômune duorum, Cômune trium, Dubium, Promiſcuit.

Quod eſt nomen masculinum. Quod declinatur cum hic: vt hic dominus, domini, hic ſermo, ſermonis.

Quod eſt nomen fœmininum. Quod declinatur cum hæc: vt hæc muſa, muſe, hæc terra, terræ.

Quod eſt nomen neutrum. Quod declinatur cum hoc: vt hoc tem
lum

DE EROTEM. NOMINVM.

plum, templi, hoc regnum, regni

Quod est nomen cōmune duorum. Quod declinatur cum hic, & hæc, vt hic, & hæc sacerdos. hic & hæc coniua.

Quod est nomen commune trium. Quod declinatur cum hic, & hæc, & hoc: vt hic, & hæc, & hoc prudens, felix, amans.

Quod est nomen dubium. Quod declinatur cum hic, vel hæc: vt hic, vel hæc finis, hic, vel hæc cortex.

Quod est nomen promiscuum. Quod cum articulo hic, vel hæc significat animalia vtriusque sexus: vt hic milius, hic mus, hæc aquila, hæc dorcas.

Musa igitur cuius generis est. Fœminini generis, declinatur enim cum hoc articulo hæc: vt hæc musa.

Da regulam generis. Nomen quod sit in. a. finitum, dic muliebre: neque enim ab ea excipitur musa.

Quid est numerus nomine. Incrementum quantitatis ab vno vsa que ad plura procedens.

Numeri nominum quot sunt. Duo. Singularis, qui vnum significat: vt homo. Pluralis, qui plura significat: vt homines.

Musa igitur cuius numeri est. Singularis numeri, quia vnum significat tantum.

Quid est figura in nemine. Illud quo nomen simplex à composito distinguitur.

Figure nominum quot sunt. Due. Simplex, quæ non potest diuisa in partes significatiuas eius: quod integrum significat: vt Parens. Composita, quæ potest diuidi in partes significatiuas eius: quod ante compositionem significabat: vt parricida.

Musa igitur cuius figura est. Simplicis. Nihil enim significant

mu.

LIBER TERTIVS.

mu. & .fa. per se separata.

Quid est casus in nomine. Quidā gradus declinationis, per quos nomen inflectitur.

Casus nominū quot sunt. Septē. Nominatiuus, Genitiuus, Datiuus, Actiūs, Vetiūs. Ablatiuus, Effectiuius, semper ablatiuo similis.

Quare dicitur nominatiuus. Quia per illum nominamur. Rectus verò idem dicitur, quia aliunde non cadit.

Quare dicitur genitiuus. Quia per eum ostendimus, cuius sumus filij: vt Antonius Ioannis.

Quare dicitur datiuus. Quia in eo casu ponimus illum, cui quiddam: vt do tibi pecunias.

Quare dicitur accusatiuus. Quia in eo casu ponimus illū, quem accusamus: vt Pompeius accusat Cæsarem.

Quare dicitur vocatiuus. Quia in eo casu ponimus illum, quem vocamus: vt o musa mihi causas memora.

Quare dicitur ablatiuus. Quia in eo casu ponimus illum, à quo aliquid auferimus: vt ego aufero à te libros.

Quare dicitur effectiuius. Quia in eo casu ponimus instrumentum, quo aliquid efficitur: vt ego peto te saxo.

Musa igitur cuius casus est? Nominatiui, siue vocatiui, siue ablatiui, quia in his casibus declinando reperitur.

Quid est declinatio in nomine. Vocis variatio, quæ circa finem tantum attenditur: vt musa, muse, musam,

Declinationes nominum quot sunt. Quinq̃. Prima quæ mittit genitiuum in .e. diphthou. vt musa, muse. Secunda, quæ mittit genitiuum in .i. vt dominus, domini, Tertia, quæ mittit genitiuum in .is. vt sermo, sermonis, Quarta, quæ mittit genitiuum in .us. vt sensus, us. Quinta, quæ mittit genitiuum in .ei. vt dies, die.

Musa

DE EROTEM. PRONOM.

Musa igitur quotæ declinationis est? Primæ, mittit enim genitiuum in .æ. diphthongon: vt Musa, musæ.

Quotuplex est nominum inflexio? Sextuplex. Monotata inflexio est, cum per omnes casus nusquam nomē variatur: vt nomina tiuo ador, genitiuo ador, datiuo ador. &c.

Diptota inflexio est, cum per duos casus tantum nomen variatur vt sapho, saphus.

Triptota inflexio est, cum per tres casus nomen variatur, vt templum templi, templo.

Tetraptota inflexio est, cum per quatuor casus nomen variatur: vt Deus, dei, deo, deum.

Pentaptota inflexio est, cum per quinque casus nomen variatur vt sermo, sermonis, sermoni, sermonem, à sermone.

Hexaptota inflexio est, cum per sex casus nomē variatur: vt vnus, vnius, vni, vnum, ò vne, ab vno.

¶ De Erotematis Pronominum.

Cap. VI.

Ego, quæ pars orationis est? Pronomen.

Quid est pronomen? Pars orationis declinabilis, quæ pro nomine proprio cuiusq; accipitur: personasq; finitas recipit: vt ego, tu, ille.

Vnde dicitur pronomen? A pro præpositione, & nomen, quia pro eo ponitur in oratione.

Pronomini quot accidunt? Sex. Species, Genus, Numerus. Figura Casus cum declinatione.

Species pronominum quot sunt? Duæ sicut in nomine. Primitiua: vt ego. Deriuatiua, vt meus.

K Quod

LIBER TERTIVS.

Quot sunt pronomina primitiua. Octo. Ego, Tu, Sui, Hic, Ille, ipse, is.

Quot sunt pronomina deriuatiua. Septem. Meus, Tuus, Suus, Noster, vester, Nostras, Vestras.

Ego igitur cuius speciei est. Primitiue. Non. n. aliunde trahitur, quam quā græce dicitur ego. Fac ex eo deriuatiuū, meus. a. u.

Genera pronominum quot sunt. Quatuor. Masculinum, vt meus, Fœmininum, vt mea. Neutrum, vt meum. Commune trium, vt ego, nostras.

Numeri pronominum quot sunt. Duo sicut in nomine. Singularis: vt ego, pluralis: vt nos.

Figure pronominum quot sunt. Due sicut in nomine. Simplex: vt hic, hæc, hoc. Composita: vt isthic, est &c, isthoc: vel isthuc.

Quot modis componuntur pronomina. Quatuor. Primo cū nominibus: vt eiusmodi, huiusmodi. Secūdo cum altero pronominis: vt isthic, iste, isthoc. Tertio, cum præpositione: vt mecum, tecum.

Quarto, cū aduerbijs, aut syllabicis adiectionibus: vt egomet, tute, hicce, meapte.

Quot sunt dictiones syllabice. Quatuor. Met, Te, Ce, Pte: vt egomet, tute, hicce, meapte.

Personæ pronominum quot sunt. Tres. Prima, quæ de se loquitur. Secunda, ad quā prima loquitur: tertia, de qua prima loquitur.

Quot sunt pronomina primæ personæ. Vnum tantum. Nominatiuo: ego: Genitiuo: mei.

Quot sunt pronomina secundæ personæ. Itē vñ, ntō tu. gto tui, cum orationibus vocatiuis nominū, pronominū, & participiorū.

Quot sunt pronomina tertiæ personæ. Reliqua omnia.

Casus pronominum quot sunt. Septem sicut in nomine. Carent tñ vocatiuo omnia pronomina, præter quā. Tu, meus, mea, meum, Noster,

DE EROTEM. VERBOR.

Noster, nostra, nostrum. Nostras, nostratis. Caret etiam nominis
natio, cum vocatio Genitio sui:

Declinationes Pronominum quot sunt? Quatuor, prima, quæ
mittit genitium in i. ut ego, mei, tu, tui, genitio sui. Secunda,
quæ mittit genitium in ius. ut hic, huius, iste, istius, ille, illius.
ipse, ipsius, is, eius. Tertia, quæ mittit genitium in i. & in æ. ut
meus, mea, meum, mei, meæ, mei. Tuus, tua, tuum, tui, tuæ, tui.
Suis, sua, suum: sui, suæ, sui. Noster, nostra, nostrum: nostri,
nostræ, nostri. Vester, vestra, vestrum: vestri, vestræ, vestri.
Quarta, quæ mittit genitium in is. ut Nostras, nostratis. Vestræ,
vestratis.

¶ De Erotematis verborum.

Cap. VII.

Amo, quæ pars orationis est? Verbum.

Quid est verbum? Pars orationis declinabilis cum modis
& temporibus sine casu agendi vel paciendi significatiua.

Unde dicitur verbum? A verbero. as. quia veruato aëre oras
to profertur, quæ sine verbo esse non potest.

Verbo quot accidunt? Octo. Genus, modus, Tempus, Numerus,
persona, Species, Figura, coniugatio.

Genera verborum quot sunt. Quinq. Actiuum, passiuum, Neu-
trum, Commune, Deponens.

Quod est verbum Actiuum. Quod desinit in. o. & habet passiu-
um in. or. ut amo, amas. Amor, amaris.

Quod est verbum passiuum. Quod desinit in. or. & habet actiu-
um in. o. ut Amor, amaris. Amo, amas.

Quod est verbum neutrum. Quod desinit in. o. & non habet pas-
siuum in. or. ut Scruio, seruis.

K 2. Quod

LIBER TERTIVS.

Quod est verbum. Deponens? **Quod desinit in or.** & tamen habet actiui significationem vt Loquor, loqueris.

Quod est verbum Cōmune? **Quod desinit in or.** & habet actiui & passiui significationem: vt Amplector, amplecteris.

Amo igitur quod verbum est? Actiuum.

Modi verborum quot sunt? Quinq; . Indicatiuus, Imperatiuus, Optatiuus, Subiunctiuus, Infinitiuus.

Quis est indicatiuus modus? Quo indicamus aliquid fieri: vt ego amo, tu amas, ille amat.

Quis est imperatiuus modus? Quo imperamus, vel prohibemus, vel exhortamur, vel permittimus aliquid fieri: vt ò Antoni lege, vel ne legas.

Quis est optatiuus modus? Quo optamus aliquid fieri: vt vtim̃ legerem.

Quis est subiunctiuus modus? Qui indiget altero verbo: vt perfectum sensum significet: vt si legeris, audiam.

Quis est infinitiuus modus? Qui caret numeris, & personis, & indiget verbo alterius modi, vt aliquid determinatum significet, vt cupio legere.

Amo igitur cuius modi est? Indicatiui modi.

Tempora verborum quot sunt? Sex Præsens. Præteritum imperfectum, Præteritum perfectum, Præteritum plusquam perfectum, Futurum imperfectum, Futurum perfectum.

Quod est tempus præsens? Quo aliquid in præsentiarum fieri ostendimus: vt ego lego.

Quod est præteritum imperfectum? Quo ostendimus, quod aliquid fiebat: sed non fuit perfectum, vt ego legebam.

Quod est præteritum perfectum? Quo ostendimus aliquid iam factum.

DE EROTEM. VERBOR.

factum atque perfectum esse: vt ego legi.

Quod est præteritum plusquam perfectum? Quo ostendimus, id, quod factum est inueterasse citra præteritum perfectum, vt ego legeram, antequam tu venisti.

Quod est futurum imperfectum? Quod ostendimus, aut promittimus nos aliquid inchoaturos: vt ego legam cras.

Quod est futurum perfectum? Quo ostendimus, aut promittimus, quod ad certum tempus aliquid erit à nobis factum: vt ad horam legero.

Anno igitur cuius temporis est? Præsentis temporis.

Numeri verborum quot sunt? Duo sicut in nomine. Singularis, qui de vno liquitur: vt ego amo. Pluralis, qui de pluribus loquitur: vt nos amamus.

Anno igitur cuius numeri est? Singularis numeri.

Personæ verborum quot sunt? Tres. Prima, quæ de se sola, vel de se cum alijs loquitur: vt ego lego, nos amamus. Secunda, ad quam solam, vel cum alijs prima loquitur: vt tu amas, vos amatis. Tertia, de qua sola, vel de quibus prima loquitur: vt Cicero legit, homines legunt.

Species verborum quot sunt? Duæ sicut in nomine. Primitiua: vt lego, legis. Deriuatiua: vt lectito, lectitas.

Deriuatiuorum verborum formæ quot sunt? Septem. Inchoatiua, Meditatiua, Desideratiua, Frequentatiua, Demonstratiua, Aduerbialia.

Quæ dicuntur inchoatiua? Quæ Laurentius dicit continuum incrementum passionis innatæ significare, suntq; tantum à vero bis neutris absolutis secundæ coniugationis, formanturque à secunda persona præsentis indicatiui modi, addita, co, vt à te

FIBER TERTIVS.

peo. es. tepeſco. ſcis. id eſt, in hor. is magis tepeſio.

Que dicuntur verba meditatiua? *Que* Laurentius appellat deſideratiua: ſuntq; ab ultimo ſupino addita. rio. hæc fere, à Edo. is. eſuſeſurio. à Ceno. is. cœnatu, cœnaturio. à Parto. in. partu, parturio. à Meo. is. mictu, micturio. à Caco, cacas, cacatu, cacaturio. ab Emo, emis, emptu, empturio.

Que dicuntur Deſideratiua *Que* Laurentius non mentis affectum, ſed actum corporis ſignificare dicit. Sunt vero quam rariſſima: vt viſo, viſis. Laceſſo, laceſis: Capeſſo, capeſis.

Que dicuntur frequētatiua? *Que* aſidua in agēdo vim habere ſignificant: ſuntq; ab ultimo ſupino. u. mutata in. o. vt à Curro. is. curſu, curſo. as. à Duco. cis. ductu, ducto. as. Anima aduerſitatem eſt in verbis primæ cōiugationis ſupina, à quibus formatur frequētatiua, mutare. a. penultimā ſupini in. i. breuē, vt ab impero. as. imperatu, imperito. as. Dicimus tamē ab ago, agis, actiſto. as. & ago. as. A dico. is. diſto. as. & diſto. as.

Que dicuntur diminutiua? *Que* à ſuo principali diminutionem ſignificāt, vt à Garrio. is. garrulo as. à ſorboeo. es. ſoruillo. as. à Caluo. is. cauillor. aris.

Que dicuntur denominatiua? *Que* à nomine deriuatur: vt à patre, p. triffſo. as. à greco, greciſſo. as. & grecor. aris. à frumento, frumentor. aris. à pabulo, pabulor. aris. à rure, ruſticor. aris.

Que dicuntur aduerbialia? *Que* ab oduerbio deriuatur: vt à perrendie, perendino. as. à ſupra, ſupero. as. ab intra, intro. as.

Amo igitur cuius ſpeciei eſt? Primitiue ſpeciei, non enim habet (quod ego ſciam) vnde poſſit deriuari.

Figure verborum quot ſunt? Due ſicut in nomine. Simplex: vt

DE EROTEM PARTICIP.

amo.as. Composita: ut deamo, deamas.

Amoigitur cuius figura est? Simplicis figura, non enim potest diuadi in partes significatiuas eius, quod integrum ante compositionem significabat.

Coniugationes verborum quot sunt? Quatuor. Prima, quæ secundam personam singularem præsentis indicatiui modi mittit in.as. productam in voce actiua, & in.aris. vel are.in passiuua vt amo.as. Letor.aris. vel letare.c. Secunda, quæ eandem secundam personam mittit in.es. productam in voce actiua, & in.eris. vel ere.in voce passiuua: vt doceo.es. medeor.eris vel ere.Tertia, quæ eandem secundam personam mittit in.is.correptam in voce actiua, & eris.vel ere penultima correpta in voce passiuua: vt lego.gis.loquor. eris, vel ere. Quarta, quæ eandem secundam personam mittit in.is. productam in voce actiua, & in.iris, vel ire.penultima producta in voce passiuua, vt audio.is.audior, audiris, vel audire.

¶ De Erotematis Participiorum.

Cap. VIII.

Amans, quæ pars orationis est? Participium. Quid est participium? Pars orationis declinabilis, quæ pro verbo accipitur, ex quo deriuatur, genus, & casus habens ad similitudinem nominis, & accidentia verbi sine discretionem modorum, & personarum.

Vnde dicitur participium? Quasi parti capiam, quia partem accipit à nomine, partem à verbo, partem ab utroque.

Participio quot accidunt? Sex. Genus, Tempus, significatio, Figura, Numerus, Casus cum declinatione.

Genera participiorum quot sunt? Quatuor. Masculinum: vt

K 4

amatus,

LIBER TERTIVS.

Amatus. Fœmininum, vt amata. Neutrum, vt amatum. Commune trium, vt hic, & hoc amans.

Amans igitur cuius generis est? Commune trium.

Tempora participiorum quot sunt? Tria. Præsens, vt amans. Præteritum, vt amatus. Futurum, vt amaturus, amandus.

Amatus igitur cuius temporis est? Præsentis temporis.

Significationes participiorum quot sunt? Duæ. Actiua, vt amans. Passiua, vt amatus.

Quæ participia significant actionem? A verbis actiuis, & neutris actionem significantibus actionem significant participia præsentis, & futuri in. us. vt amans. amaturus. seruiens, seruaturus. A verbis passiuis, vel neutris passionem significantibus, participia omnia significant passionem, vt amatus, amandus. vapulans, vapulaturus. A verbis deponentibus participia præsentis, & præteriti, & futuri in. rus, significant actionem, futuri vero in. dus. passionem, vt loquens, locutus, locuturus, loquendus. A verbis communibus participia præsentis, & futuri in. rus. significant actionem. Præteriti, actionem & passionem. Futuri in. dus. tantum passionem, vt criminans, criminaturus, criminatus, criminandus.

Est ne hoc semper verum? Propemodum id quidem. nisi quod a verbis actiuis, & neutris participia præteriti significant nonnunquam actionem, vt.

Argutus. a. um. ab arguo. is.

Ausus. a. um. ab audeo. es.

Adultus. a. ũ. ab adoleſco. ſcis.

Aſſuetus. a. ũ. ab aſſueſco. ſcis.

Cautus. a. um. à cæneo. es.

Cassus. a. um. à careo. es.

Circūſpectus. a. ũ. à circūſpicio.

Cōſuetus. a. um. à conſueſco. ſcis.

Cōſideratas. a. ũ. à conſidero. as.

Contentus. a. um. à contineo. es.

Cœnatus

DE EROTEM. PARTICIP.

Cenatus. a. um. à cœno. as.	Ignotus. a. ũ. ab ignosco scis.
Decretus. a. ũ. à decreſco. ſcis.	Oſus. a. um. ab odi. odiſti.
Defectus. a. um. à deficio. eis.	Placitus. a. um. à placeo. es.
Diſceſſus. a. um. à diſcedo. diſ.	Paſſus. a. um. à pateo. es.
Diſertus. a. um. à diſero. is. rui.	Potus. a. um. à poto. as. aui.
Excretus. a. ũ. ab excreſco. ſcis.	Pranſus. a. um. à prandeo. es.
Exaletus. a. ũ. ab exoleſco. ſcis.	Profuſus. a. um. à profundo. diſ.
Euaſus. a. um. ab euado. diſ.	Scitus. a. um. à ſcio. ſcis. ſciui.
Falſus. a. um. à fallo. is.	Sparſus. a. um. à ſpargo. giſ.
Fluxus. a. um. à fluo. is.	Tacitus. a. um. à taceo. es.
Iuratus. a. um. à iuro. as.	Titubatus. a. um. à titubo. as.

Reperiuntur quoque participia præſentis temporis à verbis ætius ſignificantia paſſionem, vt voluens, volutans, quaſſans, præcipitans pro eo, quod voluitur, quaſſatur, præcipitatur. Et quod dicitur euidens, id eſt, quod videtur, Et perſpicuum eſt.

Amans igitur cuius ſignificationis eſt? Actiue ſignificationis.

Figure Participiorum quot ſunt? Due, ſimplex, vt amans. Compoſita, vt adamans: quanquam ſunt, qui dicant, quod participium per ſe non componitur, nec eſſe compoſitæ, ſed de compoſitæ figure.

Amans igitur cuius figure eſt? Simplicis figure.

Numeri participiorum quot ſunt? Duo ſicut in nomine. Singularis, vt amans. Pluralis, vt amantes.

Amans igitur cuius numeri eſt? Singularis numeri.

Casus participiorum quot ſunt? Septem ſicut in nomine.

Amans igitur cuius casus eſt? Nominatiui casus, vel vocatiui.

Declinationes participiorum quot ſunt? Tres. Nam participia

LIBER TERTIVS.

præteriti. & futuri tam in rus. quam in dus. declinantur per primam, & secundam nominis declinationem. Præsentis vero per tertiam, nisi quod iens. participium ab Eo. is. mittit genitivum in. euntis. cum compositis: ut iens, euntis, Abiens, abeuntis, Ambiens tamen facit Ambientis.

Amans igitur quate declinationis est? Tertiæ nominis.

¶ De Erotematis Præpositionum.

Cap. IX.

AD, quæ pars orationis est? Præpositio.

Quid est præpositio? Pars orationis indeclinabilis, quæ alijs partibus orationis præponitur, aut per compositionem, aut per compositionem.

Vnde dicitur præpositio? Ab eo quod alijs partibus orationis præponatur. Nam contra naturam præpositionis est, quod postponatur: ut Cum, tenus, versus.

Præpositioni quot accidunt? Tria. Figura, Ordo, Casus.

Figura præpositionum quot sunt? Due. Simplex: ut abs. circum. Composita, ut absq; circum circa.

Ad igitur cuius figure est? Simplicis figure, quia non potest dividi in partes significativas.

Quotuplex est ordo præpositionum? Triplex. præpositivus, Postpositivus, communis.

Quis est ordo præpositivus? Qui præpositionem in constructione semper debere præponi ostendit. ut ab.

Quis est ordo postpositivus? Qui præpositionem in constructione semper debere postponi ostendit: ut tenus, versus.

Quis

DE EROTEM. ADVERB.

Quis est ordo communis? Qui præpositionem in constructione modo præponi, modo postponi debere ostendit: ut cum, per, propter.

At igitur cuius ordinis est? Præpositiui. Quia semper in constructione præponitur.

Casus præpositionum quot sunt? Tres. Accusatiuus, Ablatiuus, & nonnunquam Genitiuus.

Præpositiones genitiuo deferuientes quot sunt? Tres. Pridie, Postridie, Tenuis.

Præpositiones accusatiuo deferuientes quot sunt? Triginta & octo. Ad, apud, ante, aduersus, iduersum, cis, citra, circiter, circum, circa, contra, erga, extra, inter, intra, infra, iuxta, ob, pone, per, prope, propius, pridie, post, post, per, per, præter, proter, supra, secundum, secus, trans, usq; ultra, versus, versus.

Præpositiones ablatiuo casui deferuientes quot sunt? Quindecim. A, ab, abs, abq; cum, coram, clam, de, e, ex, pro, præ, palam, sine, tenuis.

Præpositiones accusatiuo, vel ablatiuo deferuientes quot sunt? Quatuor in, sub, super, & subter.

Præpositiones inseparabiles (hoc est) quæ nunquam nisi in compositione reperiuntur, quot sunt? Sex. An, con, dis, di, re, se.

Ad igitur cui casui deferunt? Accusatiuo, quoniam tali casui semper appposita reperitur.

¶ De Erotematis Aduerbiorum.

Cap. X.

Vbi, quæ pars orationis est? Aduerbium.

Quid est aduverbium? pars orationis indicinabilis, quæ addite

LIBER TERTIVS.

addita verbo significationem eius aut complet, aut mutat, aut minuit: vt iam faciam, non faciam, parum faciam.

Vnde dicitur aduerbium? Quasi ad verbum, quoniā verbo semper fere adiungi disiderat.

Aduerbio quot accidunt? Tria. Species, Figura, Significatio.

Species aduerbiorum quot sunt? Duae sicut in nomine. Primitiua: vt nuper. Deriuata: vt nuperrime.

Vbi, cuius speciei est? Primitiue, neque enim habet aliquid vnde deriuetur, quod sit antiquius.

Figure aduerbiorum quot sunt? Duae sicut in nomine. Simplex: vt ecce, composita vt eccum.

Vbi igitur cuius figure est? Simplicis figure, neque enim potest diuidi in partes significatiuas.

Significationes aduerbiorum quot sunt? Innumerae.

Numeralis: vt semel, bis, ter, quater, quinquies, sexies.

Temporalis: vt hodie, cras, perendie, heri, nuper, aliquando, olim, iam, tunc, nunc, sero, semper.

Localis: vt hic, isthic, illic, huc, isthuc, illuc.

Negatiua: vt non, haud, minime, nullatenus.

Affirmatiua: vt etiam, profecto, nimirum.

Optatiua: vt o, si vtinam.

Demonstratiua: vt en, ecce.

Ordinatiua: vt continuo, deinde, deinceps.

Interrogatiua: vt cur? quare? quamobrem? nunquid?

Dubitatiua: vt fors, forte, fortassis, fortasse, forsan, forsit an.

Vocatiua: vt o, heus, echo.

Discretiua: vt seorsum, diuissim, bifariam.

Congregatiua: vt simul, vna, pariter,

Iteratiua

DE EROTEM. INTERIECT.

Iuratiua: vt Aedepol, me Hercule, me Castor.

Hortatiua: vt eia, age, agendum, agite.

Intensiuu: vt valde, penitus, vehementer.

Remissiua: vt sensim, paulatim, pedetentim.

Diminutiua: vt belle, argutule, clanculum.

Comparatiua: vt magis, melius, fortus.

Superlatiua: vt maximè, optimè, fortissimè.

Similitudinis: vt ceu, sicut, tanquam.

Quantitatis: vt multum, parum, minimum.

Qualitatis: vt benè, doctè, sapienter.

Vbi igitur cuius significationis est? Localis.

¶ De Erotematis Interiectionum.

Cap. XI.

Heu, quæ pars orationis est? Interiectio.

Quid est interiectio? Pars orationis indeclinabilis, affectum mentis incondita voce significans,

Vnde dicitur interiectio? Ab interijciendo, eo quod alij partibus orationis interijcitur.

Interiectioni quot accidunt? Sola significatio.

Significationes interiectionum quot sunt? Plures.

Lugentis: vt heu, hui, hei.

Dolentis: vt hei, ah.

Exultantis: vt euax, vah, oh.

Tumentis: vt hei, ah.

Admirantis: vt pape.

Exclamantis: vt proh, vah.

Ridentis: vt ha ha, he, he,

Corripientis. vt ha.

De plo

LIBER TERTIVS.

Deplorantis: ve hoi.

Deridentis: vt hui.

Silentis: vt au, si, st.

Laudantis: vt euge.

Vitantis: vt apage, apagesis, apagete.

Vocantis: vt io, ob.

Deprehendentis: vt at at.

Heu, cuius significationis est. Lugentis.

¶ De Erotematis Coniunctionum.

Cap. XII.

ET, que pars orationis est. Coniunctio.

Quid est coniunctio. Pars orationis indeclinabilis, connectens, ordinansq; sententiam.

Vnde dicitur coniunctio. Ab eo quod coniungat, & orationi pro vinculo interponatur.

Coniunctioni quot accidunt. Triā. Figura, Ordo, Potestas, siue species, siue significatio.

Figure coniunctionis quot sunt. Due sicut in nomine. Simplex: vt at. Composita vt atq; etenim.

Et cuius figure est. Simplicis figure.

Ordo coniunctionis quotuplex est. Triplex, Quedam enim semper preponuntur: vt &, ac, est, aut, vel, nec, ne, neq;. Quedam semper postponuntur: vt q;, ne, ve, quidem, quoq;, autem, vero, enim. Quedam modo preponuntur, modo postponuntur: vt atq;, igitur, itaq;, quoniam, quia, & si.

Et, cuius ordinis est. Prepositiui.

Potestates coniunctionis quot sunt. Complures. Copulatiua, que sensum, & verba coniungit: vt &, q;, atq;, quoq;, autem, ves

ro, quidem.

Disiunctiua, quæ quamvis dictiones coniungit, sensum tamen dis-
iunctum habet, ut Aut, vel, ve, siue, seu.

Subdisiunctiua est, quæ voci, disiunctiua utrumq; adesse signifi-
cat, vel simul, vel discrete: ut Alexander, siue Paris dormit,
vel legit tota die.

Causalis, quæ causam continuationis explanat: ut quoniam, namq;
enim, vt.

Collectiua, siue illatiua, quæ superiora colligit: ut igitur, ergo,
itaq;, quare, quapropter, quamobrem.

Dubitatiua, quæ dubitationem aliquam cum interrogatione signi-
ficat: ut an, ne, necne.

Aduersatiua, quæ aduersam sententiam sequenti, aut præceden-
ti monstrat: ut licet, quanquam, quamuis, & si saltim.

Approbativa, quæ rem aliquam approbat: ut si, siquidem, quan-
do, quandoquidem, nam, quidem.

Complexiua, quæ ornatus causa, aut metri necessitate ponitur: ut
quidem, enim, namq;, vero.

Causalis rursus diuiditur in Continuatiuam, Subcontinuatiuam,
Adiunctiuam, Effectiuam.

Continuativa est, quæ continuationem, & consequentiam rerum
significat. ut si, cum, dum, ubi.

Subcontinuativa est, quæ causam continuationis ostendit cum es-
sentia rerum: ut quoniam, quia.

Adiunctiva est, quæ verbis subiunctiuis adiungitur: ut si, cum, dum
bi, quando.

Effectiua, quæ reddit causam effectus: ut enim, nam, namq;.

Et cuius potestatis est. Copulatiue.

LIBER TERTIVS.

¶ De partibus orationis, quæ aliæ pro alijs,
et pro se inuicem ponuntur.

Cap. XIII.

Quæ partes orationis aliæ pro alijs ponuntur? Omnes
fere, quemadmodum quæ sequuntur.

Nomen pro participio: vt sibilus pro sibilans.

Nomen pro aduerbio: vt recens pro recenter.

Nomen pro interiectione: vt infandum voce incondita.

Nomen pro coniunctione: vt quare, quamobrem.

Pronomen pro nomine proprio: vt ego pro Antonius.

Pronomen pro aduerbio, vt hoc pro huc.

Pronomen pro coniunctione: vt ideo pro propterea.

Verbum pro nomine: vt amare pro amore, viuere pro vita.

Verbum pro aduerbio: vt amabo, sodes.

Verbum pro interiectione, vt age, agedum, agite.

Verbum pro coniunctione: vt licet, licebit.

Participium pro nomine: vt sapiens, diligens.

Participium pro aduerbio: vt horrendum pro horrende.

Prepositio pro aduerbio: vt eoram pro palam.

Prepositio pro interiectione: vt a.

Prepositio pro coniunctione: vt propterea, quapropter.

Adverbium pro nomine: vt satis est, abunde est.

Adverbium pro coniunctione: vt quando pro quoniam.

Coniunctio pro aduerbio: vt cum pro quando.

Coniunctio pro interiectione: vt at.

Quæ partes orationis ponuntur inuicem pro seipsis? Omnes fere.

Nomen pro nomine: vt Dardanus pro Dardanius.

Verbum pro verbo: vt populo pro populor. aris.

Participium

DE EROTEM. SYNTAXEOS.

Participium pro participio: vt profusus, pro profundens.

Prepositio pro prepositio, vt in, pro contra.

Aduerbium pro aduerbio: vt hic loci, pro tunc temporis.

Coniunctio pro coniunctione: vt vol, pro &.

¶ De Syntaxi, & orationis constructione.

Cap. XIII.

¶ Quid est Syntaxis? Scientia, qua bona constructio à mala dig-
nosceatur.

Vnde dicitur Syntaxis? A syn, quod est con, & traxo ordino, à
quo est taxis, quasi coordinatio.

Quid est constructio? Congrua dictionum ordinatio: congruam,
perfectamq; sententiam demonstrans.

Quid est oratio? Est: vt Scaurus desinit, ore missa, & per dictio-
nes ordinata pronuntiatio.

Quotuplex est oratio? Quadruplex. Perfecta, quæ perfectum
sensum in animo auditoris generat: vt ego amo Deum. Imper-
fecta, quæ imperfectum sensum in animo auditoris generat,
vt, si Deum amaueris. Finita, in qua verbum finitum ponitur
vt, ego, amo Deum. Infinita, in qua verbum infinitum ponitur:
vt, me amare.

Quid est figura constructionis? Est aliqua ratione nouatus dicens
di modus, qui circa grāmaticas constructiones versatur.

Euocatio, est reductio tertie personæ ad primam, vel secundam,
vt ego Antonius lego, tu Ioannes audis. Et requiruntur quas
tuor in euocatione, persona euocans, persona euocata. remo-
tio copulæ & verbum conueniens cum persona euocante.

Appositio, est immediata duorum substantiuorum coniunctio, quo

LIBER TERTIVS.

rum alterum exponit alterum: vt miratur molem Aeneas ^{mas} galia quondam. Et requiruntur duo in appositione, dictio apponens, & dictio aposita.

Prolepsis, est attributio proprietatis toti in suas partes diuisio: vt interrea reges ingenti mole Latinus. Et requiruntur quinque in prolepsi: hoc est, totum, partes, distributio partium, proprietates, & ordo.

Syllepsis, est diuersarum dictionum sub plurali proprietate conceptio: vt ego, & tu docti legimus. Et requiruntur quinque in syllepsi, hoc est, dictio concipiens, dictio concepta, copulatiua coniunctio, vel praepositio cum verbum, vel nomen adiectiuum numeri pluralis, proprietates concordans cum dictione concipiente.

Zeugma, est vnus proprietatis ad diuersas clausulas facta reditio: vt ego, & tu, & Cicero scribit. Et requiruntur tria, hoc est, plura substantiua, copula: proprietates, quae conueniant eopropiori substantiuo.

Antiptosis, est casus pro casu positio sub aliqua proprietate: vt urbem, quam statuo, vestra est. Et requiruntur tria, hoc est, vnu subiectum, vna proprietates, & q. ponatur casus pro casu.

Synthesis, est attributio proprietatis vni vel pluribus copulatis, quod sit non gratia vocis, sed significati: vt pars infrusta ses cant. Et requiruntur tria, hoc est, vnum subiectum, vel plura copulata, proprietates, & attributio proprietatis concordans cum significato, & non cum voce.

Synedoche est attributio partis ad totum sub proprietate verbi, vel participij, vel nominis adiectiuum: vt experimentem nesquit. Nuda genu, nodoq; sinus collecta fluencies. Et requiruntur

DE VERBIS ACTIVIS.

tur tria, hoc, est, Totum, proprietas, & pars in accusatio posita.

LIBER QVARTVS DE CONSTRUCTIONE octo partium orationis.

De constructione verborum Activorum. Cap. I.

Verba, partim sunt personalia, partim impersonalia. Personalia sunt, quae habent numeros & personas.

Impersonalia, quae carent numeris & personis: de quibus postea dicemus.

Personalia rursus in quinque genera diuiduntur.

Activum, Passivum, Neutrum, Commune, Deponens.

Activum verbum est illud, quod desinit in o, habet passivum in or.

& exigit ante se nominativum in persona agentis, vel facienti, et accusativum in persona patientis. Eius complures sunt species.

PRIMA species verborum activorum est, quae post se constructur cum accusativo tantum. Qualia sunt.

Amo. as. aui. Por amar con passion: vt ego amo filium. Redamo. as. aui. Por amar en retorno. Vt ego redamo amantem me.

De amo. as. Por amar con mucha afficion. Vt Terent. De amo te.

Adamo. as. aui. Por amar como enamorado. Vt mater filium amat. quasi adamet.

Diligo. is. dilexi. Por amar con razon, y eleccion. Vt ego diligo res honestas.

Colo. is. colui. Por amar al mayor en dignidad. Vt colo principes terrae.

Collo. is. colui. Por labrar, o afeytar, o morar. Vt colo agrum, collo faciem, colo domum.

LIBER QVARTVS

Traho. is. xi. Por lleuar, ò traer por fuerça: vt trahē me post te.
Duco. is. xi. Por lleuar, ò traer guiando. Terent. Duc me ad illam.
Deduco. is. deduxi. Por acompañar à otro dende su casa: vt Deduc me in forum.

Reduco. reducis. Por acompañar à otro hasta su casa: vt redno me domum.

Deduco. deducis. Por echar las naues al agua. Virgilius. Deducit socij naues

Subduco. subducis. Por sacar las naues del agua. Virgilius. Subdote naues.

Ago. is. Por lleuar delante de si, vt capellas protinus ago.

Ago. is. Por lleuar la bestia caualgando: vt ago mulam.

Veho. is. Por lleuar, ò traer encima de si, vt vehē me humeris.

Porto. as. Por lleuar, ò traer en su cuerpo: vt porto pecunias.

Fero. fers. **Gero.** is. **Baiulo.** as. Por aquello mesmo: vt fero libros.

Inchoo. as. aui. Por començar. Virg. Nil altum mens inchoat.

Incipio. is. Por començar como quiera: vt incipio legere, & incipio rem arduam.

Ineo. is. iniui. Por començar alguna cosa notable: vt in eo amicis tiam tecum.

Disco. discis, didici. Por aprender de nueuo: vt disco prima elementa

Edisco. ediscis, edidici. Por aprender algo de coro, y de memoria. vt edidici Virgilium.

Dedisco. didisci, dedidici. Por olvidar lo deprendido: vt de didici pacem.

Oppugno. oppugnas, oppugnaui. Por combatir algun lugar, vt oppugnaui oppidum.

Impugno

DE VERBIS ACTIVIS.

- Impugno, as. aui. Por aquello mesmo: vt impugnauit hostes.
 Propugno, as. aui. Por defender lo cōbatido. vt propugnae urbē
 Expugno, as. Por tomar por combate: vt expugnaui arcem.
 Capiō, capis. Por tomar queriendo, o no queriendo: vt cepi vos
 luptatem, cepi molestiam.
 Sumo, is. psi. Por tomar por nuestra volūtad: vt sumpsi negotium
 Paco, pacas, pacauī. Por apaziguar a los vencidos: vt Scipio pac
 cauit Lybiam.
 Pacifico, pacificas, pacificauī. Por aquello mesmo, o por hazer
 paz: vt pacificauit urbem.
 Placo, as. aui. Por amansar al ayrado, vt ego placauī illum.
 Lasso, lassas, lassauī. Por fatigar lo que tiene anima: vt ego lassa
 bo hominem.
 Laxo, as. aui. Por afloxar lo apretado: vt laxabo vincula.
 Abdico, as, abdicauī. Por desheredar al hijo en vida, vt Terentius
 generum abdicat.
 Exheredo, exheredas, exheredaui. Por desheredar lo en la muer
 te: vt exheredaui filium.
 SECUNDA verborum actiuorum species est, quae prae
 ter accusatiuum construuntur etiam cum genitiuo, vel ablatiuo
 Vt impleo granarium frumenti, vel frumento. Qualia sunt
 haec.
 Impleo, impleo. Repleo, repleo. Compleo, complēs. Por henchir al
 guna cosa. Virg. Impleuitq; mero pateram,
 Accuso, as. aui. Por accusar en iuyzio, o fuera del: vt accusabo te
 criminis, vel crimine.
 Incuso, incusas. Por reprehendiendo quexar se de alguno: vt hic
 incusat m. trem.

LIBER QVARTVS.

Postulo, postulas. Por demãdar en iuyzio. Vt postulabo te apud iudicem homicidij, vel homicido.

Damno, damnas. Por condenar, o obligar. Virg. *Damnabis tu quoque votis, vel votorum.*

Emo. Redimo. Paro. Comparo. Por comprar. Vt emo librum tanti, vel tanto precio.

Vendo, vendis. Venundo. as. Distrabo. is. Por vender. Vt vendidi pluris, & maiori precio.

Aestimo. as. Taxo, taxas. Apprecio. as. Por apreciar. Vt Aestimo centum aureis, vel quanti tu.

Animaduertendũ est, quod verba precij significantia construuntur cum ablatiuo precium denotante, præterquã cũ his genitiuis tanti, quanti, pluris, maioris, minoris, tantidem, quantidem, quantiuis, quantilibet, & quod virg. dixit. Non asis faciunt,

& Catulus Veronensis. Omnes vnius estimemus asis.

TERTIA verborum actiuorũ species est, quæ præter accusatiuum construuntur etiam cum datiuo. Qualia sunt hæc.

Do, das, dedi. Por dar como quicra. Vt do tibi pecunias.

Dono. as. donaui. Por dar gracioso, y q̃ halde. Vt dono tibi vestes

Dedo, is. dedidi. Por darse assi mesmo. Vt hostes dedũt se victori

Præpono, is. Præfero, præfers. Antepono. is. Por præferir. Vt præpono te Homero.

Commodo, commodas. Por prestar lo mesmo que se torna. Vt cõ modo tibi equum.

Mutuo, mutuas, mutuauui. Por prestar loque se torna en specie. Vt mutua mihi numos.

Loco, locas, locaui. Por dar algo por alquiler. Vt tu locasti mihi domum, vel mulam.

Condu

DE VERBIS ACTIVIS.

Conduco, conducis, cōduxi. Por tomar algo por alquiler: vt tu cōduxisti à me tabernam.

Suadeo, suades, suasi. Por induzir, o traer por razones: vt ego suasi tibi honesta.

Persuadeo, es. Por induzir cō effecto: vt ego persuasi tibi turpia. Dico, dicis, dixi. Por dezir, o hablar artificiosamente: vt tu dixisti mihi sententiam.

Edico, is, xi. Por mandar como juez, o principe: vt prator edixit omnibus legem.

Indico, is, xi. Por denunciar consolenidad: vt Romani Indixerunt Veijs bellum.

Credo, is, didi. Por prestar, ò cōfiar: vt credidisti decoctori numos. Cōmendo, as. Por encomēdar: vt ego rogo cōmēdes regi hominē.

Committo, is, commisi. Por cometer, ò encomendar, o confiar: vt committe mihi hæc.

Cōsulo, is, lui. Por aconsejar algo à alguno: vt cōsulo filio vtilla. Facio, facis, feci. Por hazer lo que passa en materia de fuera: vt Feci tibi opus.

QVARTA verborum actiuorum species est, quæ præter accusatiuum principalem cōstruuntur cum altero accusatis uo minus principali. Qualia sunt hæc, quæ sequuntur.

Docco, doces, docui. Por enseñar: vt tu docuisti me Grāmaticam & Dialecticam.

Dedocco, doces. Por demostrar ser falso lo enseñado: vt ego dedocco te vitia.

Moneo, es. Por amonestar aconsejando: vt monuisti me iusta.

Admoneo, admones. Por traer algo a la memoria de otro: vt ego admonui te vitia.

LIBER QVARTVS.

Oro.as.aui. Por rogar al mayor, vt miseri orant principes veniū
Rogo.as. Por rogar al yqual: vt amicus rogat amicum opes.

Interrogo,interrogas,interrogaui. Por preguntar: vt interrogas
me questionem arduam.

Flagito,flagitas,flagitaui. Por demandar con importunidad: vt
flagito te libros.

Posco,ꝑoscis,poposci. Por demādar lo honesto: vt posco te rem
honestam.

Postulo,postulas,postulaui. Por demandar requiriendo en zyuo:
zio:vt postulo te pecunias.

Peto.is. Por demandar rogando: vt peto te rem factu facilem.

Induo.is. Vestio.is. Por vestir: vt vestiam te, vel induā te diplōidē.

Exuo.is. Spolio.is. Por despojar: vt exuā te, vel spoliabo te vestē.

Cingo.is.xi. Accingo.is.xi. Succingo.is.xi. Por ceñir: vt tu cixis
sti me en sem.

Calcio.as. Por calçar: vt calciabo te soleas, vel cothurnos.

Excalcio,excalcias. Por descalçar: vt excalciabo te omnia, que as
lius calciauit.

Quinta species verborum actiuorum est, que præter accusatiuū
construuntur cum ablatiuo sine præpositione, vel potius cum
effectiuo. Qualia sunt hæc.

Dono,donas,donaui. Por dar insignias de honrra: vt ego danabo
te corona laurea.

Spolio,spolias,spoliaui, Por despojar de alguna cosa: vt tu me
spoliasti exuiijs.

Satio,satias,satiaui Saturo,saturas,saturaui, Por hartar, vt ego
satiaui te cibo, & saturaui te pane.

Onero.as.aui, Por cargar. Exonero,exoneras,exoneraui. Por
descar

DE VERBIS ACTIVIS.

descargar: vt ego exonerō te fasce.

Peto, petis, pro percutio, percutis. Por herir: vt Virg. Malo me Galatea petit.

Afficio, is, eci. pro eo quod est in bonum, siue in malum aliquid facere: vt afficio te voluptate. Yo te hago plazer. Afficio te meritis. Yo te hago beneficios. Afficio te molestia. Yo te hago pesar. Afficio te iniuria. Yo te hago injuria.

Muto, mutas, mutauī. Por trocar vna cosa por otra: vt mutauit glandem arista.

Priuo, priuas, priuauī. Por priuar, ò quitar algo: vt tu me priuas sti multis bonis.

Leuo, as, auī. Subleuo, as, auī. Por aliuar: vt ego te fasce leuabo. Sexta verborum actiuorum species est, quæ præter actuum constructur cū ablatiuo, & præpositione à. l. ab. Qualia sunt hæc. Abstineo, es, abstinuī. Por se refrenar delas injurias, vt ego abstineo me ab injuria.

Contineo, es, continuī. Por se refrenar de los deleytes: vt fac continueas te à voluptate.

Accipio, is, accepi. Por recebir como quiera: vt accepi à te commoda, & incommoda.

Suscipio, is. Por tomar à su cargo: vt omnia negotia suscio à te.

Recipio, is. Por recebir, ò recobrar: vt ego recepi à te libros.

Eripio, is, eripui. Por librar, ò arrebatat: vt tu eripis me à malis, & ego à te pecunias.

Amoueo, amoues, amoui. Por quitar de alguna cosa: vt amoue, obsecro, à me manum.

Aufero, aufers, abstuli. Por aquello mesmo: vt aufer à me opprobrium, & contemptum.

LIBER QVARTVS.

Auerto. is. auerti. Por boluer se de alguna cosa: vt auerte oculos,
à vanitate.

¶ De verbis passiuis.

Cap. II.

PASSIUI verbū est illud, quod desinit in. or. & habet actiuum
in. o. & exigit ante se nominatiuū: pro persona patienti, &
ablatiuum cū praepositione, à vel ab, vel datiuum pro persona
agenti, vel facienti, vt, Deus amatur à me, vel mihi. Eius tot
sunt species, quot diximus esse in verbo actiuo. Sed animadu-
uertendum est, quod cum mutamus verbum actiuum in passiu-
uum, casus, cum quo verbum conſtruitur post actiuum princi-
palē, nō mutatur: vt impleo granariū frumenti, vel frumento,
granariū impletur à me frumenti, vel frumēto. Do tibi pecu-
nias, pecuniae dātur tibi à me. Docco te grāmaticā, tu doceris
à me grāmaticā. Dono te corona, tu donaris à me corona.
Audio ex te grāmaticam, grāmatica auditur à me ex te.

Animaduertendum est quoque verba reciproca, & quae dicuntur
vocatia, qualia sunt scribor, habeor, iudicor, praedicor, agno-
scor, dicor, vocor, nominor, appellor, nuncupor, & similia, cō-
strui post se eodē casu, cum quo ante se conſtruuntur: vt scri-
bor fortis, vocor Antonius.

¶ De verbis neutris. Cap. III.

NEUTRUM verbum est illud, quod deſinit in. o. & non habet
passiuum in. or. vt seruiō, seruis. Eius complures sunt spe-
cies.

PRIMA species verborū neutrorum est, quae post se conſtrui-
tur cum genitiuo, vel ablatiuo: vt Carco pecuniarium, vel pecu-
cunijs. Cuiusmodi sunt quae sequuntur.

Carco.

DE VERBIS NEUTRIS.

Careo, cares. carui. Por no tener lo quedesseamos. Vt ego careo. tui, tu cares pecunijs.

Egeo, eges, egui. Indigeo. es. gui. Por auer menester, Vt ego indigeo salutis, & salute.

Abundo, abundas, abundanti. Redundo. as. aui, Por abundar, Vt abundo diuitiarum, & diuitijs.

Sto. stas. Consto, constas. Por costar. Vt hic liber stat tanti, quanto precio tu emisti.

Satago, satagis, sategi. Por estar solícito, o congoxoso, vt hic satagit rerum suarum, & rebus suis.

Abstineo, astines. Por se refrenar, Vt abstineo irarum, & irascundia.

SECUNDA species verborum neutrorum est, quæ post se cõstruuntur cum datiuo. Qualia sunt, quæ sequuntur.

Cedo, is. si. Por dar a otro la ventaja, o mayoria: vt cedo maiori.

Pareo, pares. Obedio. is. Obtempero. as. Por obedescer. Vt pareo amor dictis.

Consulo, consulis. Prouideo. es, Prospicio. cis. Cauco. es. Por prooueer: vt pater consulit filio.

Placeo, places. Por aplazer. Displiceo. ces. Por desagradar: vt ego placeo tibi, tu displices mihi.

Occurro, occurris. Obuiio. as. Por salir al encuẽtro, y a rescibir: vt ego occurram tibi.

Fauco, faues. Studeo, studes. Aspiro, aspiras. Por fauorescer: vt tu faues mihi.

Seruo, seruis. Por seruir como seruo: vt seruus frugi seruiat domino fideliter.

Inseruo. is. Por hazer lo que algũo quiere: vt fac inseruias mihi.

Parco

LIBER QVARTVS.

Parco, parcis. Ignosco, ignoscis. Por perdonar: vt ego parco tibi, vt ingnoscas mihi.

Noceo, noces. Officio, officis. Por empecer: vt non noceas mihi ne ego officiam tibi.

Doleo, es. Por doler lo q̄ trae dolor: vt hoc vulnus nō dolet mihi.

Indulgeo, es. Indulsi. Por dar obra, o regalar: vt indulgeo literis, & filio.

Insto, as. institi. Por dar priessa: vt noli instare mihi.

Supplico, as. aui. Por rogar humilmente: vt ego supplico tibi, & tu Regi supplica.

Hæreo es, Adhæreo, es. Por se allegar: vt ego hæreo tibi, & tu ad hæres mihi.

Illudo, illudis, illusi. Insulto, as. aui. Por burlar escarnesciendo: vt tu illudis capto.

Inuideo, inuides, Por auer embidia: vt omnibus inuideas, inuide vt mo tibi.

Impono, imponis, imposui. Por engañar: vt difficile est barbato Imponere Regi.

Incesso, incesis, incesi. Por acometer: vt regibus incesit magno discordia motu.

Inuado, is, Por lo mesmo, vt tanta inuasit cupiditas plerisq̄.

Incumbo, is. incubui. Por poner las fuerças en algo: vt validis incubite remis.

Vol, vis, cum benè iunctum. Por querer bien: vt non benè tibi vult, qui accusat.

Cupio, cupis, cum benè iunctum. Por lo mesmo: vt quod bene cupio Glycerio.

Timeo, es. Por temer q̄ no venga mal à otro: vt pater timet filio. Metuo.

DE VERBIS NEUTRIS.

Metuo, is. Por lo mesmo: vt inopi metuens formica senectæ.

TERTIA verborum neutrorum species est, quæ post se construuntur cum ablatiuo sine præpositione, vel potius cū esse diu. Qualia sunt hæc.

Frago, fragas. Por oler dando de si olor: vt, redolentq; thymo fragantia mella.

Flagro, flagras. Por encender se: vt, flagratq; cupidine currus.

Ardeo, es. Por arder: vt ardet amore pari, qui scit, se amari.

Exardeo, es. exarsi. Por mucho arder: vt his dictis subitas exarsit in iras.

Aestuo, aestuas. Por auer mucho calor: vt Oceanus lunaribus aestuathoris.

Caleo, es. Por escalentar se, vt ego caleo febris, tu cales amore.

Frigeo, es. Algeo, alges. Por enfriarse, vt tu frigens dico. ego algeo pluuia.

Fluo, fluo. Mano, manas. Por correr, ò manar: vt locus fluit lacte, & fon manat aqua.

QUARTA verborum neutrum species est, quæ post se construuntur cū ablatiuo, & præpositione à, vel, ab, ad similitudinem verborum passiuorum in persona agente, vel faciente: ante se vero exigunt nominatiuum personæ patiētis. Qualia sunt hæc.

Exulo, as. Por ser desterrado: vt homicida exulans à prætore.

Vapulo, as. Por ser herido: vt discipuli vapulant à magistro.

Venco, is. veniui, vel venij. Por ser venido: vt serui veneunt à mangone.

Fio, fis, factus sum. Por ser hecho: vt templum fit ab Architecto.

Liceo, es. Por ser puesto en precio, ò en almoneda: vt liber licet à

Quinta

LIBER QVARTVS.

QVINTA verborum neutrorum species est, quæ post se cū nullo casu construuntur, nisi media præpositione, vt ego viu in vrbe. Qualia sunt, quæ sequuntur.

Viuo, viuis. Por viuir. Vt, viuat Gabijs, vt vixit in vrbe.

Eo. is. Por yr. **Adeo. is. iui.** Por yr à lugar ò per sona. Vt adeo vrbem, adeo Antonium.

Obeo. is. Por morir. **Exeo. is.** Por salir de lugar. Vt obiit, & exiuit de vita.

Nato. as. aui. Por nadar. **Enato. as. aui.** Por salir à nado. Vt natat in flumine, & enatat.

Sto, stas, steti. Por estar en pie. **Sedeo. es.** Por estar assentado: vt ego sto, tu sedes. (saltas.

Salio. is. Por saltar. **Salto. as.** Por baylar, o dançar, vt ego salio, tu

Ambulo. as. aui. Por andar. **Deambulo. as. aui.** Por passear se. Vt ante coenam de ambulo.

Incedo, incedis. Por andar con pompa, y aparato. Vt ast ego quæ diuum incedo regina.

Sapio. is. Por saber. **Desipio. is.** Por en loquescer se. Vt modo sapit, modo desipit.

Resipisco, resipiscis. Por tornar en su sese elque enloquesco. Vt resipiscit ex phreniti.

Contendo, cõtendis. Certo, certas, certaui. **Pugno, pugnas, pugnas ui.** Por pelear, o contender. Vt contendo tecum.

Concurreo. is. Por encontrar se con otro. Vt noli concurrere mecum.

Constituo, constituis, constitui. Por concertar se con otro. Vt ego constituo cum illo.

Attineo, attines. **Pertineo. es.** Por pertenescer. Vt hoc attinet, siue

DE VERBIS DEPONENTIBVS.

Opitutor, opitularis. Auxilior, aris. Por ayudar, Vt opitulare mihi, auxiliabor tibi.

Suffragor, suffragaris. Por ayudar con el voto. Vt rogo te suffragare mihi.

Refragor, refragaris. Por estornar con el voto. Vt peto à te ne refragaris mihi.

Patrociniator, patrocinaris. Por defender en iuryzio. Vt ego patrociniabor tibi.

Adulator, adularis. Assentor, assentaris. Palpar, palparis. Por lisongear. Vt ne aduleris malo.

Blandior, blandiris. Por aquello mesmo, o halagar. Vt cur blandiris potentiori?

Gratulor, gratularis. Por auer plazer del bien de otro. Vt gratulor tibi fortunis aucto.

Iraſcor, iraſceris. Por se enſeñar de otro, Vt tibi Pol iratus ſum Philomena.

Aſſentior, aſſentiris. Por ſentir, y conſentir con otro. Vt Senatus mihi aſſenſus eſt.

Iſidiator, aris. Por aſſechar a otro. Vt lupus inſidiatur ouibus.

Obſequor, obſequeris. Por obedecer. Vt ego obſequor tibi, vt obſequaris mihi.

TERTIA verborum Deponentium ſpecies eſt, quæ poſt ſe conſtruntur cum accuſatiuo. Qualia ſint hæc.

Solor, ſolaris. Conſolor, conſolaris. Por conſolar, Vt ſolari egeſ num, conſalere orbem.

Excecor, execraris. Abominor aris. Deſteſtor, aris. Auerſor, aris, Por maldezir. Vt execror te.

Sequor, eris. ſecutus ſum. Por ſeguir. Vt ſequere Italiam ventis.

LIBER QVARTVS.

Consequor, consequeris consecutus sum. Por alcançar. Vt, consequor id, quod volo.

Fateor, eris. Por confessar por su voluntad: vt, fateor fatenda.

Confiteor, confitcis. Por confessar sin su voluntad: vt, confiteor confitenda.

Diffiteor, diffiteris. Por no confessar, o negar. Vt, diffiteor neganda.

Precor, precaris. Por rogar Vt, saepe precor mortem.

Deprecor, deprecaris. Por rogar, o abominar. Vt, mortem quoque deprecor idem.

Demereor, demereres. Por obligar por beneficios. Vt, demereor amicum,

Causor, causaris. Por traer occasion, o achaque. Vt, locum inmeritum causatur.

Aemulor, aris. Imitor, aris. Por remedar. Vt, aemulor patrem, imitator matrem.

QVARTA verborum Deponentium species est, quae post se construuntur cum ablatiuo, siue septimo casu. Qualia sunt haec, quae sequuntur.

Lator, aris. delector, aris. Por se alegrar. Vt, lator meis rebus & delector tuis,

Vtor, eris. Por vsar. Vt, rogote, vtere meis omnibus rebus.

Potior, potiris. Por alcançar lo deseado. Vt, optata Troes potitur arena.

Vescor, eris: Por comer, Vt, caprae vescuntur frondibus.

Fungor, eris. Por vsar de officio. Vt, fungor meo munere.

Fruor, frueris. Por gozar de algo. Vt, fruimur honestis, & quae sunt propter se expetenda.

Quinta

QV
cu
lia
Iocor
tor
Grass
tu
Castre
me
Labor
in
Rustic
sti
Philos
sol
Turmu
Cachin
SEX
cur
Oris.e
Nasco
Partio
C
vt,
ris

DE VERB. DEPO. ET COMM.D.

QVINTA verborum Deponentium species est, quæ post se cum nullo casu construuntur, nisi media præpositione. Quia sunt hæc, quæ sequuntur.

Iocor, iocaris. Por burlar de palabra. Vt. Cicero iocatus est in Antonium.

Grassor, grassaris. Por saltear para robar. Vt Clodius grassabatur per urbem.

Castrametor, castrametaris. Por assentar real. Vt Caesar castrametatus est in Alpibus.

Labor, laberis. Para caer, o resbalar deslizando. Vt, caue labaris in lubrico.

Rusticor, rusticaris. Por estar en el campo, o en heredad: vt, Rusticatur in otio.

Philosophor, philosopharis. Por estudiar philosophia. Vt philosophatur in vrbe.

Tumultuor, aris. Por hazer bullicio: vt tumultuatur in castris.

Cachinor, aris, Por reyr demasiado. Vt, cachinnatur in conuiuio.

SEXTA verborum Deponentium est, quæ post se construuntur cum ablatiuo. Et præpositione à vel ab. Qualia sunt hæc.

Oris, eris. L. exiris. Por nascer: vt ortus à patribus honestissimis.

Nascor, eris. Por aquello mismo: vt natus à clarissimis maioribus.

Partior, pateris. Por padecer: vt, rustici paciuntur à ciuibus.

DE VERBIS COMM.

munibus. Cap. V.

Commune verbum est illud, quod definit. in. or. Et non habet actiuum in. o. Et retinet actiui, Et passiuu significationem, vt, ego amplexor te, tu amplexeris à me. Pauca huius generis reperiuntur. Hæc fere.

LIBER QVARTVS.

Complector, eris. Amplector, eris. Por abraçar, y ser abraçado: vt complector te, & à te.

Osculor, aris. Por besar y ser besado, vt ego osculor te, & tu oscularis à me.

Criminor criminariis. Por causar, y ser causado, vt criminor te, & tu à me.

Experior, experiris. Por experimentar, y ser experimentado: vt experior illam, & illa à me.

Veneror, veneraris. Por honrrar, y ser bõrrado: vt ego veneror deos, & dei à me.

Interpreter, aris. Por declarar, y ser declarado: vt ego interpreter obscura, & illa à me.

Largior, largiris. Por dar y ser dado: vt largior pecunias, & pecunie largiuntur à me.

DE VERBIS DIVERSORVM GENERUM, atque sub eodem genere diuersarum formarum. Caput. VI.

Abstineo me ab iniurijs. No hago injuria à otro. Actiuum sextæ speciei.

Abstineo manum à muliere. Por no tocar a muger. Actiuum eiusdem speciei.

Abstineo irarum. Por no enseñarse. Neutrum primæ speciei.

Adeo domum, vel ad domum. Por yr à casa. Neutrum quintæ.

Adulor tibi, vel te. Por lisongear te. Depo. secundæ, & tertie.

Admoueo tibi manum. Yo llevo la mano a ti. Actiuum tentiæ spe.

Amoueo à te manum. Yo quito la mano de ti. Actiuum sextæ.

Aduersor tibi. Yo te contradigo, o soy te contrario. Depo. ij.

Aduersor te. Yo huyo de ti, & abominor te. Depo. tertie.

Audio

DE VERBIS DIVER. GENER.

Audio te, audio vocem. Por oyr el sonido tuyo. *Actiuum primæ.*
 Audio à te, vel ex te, vel de te. Por oyr tu doctrina. *Actiu. sextæ.*
 Audio tibi, vel in audio. Por obedescerte. *Neutrum secundæ.*
 Audio male, absolutum. Por ser infamado. *Neutrum quintæ.*
 Assentior tibi, vel assentior tibi hoc. Por conceder, y con sentir
 con otro. *Deponens secundæ, & tertiæ.*
 Assentio tibi. I. assentio tibi hoc. Por aquello mesmo. *Neu. & acti.*
 Caueo tibi. Yo te proueo. *Caueo. te. Huyo de ti. Neut. & actiuum*
Careo te, vel Careo tui. Careo de ti. Neutrū primæ & tertiæ.
 Committo tibi libros. Por en comendarte los libros. *acti. tertiæ.*
 Committo prælium, vel milites. Por trauar pelea. *Actiuum primæ.*
 Commuto, vt non colā parentes. Por pecar. *Neutrū quintæ speciei.*
 Credo tibi, & credo tibi hoc. Creer. *Neutrum secundæ, & acti*
uum tertiæ.
 Credo tibi pecunias. Por prestarte los dineros. *Actiuum tertiæ.*
 Consulo tibi. Por prouerte, o darte cōsejo. *Neu. secundæ speciei.*
 Consulo te. Por. demandarte consejo. *Actiuum primæ speciei.*
 Consulo boni. Por echarlo, ò juzgarlo à buena parte. *Neutrum*
secundæ speciei.
 Commendo te Regi. Por encomendarte al rey. *Acti. tertiæ. speciei.*
 Comendo te apud regem. Por alabarte delante el rey. *Actiuum*
primæ speciei.
 Certo tibi, vel certo tecum. Por entender contigo. *Neutrum ses*
cundæ, & quintæ speciei.
 Contendo tibi, vel tecum. Por aquello mesmo. *Neutrum secundæ.*
 & quintæ speciei.
 Congredior tibi, vel tecum. Por encontrar contigo. *Deponens ses*
cundæ, & quintæ speciei.

LIBER QVARTVS.

Constituo tibi, vel tecum. Por concertar con tigo. Neutrum secus
de, & quinta speciei.

Do tibi literas ad amicum, Para que se las lleues. Actiuum tertie
speciei.

Do ad te literas. Pera que en ausencia las leas. Actiuum prime.

Do tibi pecunias. Por darte los dineros. Actiuum tertie speciei.

Do tibi pecunias dono. Por dar te los dineros graciosos. Actiuum
eiusdem speciei.

Dono tibi pecunias. Por aquello mesmo. Acti. eiusdē quoq; speciei.

Dono te corona. Por dar te corona en señal de honrra. Acti. v.

Doleo mihi caput, proprie. Doleo caput, figurate. Neutram. ij.

Doleo vicem tuam. Pesa me de tu fortuna, o desdicha. Figurate.

Dego. is. absolute, vel Dego. vitam. Por vivir. Neutram quinte.

Exigo te pecunias, vel exigo à te pecunias. Acti. iij. &. vj.

Exeo domum, vel exeo domo. Por salir de casa. Neutrum quinta

Facio tibi iniuriam. Por hazerte injuria &c. Actiuum tertie.

Facio. temaximi. Por estinarte en mucho. Actiuum secunde.

Fatio te certiozem. Por auisarte. Actiuum prime speciei.

Facio tecum. Por conuenir, y concertar contigo. Neut. quinte.

Induo te vestem. Por vestirte la vestidura. Actiuum quarte

Induo te veste. Por aquello mesmo. Actiuum quinte.

Induo tibi vestem. Por aquello mesmo. Actiuum tertie speciei.

Inosco tibi, vel ignosco tibi peccatū. Por te perdonar. Neutrum,
& Actiuum.

Inideo tibi, vel inideo tibi, vestem. Por auerte embidia. Neutrū
& Actiuum

Illud tibi, vel illudo te. Por hazer de ti burla. Neutrum, &
Actiuum.

Indulgeo

DE VERB. DIVER. GENER.

Indulgeo tibi. Por regular, y tratar delicadamente. Neut. ij.
 Indulgeo operam literis. Por dar obra a las letras. Activum. ij.
 Impono tibi onus. Por poner te carga a cuestas. Activum. iij.
 Impono tibi. Por engañar te. Neutrum secundæ speciei.
 Incesso tibi. Inuado tibi. Por tentar te, o acometer te. Neut. ij.
 Incesso te. Inuado te. Por aquello mismo Activum primæ.
 Lator malorum, vel malis. Por alegrar se con los males. Deponens primæ, & quartæ.
 Manat aquo ex fonte, vel fons manat aqua. Por manar. Neutrum quintæ, & tertie.
 Moneo te rem honestam. Por amonestar te lo honesto. Acti. iij.
 Admoneo te honestorum. Por traer algo a la memoria. Acti. ij.
 Misereor innocentis. Por auer misericordia del inocente. Dep. j.
 Misereor innocentem. Por aquello mismo. Deponens tertie.
 Misereor me innocentis. Por aquello mismo. Imper sona. v.
 Metuo tibi. Por auer miedo, que te venga mal. Neutrum secundæ.
 Metuo te. Por auer miedo de ti. Activum primæ speciei.
 Noco tibi, vel Noco te. Por empecer te. Neut. ij. Activum. j.
 Oro te, vel a te rem honestam. Por demandar te lo honesto. Activum quartæ, & sextæ.
 Oleo unguentum. Por oler a unguento. Neutrum figuratum.
 Olet mihi unguentum. Por oler ine el unguento. Neutrum secundæ.
 Olfacio unguentum. Por oler yo el unguento. Activum primæ.
 Obliviscor tui: vel te. Por olvidar te. Deponens primæ, & tertie.
 Palpor tibi. Por lisongear te, o halagarte. Deponens secundæ.
 Palpo te. Por aquello mismo. Activum primæ.
 Pugno tibi, vel pugno tecum. Por pelear contigo. Neutrum secundæ, & quintæ.

Prouideo tibi. Por proueer te y mirar perti. Neutrum secunde.
Prouideo te por mirarte de lexeos. Actiuum prime.

Parco tibi. Por perdonar los errores. Neutrum secunde.

Parco tibi pecunias. Por guardar te los dineros. Acti. tertie.

Parco tibi, vel parco tibi omnia. Por obedescerte. Neutrum secunde
 de & Actiuum tertie.

Postulo te, vel à te debitum. Por demandarte la deuda. Actiuum
 quarta, & sexta.

Postulo te repetum durū. Por demandarte los cohechos. Acti. ij.

Peto te. l. à te libros. Por demandarte los libros. Actiu. iij. & vj.

Peto te lapide. Por herirte con piedra. Actiuum quinte speciei.

Potior virgine. Yo alcanço la donzella que desseaua. Depon. iij.

Potior rerum. Por alcançar el imperio de las cosas. Depon. j.

Reminiscor tui, vel te. Por recordarme de ti. Depon. j. & iij.

Salio, is, Por saltar. Salto. as. Por dançar. Neutrum quinta.

Salit ouem aris. Por saltar sobre ella, Actiuum prime.

Timeo tibi. Por auer miedo, que te venga mal. Neutrum secunde.

Timeo te. Por auer miedo de ti. Actiuum prime.

Vescor panem, vel pane. Por comer pan. Depon. iij. & iij.

Vtor panem, vel pane. Por vsar de pan. Depon. ij. & iij.

DE VERBIS IMPERSONALIBUS.

Cap. VII.

Verbum impersonale duplex est. Actiue vocis, quod est simile tertijs personis actiue vocis. Ut miseret, pudet.

Passiue vocis, quod est simile tertij personis passiue vocis. Ut curritur, statuitur: de quo paulo post dicemus. Sed verborum impersonalium actiue vocis, complures sunt species.

PRIMA verborum impersonalium actiue vocis species est, que ante

DE VERBIS IMPERSONALIBVS.

ante se exigunt genitiuum, & post se infinitiuium, & sunt duo
 interest, & refert, vt præceptoris interest docere. Senatoris
 refert administrare rempublicam. Construuntur vero cum
 ablatiuo generis fœminini numeri singularis horum pronomi-
 num mea, tua, sua, nostra, vestra. Adde etiam ab hoc nomine.
 Quis vel qui, cuius. Vt meâ interest legere, tua refert audire.
 Cuius interest profiteri, eius refert salarium percipere.

SECUNDA verborum impersonalium actiue vocis species

est, quæ ante se exigunt datiuum, & post se infinitiuium. Dt.
 Accidit mihi febrile. Acontesce me tener fiebre.

Contingit mihi ire. Acontesce me yr.

Euenit mihi docere. Acontesceme enseñar.

Conuenit mihi audire. Conuiene me oyr.

Placet mihi legere. Plaze me leer.

Licet mihi amere. Yo puedo amar.

Expediit mihi proficisci. Es me vtil partir.

Vacat mihi dormire. Vaga me dormir.

Constat mihi te insanire. Es me cierto, que eres loco.

Patet mihi te esse ignarum. Es me claro, que eres necio.

TERTIA verborum impersonalium species est, quæ ante se construuntur cum accusatiuo, & post se cum infinitiuius. Vt.

Delectat me audire. Plaze me oyr.

luat me cantare. Plaze me cantar.

Oportet me docere. Conuiene me enseñar.

Docet me legere. Es me honesto leer.

QUARTA verborum impersonalium species est, quæ cum guntur infinitiuis verborum impersonalium proprie sic dic- torum, impersonalia sunt, alias vero personalia. Vt.

Incipit me tædere vitiorum. Comienço à auer enojo de los vicios.
 Desinit vos pudere. Vosotros dexays de auer verguença.
 Solet bonos pigere. Suelen los buenos auer gonçar se.
 Debet malos pudere. Deuen los malos auer gonçarse.

QVINTA verborum Impersonalium species est, quæ ante se
 construuntur cum accusatiuo & post se cum genitiuo, vel in fi
 nitio, & hæc sunt propriæ impersonalia (si vlla sunt) vt.
 Pœnitet me vite. Pesa me de la vida. vel pœnitet me legere. Pes
 sa me lecr.

Piget me patris. Verguença he de mi padre, vel piget me audire.
 re. Pesa me de oyr.

Pudet me peccati. Verguença è del peccado. Pudet me docere.
 verguença he de enseñar.

Miseret me pauperis. Misericordia è del pobre.

Tædet me ciborum. Enojo è de los manjares.

Verba impersonalia passiue vocis semper significant actio
 nē cum quadā generalitatē, suntq; propriæ à verbis neu
 tris absolutis: vt curritur, cōcurritur, statur, pugnatur, itur, cer
 tatur. Transfiguratur tamē (vt dicit Diomedes) à verbis neutris,
 quedatiuū casum in seriē orationis recipiunt. Vt nihil nili noceri
 potest. Cum accusatiuo vero nullo modo constitui possunt, sed ne
 q; cū ablatiui cū præpositione, a. l. ab, nisi generalitatē illam ex
 plicet, vt ab omnibus reclamatur, hoc est, quod omnes reclamant.
 Quot si vspiā apud autores reperiatur exēplum, quod huic præ
 ceptioni repugnet, illud erit perquā rarū, et quod nō possit vsu
 cōsuetudinēq; efficere, atq; ex consequēti neq; in artē redigi.

Habēt verba impersonalia sua participia similia participijs
 vocis passiue in neutro genere, quasi substantiue posita: vt, itum
 est,

est,
 Inf
 per
 tis in a
 se ver
 re Dei
 volup
 dum e
 bus eff
 & voi
 Ve
 graci
 pro, de
 alijs v
 nem G
 abduc
 ponde
 Ci
 verba
 siue p
 ire D
 Al
 futuri
 turi i
 rum e
 P
 cipio

DE INFINITIVIS.

est, eundem est, ab eo, quod est, itur, ibatur, ibitur.

DE INFINITIVIS. Cap. VIII.

Infinitiuus dicitur, quia non habet determinatos numeros, & personas, & construitur ante se cū accusatiuo personæ agentis in actiua significatione, & in passiua personæ patientis, post se vero construitur cum casu verbi, à quo descendit: vt, me amare Deum pium est, me amari à Deo felicissimum est, me carere voluptatibus, & inferuire amicis, & misereri innocentis iucundum est. Dicimus tamen, volo esse doctus, & natura beatis omnibus esse dedit. Sed nō dicimus, videor mihi esse docto, sed doctus, & volo, me esse poetam, & non poeta.

Verba infinitiua volunt determinari à verbis voluntarijs, quæ greci proæretica dicunt, qualia sunt Volo, Cupio, Desidero, Opro, debeo, Habeo, & similia. Iunguntur tamen aliquando etiam alijs verbis, & nominibus adiectiuis sed figurè, aut ad imitationem Græcorum. Vt, video illum sapere, & iam pridem illos à me abducere Thestylis orat. Ibid. quoque. Et cantare pares, & respondere parati.

Circumloquimur futurū infinitiui modi vocis actiue per hoc verbum ire, & priuum supinū. Verbi impersonalis vero & passivæ per hoc verbum iri, & idem supinum: vt spero me amatum ire Deum, vel Deum amatum iri à me.

Alio modo circumloquimur idem futurum per participium futuri in. rus. & hoc verbum esse in actiua & per participium futuri in. dus, & idem verbum esse in passiua: vt spero me amatum esse Deum vel Deum amandum esse à me.

Posuimus prætea proprium infinitiui futurum simile partis cipio futuri in. rus. in voce actiua, & participio futuri in. dus. in voce

LIBER QVARTVS.

in voce passiva, iungiturq; omnibus generibus Vtriusq; nune-
ri, eo tamen non vtimur: vt spero virginem nupturum tibi, &
virgines nupturum viris: & spero foeminas amaturum viros,
& viros amandum a foeminis. Virg. & pacem Troiano a re-
ge petendum, & Lucretius, Aeternas quoniam poenas in mor-
te timendum.

DVo de triginta anni sunt, ex quo primas introductiones
grammaticas Hispanie reip. vsui publicani: vnde quatum
utilitatis sit consecutum, alij melius, incorruptiusq; iudicabit.
Interim tamen nunqua destiti admonere eos, qui hanc artem
profitebantur, vt si quid inuenirent, quod opere nostro posset
conducere (me prius consulto) suis in locis adderent: atq; im-
primis Alfonso Aluarez non vulgaris ingenij viru, quocu-
ius studijs, quibus ego delector, fuit mihi iucundissima consue-
tudo is retulit ad me quosdam locos, qui sibi videbantur como-
dus in arte tractari posse, qua sunt a me praescripti, vt quod
de infinitiuis modo, atq; coparatiuis, & superlatiuis in hac par-
te subieci, quae: quia non fuit mihi tempus diiudicandi, alioru iu-
dicio examinanda relinquo. Mihi certe prima fronte summos
pere placuerunt, atq; alijs proinde placitura spero. Infinitiuis,
inquit, aut nomina sunt, aut verba, aut participia. Nomina, cu
in casu posita, cu tempore non significant, vt scire tuum nihil est,
Participia, cum & sunt in casu, & cum determinato tempore
significant: vt miserum est nunquam fuisse: iucundum est didi-
cisse. Verba vero, cum sine casu, & cum tempore significant,
ex ijs quaedam impersonalia sunt: vt poenitere, pugnari, quae
in constructione nihil prorsus a suis verbis dissentiunt nisi

quod

DE INFINITIVIS.

quod eorum oratio imperfecta est, indigetq; alterius adiniculo, ut perfectum sensum significet: ut reliquæ infinitæ orationes, infinitiva impersonalia unica voce omnes numeros, & personas complectuntur. Est enim amare tribus utriusque numeri personis commune: sed ideo infinitum appellatum est, quod per se prolatum parum determinatas habeat personas. Determinatur tamen, per adiunctionem suppositi, ut me amare Deum, primæ personæ numeri singularis, est, te amare Deum, secundæ personæ eiusdem numeri. &c. Determinatur quoq; verbum infinitivum à verbis voluptarijs, & passiuis reciprocis, & quibusdam violentiam, aut imperium significantibus; hæc enim trahunt infinitivum ad suum numerum, & personam, ut volu legere, nolo mori, Plato dicitur omnium sapientissimus fuisse, iubeor in senatum venire, iureius rando cogor vera dicere.

Construuntur infinitiva impersonalia ante se cum accusativo in activa significatione personæ agentis, in passiva personæ patientis, post se vero exigunt casus, quos & verba, à quibus descendunt.

Infinitiva vero à verbis substantiivis, atq; reciprocis possunt post se casum similem præcedenti: ut volo esse poëta, cupio dici sapiens, volo te esse poëtam, cupio te dici sapientem, licet omnibus esse beatis: tametsi posset quoque dici, licet omnibus esse beatos.

Infinitiva omnia tempora habuerunt: ut amare, amavisse. amaturum in activa voce, in passiva amari, amatum, amandum, pugnari, pugnatum, pugnandum. Sed nunc his vocibus non omnibus utimur. Circumloquimur enim præteritum passivæ vocis per participium præteritis, & verbum esse, vel fuisse: ut pugna dicitur commissæ esse, & dicunt pugnam commissam

LIBER QVARTVS.

missam esse, & audio pugnatum fuisse.

Circumloquimur quoque futurum eiusdem modi vtriusq; vocis per sum cuiusque participium futuri cum hoc verbo esse, ut hic creditur venturus esse, ille dicitur accusandus esse, vel hinc dicuntur venturum, illum vero accusandum esse, & spero mihi meliori conditione viuendum esse.

Circumloquimur quoque idem tempus passiue vocis per primam supinum cum hoc verbo iri. Ut spero me amatum iri, & suspcior inter nos pugnatum iri.

Vtimur preterea futuro infinitiui verborum Deponentium, & quorundam neutrorum simili participio verbi impersonalis, ut, scio moriendum esse mihi, & carendum esse sensibus, id est me moriturum, & cariturum esse.

DE GERVNDIIS. Cap. IX.

Gerundia, sunt, qui verbis annumerent, quia regunt casus. Sunt, qui nominibus, quia habent casus. Sunt, qui nomina participialia esse dicant, quod in quibusdam nominibus, in quibusdam participio similia sunt. Nobis tamen, ut captionis cuadaamus, dicendum est, esse aliam partem orationis, que tamē habeat maximam similitudinem cum nomine: neque enim id minus videri debet alicui, cum alij plures, alij pauciores, quam octo partes orationis, posuerint.

Gerundia ante se casum non regunt, nam inaudita est in sermone latino constructio illa, Inconuertendo dominus captiuitatem Sion. Et illud. In deficiendo ex me spiritum meum. Illud quoque: Inconueniendo populos in vnum. Post se regunt casum verbi, à quod descendunt: ut, tempus est carendi voluptatibus, inferuendi amicis, amandi Deum.

Gerund

Gerundia
na c
sub
(en
dū
ram
eum
Gerundia
gen
min
cur
lect
ut e
tuo
Gerundia
passi
nisi
ger
signi
nen
inter g
ger
tem
ger
con
cipi
fra
me

DE GERUNDIIS.

Gerundia, aut sunt substantiua, aut adiectiua. Gerundia adiectiua omnia genera, & numeros & casus habent, & iunguntur substantiuis, significantq; semper passionem: vt, voluēda dies (en) attulit vltro, id est, volubilis, hoc est, quæ voluitur. Iusturā dū, hoc est, quod iuratur. Est mihi cura iurisdicūdi, & do operam iuridicundo, & veni ad ius dicundum, & delector iure dicundo.

Gerundia substantiua tantummodo reperiuntur substantiua in genitiuo, accusatiuo, & ablatiue generis neutrius, quorum nominatiuus est amare, cum pro nomine usurpatur: vt, est mihi cura soluendi pecunias. Venio ad soluendum pecunias, & delector soluendo pecunias. Reperitur etiam gerundium datiu: vt ego nō sunt soluendo: nescio tamen, an post se cum accusatiuo possit construi.

Gerundia substantiua à verbis actiuis significant actionem, & passionem præterquam quod gerundium genitiui semper significant actionem. A verbis neutris actionem significantibus gerundia significant actionem tantum. A neutris passionem significantibus passionem tantum. A communibus, & Deposcentibus actionem, & passionem.

Inter gerundia adiectiua, & participia hæc est differentia, quod gerundia significant rei administrationem, siue habitum sine tempore, saltem determinato ad futurum, resoluunturque in gerundia substantiua: vt est mihi cura iuris dicundi, id est, dicendo ius: & delector iure dicundo, id est, dicendo ius. Participia vero significant tempus futurum in actu sine rei administratione: vt, ius dicendum est à me, id est, dicitur, causa est à me oranda, id est, orabitur,

Gerund

LIBER QVARTVS.

Gerundia accusatiui iunguntur frequēter his praepositionibus, ad, ob, propter, inter, ante. Vt. ad numerandū, vel ob numerandū, vel propter numerandū pecunias veni, propter orandū causas studeo, inter agendum capras, ante domandū boues.

Gerundia vero ablatiui iunguntur cum his praepositionibus, in, de, e, ex, a, ab. Vt, in nauigando venti posuerunt, & est libellus Hieronymi de viuendo deo, & ex defendendo, quam ex accusando maior gloria comparatur.

Aduertendum etiam est, quod gerundia adiectiua in accusatio semper iunguntur praepositionibus illis, vt ad numerādas, vel ob numerādas, vel propter numerādas pecunias veni, praeterquam cum his verbis loco, conduco, mando, curo, habeo, prodebeo. Vt ego locaui faciendam sepulturam.

Animaduertendum quoque est, gerundium genitiui singularis recte iungi substantiuo plurali. Vt Plautus. Nominandi tibi istorum magis erit, quam edundi, copia, aut dicere possumus quod regit post se genitiuum casum.

DE VERBIS SUPINIS.

Cap. X.

QUOD de Gerundijs diximus, idem de Supinis dici potest. esse aliam ab octo partibus orationis, nisi quod gerundia participijs, supina verbis annumerari possunt. Primum supinū semper iungitur verbo significanti motum ad locum. Vt eo de ambulatum, vado venatum, significatque semper actionē, nisi sit à verbis neutris passionē significantibus. Nam illa, dormitum nuptum, venundo seruos, spectatum admissi risum te neatis amici, motum in se continent, sicut & illa superiora.

Vltimū

DE CONSTRUCT. PARTICIPII.

Ultimū suppinū semper iūgitur nomini adiectiuo, nō tanquā substantiuū: sed tanquā verbū, regiturq; ab eo: & significat passionem: vt, est res horrenda dictu, id est, vt dicatur, miserabilis visu, id est: vt videatur. Ex quo sequitur, quod neq; potest iungi verbo: vt Grāmāticæ indocti dicūt, venio lectu, neq; ponitur pro nomine, vt Priscianus dicit, venio venatu, pro de venatione: neq; iungit sibi adiectiuum: neq; recipit præpositionem. neq; regit nomen. Quod si dixeris, bonus ciuis dignus est gubernatu, dubitaueritq; aliquis, gubernatu vtrum sit nomen, an verbum suppinum, ex adiunctis tolletur hæc ambiguitas. Nam cum est nomen, genitiuū regere potest, vt dignus gubernatu reipublicæ, & iungit sibi nomen adiectiuum: vt dignus magna gubernatu, & recipit præpositionem: vt, recessit ex gubernatu. Cum vero est verbum supinum (quemadmodum diximus) nihil tale habet sed tantum à nomine adiectiuo regitur, & in verbum passiuum resoloitur.

¶ De Cōstructione Participij.

Cap. XI.

Participium eodem modo iungitur nomini, & pronomini, & verbo. quo nomē adiectiuum, post se vero desiderat casum, cum quo construitur verbum, à quo descendit, vt Amans filium, amaturus Deum, amatus à patre, amandus ab vxore. Inseruiens amico, inseruiturus propinquis, Carēs voluptatibus, cariturus turture magno.

Sunt nomina participijs similia: vt amans, doctus: quæ sola constructione discernuntur. Nam cum dico amans vxorem, participiū est: amans vxoris, nomen est. Sed cum sunt nomina, recipiunt comparationem: vt amantior vxoris: amantiſſimus vxor

N

ris

ris, & doctior Cicerone, doctissimus omnium. Tempore quoque possunt discerni, nā cum dico est amandus à me, significat, quod à me amabitur, cum vero tantum est amandus, quod est dignus à mari. Vix tamen sub hac forma recipit comparationem, nam quod quidam dicunt reuerendissimus, colendissimus, obseruandissimus, ego dicerem potius admodum reuerendus, perquam colendus, plurimum obseruandus, & alia simili modo.

¶ De nominum constructione cum alio casu.

Cap. XII.

Nomina quoq; eum casibus construuntur, quedam cū genitio, qualia sunt nomina adiectiua certæ cuiusdam significationis: vt integer vitæ, celeris purus, præceptus animi, prodigus vitæ, dubius itineris, tenax propositi, cupidus honoris.

Nomina præterea formam participiorum habentia: vt patiens laboris, negligens amicorum, fugitans litium, appetens alieni profusus sui, doctus grammaticæ, victus animi, expertus belli.

Nomina quoque masculina terminata in or. quæ formantur ab ultimo supino. u. mutata in or. & foemina terminata in trix. quæ formantur à masculinis. tor. mutata in trix. vt amator vxoris, amatrix viri, doctor gentium, expultrix vitiorum.

Et nomina superlatiua construuntur cum genitio, sed tantum plurali, nisi sint nomina collectiua: vt doctissimus Græcorum, sapientissimus philosophorum, fortissimus gentis Danaum. Comparatiuum quoque interdum. vt Aiæcum fortior fuit Tei lamonius.

Sunt quedam, quæ possunt iungi genitio vel datiuo: vt similis patris, vel patri, fidus regis, vel regi, proximus Tullij, vel Tullio,

lio. Pro
Qued
agr
riam
Datiu
min
Verbal
ctis.
Accusa
dixi
nige
Ablatiu
ra i
sus
è lo
Comp
tur
Ablatiu
duo
stian
ptor
ticip
Q

DE CONSTRUCTIONE.

lio. Propinquus Caesaris, vel Caesaris.

Quedam sunt, quae possunt iungi genitiuo, vel ablatiuo: vt diues agrorum, vel agris. vacuus cerebri, vel cerebro. plenus rimarum, vel rimis. dignus honoris, vel honore.

Datiuo etiam cumplura iunguntur: vt facilis omnibus. difficilis nea mini. charus suis. iucundus alienis. aptus bello. idoneus paci.

Verbalia quoque in bilis datiuo iungi possunt: vt amabilis cum ceteris. visibilis nulli.

Accusatiuo etiam iunguntur complura nomina adiectiua, sed (vt diximus) figurate, id est, apud poetas tantum vt flauus capillos. niger oculos. horridus barbim.

Ablatiuo quoque mediis praepositione, siue septimo casu complura iunguntur: vt alienus a crimine. oriundus ex Africa. diuersus a vitijs. alienus ab humanitate. secundus ab Hercule. tertius a Ioue. vir singularis ingenio. excellens virtute. insignis pietate.

Comparatiua quoque cum ablatiuo, siue septimo casu construuntur: vt, nemo est eloquentior Cicerone.

Ablatiuus siue septimus casus plerumque ponitur absolute, aut per duo nomina: vt, Rege Ferdinando Munda in deditiorem Christianorum venit, aut per nomen, et pronomen: vt, me precatore didicisti litteras, aut per nomen, siue pronomen, et participium: vt, deo ducente veniam ad te. me veniente gaudetis.

De constructione quarundam partium orationis. Cap. XIII.

Quisque semper iungitur superlatiuo: vt Optimus quisque. Sapientissimus quisque.

LIBER' QVARTVS.

Omnis, & cunctus positiuo, & comparatiuo: vt omnes boni, omnes sapientiores, cuncti sapientiores. At vero quisque tunc positiuo iungitur, cum non recipit comparationem positiuus: vt strenus quisq; . septimus quisq; , iungitur etiam quisq; cum hoc nomine quotus, sed semper interrogatiue: vt Cicero. Quotus enim quisque illud fecisset?

Tantum, & quantum positiuo iunguntur: vt tantum doctus, quantum facetus. Tanto, & quanto comparatiuo: vt tanto doctior quanto facetior. Idem quoq; dicimus de aliquantum, & alio quanto, multum, & multo paulum & paulo.

Per semper iungitur positiuo: vt per bonus, per doctus.

Quam superlatiuo, vt quam optimus, quam doctissimus.

Per quam positiuo: vt perquam bonus, perquam doctus.

Hei, & **ve,** semper iunguntur datiuo: vt hei mihi, ve tibi.

Hen, & **o** accusatiuo: vt me miserum, o te infelicem.

En, & ecce nominatiuo, & accusatiuo: vt en Priamus, en capellas, ecce homo, & ecce hominem.

De comparatiuis & Superlatiuis.

Cap. XIII.

Cum de Erotematis nominum ageremus, dictum est de Comparatiuo, & Superlatiuo, à quibus nominibus positiuis & unde formarentur: sed iniquis tunc spacijs exclusi, quoniam alio properabamus, non diximus formationem illam in plerisque de facere. Idem quoque fecimus, cum de cōstructione partium orationis non nihil perstringeremus, ubi pauca interposuimus. Quare visum est, quæ illic debuerunt copiosius pertractari, hoc in loco supplere, atque in primis de illorum irregulari formatione.

DE COMPA. ET SUPERLAT.

Bonus, melior, optimus.

Malus, peior, pessimus.

Magnus, maior, maximus.

Parvus, minor, minimus.

Nequam, nequior, nequissimus.

Maturus, rimus, comparatiuum

regularem habet.

Magnificus, magnificentior, mag-

nificentissimus.

Munificus, centior, centissimus.

Mirificus, centior, centissimus.

Beneficus, centior, centissimus.

Maleficus, centior, centissimus.

Benedicus, centior, centissimus.

Maledicus, centior, centissimus.

Benevolus, lentior, lentissimus.

Maluolus, lentior, lentissimus.

Multuolus, lentior, lentissimus.

Pius, piissimus, pientissimus, com-

paratiuo caret.

Senex, senior, superlatiuo caret. Intra, interior, intimus.

Iuuenis, iunior, superlati. caret, Ultra, ulterior, ultimus.

Vetus, veterinus, Comparatiuum Infra, inferior, infimus.

regularem habet.

Dexter, dextimus, comparatiuum Citra, citerior, citimus.

regularem habet.

Sinister, sinistimus, comparatiuum Supra, superior, supremus.

regularem habet.

Ante, anterior, superlati. caret.

regularem habet.

Facilis, facilimus, comparatiuum

regularem habet.

Agilis, agilimus, comparatiuum

regularem habet.

Gracilis, gracilimus, comparati-

uum regularem habet.

Humilis, humilimus, comparati-

uum regularem habet.

Similis, similimus, comparatiuum

regularem habet.

Multus, plurimus, cōpara. caret.

Multa plurima, cōparat. caret.

Multum, plus, plurimum.

Multi, plures, plurimi, in plurali

integrum est.

¶ A verbis.

Detero, is, deterior, deterrimus.

Potior, iris, potior, potissimus.

¶ Ab aduerbijs.

Extra, exterior, extimus.

Ultra, ulterior, ultimus.

Infra, inferior, infimus.

Citra, citerior, citimus.

Supra, superior, supremus.

Prope, propior, proximius.

Post, posterior, postremus.

Ante, anterior, superlati. caret.

N 3 Pridem.

Pridem, prior, primus, Ocyor, ocysimus, positiuo caret.

Penitus, penitior, penitissimus. Nisi maius, ab ocys formare.

Nomina, quorum significatio crescere, aut minui non potest, non formant ex se comparatiua, aut superlatiua. Qualia sunt, ingens, omni omnipotēs, summus, vicissim. Et nomina numeralia, siue sint distributiua, siue ordinalia. Et pronomina: quanquā plautus dixerit ipsissimus est, sicut Virgilius ab ingens ingentior fecit comparatiuum.

Construuntur comparatiua cum ablatiuo, vel cum alio casu, quem coniunctio, quam poterit pro ratione verbi subintellecti, coniungere, ut, Plato fuit doctior Aristotele, vel quam Aristoteles. Credo Platonem eloquentiorem Demosthene, vel quam Demosthenes. Vtote benigniore patre meo, vel quam patre meo. Dicimus tamen, sum audior glorie, quam pecunie, & non pecunia: & similibus patri, quam matri, & non matre: quia audius, & similis cum genitiuo, & datiuo construuntur.

Construuntur praeterea cum ablatiuo significante excessum, quo aliquid excedit, aut exceditur: ut, ego sum duplo maior, quam tu, & tu dimidio minor.

Superlatiuum nomen est, quod ad plures sui generis comparationem omnibus ante fertur, vel absolute prolatum: significat quantum positiuum cum hoc aduerbio valde: ut, Achilles est Graecorum fortissimus, & Achilles est fortissimus, id est, valde fortis.

Superlatiuum construuntur cum genitiuo numeri pluralis, aut singularis sed nominis tantum collectiui, qui resoluitur in ablatiuum cum praepositione ex: ut, Achilles est fortissimus Graecorum, & fortissimus gentis Danaum, id est, ex Graecis, & ex gente Danaum.

Superlat

DE DIMINUTIVIS.

Superlativum à comparatio differt: quod comparativum expos-
nitur per positivum cum magis, & quam, superlativum vero per
positivum etiam cum maxime, & ex: ut, est eloquentior Cicero-
ne, id est, magis eloquens quam Cicero, eloquentissimus omnium, id
est maxime eloquens omnibus.

Superlativo quoque non est locus in comparatione duorum,
Comparativo vero duorum, & plurium esse potest: ut, Aiaceū Tela-
monius fuit fortior, sed nō dices fortissimus. Præterea digitorū
medius est longissimus, & digitorum medius est longior cæteris.

Est & alia differentia, quod optime superlativum potest res
solum in comparativum cum relativo diversitatis, eodem sensu
manenter: non tamen omne comparativum in superlativum con-
vertitur: ut, poetarum nobilissimus est Homerus, & cæteris poe-
tis nobilior est Homerus.

Comparativum plus significat quam superlativum, si postpo-
natur illi: ut, Aristoteles est doctissimus, sed Plato doctior.

Altquando significat minus, quam positivum: ut Virgilius, Tris-
tior, & lachrymis oculos suffusa nitentes, pro subtristis. Itæ fe-
re quoties comparativum non construitur cum casu illius, ad quod
sit comparatio, minus significat, quam positivum, aut quantum
positivum.

De diminutivis. Cap. XV.

Diminutiva non habent certam rationem, qua possint fors-
ari, sed illud tantum hoc loco dicendum est, exire in var-
ias terminationes, sed plerumq; in ulus ula, ulum, ut frater, fra-
terculus: soror, sororcula: munus, minusculum. Aliquando in io.
ut homo, homuncio: senex, senecio. Aliquando in aster, astra.
astrum: ut pinus, pinastrum: filia, filiastra: apian, apiastrum:

quæ propriè non sunt diminutiua: sed imitationem quandam significantiã. Aliquando in. olus. ola olum. Vt sergius, sergiolus: corona, corolla. pallium, palliolum. Aliquãdo in. ellus. a. um. vt tener, a. um. tenellus, a. um. Aliquando in. illus. illa. illum. vt tantus: a. um. tantillus. a. um. Aliquando in. leus. ut. equus, equuleus. Aliquando in. iscus. vt pan, paniscus. basileus, basilius.

DE RELATIVIS Cap. XVI.

Relatiuum est: quod rem antecedentẽ refert. Est duplex substantiã: & accidentis. Relatiuum substantiã est: quod refert antecessores substantiuũ, qualia sunt. Qui, quæ, quod. Suus, sua, suũ. Ipse, ipsa, ipsum. Ille, illa, illud. Is. ea id. Idem, eadẽ, idẽ. Alius, alia, aliud. Alter, altera, alteruũ. Reliquus, reliqua, reliquum. Cetera, ceterum: nan ceter vix reperitur. Horũ septem priora sunt relatiua identitatis: quatuor posteriora sunt diuersitatis.

Relatiuum accidentis est, quod refert antecessens adiectiuum qualia sunt: hic, & hæc Qualis: & hoc quale. Quantus. a. um. Plurali nominatiuo Quot Quotus. a. um. hic, & hæc Quotenis: & hoc quotene, Quotuplus. a. um. hic: & hæc: hoc Quotuplex.

Relatiuũ accidentis cũ substantiuo sequenti debet cõcordare vt, est animal variũ. qualis est mulier, templũ magnũ: quantus est mons. Horat. tñ in Epodo relatiuum accidẽtis antecedenti retulit. Sed incitat me pectus, & mãmæ putres equina quales vbera.

Relatiuum vero substantiã cum antecedenti plerunque debet conuenire: vt, dedi tibi libros, sed illos à te acceperam. Si tamen Quis, vel qui, ponitur inter duo substantiua, vtriq; potest referri, vt, est, animal, quod appellant oryge, vel quem appellant: orygem. Si tamen alterum ex duobus substantiuis est proprium, semper ad illud referendum est: vt Salustius. Est locus in carcere,

quod

DENOMINIB. PATRONY.

quod Tullianum appellatur. Virg. est locus, Hesperiam Graij cognomino dicunt. Vbi Seruius dicit deberi subintelligi quam, & nullomodo quem.

¶ De nominibus Patronymicis. Cap. XVII.

Patronymica masculina in nominibus primæ declinationis formantur à gto. & finali mutata in.ades. vt Aene. Aeneades. In nominibus secundæ declinationis sunt à genitiuo addita. des. Aeacus, Aeaci, Aeacides. Que tñ in. cus. diphthongon terminantur, cū duplicē habeant genitiuū in. ei. & in. i. formant patronymicum a gto secundo addita. des. vt Pentheus, Pēthei, vel Pēthi, Pēs thides. In nominibus tertiæ declinationis patronymica formantur à datiuo addita. des. vt Nestor, Nestoris, Nestori, Nestorides.

Sed hæc regula non est vsquequaq; vera: nam auctores aliquando addunt aliquid, aliquando detrahunt: vt Atlanti, Atlantiades pro Atlantides, Amphitrioniades, pro Amphitridones, Moenecides, pro Moenecides, Meniades, pro Menides. Aenides quoq; Virgilius dixit pro Aeneades lib. 9. Sit satis Aenide telis impune Nummanum oppetuisse tuis. Idem quoque Scipiades formauit pro Scipionides, Deucalides, pro Deucalionides. Declinanturq; per primam nominis declinationem,

Patronymica foeminina sunt à masculinis patronymicis oblata. de. vt ab Aeolides, Aeolida. Aeolis, Aeolidis à Theseydes, Theseis, Theseidis. à Peliades, Pelias, Peliades: declinanturq; per tertiam nominis declinationem.

Reperitur pauca nomina patronymica foeminina in. ne. de finientia per primam nominis declinationem variata: vt Nerine, filia Nerei. Adrastine, filia Adraſti. Acrisione, filia Acrissi.

Cum patronymica proprie à nominibus patrum deriuentur

LIBER QVARTVS.

aliquando trahuntur à nominibus matrum, aliquando ab avis pat-
ternis, siue maternis, aliquando à fratribus, aut sororibus, aliquan-
do ab urbibus, siue urbium conditoribus, de quibus passim exempla
reperies apud autores.

De Aduerbijs localibus. Cap. XVIII.

Aduerbia localia in quadruplici sunt differentia, hoc est,
aut in loco, aut de loco, aut ad locum, aut per locum.
Vbi, & vbinam, querunt de loco in quo: vt. vbi est Antonius?
Quo, & quorsum, querunt de loco, ad quē: vt. quō proficisceris?
Vnde, querit de loco, à quo: vt. vnde venis o Antoni?
Qua, querit de loco, per quem, vt. qua iturus es?

Interrogatibus per hæc aduerbia aut responderis æque per
aduerbia, aut per nomina propria locorum aduerbialiter posita.
Si respondere velis per nomina propria locorum interroganti vbi
est, aut sit aliquid, si civitas illa siue sit oppidum, siue sit municipi-
um, siue castellum, siue pagus, siue vicus, declinatur per primam
aut secundam nominis declinationem in numero singulari, tunc
ponitur in genitiuo: vt, est Salamantice, est Toleti. Si per tertiam,
aut pluraliter declinatur, ponitur in ablatiuo, siue, (vt vult Sere-
uius) in datiuo, vt, est Hispali, est Burgis, est Traiibus.

illa quoque nomina appellatiua, togæ, militæ, domi, ruri, ras-
tionein priorum nominum sequuntur: ponunturq; aduerbia-
liter sicut illa.

Si per aduerbia, per vnum ex ijs, quæ sequuntur, responderi
oportet. Fingamus igitur eum, quo cum loquimur, sit Hispal: &
de quo loquimur, sit Toleti: is vero qui loquitur, sit Salamantica.
Querenti ita quæ, vbi est Antonius? Respondebis, hic, id est, Sala-
mantice, vbi ego sum.

Isthis

Isthis, id
illic, t. To
Vbi, i. m.
Sicubi, id

quis
Necubi, i.
vbi al
Alicubi, i.
Vbius, i.
Vbiq; i.
Vbi libet.
Vbi vbi, i.

Interrog
ponit
letum
Sed n
denu
Huc, id e
sum
Istuc, i. I
Ilic, id e
est
Allo, i. ad
Vtroq; i.
Quoquo
Quouis
Eo, id est

DE ADVERB. LOCALIB.

Istuc. id est, *Hispali* ubi tu es. *Vbi* cuiusq; i. in quocunq; loco,
Illic. i. *Toleti*, ubi aliquis est. *Alibi*. id est, in alio loco.
Vbi. i. in loco, ubi aliquis est. *Utroq;* i. in utroq; loco.
Sicubi. id est, si in aliquo loco alius quis est. *Ibi*. id est, in eo loco.
Necubi. id est, ne in aliquo loco, *Ibide*. i. in eodem loco.
Ubi aliquis est. *Usq;* i. in aliquo loco.
Alicubi. i. in aliquo loco. *Nusquam*. i. in nullo loco.
Vbius i. in quouis loco. *Intus*. i. in interiori loco.
Vbiq; i. in omni loco. *Foris*. i. in exteriori loco.
Vbilibet. i. in quolibet loco. *Supra*. i. in superiori loco.
Vbi ubi. i. in quocunq; loco. *Infra*. i. in inferiori loco.

Significantia ad locum.

Interroganti quo inons. si per verbum nominis respondemus, illa
 ponimus in accusativo adverbialiter: ut eo. *Salimanticam*, *To-*
letum, *Hispalim*, *Septimanecas*, *Purgos*, *Talles*, *rus*, *domum*.
 Sed *militiam*, & *togam* non dicimus, sed per adverbia respon-
 demus. Sc. *hic*, id est, *Salimanticam*, ubi ego sum. *Eodem*. i. ad eundem locum.
Istuc. i. *Hispalim*, ubi tu es. *Siquo*. i. si ad aliquem locum.
Illic, id est, *Toletum*, ubi aliquis est. *Nequo*. i. ne ad aliquem locum.
Allo. i. ad alium locum. *Aliquo*. i. ad aliquem locum.
Vtroq; id est, ad utrumq; locum. *Intra*. i. ad interiorem locum.
Quoquo. i. ad quicumq; locum. *Foras*. i. ad exteriorem locum.
Quous. i. ad quemlibet locum. *Sursum*. i. ad superiorem locum.
Eo id est, ad eum locum. *Deorsum*. i. ad inferiore locum.
Dextrorsum. i. ad dexteram.
Sinistrorsum. i. ad sinistram.

Significat

LIBER QVARTVS.

¶ Significantiā de loco.

¶ Interroganti, vnde venimus, si per vrbium nomina respondemus, illa ponimus in ablatiuo aduerbialiter: vt venio Salmantis ca. Toletō. Hispali. Septimāncis. Burgis. Traibus. rure. domo sed non dicimus militia, & toga: sed per aduerbia respondemus sic.

Hinc. i. ab eo loco, vbi ego sum. Vnde vñ. pro ex quocūq; loco. Istihinc. i. ab eo loco, vbi tu es. Vñ cumq; pro ex quocūq; loco.

Illinc. i. ab eo loco, vbi aliquis est. Inde, id est, ab eo loco.

Sicunde. i. si ab aliquo loco. Indidem: id est, ab eodem ipso

Necunde. i. ne ab aliquo loco. co.

Aliunde. i. ab alio loco. Intus. i. à loco interio, i.

Alicunde. i. ab aliquo loco. Foris. i. à loco exteriori.

Vtrinq; i. vtroq; loco. Superne. i. à loco superiori.

Vndiq; i. ex omni loco. Inferne. i. ex omni loco.

Vndeus. i. ex quouis loco. Coelitus, id est, à coelo.

¶ Interroganti, quā profecturi sumus, si per vrbium nomina respondemus, ponimus illa eque in ablatiuo: vt Salmantica, Toletō, Hispali, Septimāncis, Burgis, Traibus. rure. domo. Sed non dicimus militia, & toga. Seq per aduerbia respondemus in hunc modum.

Hac. i. per locum, vbi ego sum. Siqua. si per aliquem locum.

Isthac. i. per locum, vbi tu es. Nequa. i. per aliquem locum.

Illac. i. per locum, vbi aliquis est. Alia. i. per alium locum.

LIBER QVARTVS.

Finitur.

LIBER

LIBER QVINTVS, QVI EST DE

Profodia. Caput primum, in quo præmit-
tit regulas generales.

Syllaba longa duo consumit tempora, sed quæ
dicitur esse brevis, tempus sibi vindicat vnum.
Ancipites profert vocales sermo Latinus.
Nam modo correptas, modo longas promit easdem.
V. sequitur post. q. semper semperq. liquescit.

Liber quintus. Profodia, cui inter quatuor præceptuæ grāmaticæ
partes syllaba respondet, in ordine naturæ secunda est, via tamē do-
ctrinæ vltima. Syllaba vero, quantum ad præsentem considerationem
attinet, aut attenditur ratione temporis, in quo profertur: quæ syllaba
quantitatem appellamus: aut ratione altitudinis, & profunditatis, in
quibus ratio consistit accentus. Agit itaq. prius de syllabarum quantita-
te, sine qua accentus latini ratio constare non potest.

Syllaba longa. Antea quā tradat regulas de syllabarum quantitate.
Præmittit quasdam suppositiones, quarum prima est, quod syllaba
longa est illa, quæ consumit duo tempora in prolatione: vt mos, rex.
Brevis vero quæ vnum tempus consumit: vt sal, ad. Duo tēpora, id est, spa-
cium duplex ad illud tēpus, in quo syllaba brevis profertur: vt syllaba
brevis sit mensura longæ. Consumit, subaudi in prolatione. Ancipites. Ses-
cundum præsuppositum est, quod omnes vocales apud latinos ancipites
sunt & mediæ, hoc est, quod aliquando produci, aliquando breuiari posse
sunt: Sed, quod dicit sermo latinus, propterea dicit, quod apud Græcos
duæ sunt semper longæ, ita. &. o. mega. Duæ æternum breues ypsilon. &.
omicron. Tres bitemporales, quæ aliquando producunt, aliquando breuiantur,
alpha, iota, ypsilon. ¶ V. sequitur post. q. Tertium præsuppositum est,
quod post. q. semper sequitur. u. sed illa non est vocalis simpliciter, sed cum
adiunctione vocalis liquida. Itaque non constituit syllabam per se neq. hæ-
bet vim producendi vocalem, quam præcedit, cum neque in syneresim, ne
que in diphthongon coeant, & hoc significat esse liquidam.

At. post.

At postis. & g. vim seruat, vimq; remittit.
L. aut. r. aut. s. vsu plerunq; liquefcunt.

M. aut. n. raro, seruant quandoq; rigorem.

Dictio vocali si desinat, atq; sequatur.

Altera vocalis, perimit synalœpha priorem.

Si finitur in. m. vocalis, & inde sequatur.

M. perit eclypsi cum vocali præeunte.

Sed post. s. & g. aliquando est vocalis simpliciter: vt suus. sua. suū. suo. suis
ambigus. irriguus. aliquando est vocalis liquida: vt suavis. suadeo. Lingua
lāqueo. Seruat vim. i. vocalis rigore. Remittit vim. i. amittit lāguescit quæ.
L. aut. r. Quartum præsuppositū est, quod quinque sunt consonantes liqui-
dæ. l. m. n. r. s. sed tres. l. r. s. in vsu plerumq; reperiuntur liquidæ. m. u. raro.
Dicuntur autē liquidæ, quoniā, cum sit propriū duarū consonantiū, vocalē
præcedentē producere, si sequatur muta, cū liquidæ, aliquando liquida illa
vim suā amittit, aliquando retinet suū vigore. i. vim intentam, & non remis-
sam, siue liquefcit, sed de hoc paulo post in secūdā regula. ¶ Dictio vo-
cali. Quintum præsuppositum est, quod si in eodem versu aliqua dictio fi-
nitur in vocali, sequiturq; altera dictio incipiens quoq; a vocali, prior illa
dispungenda est: neq; in ratione versus numeranda per figuram, quæ a
Grāmaticis dicitur synalœpha in specie Metaplasmī: vt semper ego audi-
tor extrita. o. legendum semper egauditor. Aliquando etiā ab auctoribus sic
synalœpha ex fine præcedētis versus, & principio sequētis. Virg. 2. Georg.
Inseritur vero ex fetu nucis arbutus horrida: sequitur alter versus. Et sic
riles platani malos gessere valentes. ¶ Si finitur in. m. Sextū præsuppositū
est, quod si in eodē versu aliqua dictio finitur in. m. litera, sequiturq; altera
dictio incipiens a vocali: dispungendum est illud. m. cū vocali præcedēte
ne fiat Metacismus, vt ait Vātorinus, per figuram quæ a Grāmaticis dici-
tur Ecclitilis species quoque Metaplasmī. Virg. i. Aneid. Vētorū excidio
Lybie sic voluere Parcas. extrita. m. cum sua vocali præferendum est vē-
tur excidio Libie. Fit Ecclitilis aliquando ex fine carminis præcedentis,
& principio sequentis: vt apud Virg. i. Georg. Aut dulcis multi Vulcanus
no de coquit humorem. Et sequitur alter versus. Et folijs vndam repedi
desumat aliqni. Apud antiquissimos. m. aliquando nō abicebatur. vt apud
Ennium. insignita forent tum milia militum octo.

DES YLLABIS.

Syllaba, quam scribis diphthongo, longa notetur

Quod si vocalis sequitur: breuiabis eandem

Sive brevis, seu longa tibi vocalis habetur,

Porrectam dices, si duplex consona sub sit.

Hæc tria sint elementa tibi geminantia vires

Zeta valet sigma, cum delta. Xi. cappa: si gamma.

Atque duas inter vocales iota repertum

Produplici numerum, modo sit tibi dictio simplex.

Syllaba si brevis est natura, & muta sequatur

Cum liquida, semper breuiabit sermo solutus.

¶ Syllaba quam scribis. Prima regula est. Quod syllaba, quæ scribitur diphthongo est longa, vt audio, æquor, euge, pœna. Sed si sequatur vocalis, a qua incipit sequens dictio, aut in eadẽ dictione (si sit cõposita) diphthongus breuiatur, Virg. 1. Aneid. iululæ Iomio in magno quas dira Cæleno. Item in. 8. Stipitibus duris agitur iudibus ue præntis. ¶ Siue brevis. Secunda regula est, quod si post vocalem siue longã, siue breuem sequantur duæ consonantes, aut vna vim duarum habens, vocalis illa producit: vt ventis, salubris. Et subdit, quod tres sunt eiusmodi consonantes vim duarum habentes. 2. pro. f. d. x. pro. es. siue pro. g. gs. & icta in medio duarum vocalium posita: vt gaza, dixi maia in principio tamẽ dictionũ pro simplici huius habendæ sunt: itaq; vim non habent vocalem præcedentẽ producẽdi. Virg. 1. Aneid. tam medio apparet illud nemorosa zacynthus. Et Luca. in. 11. Tundum semper æquora Xerxẽ. I. quoq; consonans pro simplici habetur & dictio ab illa incipiens cõponatur: vt huius. a. um. a. his. & iugum Virg. 5. Aneid. Non tam præcipiti huius certamine campum itaq; non sine causa est adiectũ modo sit tibi dictio simplex quod etiã ad. x. & z. potest pertinere nisi quod exẽpla non succurrunt, propterea quod ab illis literis nulla dictio incipitur, nisi sit peregrina. ¶ Syllaba si brevis est. Hæc non tĩm regula per se est, quam exceptio, siue limitatio regulæ superioris. Dicitq; quod & post vocalem naturã breuem sequatur duæ consonantes, quarum prior sit muta & posterior liquida in sermone soluto, hoc est in prosa oratione, vocalis illa semper est brevis.

At carmen

LIBER QVINTVS.

At carmen poterit producere. seu breuiare.
 Si post vocalem vocalis & altera subsit,
 Illa prior brevis est, dum sint modo verba latina.
 Nam Greci variant, nec certa lege tenentur.
 Fio producit dissyllabon. Et genitiui
 Longa penultima sit quintæ, cui iunge datiuum.
 Sed breuiant tantum tria, resq; spesq; fidesq;.

In carmine vero potest produci, & breuiari: vt tenebræ, pharetra, melas gri. Neq; solum in eadem dictione, sed etiam in diuersis habet verum. Vt apud Virg in Bocoli Terrasq; tractusq; maris cælumq; profundum: Idē in Georgicis. Tribulaq; trahæq; & iniquo pondere rastro. Iuena. Oculta spolia, & plures de pace triumphos. Syllaba vero dicitur natura brevis, quæ semper talis reperitur: nisi positione producat. Syllaba natura longa est, quæ nunquam reperitur brevis. Quæ autem sit brevis, quæ longa natura per regulas, quæ de syllabarum quantitate traduntur, scire poteris. Si post vocalem. Tercia regula est, quod syllaba, quæ post vocalē alteram habet vocalem, brevis est: quod intelligendum est in eadem dictione, nam in diuersis per synalepham prior abiicitur, quemadmodum in sexto præsupposito diximus. Aliquando etiam syllaba longa ratione sequentis vocalis breuiatur, id quod de diphthongo diximus: vt Virgil. in Bucol. Te Coridon o Alexi, trahit sua quemq; voluptas. Idem in odem. Vale vale inquit Iola. Idem. s. Acneid. Victor apud rapidum Simoenta sub Illio alto. Deinde subdit, quod regula intelligitur de dictionibus latinis: nam greci aliam rationem sequuntur in illis. De vocali ante vocalem nulla certa regula dari potest, tamen nescio, quid tentauimus tradere in nostris commentationibus. Deinde ponit exceptionem, dicens. Quod hoc verbum Fio, cum est dissyllabum: producit primam: vt Fio, Fiunt. Fiam. Fies. Fias. Fiat. Et quod genitiuus, & datiuus quintæ declinationis producant penultimam, hoc est. e. ante. i. finalem. vt dies, diei. species, speciei. Sed tria nomina huius declinationis breuiant eandem penultimam. Res, rei. Spes, speciei. Fides, fidei.

Si genitiui

DES YLLABIS.

Sigenitiuus crit, quem dat pronomen inius.

Seu nomen, longam poteris proferre, breuemq̃.

Corripit aliterus, semper producit alius.

E. de. præ. se. di. componens non breuiabis:

Sed breuiat, si vocalis subit: atque disertus,

Tenditur. a. nestrum, sed græcis. a. breuiatur.

Re. breuiat semper, nisi duplex consona subsit.

Refert pro res fert, seu distat, porrige semper.

Sed. pro. componens. debes producere sepe.

¶ *Sigenitiuus. Quod pronomina secundæ declinationis facientia genitis uum in. ius. per. i. vocalem, & nomina illa octo, quæ ad secundam pronomi nis declinationem referuntur, habent vocale illam genitiui indifferentē: vt vnus, vnius, vllus: nullus: nullius. solus: solius: yter: vtrius. præters quam quod alter: semper corripit alterius, & alius quod semper producit alius. Heu quoq̃ interiectis producit: & hoīe, vtrobiq̃, autore Probo.*

¶ *E. de. præ. se. di. Quod hæ præpositiones tres priores separabiles: & duæ posteriores inseparabiles in compositione semper produciuntur: vt eligo. is. diligo. is. præligo. is. seligo. is. diligo. is. Sed si vocalis sequatur per regulam superius traditam breuiantur: vt deero, deorsum: præero: præitro: seorsum. Breuiat quoq̃ hoc nomen disertus: quod videtur ab eo, quod est disse- ro. is. deriuari: altero s. extrito. ¶ Tenditur. a. Quod. a. præpositio in com- positione produciuntur: vt auius. a. um. amens. entis. Sed. a. particula græca priuatiua breuiatur: vt acharis, adyta, atomus. ¶ Re. breuiat. Quod hæc præpositio re. inseparabilis in cōpositione breuiatur: vt repono. is. refero, refert pro eo, quod est retro. I. iterū ferre: nam pro eo, quod est res fert, siue distat: hoc est, differentia est: produciuntur: vnde a quibusdam per duplex. ff. scribitur. Iuvena. Quid refferat quanta nemorū vedetur in vmbra. Si tamē sequantur duæ consonantes: ex regula generali superius tradita produci- tur: vt restio. reliquie: religio. Imo quoties. re. inuenitur producta in carmi- ne semper cōsonans, quæ sequitur debet geminari: vt reppuli, retuli. ¶ Sed pro. componens. Quod hæc præpositio latina. pro. in compositione produci- tur. vt prodo: prodis promitto. is. proluo. proluis.*

LIBER QUINTVS.

His tamen exceptis proficiscor, siue profanus.

Profiteor addatur, & profor, atque profundo. profundus.

Et profugus, profugitq; procella, procuro, profestus.

Et propero, proneposq; Propertius, atq; proneptis.

Excipiuntur pauca, quæ sequuntur. Proficiscor, proficisceris, profectus, quod Gellius, lib. 2. ex auctoritate Ciceronis primam dicit habere breuè Virg. 7. Aeneid. Arcados his oris genus a Pallante profectum. Alij tamen producant. Iuuenia. Profectura domo Sicula non mitior aula. Profanus. a. um. Virg. 6. Aeneid. Procul, o procul esse profani. Profiteor, eris. Quid, scilicet cundo de remedio. Vtilitas lateat, quod non proficere fiet. Horat. in arte poeta. Inceptis gruibus plerumque, & magna profectis. Profor, profaris. Virg. 4. Aeneid. Et sic accensa profatur. Lucanus. in. 10. Hoc satis est, dixisse Iouem, sic ille profatur. Profundo, profundis, quod Gellius dicit primam huiusmodi. Silius, lib. 9. belli. Pun. Impia dementis vulgi, & vox tota profudit. Catullus tamen producit dicens. Has postquam moesto profundis peccatore voces. Profundus. a. um. Verg. in bucol. Terras, tractusq; maris, cælumq; profundum. Profugus. a. um. idem. i. Aeneid. Italiam fato profugus Lauinaq; venit. Profugio, profugis. Flacus. 7. Argo. Contingit mihi deinde mori, sic fata profugit. Columell. in. horto. Sed trepidus profugit oheas, & spicula Phœbus. Procella, procellæ. Verg. 1. Aeneid. Talia per anni fridens Aquilone procella. Procuro, procuras. Ouid. 1. Fasto. Rudit, & his, inquit, facito mea tela proceres. Actius. Exercent opulas læti, famulae solæ procurant. Virgilius tamen libro nono. Aeneidos producit, dicens. Quod superest, leti bene gestis corpora rebus procurate viri, & Horatius. Hæc ego procurare, & idoneus imperor. Profestus. a. um. Horat. Non ego narrantem temere edi luce profesta quicquam, præter olus. Propero, peras. Virg. 9. Aeneid. Ne properate meas Teucri defendere naues. Pronepos, proneptis. Ouidius nono Metamorpho. Est Neptunus auus, pronepos ego regis aquarum. Proneptis. Persius, iam reliqua ex amitis patruelis nulla proneptis. Propertius. Matialis. Accipe facundi carmen iuuenile Properti.

DES YLLAEIS.

Quæq; pro vox græca componit, corripiantur.

Compositum nomen, si sunt parte priori,

I. iota. aut. omicron semper breuiabit easdem.

Sed producit ubique tibi cen, iungis ibidem.

Omnia præterita profert dysyllaba longa.

Findo fidi breuiat, scindo scidi, & dedit à do.

Et bibo dat bibi, & fero dat tuli. & stetit a sto.

Sed si vocalis præcedit, corripitur.

¶ Quæq; pro. Quod dictiones compositæ ab hac præpositione græca, pro breuiant: vt Propontis, propino. Prologus. Lucan. in. ix. Paruo ruat ore Propontis. Iuuen. Quando propinat vitro tibi, sumitque tuis contacta las bellis. ¶ Compositum nomen. Quod nomen compositum terminans in. i. vel in. o. partem primam compositionis, breuiat illud. i. vel. o. Sed in. partim sicut Latina, partim vero Græca. vt armiger, omnipotens. Archigenes anthistheron. In. o. vero omnia sunt Græca: vt Sophocles. Themistocles. Carphorus. Christophorus. Democritus. D. latinis producant duo aduerbia ubiq; quod ex ubi, & que particula componitur. & ibidem. quod ex ibi. & dem huc demum. Tibicen quoq; quod ex tibia, & cano. is. duplici. ij. in unum coalescente per syneresin. Producant præterea composita. quæ in priori parte declinatur. vt pleriq; pleræq; vtriq; vtræq; quantuncq; quantæcunq; Meridies quoq; quod a medius, & dies componitur. d. mutata in. r. vt Catul. in carmine phaleutico. Inbe ad te. veniam mediarum.

¶ Omnia præterita. Quod præterita duarum syllabarum producant ex illis priorem. vt lauo. laui. caueo. caui. moueo. moui. facio. feci. Breuiant vero sex verba, quæ hic explicantur. findo. fidi. cuius compositum Virgil. lib. 8. Aeneid. protulit. Et media aduersi liquefacto tempora plumbo diffudit. Et scindo. scidi. Lucan. in. iij. Qua mare tellurem subitis aut obrruit undis. aut scidit. Do dedi. Virg. 2. Aeneid. Im Deiphobi dedit ampla ruinâ. Bibo. bibi. Mart. Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas. Fero. tuli. Ouidius primo Metamorpho. Et tulit ad Climenem Epaphi conuicia matrem. Sto. steti. Virg. 5. Aeneid. His magnum Alcidem contra stetit. his ego fuetus. Habentia vocalem ex regula superius tradita breuiant quoq; vt tuo. tui. tuo. tui. tuo. tui.

LIBER QUINTVS.

Quod si præteriti geminetur syllaba prima.

Vtraque corripitur, nisi duplex consona tardet.

Cedo cecedi dat, cui iunges pedo pepedi.

Quæ si componas, ex his dissunge priorem.

Longa supina manent dissyllaba sede priori.

Hæc breuiant primas, & pue componis ab illis.

¶ Quod si præteriti. Quod præterita geminantia primas syllabas habent illas vtraque breues, nisi post secundam sequantur duæ consonantes. Verba geminantia primas syllabas in præterito hæc fere sunt. Primæ coniugationis illa duo. do. dedi. sto. steti. Secundæ: mordeo, memordi, tondeo, tondi. spondeo, sponendi, pendeo, pependi. Tertiæ: pario, peperii, disco, didici, parco, peperci, posco, poposci: pedo: pepedi, fallo, fefelli. pello, pepuli. tollo, tetuli. cano, cecini, curro, cucurri: duo vero illa cædo, cecidi. & pedo: pepedi producant secundam. licet non sequantur duæ consonantes. ¶ Quæ si componas. Quod verba geminantia in præterito primas syllabas, si componantur, amittunt in compositione priorem, & illis, secunda vero persistat in sua quantitate. vt tondeo, tondi. detondeo, detondi. spondeo, sponendi. despondeo, despondi. tundo, tutudi. contundo, contudi. Horatius in Epistolis. Duram qui contudit hydram. Ennius tamen producit, dicens. Virosque valentes contudit crudelis hyems. Abscidi præteritum ab eo: quod est abscondo breuiat, ab eo, quod est abscondo, producit. Do tamen, & spondeo cum, re, & curro cum, præ, in compositione nihilominus geminant primas syllabas. ¶ Longa supina. Quod supina duarum syllabarum producant ex illis priorem, vt lauo, lotum. potum, potum, moueo, motum. foueo, fotum. cresco, cretum. nuo, nutum. Breuiant vero, quæ hic explicantur cum suis compositis, ex prima coniugatione. sto, stas, steti, statum. confio, confas, constitui, constitum. præsto, præstas, præstiti, præstitum. Lucan. in. x. His ascripsit aquis, quorum stata tempora statum. Staturus tamē Luca. in. vi. producit, dicens. Vnaque percussit pontum synplegas inanem. & statum ea redit.

Et statum

DES Y L A B I S.

Et status, atque datus, ratus, & r utus. satus, hisq̃.

Et situs, & litus, & citus, & quitus, atque itus addes.

Ex. iii. præterito. ui. in. tum. faciente supinum.

(Præter sex illa iam dicta) penultima longa est.

Dictio composita, derivatiq̃; simplis.

Composita vero, quæ mutant. a. in. i. omnia breuiant: quæ vero non mutant. a. producant, vt consto, constiti, constitum, constatum: præsto, præstiti, præstitum, præstitum, insto, institi, institum, instatum. Adatus. a. um. tam mutata. a. in. i. quæ non mutantia in compositione breuiant: vt circūdo, circūdedi, circūdatus: reddo, reddidi, redditum. Ratus, rata, ratum, a reor. Virg. ij. Aeneid. Nos abijisse rati. & ab eo composita, & derivata, breuiant. vt irritus, & ratio. Rutus a ruo, ruis, quod in supinis facit ruitū: sed in compositione semper. rutus penultimā breuiat. vt obruo, obrui, obrutus: diruo, dirui, dirutus. eruo, erui, erutus. Sat. 9 a. fero. is. Virg. in Buc. Dulce satis lumen. depulsi arbutus hædis: composita quoq̃; mutantia a. in. i. breuiant: vt cōfero, cōfatus: infero, insitus: asfero: asitus. Situs. a. um. a. suo. is. Ouid. ij. Metamorpho. Hic situs est Phaëton: & ab eo compositam delitus. a. um. breuiat. Litus. a. um. Virg. iij. Georg. Paribus lita corpora guttis, ab eo quoq̃; composita breuiant: vt illitus. a. ū. oblitus. a. ū. citus. a. ū. a. leo. es. si uecio. is. Ouid. ij. Metamor. Obuius ire polis, ne te citus auferat axis. Composita vero tum correpta: tum producta reperiuntur: vt exitus. a. um. accitus. a. um. cōcitus. a. um. Quitus. a. um. a. queo. is. nequitus, a. nequeo. is. Terent. in Ecyra. Forma intenebris nosci non quita est. litus. a. ū. ab eo. is. Ouid. Sed itū est in viscera terræ, & ab eo composita. vt peritus. a. um. obitus. a. um. a. litus. a. um. Ex. iii. præterito. Quod supina venientia a præteritis verborum. ui. mutata in. tū. producant penultimā: vt amo, amas, amatus. amatū. cupio. is. cupiui. itū. quæro. is. quæsiui, quæsitū: audio. is. audiui. itū. quod præceptū ad supina duorum syllabarum extenditur, præter illa sex quæ superiori regula sunt posita. Ea sunt seni, sacus, siui, litus, liui, litus. cui. citus. quiui, quitus, iui. litus. Dictio composita. Quod dictio composita & derivata equalia retinent tempora suis primitiis, & simplicibus, etiam si vocalis in vocalem mutetur, dummodo eadem consonans maneat: quod si consonans mutetur, ad regulas particulares recurrendum est, hoc est, quæ traduntur de primis: & medijs syllabis.

Et primo genitis æqualia tempora seruant.
Sed sunt multa, quibus non seruit regula semper.
Illa tamen quæ sint, primas, mediasq; require.

¶ De crīmento singulari nominis.

Cap. II.

EX. a. mittit. atis. genitiuus, & est breuiandus.
Onis. & enis. ab. o. producit. inis. breuiatur.

¶ Esto exempli causa, quero primam producit diphthongo, in cōpositio-
ne mutat. & diphthongon. i. longum, quia manlit eadē cōsonans hoc est.
i. vt inquiri, inquis, requiro, requiris. At vero iunēis primam breuiat,
sed quia iunior cōsonantem mutauit, hoc est. u. in eadē producit. nihī
lominus tamē patitur hæc regula exceptionē, etiā si cōsonās nō mu-
tetur vt atego deriuatur tegula, a sedeo, sedes is. a lateo laterna, inprimis
tiuis tamen breuiant, in deriuatiuis producant. E contrario a dico deriuat-
ur dicax, a luceo lucerna, ab areo arista, ab ossa ossella, a mamma mamma
nulla, in primitiuis tamen producant, in deriuatiuis breuiant.

EX. a. mittit. atis. Cap. iij. Decremento genitiui super nominatiuum
in numero singulari tradit regulas per ordinem terminationum in
nominibus, quæ possunt recipere crementum illud, quæ omnia sunt
secundæ, aut tertiæ declinationis. Ex. a. mittit. atis. Quod in. a. desinentia,
quæ sunt græca, & ad tertiam nominis declinationē referuntur: breuiat
crementum: vt dogma, dogmatis: emblemata, emblematis, pœma, pœmatis,
toreuma: toreumatis, ænigma, ænigmatis. Onis, ab. o. Quod desinentia in.
o. quæ mittunt genitiuum in. onis. aut in. enis. producant: vt sermo, sermo-
nis: lectio, sectionis, dictio, dictionis, Anio, Anienis, Nerio, Nerienis. Quæ
vero mittunt in. inis. breuiant: vt Appellio: virgo, virginis, homo, homi-
nis.

Al. alis.

DE CREMENTO.

Al. alis neutrum producit. Sed breuiat mas.

Nomen in. el. elis: protendit: dit & Hebreum.

Il. breuiabit. ulis. V. Lulis. iungere debes.

Vnus in. ol. est Sol, crementum porrigiturq.

An. anis. produc. atque. en. si mittit in. enis.

Quod si mittit. inis. breuiat: in. porrigit. inis.

On. modo producit: modo corripit o. genitiui.

Si tenet: o. magnum: producit, si breue curtat.

¶ Al. alis. neutrium. Quod nomina neutra in. al. desinentia, quæ omnia mittunt genitiuum in. alis. producit, vt animal, animalis. tribunal, tribunalis, vestigal, vestigalis. Masculina vero breuiant, vt sal, salis. Hannibal, hanabal. ¶ Nomen in. el. Quod nomina in. el. desinentia, quæ omnia sunt Hebreæ mittunt genitiuum in. elis. producantur: vt Michaël. elis. Gabriel. elis. Raphaël. elis. Daniel. elis. Manuel. elis. Israēl. elis. ¶ Il. Breuiabit. ulis. Quod nomina in. il. & in. ul. desinentia breuiant: vt vigil, vigilis. pugil, pugilis. consul, consulis. præsul. ulis. exul. ulis. ¶ Vnus in. ol. Quod in. ol. vnum tantum reperitur Sol solis, quod producit. ¶ An. anis. produc. Quod nomina in. an. desinentia, quæ omnia sunt græca, producant: vt pean, peanis. Tican, ticanis. acarnan, acarnanis. ¶ Atq. en. si mittit in. en is. Quod nomina desinentia in. en. quæ mittunt genitiuum in. enis. producant. t ren, renis: splen, splenis. lycu, lycenis: lychen, lychenis. firen, si renis. Quædam tamen ex græcis, quæ videlicet in genitiuo habent e p̄silon, breuiant: vt hymen, hymenis: damen, damenis, quæ vero mittunt genitiuum in. inis. quæ omnia sunt latina breuiant: vt nomen, nominis, fulmen, fulminis: numen, numinis: culmen, culminis. ¶ In. porrigit. Quod nomina in. in. desinentia, quæ omnia sunt græca fatientia genitiuum in. inis. producant: vt delphia, delphinis: leatin, leuatinis: salamin, salaminis. ¶ On. modo producit: Quod nomina in. on. desinentia, quæ omnia sunt græca, aliquando producant, aliquando breuiant. Nam quæ retinent o mega, id est, o. magnum in genitiuo producant: vt amydon. onis. babilon. onis. cytheron. onis, quæ vero mutant in. o. misceon. id est, breue o breuiant: vt demō. onis. ca non. onis. Agamemnon. onis, lafon. onis. sed de his in declinatione græca dicemus.

Nomen quod fin in.ar.genitiuus protrahit.aris.

Sed breuiat Cæsar,cum nectare,parq; iubarq;.

Atque Arar,& bachar.peregrinaq; nomina quedam

Tertia quod nomen declinat,siue secunda:

Si finitur in.er. breuiabis,demis iber, ver.

Græcum nomen in,er.modò curtat:vt æther,& ær.

Et modo producit,vt crater:atque character.

Sed breuiant treuir,& vir,cum martyre,Gadir.

Porrigit.oris.ab.or,breuiant sed marmor,& æquor.

Et memor,atq; arbor:Græcum quoq; iungitur illis,

Et quod componit corpusq; puerq; decusq;.

¶ Nomen quod fit in.ar. Quod nomina desinentia in.ar.producunt:vt puluinar.aris.torcular.aris.choeclear.aris.Breniant vero Cæsar.aris.Arar.aris.iubar.aris.nectar.aris.par.paris.bachar.aris.& nomina quædã barbaræ:vt Hamilcar.aris.Gaspar.aris.Bosar.aris. ¶ Tertia quod nomen. Quod nomina in.er.desinentia:quæ per secundam:siue tertiam declinationem inflectuntur:breuiant:vt puer.erl.miser.erl.gener.erl.auser.eris.mulier.eris.producunt vero ex secunda declinatione:iber.iberi:& ex eo compositum celtiber.erl.Ex tertia quoq; ver,veris:& nomina græca retinentia in genitiuo.eta.hoc est.e.longum:vt Bizer.eris.crater.eris.halter.eris.physeter.eris.clyster.eris.clymater.eris.character.eris.chremaster.eris.lutber.eris.panther.eris.liater.eris.soter.eris. Quæ vero mutantur in.e.psilon.breuiant,vt ær.aëris.Sed de his:cum de græcis:plura dicemus. ¶ Sed breuiant. Quod secundæ declinationis duo reperiuntur nomina treuir.viri.& vir:virii:& tertiæ declinationis item duo: martyr:martyris.Gadir.gadioris.corripientia clementum. ¶ Porrigit.oris.ab.or. Quod nomina desinentia in.or.producunt:amor.oris.dolor.oris.decor.oris. Sed breuiant: quæ hic ponuntur:scilicet:marmor.oris.æquor.oris.arbor.oris.& nomina græca:vt Castor.oris.Hector.oris.Nestor.oris.Polymnestor.oris.& nomina composita a corpore:vt bieorpor.bicorporis:tricorpor.oris.& a puero:vt Mancipor,Manciporis.Publipor:Publiporis:& a decore: ab eo quod est decus:vt dedecor:dedecoris:indecor,indecoris.

Vr:breniat

DECREMENTO.

Vr. breuiat semper, sed de fur dicito furis.

As. atis. produc, breuiat sed vas vadis, & mas.

His addatur anas, & ados, capientia græca.

Es. breuiabit. etis. vel. itis. sed deme quietis.

Etmagnes, locuplesq; & grecum, quod facit. etis.

Merces mercedis illis iungatur, & heres.

Datq; Ceres, cereris, quod solum in. ris. breuiabit.

Pesq; pedis breuiat, nomenq; quod ex sedeo fit.

¶ Vr. breuiat. Quod nomina secundæ declinationis terminata in. ur. vt satur: saturi (nam quod matur. uri. reperiatur: non constat) & nomina tertie declinationis exeuntia in. uris. siue in. oris. vt vultur: vt vulturis: auxur. uris turtur. uris. iecur. oris. breuiant crementum: præterquam fur. furis. quod producit. ¶ As. atis. Quod nomina desinentia in. as. producant cremen- tum, quod plerumq; exit in. atis. vt pietas. atis. æstas. atis. Mæcenās. atis. ciui- tas. atis. breuiat vero. vas. vadis. nam valis producit. breuiant, quoq; mas: maris. & auas. atis. quod ne cui dubium videatur, probant autores. Ræ- fus in Arato. Latipedemq; anatē cernis excedere ponto. Macer quoque Anseris aut anatis mixta pinguedine tauri. Martia. in carmine trimetro iambico, quod te cipit in primo loco tribachum. Et anatis habes vropy- ginā macre. Et nomina græca exeuntia in genitiuo in. ados. apud nos ven- ro in adis. vt Arcas. adis. Pallas. adis. ¶ Et breuiabit. Quod nomina desin- entia in. es. mittentia genitiuum in. itis. vt stipē. stipitis: limes. itis. miles. militis. sospes: sospitis. vel in. etis. vt abies. abietis: paries. parietis: aries. arietis: breuiant crementum. Excipiuntur pauca, quæ producant, quies: quietis, & ab eo compositum inquires. etis. & magnes. etis. locuples. etis. & nomina græca propria virorum, vt Rhamnes. etis. Dares. etis. & appella- tiua: vt lebes. etis. tapes. etis. Laches. etis. Chremes. etis. Superioribus ad- iungit duo facientia genitiuum in. edis. merces. edis. heres. edis. ¶ Datque Ceres. Quod ex desinentibus in. es. vnum tantum mittit in. ris. breuiatque crementum: scilicet: Ceres. Cereris. ¶ Pesque pedis. Quod hoc nomen pes cum suis compositis: vt bipes, tripes, breuiatur. Composita quoq; a sedeo- sedes: vt obses: obsidis. præses: præsidis.

LIBER QVINTVS

Nomen in .is. quod mittit .idis. vel .eris. breuiabit.

Illud producit: quod mittit in .itis. & .iris.

Et quæ dant in .is. de sanguis sanguinis exit.

Protrahere nomen in .os. quod prodit in .oris. & .otis.

Custos custodis producit: bos, bonis arctat.

Et quod componit potis, & pote, compos, & impos.

Vs. breuiabit. .oris. & .eris. pecus hæc pecudisq;

De pus exit: odis. tibi sit pro teste melampus.

Sed palus, & subsacus: atque incus, & quod utis,

Tendunt obliquos. intercus. utis. tibi præbet.

¶ Nomen in .is. Quod nomina desinentia in .is. quæ mittunt genitium in .idis. breuiant: vt lapis. idis. cuspis. idis. aspis. idis. vel in .eris. vt pulvis. pulueris. vomis. vomeris. cinis. cineris. cucumis. eris. Producunt vero, quæ mittunt genitium in .itis. vt samis. itis. quiris. itis. lis. litis. Et quæ mittunt in .iris. vt glis. gliris. & quæ in .inis. vt delphis. inis. salamis. inis. eleus. eleusinis. producant cremetum. sed excipitur sanguis, sanguinis, quod breuiat. ¶ Protrahere nomen in .os. Quod nomina terminata in .ss. mittentia genitium id. .oris. vel in .otis. producant: vt. ros. roris. flos. floris. lepes. leporis. monoceros. monocerotis. rhinoceros. otis. phileros. otis. eros. erotis. Deinde dicit, quod hoc nomen custos custodis. producit cremetum, & bos, bovis. breuiat. Breuiant præterea duo composita ab hoc nomine potis. & pote, quod propemodum significat potens, ea sunt campos, compotis: impos impotis. ¶ Vs. breuiabit. Quod nomina tertiae declinationis terminata in .us. quæ mittunt genitium in .oris. vel in .eris. breuiant: vt corpus, corporis: tempus. temporis. sterus. stercoreis. vulnus. vulueris, sydas. syderis, vellus. velleris. Breuiant quoq; ex mittentibus genitium in .udis. hæc pecus pecudis. Et nomina græca composita a pus. podos. quod est pes. vt melampus. melampodis. decapus. decapodis. Tria vero producant. palus. paludis subsacus. subsacudis. incus. incudis. ¶ Et quod in .utis. Quod nomina mittentia genitium in .utis. producant, ea sunt quinq; virtus, virtutis. salus. salutis. iuuentus. iuuentutis: senectus. senectutis. seruitus. seruitutis. Sed intercus breuiat intercutis.

Telluris

Tell
Sy
Gram
Porrig
Ten
Sed
Quod
Ex
Tellur
Tellus.
Quod n
ducit, v
ro, & lu
to sequi
quod &
uis. pulu
na deim
mis. inop
plebis. &
phos. id
nomina
epos. ej
ducunt.
tis. cum
phis pro
pur. capi
breuiat.
dicimus
pitis. &
contuma
i. Aenei
Aiaz. A
deopacis

DECREMENTO.

Telluris, Venerisq; dabunt Tellusq; Venusq;
 Symono syllaba sunt, genitiuus porrigit. uris.
 Crementum breuiat. s. consona si praeit illi.
 Porrige seps seps, plebs glebis, Graeca notentur,
 Tenditur ex illis pars puerdam, pars breuiatur.
 Sed capitis breuiat caput, & sua compositiua.
 Quod fit in. ox. nomen producit, fax breuiabit.
 Ex graecis partim producant, pars quoque curtant.

Telluris, Venerisq;. Quod duo nomina exeunt in. iris. quorum alterum
 Tellus. uris. producit, alterum Venus. veneris. breuiat. Qd monesyllaba
 Quod monosyllaba in. us. delinientia, quae mittunt genitiuum in. uris. pro-
 ducit, vt ius. iuris. crus. curis. thus. thuris. pus. puris. nms. muris. Crus ve-
 ro, & ius breuiant ex regula generali de vocali ante vocalẽ. Lygus ve-
 ro sequitur decrementum alterius terminationis, hoc est. Lygur. Lyguris.
 quod & pleraq; alia faciunt, vt arbor, vel arbes. arboris. puluer. vel pul-
 uis. pulueris. delphis. vel delphin. inis. Crementum breuiat. Quod nomina
 delinientia in. s. habentia consonantem ante. s. breuiant, vt hyems. hye-
 mis. inops. inopis. claps. clapis. Arabs. Arabis. scrobs. scrobis. Plebs vero
 plebis. & seps. seps. producant. Lucanus in. v. iam plebs Romana triumphat.
 phos. Idem in. ix. Cum corpore tabificus seps, Graeca notentur. Quod nomina
 nomina graeca partim producant, nam quae retinent. o. micron, breuiant, vt
 epops. epopis. Cecrops. opis. Athyops. opis. quae vero habet. o. mega, pro-
 ducunt, vt hydreps. opis. conops. opis. Cyclops. opis. Europs. opis. Sed de
 his, cum de graeca declinatione ageretur, plura dicemus. Gryphis vero gry-
 phis producit, cinyphs, cinyphis breuiat. Sed capitis. Quod hoc nomen ca-
 pit, capitis cum duobus compositisincipit, incipitis. occipit, occipitis
 breuiat. Nam composita a capite, quae desinunt in. ps. ex regula superiori
 dicimus breuiari, vt biceps, hicipitis. anceps. ancipitis. capriceps, caprici-
 pitis. & Quod fit in. ax. Quod nomina in. ax. producant, vt audax. audacis
 contumax. contumacis. capax. capacis. Sed fax facis. breuiat. Virgilius.
 1. Aeneid. Iam q; faces, & saxa volant. Graeca vero partim producant, vt
 Aiax. Aiacis. Siphax. Siphacis. partim breuiant, vt abax. abacis. dropax
 dropacis. simlax. simlacis. storax. storacis.

Nomen

Telluris

Nomen in .is. quod mittit .idis. vel .eris. breuiabit.
 Illud producit: quod mittit in .itis. & .iris.
 Et quæ dant: in .is. de sanguis sanguinis exit.
 Protrahæ nomen in .os. quod prodit in .oris. & .otis.
 Custos custodis producit: bos, bonis arctat.
 Et quod componit potis, & pote, compos, & impos.
 Vs. breuiabit. oris. & eris. pecus hæc pecudisq.
 De pus exit: odis. tibi sit pro teste melampus.
 Sed palus, & subscas: atque incus, & quod utis,
 Tendunt obliquos. intercus. utis. tibi præbet.

¶ Nomen in .is. Quod nomina desinentia in .is. quæ mittunt genitiuum in .idis. breuiant: vt lapis. idis. cuspis. idis. aspis. idis. vel in .eris. vt puluis. pulueris. vomis. vomeris. ciuis. cineris. cucumis. eris. Producent vero, quæ mittunt genitiuum in .itis. vt famas. itis. quiris. itis. lis. litis. Et quæ mittunt in .iris. vt glis. gliris. & quæ in .inis. vt delphis. inis. salamis. inis. eleus. eleusinis. producant cremetum. sed excipitur sanguis, sanguinis, quod breuiat.
 ¶ Protrahæ nomen in .os. Quod nomina terminata in .os. mittentia genitiuum id. oris. vel in .otis. producant: vt. ros. roris. flos. floris. lepos. leporis. monoceros. monocerotis. rhinoceros. otis. phileros. otis. eros. erotis. Deinde de dicis, quod hoc nomen custos. custodis. producit cremetum, & bos. botis. breuiat. Breuiant præterea duo composita: ab hoc nomine potis. & pote, quod propemodum significat potens. ea sunt compos, compositis: impos. impotis. ¶ Vs. breuiabit. Quod nomina tertiæ declinationis terminata in .us. quæ mittunt genitiuum in .oris. vel in .eris. breuiant: vt corpus. corporis. tempus. tēporis. stercus. stercoreis. vulnus. vulueris. sydas. syderis. vellus. velleris. Breuiant quoq. ex mittentibus genitiuum in .udis. hæc pecus pecudis. Et nomina græca composita a pus. podos. quod est pes. vt melampus. melampodis. decapus. decapodis. Tria vero producant. palus. paludis. subscus. subscudis. incus. incudis. ¶ Et quod in .utis. Quod nomina mittentia genitiuum in .utis. producant, ea sunt quinque. virtus. virtutis. salus. salutis. iuuentus. iuuentutis. senectus. senectutis. seruitus. seruitutis. Sed in tertius breuiat intercutis.

DECREMENTO.

Tellaris, Venerisq; d**o**bunt Tellusq; Veunsq;
 Sy mono syllaba sunt, genitiuus porrigit. uris.
 Crementum breuiat. s. consona si præt illi.
 Porrige seps sepis, plebs qlebis, Græca notentur,
 Tenditur ex illis pars pua dam, pars breuiatur.
 Sed capitis breuiat caput, & sua compositiua.
 Quod sit in: ox. nomen producit, fax breuiabit.
 Ex græcis partim produciunt pars quoque curtant.

¶ Telluris, Venerisq;. Quod duo nomina exeunt in. iris. quorum alterum
 Tellus. uris. producit, alterum Venus. veneris. breuiat. ¶ Si monosyllabas
 Quod monosyllaba in. us. delinentia, quæ mittunt genitiuum in. uris. pro-
 ducit, vt ius. iuris. crus. cruris. thus. thuris. pus. puris. nms. muris. Grus ve-
 ro, & ius breuiant ex regula generali de vocali ante vocalẽ. Lygus ve-
 ro sequitur crementum alterius terminationis, hoc est. Lygur. Lyguris.
 quod & pleraq; alia faciunt, vt arbor, vel arbes. arboris. puluer. vel pul-
 uis. pulueris. delphis. vel delphin. inis. ¶ Crementum breuiat. Quod nomi-
 na delinentia in. s. habentia consonantem ante. s. breuiant, vt hyems, hye-
 mis. inops. inopis. daps. dapis. Arabs. Arabis. screbs. scrobis. Plebs vero
 plebis. & seps. sepis. produciunt. Lucius in. v. Iam plebs Romana triuma-
 phos. Idem in. ix. Cum corpore tabificus seps, Græca notentur. Quod nos
 nomina græca partim produciunt, nam quæ retinent. o. micron, breuiant, vt
 epops. epopis. Cecrops. opis. Athyops. opis. quæ vero habet. o. mega, pro-
 ducunt, vt hydreps. opis. conops. opis. Cyclops. opis. Europis. opis. Sed de
 his, cum de græca declinatione agetur, plura dicemus. Gryphis vero gry-
 phis producit, cinyphis, cinyphis breuiat. Sed capitis. Quod hoc nomen ca-
 put, capitis cum duobus compositisincipit, incipitis. occipit, occipitis
 breuiat. Nam composita a capite, quæ desinunt in. ps. ex regula superiori
 dicimus breuiari, vt biceps, bicipitis. anceps. ancipitis. capriceps, caprici-
 pitis. ¶ Quod sit in. ax. Quod nomina in. ax. produciunt, vt audax. audacis
 contumax. contumacis. capax. capacis Sed fax facis. breuiat. Virgilius.
 1. Aeneid. Iam q; faces, & saxa volant. Græca vero partim produciunt, vt
 Ajax. Aiacis. Siphax. Siphæcis. partim breuiant, vt abax. abacis. dropax
 dropacis, smilax. smilacis. storax. storacis.

Nomen

LIBER QVINTVS.

Nomen in. ex. breuiat. Produc in. gis. duo lex, rex.

Et vibex, halex, & veruex, Græca notentur.

Protrahit. ix. icis. nonnulla tamen breuiantur,

Sunt ea, coxendix, hystrix, filix, larix.

Atque calix, & pix, & onyx, varicis, saux.

Bebryx, atque cilix, & Eryx, natrrix quoque, serpens.

His numeres in. gis. mittentia, nix niuis addes.

Ox. ocis. producit, vt atrox. gis. breuiabit.

¶ Nomen in. ex. Quod nomina desinentia in. ex. quæ mittunt genitium in eis, vel in. gis. breuiant. vt pellex. pollicis. index. indicis. remex. remigis. aquilex. aq. ilegis. grex. gregis. Producent vero vibex. vibecis. halex. halex. veruex. veruecis. Sed nomina græca partim producant. vt mirmex. mirmecis. scolex. scolecis. narthex. narthecis. Partim breuiant. vt alopec. alopecis. Ex mittentibus genitium in. gis. producant lex. legis. & ab eo composita. vt exlex. exlegis. illex. illegis. rex. regis. & ab eo composita. prorex. proregis. Interrex. interregis. ¶ Protrahit. ix. icis. Quod nomina desinentia in. ix. quæ mittunt genitium in icis. producant. vt coturnix. coturnicis. lodix. lodicis. breuiant vero, quæ hic ponuntur. coxendix. coxendicis. hystrix. hystricis. filix. filicis. larix. laricis. calix. calicis. pix. picis. onyx. onychis. & ab eo compositum fardonix. fardonichis. quæ duo habent. ch. aspiratum. salix. salicis. varix. varicis. bebryx. bebricis. cilix. cilicis. eryx. ericis. natrrix. natricis. Lucillus. si natibus natricem impressit. Et mittentia genitium in. gis. vt nomina propria quorundam principum Gallorum. vt Ambiorix. Dumaorix. Dumnorix. & oryx. oryxis. quod pet. y. ptilis scribitur. & diorix. diorigis. quod interpretatur foss. iapyx. iapygis. ¶ Nix vero. quod solum in genitio facit niuis. breuiat. ¶ Ox. ocis. producit. Quod nomina desinentia in. ex. mittentia genitium in. gis. producantur. vt atrox. atrocis. velox. velocis. In. gis. tamen vnum reperio. Allobrox. Allobrogis. quod breuiat. luueal. Ruffum qui tates Ciceronem Allobroga dixit.

Cappas

Cap
Porrige
Qui
Atq

A

¶ Breui
in præ co
desinenti
eis: pollu
licet, nu
lux quoc
dit) breu
buam qu

A

patribus
debet im
quod si r
gularis e
nam rat
de geniti
portione
nitius i
rom. vna
per regu

DECREMENTO.

Cappadocis breuiat, præcor & iungitur illi.

Porrige nomen in.ux. quod mittit in.ucis. & .ugis.

Quinq; tamen breuiant hæc nux, crux, dux ducis, & trux.

Atque volux volucis, de. coniux coniugis exit.

¶ De Cremento plurali

A Plurale, vel. o. ccrementum protrahit. e. q;.
Sed brevis est. i. vel. u. patribus probat hoc, veribusq;.

¶ Breuiant vero cappadox. cappadocis: & præcox. cis. Calphurnius. Insuper præcocibus subrepere persica prunis. ¶ Porrige. Quod nomina in.ux. delincentia, quæ mittunt genitiuum in.ucis. & .ugis. produciunt: vt lux, lucis: pollux, pollucis: frux: frugis. Excipiuntur quicq; breuiantia, hæc scilicet, nux, nucis, crux, crucis: dux, ducis: trux, trucidis: volux, velucis. Coniux quoq; vt omnes docti putant, siue per. n. coniux: (vt Priscianus credit) breuiat. Quod si regulam inuertas: quandoquidem plura excipiuntur, buam quæ sub begula continentur.

¶ De Cremento plurali.

A Plurale. Quod. a. o. e. in cremento partium orationis, quæ per casus declinatur, in plurali produciuntur: vt musæ: musarum: domini, dominorum: dies, dierum. i. tamen & .u. breuiantur: vt patres, patribus: veru, verubus. Aduertendum tamen, quod ccrementum plurale debet intelligi, quoties crescit vna syllaba super genitiuum singularis. quod si non crescit super genitiuum: illud ccrementum non pluralis, sed singularis erit. Tempestatum, sermonum, magnetum, non produciunt penultimam ratione ccrementi pluralis, sed ratione singularis, quod vero diximus de genitiuo singulari: de regulâ intelligendum est, nam irregulares proportionem regularium sequuntur: vt ab eo, quod est vnus, vna, vnum. genitiuus irregularis est vnus, regularis vni, vnx, vni, quare in plurali vnorum, vnatum, ccrementum habet, non super genitiuum irregularem, sed super regularem. Eodem modo de similibus.

De cremen

LIBER QVINTVS.

¶ De Crementis verborum. Cap. III.

Personam primi presentis verba secundum.
Si numero vincunt, dicat crementa tenere.
Crementum verbi primum dic, quod posituram.
Aequat, bis superans dicatur habere secundum.
Quod si ter vincit, tria tunc crementa notabis.
Nam finem verbi specialis regula signat.
A. crescens verbum producere debet ubiq;
Ex, do. sit. a. brevis cum primæ compositus.

De cremen̄tis verborum. Post formationem temporum, & personas
rum nihil est in verbo magis necessarium, quam crecentium sy
llabarum quantitas, vnde accētus pender, quare vltum est, in hoc
loco decrementis verborum regulas tradere. Sed quia hæc pars satis co
mode est ab Alexandro per tractata, nisi quatenus in subiunctiui pæteri
to, & futuro non nihil aberrauit, quatuor decim versus illius mutauimus.
cætera ex nostro adieciimus.

Personam primi. Quid sit verbi cremen̄tum in primis ostendit dicent.
Quod cū ratio declinandi verbum exigit, vt per vnā, aut duas aut
tres syllabas crescat supra verbi primam positionem, tunc dicitur
habere cremen̄tum, quo si vna syllaba crecit, syllaba quæ æquiparat vlti
mā secundæ personæ, erit in primo cremento, nam vltima semper sequi
tur regulas, quæ de vltimis syllabis tradite sunt. Secundum vero cremen
tum erit cum duæ syllabæ superant positionem. Tertium præterea cum
tres syllabæ superant eandem positionem. Positio autē illa dicitur, vnde no
men sine verbum incipit declinari. Sed hic secundam personā presentis in
dicatiui modi facimus positionem, quia prima persona in verbis secundæ,
tertiæ, & quartæ coniugationis in o. putum desinens vna syllaba vincit se
cundam personam, vt doceo, docēs, cupio, cupis, audio, audis. ¶ Crescens.
Quod a. in omnibus tribus cremen̄tis, & in omnibus, coniugationum om
nium, temporibus semper produciatur, vt amamus, amabamus, maueram
mus. Excipitur primum cremen̄tum huius verbi do, das, & ab eo composi
tum quod breuiatur, vt damus, dabam, dabo, dato, darem, dare, venundam
mus, venundabam, venundabo, venundatē, venundare. & in voce patitur
eodem modo in alijs cremen̄tis regulam sequitur generalem.

1883

၁၆၂၀ နှစ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း

ongam.

m. 1703. reg. 11. m. 1.

mandum.

itur.

1

100

personas

oriam fyc

est, in hoc

12115 CO
M. D. 3777

arguati fas

it dicent.

c dicent

parat vls

er sequis

o cremen
o o o

ynde no

sentis in

Secundæ,

which is
reflected.

1000

מאמר

COMP

• *paſina*

...

Б. 111

LIBER QVINTVS.

E. verbum crescens alibi producit vbiq;
I. tibi producant quartæ crescentia prima.
 Primi præterito reperitur. imus. breuiari.
 Rimus, vel ritis, verbum producit vbiq;.

E. verbum crescens. Quod in omnibus alijs locis ab ijs, qui supra notati sunt, e. in cremento semper producit, cum videlicet sequitur. r. quod si non sequitur: superius regula iam tradita est, vt in presenti optatiui, & in in præterito imperfecto subiunctiui vocis actiue: vt vtinam docerem: cum docerem: & in præterito perfecto indicatiui: vt amauerunt: vel amauere, docuerunt: vel docuere: legerunt, vel legere, audiuerunt: vel audiuere: & alijs in locis, qui superius iam notati sunt. **I.** tibi. Quod, i. in primo cremento verborum quartæ coniugationis pducitur: vt audimus, auditis, audiuit: audire: audirent. **¶** Primi præterito. Hæc regula partim præceptum est per se: partim exceptio est. Est inquam exceptio: quod in verbis quartæ coniugationis: quorum præteritum non superat positionem nisi in vna syllaba in prima persona plurali: cum debuerit produci. imus. breuiat: vt vincio: vincis: vixi: viximus: sancio: sancis: sanxi: sanximus: sentio: sentis: sensi: sensimus: venio: venis: veni: venimus. Partim est regula per se, quia in omnibus coniugationibus in præterito perfecto indicatiui illud. imus. breuiatur: vt amauimus: docuimus: legimus: audiuius. **¶** Rimus: vel ritis. Quod vbiq; in coniugatione reperitur. rimus. vel. ritis. illud. ri. debet produci: hoc est: in secundo futuro indicatiui: & futuro imperatiui: & in præterito optatiui: & subiunctiui: & futuro etiam eiusdem modi: quibus in locis eadem est vox: idemq; accentus. Deinde dicit. Quod in presenti: & in præterito perfecto indicatiui nō producit. rimus. &. ritis. sed sequitur regulam generalem: vt querimus, quaeritis, quod de verbis tertie coniugationis intelligendum est: nam de verbis quartæ: iam tradita est regula, quod producantur in presenti: vt esurimus: parturimus: in præterito breuiantur: vt comperimus.

Sed

Sed pr
 Atq;
 Inq; v
 I. br
 O. cre/

E. Breui
 ro illud
 mine, te
 num ap
 eundaq;
 git. Plu
 ultima
 tis, mou
 quoq;
 bit. Vir
 eni asse
 turā co
 dem qu
 ta. Nup
 ter aut
 machia
 rimus
 co iam
 & cum
 futuro
 velim;
 uies: C
 uis: vt
 mini. Q
 fecti cre
 ti, dori
 mus, v
 crescen
 de cetero

DE CREMENTO.

Sed primi præsens breuiatur. præteritumq.

Atque erimus, eritis ab ero semper breuiabunt.

Inq. vel improprie crementa priora. vel in. sim.

I. breues alijs, si non. u. consona subsit.

O. crescens semper producit. V. breuiatur.

¶ Breuiant quoq. erimus, eritis in futuro huius verbi Sum, est. Quod ven-
ro illud. i. produci debeat, omnes Grammatici: qui modo digni sunt hoc non
mine, testatur. Probus de præterito perfectio subiunctiui, quæ ipse adiunct
num appellat, in omnibus inquit, quatuor coniugationum modis, prima, se-
cundaq. plurales penultimâ semper producant. De futuro quoq. subiun-
git. Plurali numero prima: & secunda persona omnium coniugationum pe-
nultimam longam habet & subdit exempla: vt clamauerimus, clamaueritis,
mouerimus, moueritis: audierimus, audieritis: digerimus, digeritis. Idem
quoq., vbi de breuius prolongis, & de longis pro breuius agit, sic scrip-
sit. Virgilius cum dicit. Egerimus nostri. ri. inquit syllabâ longâ corripuit
cui assentitur Serrius locum illû exponens. ri. inquit, syllabam præter na-
turâ corripuit Virg. metri gratiâ, quia aliter non poterat stare versus. Ea-
dem quoq. ratio cogit. Ouid. syllabam longam breuiare, cum dicit. ij. Me-
ta. Nuper honoratas summa mea vulnere cælo videritis stellas. Et præ-
ter autores, quos in commentationibus nostris attulimus. Prudent. in Psyc-
machie protogo. Si quid trecetis bis nouenis additis possint figura noue-
rimus mystica, quod est trimetrû iambicû habens necessario in quarto lo-
co iambû, & consequenter. ri. longâ. Catulus quoq. in carmine phalæutico,
& cum milia multa fecerimus. ¶ Inq. velim produci. Quod velim, & sim in
futuro optatiui, & impræsenti subiunctiui producant clementû: vt vtinâ
velimus, itis. Cû velimus, itis. Vtinam erimus, sitis. Cum simus, sitis. ¶ I. bre-
uis: Quod in alijs locis, ab ijs, qui superius notati, sunt. i. semper est bre-
uis: vt legimus, legitis: legito, legitote: legimini, amamini, docemini, audis-
mini. Quod vero subdit, si non. u. consona subsit, iâ dictû est de præteriti per-
fecti clemento in quarta coniugatione, quod producit: vt audiui, stabili-
ui, dormini nunc vero de alijs coniugationibus idem dicendum præcipi-
mus, vt cupio, cupiui: sapio, sapiui: quero, quæsiue: cico, ciciui. ¶ O.
crescens. Quod o. in clementis verborum semper producit, vt amatote
decretote. ¶ V. vero semper breuiatur: vt volumus, possumus.

LIBER QVINTVS.

¶ De primis syllabis. Cap. III.

A. ante, b. brevis est: vt strabo, onis, tabes, is. labo, as. Produ-
cunt vero Abel, crabo, onis. flabrum, i. flabellum, i. sabus
la, e. labicum, i. labor. oris. labes, is. nabis. papulum, i. sabura, e. Sas-
bus, i. Tabraca, e. tabes, is. tabi. tabo. Et verbalia in abilis: vt fabilis,
nabilis. Breuiant habilis, stabilis.

A. ante, c. brevis est: vt academia, e. achantis, idis. acer, eris. pro
arbore, macer, a. um. Produciunt acer acris. Acis, is. flu. brachium,
ij. brachæ. arum. Cacus, i. cacabo. as. cacabus, i. Dacus, i. facundus. a.
um. gracito, as. machina, e. macero, as. Pacuius, ij. Pachynus, i. pla-
co, as. Racipolis, is. Trachyn: ynus. Trache, es. vacia. e. vacienus, i.
vacinium, ij. vacillo, as.

A. ante, d. brevis est: vt vadum, i. gradior, eris. Produciunt vero
Adam, caduceus, i. clades, is. Padus, i. Gades. i. um. Ladon, onis. ras-
do, is. radix, icis. spadix, icis, suadeo, es, trado, is. traduco, cis. vado
vadis, Gradus indiferentem habet.

A. ante, f. brevis est: vt vaser. a. um. Afer vero producit.

A. ante, g. brevis est, vt ago, is. plage, orum. pro reti. & pro re-
gione plagæ. Produciunt vero agea, e. agalma. atis. Bragada, e.
fagus, i. flagito, as. flagitum. ij. fragrum, i. fragor, aris. unde sus-
fragor & refragor. Lagus, i. magalia. ium. mago. cuius. pagus, i.
pagma. e. plaga. e. pro vulnere: fagus, i. saga, e. strages, is. stragu-
lum, i. tragula. e. vagio, is. vagina, vaginæ

A. ante, l. brevis est: vt malus, a. um. alo, is. Produciunt vero ala,
ale, ales. itis. alea, e. Alecto, us. alia, e. flu. balena, balenæ. balista, bas-
lista, halo, as. calo. onis. caligo. caligas, halo, balas. halex, halecis.
malus arbor. malum ponum. mala, male promandibula. Palas-
tium, ij. palus, i. palor, aris. pala. e. qualus, i. qualis, e. talus, i. talis, e.
pallas

DE PRIMIS SYLLABIS.

palatum mediam habet indifferentem.

A. ante. m. in dissyllabis producitur: vt fama. e. Breuiant vero ano. amas. clamys. ydis. fames. is. Samos, tamen. Et polysyllaba: vt māmilla. e. amita. e. Præterquam amentum. i. Amicum, Dameas, e. lamina. e. lametor. aris. Mamercus. i. Mamertinus. i. Mamura. e. & Mamurius. ij. & Bamura, Bamura. e. Hamas. i. indifferentem habet..

A. ante. n. in dissyllabis producitur. vt sanus. a. um. planus. a. ū. Breuiant vero anas. anatis anus. anus. cano canis. canis, canis. Casnis. flu. manus. manus. planus, plani pro nebulone. Et ab ana præpositio i.e. græca composita. vt analecta. analectorum. anaglyphum, maglyphi. Et polysyllaba: vt animus. animi. anubis, anubidis. Præterquam anulus. anuli. canabis, canabis. Danubius, Danubij. ganeo ganeonis, que producunt.

A. ante. p. brevis est, vt apis. is. napus. i. rapidus. a. um. Produciunt vero apis bos. apulus. a. um. Apulia. e. Apocynus. i. Apidanus i. Aphrica. e. crapula. e. lapetus i. pape interiectio. papilio. onis. papos. rapum. i. sapio. onis. Sapis. is. flu. saperda. e. vapulo. as.

A. ante. q. brevis est: vt aqua. e. laqueus. ei.

A. ante. r. brevis est: vt arista. e. haruspex. icis. hara. e. Produciunt vero ara. e. pro altari. arados. i. arco. es. area. e. barium. ij. baris. idis. caria. e. caria. e. carix. icis. glarca. e. larius. ij. larissa. e. nars. ium. narica. e. pareo. es. Et nomina a dicctina in. arus. ara. arum. vt clarus. a. um. Varus. a. um.

A. ante. s. brevis est: vt Asia. e. casa. e. Produciunt Asiuns. a. um. asis. idis. asopus. i. basium. ij. caseus. ei. nasus. i. Naso. onis. phasis. idis. Pasithea. Sason. Sasonis.

A. ante. t. brevis est: at quater, & quaterni, nato, natas. Produciunt

LIBER QVINTVS.

cunt vero Atys.yos.atagena.e.Atella.e.Atina.e.ater.atra.atru.
Catillus.Catilli. Cratis.idis.crates.is.crater.aris. clatrus.i. frater.
tris.fatum.i.gratius.a.um.latus.a.um.laterna.e. Latona.e. mater
matris.materia,materiæ,maturus.a.um. matutinus.na. num. præ
tum.i. Patagia.e.fluuius.Saturnus.i. Seatinia.lex.vates.vatis. Vas
ticanus,Vaticani.

A. ante. u. consonantem brevis est: vt anis. Producunt vero. as
nius.a.claua.e.clauis.is.clauus.i. David.nomen proprium. Dauus.
i.fluus.a.um. gnauius.a.um. gausus.a.um. Lauinium. ij. Lauinia.e.
Mauors.ortis.mauis à malo.nauis.pauo.onis. prauus.a.um.rauius
a.um.suaui.e.suauium,suauij.

E. Ante. b. brevis est: vt Trebia.e.lebes.etis. Producunt vero
creber.a.um.Crebenus.i. flu.debeo. es. debilis.e.flebilis.e.
gleba.e.Hebe.es.Hebescus.i.Nebris.idis.Nebrissa.e. Rhebus.i.Ses
betus.i.flu. Trebula.e.Thebe.Thebarum.Thebe.es. Imo omnia
græca,quæ,quæ per epsilon scribuntur.

E. ante. c. brevis est: vt secus.pecus,Producunt vero secius pro
minus securus.a.um.Græca vero quæ per epsilon scribuntur, os
omnia producunt: vt Echo.us.lechytus.i.theca.e. & ab eo compos
sit: vt dactylothea.e.pinacotheca.e.

E. ante. d. brevis est: vt sedeo.es.Producunt vero cedo.dis. cef
si.pedo.is.pepedi.sedulus.a.ũ. sedes.sedis. seditio.onis. Et græca,
quæ per epsilon scribuntur: vt Medea.e.medica.e.rheda.e.

E. ante. f. brevis est: vt nefas.nafarius.nefandus.

E. ante. g. brevis est: vt lego.is.rego.is.tego.is.. Producunt res
ro lego.as.Pegasus.i.regula.e.regulus.i. Regina.e. Rhegium.ij.
tegula.e.

E. ante.

DE PRIMIS SYLLABIS.

E. ante. l. in. di. syllabis longa est: vt chela chelæ. breuiant vero chelys. ys. celeris. e. Gela. æ. geliu indiclinabile, lelex, egis. helix icis. Et à meli (hoc est melle) & à melanquod est nigrum, composita & deriuata: vt melilotus. i. melanthium. ij. scelus. eris. telon. onis. velim. velis. velit. velut. veluti. Et nomina polysyllaba, vt melior. Producent vero belua. æ. delibutus. a. um. delicia. arum. delubrum. delubri. Elisium. Elisij. oletrum. i. Helios. quod Græcis est sol. & ab eo composita: vt Haliades. Peligni. orum. Pelusium. Pelusij. Peltum. Pelti. Pelias. Peliadis. spelunca. æ. spelæum. spelæi. Telepheus. i. Pelamis. idis. Telogonus. i. Telemachus. i. Telemus, Telemi. Velabrum. velabri.

E. ante. m. breuius est: vt emo. emis. Producent vero clementum idemum aduerbium. demo. demis. Et à demos composita: vt Demosthenes. Emathia. æ. emolumentum. i. eminus aduerbium. semine. seminis. Et ab hemis (quod est semis) composita: vt hemina, hemina. ne. hemicyclus. hemicycli. Hemus. hemi. nemo. neminis. phemone. es. remus. emi. scheme. schematis. Et à semis composita: vt semita. æ. temo. temonis.

E. ante. n. longa est: vt vena. æ. veneo. venis. Breuiant vero bene aduerbium. benignus. a. um. Euyo. us. Enipeus. ei. Enim coniunctio. fenestra. æ. & agens (quod interpretatur genus) & à genao verbum græcum deriuata, & composita: vt Genesis. eos. genus. generis. Menali. pus. i. Menapi. orum. Menander. i. phrentis. is. penes præposicio. penitus aduerbium. penetro. as. Penates. Penatum. penus. us. vel. oris. senex. is. Seneca. æ. Senon. onis. Stenelens. i. teno. es. tenor. oris. tenuis. e. tenuis. præposicio. Venasrum. i. Venilia. æ. Venetus. a. um. venia. æ. Venus, veneris venum, veneui, venio, venis. xenium. xenij.

LIBER QUINTVS.

E. ante. p. brevis est: vt lepus, oris. nep. a. e. Pro ducunt vero cep. p. a. e. Cephus, i. Epyrus, i. repo, is. sepes, is. sepia. a.

E. ante. q. brevis est: vt equus. i. nequeo. nequis. neq. Producent vero nequum, nequitia, nequitie. nequaquam, nequis. Sequans, Sesquius. flu.

E. ante. r. brevis est: vt serum. i. herus, i. Producent vero beryl. lus, i. Beritius, i. cerusa, e. cerinthe, es. cera, e. clerus, i. Eridanus, i. fretum, i. erusa. a. ferilis. e. Feronia, e. ferie, arum. Geryones: is. heres, edis. heros. ois. Herodes, is, Meriones, is. Neritos. i. Neris. is. Nerio, enis. pera, pere. pero, peronis, serus. a. um. spero, as. seria, serie. seria, orum. Theron, onis. Ther. a. e. Thereus. i. verus. a. um. veratrum. Veron. a. e. Et à xeros: hoc est siccus: composita: vt xes rampelinus, xerolophus.

E. ante. s. longa est: vt Thescus, Thesci. Breuiat vero Sefostri. is. thesis, ios. Vesulus. i. & Veseuius. Veseui. Vesuius. ij

E. ante. t. producit. ur: vt meta. a. Thetys, yos. Breuiat vero etiā coniunctio, fretum. i. Getes. e. Hetruria. a. meto, metis, metuo, is. metallum. metalli, metaurus, metauri, metopon. u. Et à metros, siue meta composita, & deriuata. vt metreta. a. metaphora. a. res tro aduerbiū, tetricus. a. um. Thetis, idis. Et à tetra cōposita, vt tetrarcha; veto, as, vetus, cris. veterinus, i. Et habetia, p. ante. e. vt petra, petr. a. p. eto, petis.

E. ante. u. consonantem longa est, vt leuius. a. um. leuis. & leue pro tersus, & planus. Breuiant vero breuis. e. leuis. pro non grac. uis, seuerus. a. um.

I. Ante. b. brevis est: vt liber libri. Producent vero fibula, e. hibernus. a. um. ibis, idis. Liber, Liberi, pro Baceho, & homine lib. bertatem habente. Libethrium opp. libo. libas, libum, libi, scribo, is.

scribis

DE PRIMIS SYLLABIS.

scibilis. e. sibilo. a. tibia. e. Tibur. uris. Tribulum, i. Nam tribulus breuiat, viburnum, viburni. vibex. icis.

L. ante, c. brevis est: ut dicax. acis, ficulus. a. um. produciunt vero dico, dicis. ficus, fici. Icarus, i. i. co. onis. ico, icis. Lycas. e. licium. ij, mica, micas. mices. es. id est. victoria. Phycus. i. ntis, opp. pica. e. picus, i. picemum, i. sica. e. sicut coniunctio. e. Sicilia. Sichæus, Sichæi. Sicania, Sicania: spica, spica. spiculum, i. ticius. i. trica, trica: tricen. e. e. vicus. i. vicinus. a. nm.

L. ante, d. longa est: ut idem in genere masculino. Breuiant vero cydon, onis. didymus, i. didyme, didymes: fidelia. e. fides chor: da fides. fidei. fidenæ, arum. gnydos, hida spes, is. hydrus, i. Idem in genere neutro, idoneus. a. um. idume, es. idco coniunctio. quidem coniunctio: video, vides, vidua, viduæ.

L. ante, f. non reperitur nisi in compositis, et breuiatur.

L. ante, g. brevis est: ut figulus, i. Produciunt uero Bigæ. arum. figo, is. fugo, is. frigus, oris. frigilla, e. gyges. e. piga, e. pigardus pigardi. strigilis, is. striga. e. strigo. as. triga. arum. triginta, uiginti, uigesis aduerbium.

L. ante, l. longa est: ut Iliſus flu. hyle, es. pilcus, pilei. pila. e. pro: columna. Breuiant uero Cilium, ij. cylindrus, i. cylidrus, i. filix, filis. eis. bilaris, e. llerda. e. Lileæ, e. Lilibæi, i. milium, milij. Milo, onis: pila, e. qua ludimus: pilus, i. pylos, i. phylos, i. phylura, phyluræ: pyle ne, es. filer, eris. filex, icis. syla, e. fileo, es. filigo: inis. filiqua, e. filus rus, i. stilus, i. tili, i. ti. i. e.

L. ante, m. in dissyllabis longa est: ut limus: lmi. Breuiant uero finus, finis: hymen: hymenis: mimas. antis. nimis, aduerbium: Simon, Simonis: simul aduerbium nichymus, i. Polysyllaba quoq;: ut similis simile. Produciunt uero simius, simij: simia: simia. e. finus, i. Hymen

LIBER QVARTVS.

ab eo composita & deriuata: vt theolōgus, i. rogos, i. rogo, rogat, toga, togæ.

O. ante, l. brevis est: vt colon membrum: colo, is. colocasia, e. Producent vero boletus, i. bola. e. colum, i. colyphium, ij. dolium, ij. Dolon, onis. moles, is. molior. oris, moly. yos, Nola, e. nolo verbum. Olearus, i. Olenos, i. olim. aduerbium: prolixus, a. um. proles, is. polypus, i. Polydamas, antis. solus, a. um. solor, aris. solers, solertis, solennis, e. Spoletium, ij. Tmolus, i.

O. ante, m. longa est, vt doma. atis. vomer, vel vomis, eris, comos, is. comessor, aris. Breuiat vere Bromius, ij. coma, e. comes, comitis. chromis, is. comedo, is. dominus, i. domus. us. domo. as. glomerosus, as. homo, inis. Homerus, i. Nomas, adis. omasum, i. omito, is. stomachus, i. tomos, & ab eo composita & deriuata: vt atomus, i. prototomus. atomaculum, i. vomo, vomis.

O. ante, n. brevis est: vt bonus, a. um. moneo, es. Producent vero conor, aris. cone, es. conopeum, ei. conus, i. donum, i. doce. Monachus, i. nonus. a. um. nonæ, trum. pronus, a. um. pono, ponis. pone prepositio & aduerbiū, zona. zone. & gonía, quod interpretatur angulus, & phone, quod est vox, & ab eis composita, & deriuata: vt trigonus, a. ũ. phonaſcus, i. de quibus in medijs syllabis dicimus.

O. ante, p. brevis est: vt populus, i. opis. opē, ab ope. Et in plus rali opes. sopor. oris. Producent Copia. e. nomē proprium femininæ: copia, capie. copula: copule. eopos. onis, eophos, i. hoc est, surculus, dropax, teis. Opis, is. nymphea. opilio, onis. populus, i. pro arbore, poncanum, i. propago pro vite: propino. as. indifferentem habet, psophis, idis. scopæ, arum. sopio, is. stlopus, i.

O. ante, q. brevis est, vt loquor, eris, coquo, is. quoq; aduerb.

O. ante,

DE PRIMIS SYLLABIS.

O. ante, r, brevis est, vt chorus. i. Cora. & opp. Italia. Producat
vero Corus. i. pro vcto Argeſte, corum præpoſitio, & aduerbiū
corycus, i. corythus. i. coraliū, ij. choreus. ci. Doris. idis. Doricus
a. um. Dorion, ij. doron, hoc eſt donum, ſiue palmus, hora, &. mo-
rio. onis. Noriū, i. oro, oras, Orythia. & Orion, onis. Orices op-
pidum, prora, & Sora, & Soraſte, is. forex. icis. thorax, acie, Et ha-
bencia. l. ante, o. vt lorū, i. gloria, & ploro, as.

O. ante, s. longa eſt vt Moſes. is. proſa, & Breuiant vero Coſa
arum. Coſyra, & doſis, hoc eſt datio. Moſa, & Oſyris, idis. proſeu-
da, & Proſymna, & poſui à pono, is. roſa, &

O. ante, t. brevis eſt: vt Notos ventus, notus, i. ſpurius. nota, &
& noto, as. botrus, i. Producat vero Clotho. us. Lethus, i. pote. po-
tas, proteus, ei. Sotades. is. totus, a. um. Et à protos, quod interpre-
tatur primus, compoſita, vt protogenes, is.

O. ante, u. conſonantem brevis eſt: vt ouis, nouus, noua, nouum
Producit vero ouum, i.

V. Ante, b. brevis eſt: t ruber, a. um. Produciunt vero bubul-
cus. i. bubo, onis. bubalus. i. Bubastus, i. iubilus, i. lubricus, a.
um. nubes, is. nubo, is. pubes, is. rubigo, inis. ſuber, eris. ſubula, &, tar-
ber. eris, vber, eris.

V. ante, c. longa eſt: vt duco, ducis. luco, es. Breuiant vero Cus-
cuſas, atis. cuculus. i. cuculo, as. cuculus. i. cucuma, & eucumis. eris. cu-
cubita, & cucurrio, is. ducenti, & a, ducenti. & a. incundus, incunda,
incundum, lucerna, & lucrum, lucri. Lucumo, onis. lucellum, lucelli.
ſucrodo, &.

V. ante, d. longa eſt: vt rudo: rudis: ludo, ludis. Breuiant vero.
pudor, oris. pudet. pudebat, rudus, is. virga prætoris: rudens, urde-
tis: ſudes, ſudis, ſudium, ij. ruder. eris. Tuders. Tudertis.

V. ante

LIBER QVINTVS.

V. ante. f. longa est. vt Vfens. entis. bufo. onis. Breuiat vero Ru
fe. Rufarum.

V. ante. g. longa est: vt iugerū. i. nuga. arum. Breuiant vero fu
gio. is. fuga. e. iugum. i. iugis. e. iugulo. as. pugil. is. tugurium. ij.

V. ante. l. brevis est: vt fulix. icis. Producent vero culus. i. Dulis
cium. ij. fuligo. inis Iulius. ij. mulus. i. mula. e. pulegium. pulegij. pu
lex. icis. Tule. is. vligo inis.

V. ante. m. longa est: vt humor. oris. humidus. a. um. iumentum
iumentum. Breuiant vero cumulus. i. crumenā. e. humus. i. humerus. i.
Numa. e. Numantia. e. Numanus. i. nomen proprium viri. nunes
rus. i. numisa. atis. rumex. icis. tumeo. es. tumulus. i. tumultus. us.

V. ante. n. lōgo est, vt, munus. eris. Breuiant vero cuncus. cunei.
cuniculus. cuiūculi. tunica. tunica. e.

V. ante. p. brevis est: vt lupus. i. Producent vero cupa. e. Iuppis
ter. nuper aduerbium. pupus. pupi. pupa. e. pupula. e. pupillus. i.
rupes. is. scrupus. i. stupa. e.

V. ante. r. longa est: vt cura. e. curio. onis. Breuiant vero Cu
rius. Curij. Cures. oppidū. Curetes. populi. curelis. curule. Durius.
ijflu. furio. is. muria. e. nurus. us. spurius. ij.

V. ante. s. longa est: vt pufio. onis. Breuiant vero Frusina. onis.
pusillus. a. um. Susanna. e. susurrus. i.

V. ante. t. longa est, vt vtor. eris Breuiant vero cutis. is. frutex.
icis. futuo. is. futurus. a. um. lutam. i. Mutina. e. mutilus. a. um. mus
to. onis. nutrio. is. putens. i. putris. e. puto. is. Ruteni. orum. populi
rutilus. a. um. Rutuli. populi. rutrum. tri. Rutuba. e. flu. Rutupcop
pidum. vter. a. um. vter. tris. vterus. cri. Vtica. e. vti coniunctio.

V. purum ante. u. consonantem longū est, vt vna. Quod si con
sonans praecedat. breuiatur, vt fluxius. ij. iuuio. as. Pluuia. e.

DE MEDIIS SYLLABIS.

¶ De Medijs syllabis. Cap. V.

A. Ante. b. in medijs syllabis brevis est: vt Calabria. e. syllas
ba. e. Producent vero Atabulus. i. & verbalia in abilis de
sumentio: vt amabilis & in. abundus. a. um vt popalabundus. a. um.
Et in. abulum. vt incunabulum, incunabuli, venabulum, venabuli. tin
tinabulum. i. & in. abrum. vt velabrum. i.

A. ante. c. brevis est, vt alacer. cris. Producent vero Benacus.
ei. cloaca. e. iracundus. a. um. meracus. a. um. mustacium. ij. nouacus
la. e. opacus. a. um. pasticana. e. pistaciu. ij. portulaca. e. retinacus
lum. i. sarracum. i. & nomina deriuata in. acrum. vt lauacrum, sic
mulacrum, ambulacrum, vel in. aculum. vt gubernaculum. i. Et in
aceus. a. u. vel. aceus. a. um. vt ordeaceus. a. um. gallinaceus. a. um. as
cinacius. a. um. vinacium. ij.

A. ante. d. brevis est: vt Bragada flu. Producit vero cicada. e.

A. Ante. g. longa est, vt imago. inis, indago. as. & indago. inis.
Breuiant vero Armiragus. asparagus. i. chiragra. e. Lalage. es. mā
dragora. e. Massageta. e. Patagia. Pelagus. i. podagra. e. ver
tagus. i. Et composita ab agoreo (quod est vendo) vt Pythagoras.
Anaxagoras, Et ab ago (quod est duco vt pedagogus. i. Sinogor
ga. e. peragoga. e. Et à frango. is. vt naufragus. a. um. et à vagus,
a. um. vt noctiuagus.

A. ante. l. brevis est: vt Mænalus. i. Italus. i. Producent vero cas
nalis, omphale, Sardanapalus, est ymphalus, sandalium. sandalij. Et
in. alis. desinentia deriuata à nominibus, vel à verbis: vt animalis.
vocalis, venalis.

A. ante. m. brevis est: vt calamus. i. thalamus. i. Producent ver
ro dictamum. i. Et verbalia. in. amen. siue amentum finita, vt solas
men, iuuameu, iuuamentum. Et Hebræa ad declinationem nostram
reducte

LIBER QVINTVS.

reducta: vt Adam. adamus. i. Abraam, Abraamus. i.

A. ante. n. longa est: vt inanis. Breuiant vero Apidanus. i. balanus. iclibanus. i. Drepanum. i. Dardanus. i. Eridanus. i. galbanum. i. Hypanis. is. hippomaues, laganum. i. libanus. i. raphanus. i. Rhodanus. i. Et nomina græca. desinentia in phanus, vel phanes: vt Stephanus. i. Epiphanes. is. Aristophanes. is. Sicanus. a. um. & Cyane mediam habent.

A. ante. p. brevis est: vt alapa. æ. Terapne. es. Producent vero Anapis. is. Mesapus. i. Priapus. Serapis. is. siapis. is.

A. ante. q. brevis est, vt Tanaquil. producent vero nequaquã, & vtra q; in ablatiuo, & vsquequãq; aduerbiu.

A. ante. r. brevis est: vt cithara. æ. barbarus. a. um. Producent vera amaracus. i. amarus. a. um. auarus. a. um. choleare. is. denarius. ij. tiaras. æ. Et denominatiua in. aris. vel arius. a. um. vt auxiliaris, e. antiquarius. a. um. sextarius. ij. sextarium. ij.

A. ante. s. brevis est: vt petaso: onis. carbasus. i. Producent vero. agaso, onis. masis. is. omasuni. i. Parnasus. i.

A. ante. t. brevis est: vt cyathus. i. calathus. i. Producent vero Acathes. æ. pro lapide. Aratus. i. aratrum. i. Egathes insule. Et pro pris nomino in. ates. vt Phrates. is. Euphrates. is. Mithiridates. Et deno minatiua in. atus. vt senatus. us.

A. ante. u. consonantem longa est: vt cadauer, eris. pauer, pa paueris. Breuiant vero Batauis. a. um. Patauium. ij.

E. Ante. b. brevis est: vt tenebræ, arum. crebus, ibi. Producent vero Corebus. i. ephabus. i. Perrhebus, a. um.

E. ante. c. longa est: vt imbecillus, a. um. Et à theca composita: vt bibliotheca, apoteca, Breuiant vero Seneca. æ. senecio. onis. illecebræ. arum.

E. ante

DE MEDII SYLLABIS.

E. ante, d. longa est: vt teredo. inis. Breuiant vero Andromeda.
e. effedem. i. Lebedes. i. Macedo. onis. peucedanum. i. Tenedos. i.
medo. onis. Et ab hedra composita: vt cathedra. synhedra. Et à
medeo. quod est impero. composita: vt Diomedes. & à cleos. quod
est gloria: vt Empedocles.

E. ante, f. indifferens est: vt tefatio. cis. calefacio. cis. palefacio.
eis. Producent vero ueneficus. i. uenefica. e.

E. ante, g. brevis est: vt elegia. e. Telegonus. i. Producent vero
Cethegus. i. quod aliqui diphthongo scribunt.

E. ante, l. brevis est: vt obelus. obeli. sepelio. is. Producent vero
pheselus. i. philomela. e. Et deriuata id. elis. vt crudelis. & in. cla.
vt tutela. Cibeles in differentem habet.

E. ante, m. longa est: vt Ercmus. i. Breuiant vero artemis. idos.
id est. Diana. & ab eo composita. elementum. i. Ptolemus. i. Tles
pelmus. i. vehemens. entis.

E. ante, n. productus. vt verbenae. e. Breuiant vero Armenia.
e. benus. i. Helena. e. iuuenis. is ingenium. ingenium. ingenij. inges
nius. a. um. Olenus. i. Orcomenos. Profena. e. Et composita à ve
nio vt educa. & à agenes. hoc est: genus: vt Archigenes. Antige
nes. Diogenes. Hermogenes. Monogenes. Origines. Prothoge
nes. Et à sthenes. quod est robur: vt Antisthenes. Calisthenes. Des
mosthenes. Et à parthenos. quod est virgo: vt Parthenius. Parthe
nij. Parthenope. Partenogeus. Et in. mene. vel menes. fimitur vt Cly
mene. Nyctimene. es: Philomenes. Philomenis. Periclimenes. is.
Achaemenes. Achamenis.

E. ante, p. brevis est: vt Telephus. i. Producent vero Asopius. i.
Asclepius. ij. Iosephus. i. prae sepe. is.

E. ante, q. brevis est. vt Die quarti. Die quinti. neq. nequeo. is.
E. ante, r.

E. ante. r. brevis est: vt Cerberus. i. Producent vero Abdera. e. auferus. a. um. chymera. e. Citera. orum, Citheron, onis. Cyperus. i. galerus. i. Homerus. i. Et à hieros composita: vt hiera. e. Hierapolis. is. Iberus. i. machera. e. Megera. e. mysterium. ij. niciterium. ij. panthera. e. poderis. is. syncerus. a. ũ. trieteris. idis. seuerus. a. um.

E. ante. s. brevis est: vt Apefus, antis. haresis. Producent vero earchesium. ij. dioecsis. eos. galesus. i. Halesus. i. Iesus. Lyrnesus. i. Milesius. a. um. Marpesus. i. Magnesia. e. mathesis. eos. poensis. is. syntheresis, & ab esus. a. um. composita: vt obesus. a. um.

E. ante. t. longa est: vt moretum. i. Bræuiant vero amethystus, amethysti. Arethusa. e. chrysendetū. i. lapetus. i. Macetes. e. pharetra. e. pheretrum. i. piretrum. i. Phaeton. ontis. Phaetusa. e. Taygeta. e. Taygetus. i. Triquetra. e. Triquetrus. a. um. temetum. i. Venetus. a. um. vietus. a. um. Et denominatiua, in. etas. desinentia, vt pietas, atis. varietas. atis. & ab arete, hoc est virtute, composita: vt paretos. i. aretalogus. i. Lampetius.

E. ante. u. consonantem producitur: vt Vescuus. Sneuus.

I. Ante. b. brevis est, vt sensibilis. e. alibi.

I. Ante. k. brevis est: vt rusticus. Amycus nomen proprium viri. Producent vero amicus. a. um. Apicius. ij. apricus. a. um. Aricia. aricie. Caicus. i. cuticula. cuticulæ. craticula. lecanicula. læ. caniculus, cuniculi. conuiciū. ij. ceruical. alis. Equiculus. i. febricula, febriculæ. formica. e. Labicum. i. lectica. e. lumbricus. i. mirica. e. marica. e. lorica. e. mendicus. a. um. meretricula. e. multiciū. ij. Nasticca. e. nouicius. a. um. Numicius. ij. Palicus. i. periculum. i. posticus. a. um. posticus. i. pudicus. a. um. pedico, pedicas. pediculus. i. phœnicopterus. redimiculus. i. rubrica. e. Triuicus. i. tibijcen. inis. tegeticula, tegeticulæ, vesica, vesicæ. umbilicus, umbilici, vrtica, vrticæ, vstica

DE MEDIIS SYLLABIS

astica. vstica. Vaticanus. Vaticanus. viticula. viticula. Et à nice, hoc est victoria, composita. vt Polynices Polinices. olympionices. olympionice. Et nomina barbara in. icus, vt Alaricus. Alarici. Theodoricus. Theodorici. Fredericus. Frederici.

I. ante. d. brevis est. vt, liuidus. a. um. cupidus. a. um. Producunt vero Abydos. i. Acidalia. e. desidero. as. fastidio. is. formido. as. trucidio. as. Et nomina in. ido. exeuntia. vt crepido. inis. cupido. cupis. dinis. formido. inis. libido. inis. Et nomina patronymica masculina à nominibus in. eius. diphthongon desinentibus. vt à Prometheus. ei. Prometides : à Tydeus. ei. Tydides. Nā reliqua fercomnia breuiant. vt à Priamo. Priamides. à Nestore. Nestorides : ab Agamemnone. Agamemnonides.

I. ante. f. vnum reperio productum. Alifæ. arum.

I. ante. g. brevis est. vt litigo. Producunt vero auriga. e. caligo. as. castigo. as. fatigo. as. fastigium. ij. & à fligo. flugis. composita. vt affligo. is. infligo. is. instigo. instigas. lestrygones. um. præstigie. arum. sulphigæ. e. origanum. i. quadrigæ. arum. vestigo. as. vestigal. alis. Et nomina exeuntia in. igo. vt caligo. inis. vertigo. inis. vligo inis.

I. ante. l. brevis est: vt masilia Producunt vero asylus. i. asylum. i. Asylas. e. nomen proprium viri. Aprilis. is. ædilis. is. crocodylus. i. Eriphile. es. exilis. e. masylus. a. um. Pamphylia. e. petilia. petilie. Quintilis. is. Sextilis. is. Subtilis. e. Venilia. e. Et nomina neutra in. ile. desinentia, vt cubile, sedile. Et adiectiua à nominibus deriuata: vt à puero. puerilis, à sene, senilis. Breuiant tamen ab humo. humilis. à paria. parilis. à dape, dapsilis.

I. ante. m. brevis est: vt optimus. a. um. Producunt vero arimis num. arimini. discrimen. inis. enthymema : enthymemaatis : opis

Q mus

LIBER QUINTVS.

mus. a. um. quadrimus. a. um. sublimis. Et nomina à verbis quarta
conjugationis in. men. excurrentia. vt. à munio. is. munimen. muniminis
à lenio. is. lenimen. leniminis. à farcio. is. farcimen. farciminis. Et
que exeunt in. entum. vt. vestimentum. vestimenti. pauimentum.
pauimenti.

I. ante. n. longa est. vt clandestinus. a. um. Pachynus. i. Breuiant
vero acinus. i. Aminum. minei. Apirinum. i. Ariminum. Arimini. as
finus. asini. Asine. es. opp. buccina. e. catina. e. circinus. i. Cimini.
Cimini. mons Et lacus Italie. cominus aduerbium. destino. as. do
minus. domini. eminus aduerbium. Euphrosyne. es. eleemosyna. e.
fiscina. fiscine. fuscina. fuscine. fuscinus. fuscini. scmina. famine.
frusino. onis. inquina. inquinat. Licinus. Licini. nomen proprium
viri. lamina. laminae. machina. machine. mutina. mutine. morinus.
a. um. nundine. nundinarum. pagina. pagine. patina. patine. pam
pinus. i. Proserpina. e. protinus aduerbium. russina. e. Sasina. e.
sarcina. e. Subina. e. statina. e. Sophrosina. e. Ticus. i. ti utina. e.
Et quedam nomina adiectiua ab aduerbijs temporalibus derivata.
Vt crastinus. a. um. diutinus. a. um. hernotinus. a. um. pristinus. a.
um. perendinus. a. um. serotinus. a. um. Alia tamen produciunt. vt.
matutinus. vespertinus. Et à nominibus materiam significantibus
derivata: vt oleoginus. a. um. faginus. a. um. tiliaginus. cerninus.
Et à nominibus colores. Et lapillos: siue odores. Et vnguenta si
gnificantibus. vt adamantinus. a. um. amethystinus. a. um. chrysale
linus. a. um. smaragdinus. a. um. amaracinus. a. um. amygdalinus.
a. um. bombycinus. a. um. bisinus. a. um. glaucinus. a. um. gausapi
nus. a. um. ianthinus. a. um. hyacinthinus. a. um. myrrinus. a. um.
prasinus. a. um. sindicinus. a. um. tyrianthinus. a. um. crocinus. ro
cinus. carbasinus. Et quedam nomina oreca in. rinos. desinentia
vt Carinos

DE MEDIIS SYLLABIS.

vt Carinos, oporinos, therinos, chimerinos.

I. ante. p. brevis est: vt Demipho. onis. antipho. onis. Producent vero Euripus. i. Euripides tamen apud Sidonium breuiat, scriphos coliphium. ij. obstipus. a. um.

I. ante. q. longa est: vt antiquus. a. um. vbiq. Breuiant vero relis quus. a. um. siliqua. e. vndiq. vtiq.

I. ante. r. brevis est, vt Zephyrus. i. Producent vero Busiris. idis Cercyra. e. camiros. i. Corcyra. e. Cosyra. e. collirium. ij. Cipirus. idelyrus. a. um. Epirus. i. ithyreus. a. u. magiros. magiri. Nisyrus. i. papyrus. i. Podalirius. ij. saphirus. i. Semiramis. idis.

I. ante. s. longa est, vt Anchises. Breuiant vero cythisus. i. Elysus. a. um.

I. ante. t. brevis est: vt digitus. i. lecythus. i. Producent vero acotum, Architas. e. Berytus. i. catamytus. i. cocytus. i. coritus. heramphroditus. i. idolothytum. i. irritus. as. Lusitania. e. margarita. e. Mauritania. e. pituita. e. parasitus. i. Tersites. e. valitudo, valitudinis. Et nomina graeca in itis. desinentia, vt phrenitis, nephritis. pleuritis. Et a nominibus proprijs virorum, siue locorum deriuata in ites. i. ita. pro masculinis, pro foemininis in itis. desinentia. vt. Lemites, vel Leuita. e. Leuitis. idis. Moabites, vel Moabita, Moabitis. idis. Et denominatiua in itus. a. um. exeuntia: vt auritus. a. um. tiorritus. a. um. Verba quoq. frequentatiua, & nomina participialia. quae formantur a supinis verborum quarta coniugationis in itum. penultima longa terminatis: vt dormio. is. dormitum. dormito. as. audio. is. auditum. auditus. us. Seruitus tamen a seruius. is. penultimam breuiat, & seruitum. ij.

I. ante. u. consonantem longa est: vt salua. e. Breuiant vero rediuius. a. um. Niniue. es.

LIBER QUINTVS

O. ante. b. brevis est. vt orobus. i. Niobe. es. Prodocunt vero iacobus. i. October. Octobris.

O. ante. c. brevis est. vt. colocasia. &. Producut patrociniũ, patrociniũ: negotium, negotij.

O. ante. d. longa est: vt Erodius, erodij. Herodes, Herodis. Orodus, Orodus. Et nomina græca in. odes. finita. vt geodes, id est. terrenus, capnodes. id est: fumosus. Et ab. ode quod est cantus. vt epodos. Ab hodos, vero, quod est via, composita breuiant, vt exhodus. i. perihodus. i. synodus. synodi.

O. ante. g. brevis est: vt composita a logos, quod est sermo: vt theologus, astrologus. aretalogus. Producut vero ab ago (quod interpretatur duco, cõposita, vt pedagogus. i. isagoga. &. synagoga, &. poragoga. &. paragogus, i.

O. ante. l. brevis est, vt Asbolus: Asboli. soboles. Producut vero. Aetolia. &. capitolium. ij. Cimolus. i. idolum. i. Mediolanum. Mediolani. Pætolus. i. Et apoleo: hoc est vendo, composita: vt phararmacopola. &. bibliopola. &.

O. ante. m. longa est: vt amomum. i. Breuiant vero Sodoma. &. Salomon. Salome. Et à stomos composita. vt Chrysostomus. i. Et dremos: vt catadromos. Et à tomos, vt atomus.

O. ante. n. longa est: vt corona. Bellona. Breuiant vero abrotonum, i. Aponus. i. Ausonius. a. um. coctonũ. i. Geryones. is. Hermione. Hermiones. Mycone. es, Et agonos, siue gone (quod est genus) cõposita: vt Antigonus, i. Erigone. es. Et à phonos, quod est mers, vt Tisiphone. es. Persephone, es. Leontophonus, i. Nam à gona (quod est angulus) producut. vt trigona figura, aut tetragona, pentagona. Et à phone: quod est vox: vt simphona, antiphona, aphona.

O. ante:

DE MEDIIS SYLLABIS.

O. ante. p. brevis est: vt charopos, æsopum. Rhodope. Produ-
cūt vero Antropos: Afopus. i. Afopus. i. Canopus. i. canopæum. ci.
Crotopus. i. Europa. æ. hyssopus. i. lopas. æ. Metopon. u. pyropus. i.
Sinope. es. Sinopis. is.

O. ante. r. brevis est, vt Pachorus. Et composita à chorus: vt
mesochorus, philochorus. Et ab agoreo, quod est mercor: vt Py-
thagoras. æ. Anaxagoras. æ. Et à phoro. quod est fero: vt carpo-
phorus. i. doryphorus. i. Produciunt vero aurora. æ. Anthores. is.
Cytorus. i. Diores. is. Elorus. i. Pelorus. i. Et denominatiua in orus.
ora. orum. vt decorus. a. um. odor. a. um. Et à doron, quod inter-
pretatur palmus siue donum composita: vt Polidorus. Poly dori.
Theodorus. Theodori. Isidorus. Isidori. Et à moros: quod est fas-
tuus, vt sycomorus.

O. ante. s. longa est: vt hircosus, dolosus, alosa, metamorphosis
metamorphoseos. Breuiat vero. Ambrosia. æ. Ambrosia. j. Theo-
dosius. ij. Et. Græca habentia omicron: vt Mnemosine.

O. ante. t. longa est, vt egrotus. a. um. Breuiant vero à dotos,
quod datodus, compfita, vt antidotum. i. Herodotus. i.

V. Ante. b. brevis est: vt coluber. bri. rutuba. æ. delubrum. i.
Produciunt vero ambubaia. æ. Anubis. idis. saluber. bris. so-
lubilis, volubilis. à nubo. bis. composita breuiant duo pronuba. innu-
ba. Connubium vero indifferentem habet.

V. ante. c. longa est, vt Eunuchus. i. caducus. a. um. Breuiant ve-
ro volucer. volucris. cre. volucris. is.

V. ante. d. longa est, vt hirudo. inis testudo. testudinis. Breuiant
vero Dryuda. æ.

V. æte. f. vnū reperio nomē propriū viri. Cucufas: quod breuiat

V. ante. g. longa est: vt, salsugo. inis. erugo. inis.

LIBER QUINTVS.

V. ante. l. brevis est, vt *anulus. anuli. emulus. a. um.* Producent vero *adulor. aris. Amulius. Amulij. Apulia. e. curulis. e. edulis. edus. le. Getulia. e. peculium. ij. torcular. torcularis. tribulis. tribuli.* Et *asbule*, quod est consilium composita: vt *Trasylulus. Trasibuli. Aris. stobulus. i. Cleobulus. i.*

V. ante. m. longa est, vt, *acumen. inis. alumen. inis.* Breuiant autem *tumo. as. Atumedon. ontis. columen. inis. Columella. e. documens. tum. i. emolumentum. i. irrimo. as. Lucumio. onis. monumentum. i.* Et a *tumeo* composita, vt, *contumax. acis. contumelia. e.*

V. ante. n. longa est, vt, *fortuna. e.* Breuiat vero *Albumca. e.*

V. ante. p. brevis est, vt, *pupa. e. Centuripe.*

V. ante. r. longa est, vt, *Silurus. Siluri. ligurio. is.* Breuiant vero *Bituri. Biturorum. camurius. a. um. centurio. onis. lemures. lemuri. luxuria. luxurie. Mamurius. Mamurij. Mercurius. Mercurij. pura. purpure. sabura. sabure. tugarium. tugarij.* Et verba desideratiui, que formantur ab ultimo supino addita. *rio. vt, ab esu. esurio. is. à partu. parturio. is.*

V. ante. s. producit. vt. *cerusa. e.* Breuiant *Brundisium. ij. Blandusia. e. Canusium. ij. Perusium. ij. Volusius. ij. Venusium. ij.*

V. ante. t. longa est, vt. *cicuta. e. præputium. ij. confuto. as. resuto. as.* Breuiant vero *arbutus. i. defrutum. i. recutitus. a. um.* Et *asquatio. tis.* composita, vt. *concutio. concutis.*

V. ante. u. consonantem brevis est, vt *diluium. diluij. exuius. exuiarum.*

¶ De vltimis syllabis. Cap. VI.

A. Terminalis longa est, vt *ama:* supra. Breuiant vero ita. *puta:* quia aduerbia. Postea, indifferentem habet. Nominatiuus quoque: accusatiuus: & vocatiuus vtriusque numeri præter

DE VLTIMIS SYLLABIS.

ter nomina numeralia in .ginta. desinentia: vt triginta, quadraginta. Et à nominibus græcis in.as. & in.es. productas desinentibus vocatiuus in.à. producitur: vt, Aeneas, ò Aenea: Anchises ò Anchisa. Nominatiuus quoq; à græcis plerūq; producitur: vt Nemea, Neme.e. Tegea. Tege.e.

E.terminalis brevis est: vt, hoc mare. lege, legere. Produciunt vero accusatiui trium pronominum egometute: suis. Et nomina græca fœminina, quæ ad primam nostram declinationem referuntur, vt Penelope in nominatiuo, datiuo, vocatiuo. & ablatiuo. Et nomina græca pluraliter declinata: vt. cete. tempe. mele. Et vocatiuus, ablatiuusq; à nominibus græcis terminatis in.es. productam quæ ad primam, & tertiā declinationē latinam referuntur: vt Anchises, ò Anchise, ab Anchise. Vlysses ò Vlysse: ab Vlysse. Et ablatiuus singularis à nominibus quintæ declinationis: vt, dies, à die. Et genitiuus irregularis quintæ declinationis in.e. vt, dies. die. Et secunda persona singularis præsens imperatiui modi secundæ coniugationis actiue vocis: vt. doce. mone. aude. Et aduerbia illa ferè ferme, quatrè, ne pro non: nã pro certè, vã pro hec, sed hæc duo diphthongon habent. Interiectiones quoq; produciuntur: vt pape. ohe. Et aduerbia à nominibus adiectiuis deriuata: vt, à pulchro, pulchre. Breuiant tamen à bono, bene. à malo, male. Et præpositiones. e. de. produciuntur.

I.terminalis longa est, vt gummi, amari. Breuiant vero nisi, quasi. Datiuus quoque, & vocatiuus græci in.i. desinentes à nominibus quintæ declinationis illorum, quæ ad tertiam nostram referuntur, vt Palladi. Phyllidi. Priami. pari. mihi vero, tibi. Sibi. ibi, & ubi indifferentem habent.

O.terminalis indifferens est, vt ego, ergo, sermo. omis. amo

LIBER QUINTVS.

amas. Produciunt vero datiu, & ablatiu singulares secunde declinationis: vt, domino, à domino. Et aduerbia datiuis similia: vt falso, certo. Et nomina græca fœminina in. o. desinentia: vt, Sapho Alecto. Clío. Et dictiones monosyllabæ: vt. o. do. pro. Breuiant tamē cedo pro dic, cito, illicò, modo, duo. ambo. Gerundia vero datiu, & ablatiu indifferentē desinunt.

V. terminalis longa est: vt, cornu, gelu.

B. terminalis brevis est, vt ab, ob, sub. Barbara vero produciunt vt, Iacob, Aminadab.

C. terminalis longa est: vt, hoc, dic, duc, sic. Breuiant vero fac, lac, donec, nec. hic pronomen indifferens est.

D. terminalis brevis est: vt, ad, apud, sed, illud, istud.

I. terminalis brevis est: vt, tribunal, tribunalis. Producenti vero nil indeclinabile. Sol, solis. Et nomina barbara: vt, Baal, Mchael, Michaëlis. Israëlis. Israëlis.

M. terminalis ab antiquioribus brevis ponebatur, sed in vsu autorum aut abiicitur, aut cum sequenti consonante vocalem præcedentem producit.

N. terminalis longa est: vt, pean, peanis, uon, quin. Breuiant vero an, forsan, forsitā, tamen, in, & ex ijs composita: vt, attamen, rxin, dein, proin. Et nomina græca in. on. finita, quæ ad secundam nominis declinationem latinam referuntur: vt Ilion, Ilij, Pelion, pelij. Accusatiuus quoque primæ declinationis à nominibus græcis in. a. breui terminatis, & secunde in. os. & tertiæ in. is. vt Aegina Aeginā, Menelaos, Menelaō, Daphnis, Daphnin. Et nomina latina in. en. desinētia, quæ mittunt genitiuum in. inis. vt nomen, nominis, fulmen, fulminis. Et dictiones compositæ cum hac particula. ne? interrogatiua, quæ in fine absconduntur: vt egon? pro egone? vis den?

den? pro vides ne?

R. terminalis brevis est. vt Cæsar, Cæsaris. Producent vero far, faris, par, paris, nar, naris, ver, veris, iber, iberi: cor, cordis: fur, furis, cur aduerbium. & nomina græca in.e. mittentia genitiuum in eris. vt aër, aëris: ether, etheris.

As, terminalis producitur vt æstas, æstatis. Breuiant vero græca mittentia genitiuum in. adis. vel ados. vt arcas, arcadis, vel arcados. Accusatiuus quoque pluralis à nominibus græcis, quæ ad tertiam nostram nominis declinationem referuntur: vt arcas, arcadas, menas, menadas.

Es, terminalis longa est: vt proles, prolis, leges. Breuiant vero. es. à Sum. es. fui. cum compositis. penes. præpositio: seges, segetis, teges, tegetis. indiges, indigetis. perpes, perpetis. interpres, interpretis. teres, teretis. præpes, præpetis. hebes, hebetis. inquietis. & mittentia genitiuum in. itis. vel. idis. vt: stipes, stipitis, obfes, obsidis. & pes cum suis compositis: vt bipes, tripes, & nomina græca quintæ declinationis, quæ ad tertiam nostram declinationem referuntur in nominatiuo, & vocatiuo plurali: vt arcades o arcades, peliades, o peliades.

In. is. breuiant: vt panis. Producent vero dis, ditis, lis, litis, samnis, samnitis. quiris, quiritis. glis, gliris. Pyrois, Pyroentis. Simois, Simoentis. & similia, quæ per. ei. diphthongon à græcis scribuntur. Et græca mittentia genitiuum in. inis. vt. Salamis, Salaminis. Delphis, Delfinis. Et mittentia genitiuum in. yos. vt, Tethys, Tethyos. Erinyis, Erinyos. Datiuus quoque, & ablatiuus plurales primæ, & secundæ declinationis: vt Musa, Musis, à Musis. dominus, dominis, à dominis. Et accusatiuus terciæ declinationis, quando exit in. is. vt, omnis, tris. Vis etiam in nominatiuo, & genitiuo

LIBER QUINTVS.

nituo, vis quoque in secunda persona à volo: velis quoque: & no-
lis: & sis à sum. es. fui. & sis. à fio. Et secunda persona singularis
presentis indicatui modi quartæ coniugationis, vt. audis ab audio
venis à venio. nescis à nescio.

Os. terminalis producitur: vt ros, roris: sacerdos, sacerdotis.
breuiant vero, os. ofis. nam. os. oris, producitur. compos. compos-
tis. impos, impotis. Et græca quartæ declinationis desinentia in. os.
quæ ad secundam declinationem latinam referuntur: vt Abydos.
Abydi. chaos, chai. Et genitiuus græcus in. os. vt Tercus, Tereos.
Arcas. Arcados.

Vs. terminalis brevis est. vt. dominus. amarus. Palus. udis. me-
dian habet. Produciunt vero tellus. telluris. incus. incudis. subscus.
udis. Et nomina monosyllaba: vt grus. gruis. thus. thuris. Et quæ
mittunt genitiuum in. utis. Penultima longa: vt, virtus. virtutis. Et
nomina græca mittentia genitiuum in. untis. vel in. odis. vt, amathus.
untis. Melampus. Melampodis. Et nomina quæ habent apud illos.
oy diphthongon: vt Panthus, Panthu. Iesus. Iesu. Et genitiui syn-
rizati à nominibus fœmininis desinentibus in. o. vt Sapho. Saps-
phus. Manto. Mantus. Genitiuus quoque singularis, & nominatis-
uus, & accusatiuus, & vocatiuus quartæ declinationis: vt manus,
manus. sensus. sensus.

T. terminalis brevis est: vt Caput. Amat.

¶ Omnis syllaba in fine carminis, aut prose orationis clausula in-
differens est, quia longa pro breui, & brevis pro longa inuicem
ponuntur.

Diffinitiones barbaræ, quæ accentu acuto in fine proferuntur in
quancunque literam desinant, ultimas syllabas produciunt, vt
Iacob. Ioseph. Alaric. Leonor. Enrie.

Pro

Pro
Pro
Mat
Obfi
Post
Vini
Ipsi
Dum
Ege
Hic

¶ Le
quos
uerse
ment
alibi
tur. l
Idem
tor e
renti
lic ei
arm:
Et ic
Orie
Fast
miu
rate
den:
in a

DE SYLLABIS.

¶ Longæ pro breuibus.

Pro breuibus longas posuerunt saepe poëte.
 Pro longis contra correptas saepe dederunt.
 Matri longa decem tulerunt fastidia menses.
 Obsupui, steteruntq; comæ, & vox faucibus hæsit.
 Post habitæ coluisse Samo, hic illius arma.
 Vnius ob noxam, & furias Aiæcis Oillei.
 Ipsius ante oculos ingens à vertice: pontus.
 Dum subito assurgens fluctu nimbosus Orion.
 Egerinus nosti, & nimium meminisse, necesse est.
 Hic tibi momentum, & Gabios, urbemq; Fidenam.

¶ Longæ pro breuibus. Notauerunt autores in poetis (Virgilio maxime) quosdam locos, quibus posuerunt syllabas longas pro breuibus, atq; edi-
 versio breues pro longis: vt in Bucol. Matri longa decem tulerunt fastidia
 menses. Nam per regulam superius traditam, hoc est. B. verbum crescens
 alibi producit vbiq; e. penultima producit: cum in carmine illo breue
 tur. Idem, secundo Georg. Miscueruntq; herbas, & non innoxia verba.
 Idem, secundo Aeneid. Obsupui, steteruntq; comæ: Diomedes tamen au-
 tor est, antiquiores tertiam illam per sonam breuiasse: id q; confirmat Te-
 rentij autore, ita in prologo Eunuchi scribentis. Postquam ædilis emerit,
 sic enim proferendum esse dicit, vt accentus sit in tertia a fine. ¶ Hic illi?
 arma, illud. i. ante. us. natura esse longum dicit breuiari tamen autoritate.
 Et idem dicendum, de vnius: & ipsius similiter declinatis. ¶ Nimbosus
 Orion. o. in prima breuem posuit, cum natura sit longa, vt Ouidius secundo
 Fastorum. Enifer Orion aspiciendus erit. Et Luca, in primo. Eniferi nis-
 mi fulget latus Orionis. ¶ Egerinus nosti. De hoc paulo ante ex autoris
 tate Probi: & Serui multa diximus. ¶ Urbemq; Fidenam, cū Fidenæ Fi-
 denarum primam producat, vt apud Iuvenalem. Viuat Fidenis: vt vixit
 in agro, atq; rursus, An Fidenarum, Gabiorumq; esse potestas? Virgil. 6.
 Italiam

LIBER QVINTVS.

Italiam fato profugus, Lauināq; venit.
 Exercet Diana choros, quam mille secute.
 Troas reliquias Danaum, atq; immitis Achilli.
 Religione patrum multos seruata per annos.

¶ Breues pro lōgis. Italiā fato. Cum Italus primā breuiet, vt in. 7. Aeneid Antiqua ex cedro, Italusq; paterq; Sabinus. Et Hora. secundo sermonū Prædia Cesar an est Itala tellure daturus: necessitate carminis producit quia tres syllabæ breues non veniunt facile incarmen herocium. Exer cet Diana choros, Diana quoq; primam breuiat siue dicta sita die, vt Cic. voa luit: siue adiecta. d. Diana quasi iana, ab eundo. Virg. primo. Aeneid. produ xit dicens. Exercet Diana choros. Troas reliquias, cum reliquiæ diæ sit a reliquendo, quod primam breuiat. Virg. primo Aeneid. produxit di cens. Troas reliquias Danaum. Religione patrum. cum religio dicta sit a ritigando. Quod æque primam breuiat. Virg. idem produxit dicens Re ligione patrum multos seruata per annos. Et eodē modo de compluribus alijs, quæ per autores sparsa reperies.

¶ De pedibus, qui syllabis constant. Cap. VII.

PEs est sublatio, ac positio duarum, æplius ve syllabarum spa cio comprehensa.

¶ Duarum syllabarum pedes sunt quatuor tantum.

Pyrrius constat duabus syllabis breuibus. vt: deus, furor. amat
Spondeus constat duobus syllabis longis. vt: montes. gentes. audi.
Tropheus: siue choreus constat ex longa, & breui. vt tempus, cor
 pus: lambus constat breui: & longa. vt, dies, amant.

¶ Trium syllabarum pedes sunt octo.

Tribrachus constat extribus syllabis breuibus. vt, dominus.
Dactyllus constat ex prima longa: & duabus breuibus. vt, tēpora
Anapestus constat ex duabus breuibus, & longa. vt dominos.
Bacchius constat ex breui, & duabus longis. vt, Athenæ.

Antis

Antiba
 Amph
 Amph
 Moloj

Procel
 Dispon
 Dichon
 vt, can
 Djan
 Choric
 Antip
 Peon
 Peon
 Peon
 Peon
 Epitri
 Epitri
 Epitri
 Epitri
 Ionicu
 Ionicu
 Or
 Perian
 Reliqui
 me
 & iam

DEMETRIS.

Antibacchius constat ex duabus longis, & breui, vt, natura.

Amphimacer constat ex longa, breui, & longa: vt, aureos.

Amphibracus constat ex breui, longa, & breui. vt, amoris.

Molossus constat ex tribus syllabis longis: vt, Aeneas.

¶ Quatuor syllabarum pedes sunt. 16.

Proceleumaticus constat ex duobus pyrrihis: vt, abiete, ariete.

Dispondeus constat ex duobus spondeis, vt, oratores.

Dichoreus, siue Dithrocheus constat duobus choreis, siue trocheis, vt, cantilena.

Dijambus constat ex duobus iambis, vt, propinquitas.

Choriambus constat ex choreo, & iambo: vt, nobilitas.

Antipastus constat ex iambo, & trocheo: vt, Medulina.

Pæon primus constat ex choreo, & pyrrichio: vt, temporibus.

Pæon secundus constat ex iambo, & pyrrichio, vt, colonia.

Pæon tertius constat ex pyrrichio, & trocheo: vt, catamitus.

Pæon quartus constat ex pyrrichio, & iambo: vt, celeritas.

Epitritus primus constat ex iambo, & spondeo, vt, sacerdotes.

Epitritus secundus constat ex trocheo, & spondeo: vt, conditores.

Epitritus tertius constat ex spondeo, & iambo: vt, discordia.

Epitritus quartus constat ex spondeo, & trocheo: vt, audiuitis.

Ionicus à maiori constat ex pyrrichio, & spondeo: vt, Diomedes.

Ionicus à minori constat ex spondeo, & pyrrichio. vt, Demetrius.

¶ Quinq; syllabarum pedes sunt. 32.

Orthius constat ex pyrrichio, & tribracho: vt, anima mea.

Periambus constat ex trocheo, & tribracho: vt, tempora tua.

Reliqui quoq; pedes ex superioribus cōponuntur, de quibus Dio-

medes multa. Est quoq; huius ordinis pes constans ex bacchio,

& iambo: appellaturq; dochimus. de quo apud autores exebra.

fit men:

fit mentio. De illo Rufinus scribit. Rethoricas pulcher struatur at
Dochimus ornat. Principium Bacchius erit, concludet Iambus.

¶ De metris, qui ex pedibus componuntur. Cap. VIII.

Metrū est pedū iunctura numero, modoq; finita. Denomina-
tur autem ab autoribus, vt alcaicum, archilochium, hippo-
naticū, sapphicum, alceanum, simonideum. Aut à materia, vt hes-
roicum, elegiacum lyricū, tragicū, comicum. Aut à pede, frequen-
tiori: vt iambicum, trochaicū, spondaicū, dactylicū, anapesticum.
Aut à numero pedum: vt hexametrum, pentametrum, tetrame-
trum. Aut à numero syllabarum, vt tetrasyllabum, pentasyllabū,
heptasyllabum, octosyllabum, duodecasyllabum.

Præterea aut deficit vna syllaba, & dicitur catalecticum, aut
deficit duabus syllabis, & dicitur brachy catalecticū aut abundat
vna syllaba, vel pluribus, & dicitur hypercatalecticum siue hy-
permetrum, aut neq; abundat, neq; deficit, & dicitur à catalectis
cum. Qualia sunt omnia carmina regularia.

Constat præterea carmē vnico gñe versus, & dicitur monoco-
lon: vt Aeneid. virg. Metamor. Ouid. Phars. Luca. Aut constat duo-
plici gñe versus, appellaturq; dicolon, vt Ouid. opera, præter Iæ-
tamor. Tibulli quoq; & Proper. elegie. Et carmina sap. mixta
adonicis, & asclepiadea mixta glyconicis. Aut constat triplici ge-
nere carminis, appellaturq; tricolon, vt quedam ode. Hor. poeta.

Præterea carmen aut est distrophon hoc est, cum tertius ver-
sus primo similis est, & quartus secundo: vt in carmine elegiaco,
quod ex distichis constat.

Tristrophū carmē est, cū quartus versus similis est primo, quin-
tus secundo, sextus tertio, vt apud Pru. in præfatione Cathameriō

Tetrasrophū carmē est, cū quintus versus primo, secundo sex-
tus

tus, tertio septimus, quarto octauus similes sunt, ut in carmine sap-
phico, quod per tetrasicha. i. per quaternos versus digeritur.

Hexametrum carmen, quod etiam heroicum appellatur, constat
dactylo, & spondeo indifferenter, nisi quod in quinta regione fre-
quentior est dactylus, in sexta vero spondeus, in quo genere car-
minum scribuntur gesta herou, clarissimorumque virorum, debetque has
bere unam ex tribus caesuris saltem, hoc est, penthemimerum, id
est, semiquinariom, hepthemimerum, id est semiseptenariam, hemis-
penthemimerum. i. semiquinarie dimidia, ut, in hoc versu, arma, vi-
rumque cano, Troiae qui primus ab oris. Arma virum, hemipenthe-
mimeris est. Arma, virumque cano, penthemimeris est. Arma, vi-
rumque cano, Troiae, hepthemimeris est. Quod si nulla harum trium
caesurarum interuenit, versus erit retorridus.

Pentametrum elegiacum constat primis duobus pedibus versus he-
roici, hoc est, dactylo, vel spondeo indifferenter, & caesura, tum
duobus dactylis, atque iterum caesura, vel potius syllaba terminante
versum, ut Nil mihi rescribas, attamen ipse veni. Est autem caesus-
ra syllaba terminans dictionem in medio carminis, quae cum post
duos pedes carminis heroici venit, penthemimeris heroica dicitur
Iambica vero dicitur, cum alteruter ex illis pedibus est iambus, ut
apud Horatium in primo carminum. O matre pulchra filia pul-
chrior, ubi post spondeum, & iambum sequitur caesura.

Phalaeuticum carmen constat spondeo, dactylo, & tribus tro-
cheis, ut, Passer delictum meae puellae.

Sapphicum constat trocheo, spondeo, dactylo, & duobus tro-
cheis: ut, nocte surgentes vigilemus omnes.

Adonicum constat dactylo, & spondeo: ut, Dulciter hymnos.

Asclepiadecum constat spondeo, & duobus choriambis, &
pyrrichio

LIBER QVINTVS

pyrrichio: vt Sanctorum meritis inclyta gaudia.

Glyconicum constat spondeo, & duobus dactylis: vt hymnos graphus, Victorum genus optimum.

Pherecratium constat spondeo, dactilo, atque iterum spondeo: vt Horatius. Grato pyrrha sub antro.

Phaliscum constat vltimis quatuor pedibus versus heroici, vt idem. Aut Ephe sum. bimarise Corinthi.

Alcaicum constat spondeo, iambo, caesura, & duobus dactylis vt Horatius. O matre pulchra filia pulchrior.

Alcaicum alterum constat ex hippio secundo, siue epitito, duobus choriambis, & bacchio: vt idem Hora. Te deos oro, Sybarim cur properas, amando perdere?

Anacreontium constat choriambo, & bacchio: vt Lydia die perones. & sequitur, Te deos oro Sybarim. &c.

Saphicum alterum hexdecasyllabum constat spondeo, tribus choriambis, & pyrrichio: vt Horatius. Nullam vare sacra vite prius seueris arborem.

Archilochium constat parte versus heroici, quæ vocatur bucolice, hoc est, primis tribus pedibus dactylo, & spondeo: deinde dactylo, quo bucolice clauditur, postea vero tribus trocheis: vt soluitur acris hiems grata vice veris, & Fauoni.

Dimetrum iambicum constat spondeo, vel iambo indifferenter in primo, & tertio loco, & iambo necessario in secundo, & quarto loco: vt. Iam lucis orto sydere Deum precemur supplices.

Dimetrum iambicum catalecticum deficit vna syllaba a superiori vt Prudent. in hymno ante somnum. Ades pater supreme.

Trimetrum iambicum archilochium constat spondeo. l. iambo indifferenter in locis imparibus, hoc est, primo, tertio, & quinto loco.

co. &
non t.

Ti

& ge

quod

deus

Ti

bo inc

quali

D

qui pl

neca,

Ti

otto

habet

cheun

gna t

poris

A

stat tr

Ocru

Pe

pedil

& sp

Prud

Et

sylla

sui co

co. &

DEMETRIS.

eo. & iambo necessario in locis paribus: vt Martial. Vir Celtiberis non tacendæ gentibus. Videbis altam Liciane Bilbilim.

Trimetrū iambicū hipponacticū, quod & scazō, & choliābō. & goliambon dicitur, eadē lege currit, qua & archilochium: nisi quod vltimi duo pedes permutantur: iambus pro spōdeo, & spondeus pro iambo, vt Persius. Nec fonte labra prolui caballino.

Tetrametrum iambicū archilochium constat spondeo, vel iambo indifferenter in locis imparibus, in locis vero paribus iambo. qualia sunt multa apud Plautum, & Terentium.

Dimetrum anapesticum pindaricum cōstat quatuor pedibus. qui plerunque sunt anapesti, recipit tamen, & alios pedes: vt Seneca. Turbine magno spes sollicitæ

Tetrametrum trochaicum archilochium catalecticum cōstat octo pedibus minus vna syllaba, vnde & catalecticum apellatur, habetq; in locis imparibus trocheum: in locis vero paribus trocheum, vel spondeū indifferenter: vt, scande cali templa Virgo digna tāto foedere: Lustra sex qui iam peracta tempus implēs corporis. Quod si dixeris tēpus implens corporale, erit catalecticū

Alemanium dactilicum trimetrum hypercatalecticum constat tribus dactylis, & semipede. vt Pruden. in himno ante cibum, Ocrucifer bone lucis sator.

Partheniacū anapesticū dimetrū catalecticum constat tribus pedibus, & syllaba, recipitque in primis duobus locis anapestum & spondeū indifferenter, in tertio autem semper anapestum, vt Pruden. in exequijs defunctorum. Deus ignee fons animarum.

Euripidum dimetrū catalecticum constat tribus pedibus, & syllaba, qui omnes plerunque sunt trochei, vt Prudent. in operis sui coronide, Dona consciencie.

LIBER QVINTVS.

DE ACCENTV.

Cap. IX.

Accentus nobis dicta est, prosodia græcis
 Atque tonus, quem Romani dixere tenorem.
 Accentus lex est, quo tendit syllaba sursum,
 Vel qua deprimitur, vel qua signatur vtrumq;
 Primus acutus erit, quod syllaba surgit in altum.

De accentu. Cap. ix. Hucusq; disputatum est de quâritate syllaba
 cum, hoc est: de illarum longitudine: & breuitate, nunc restat: vt
 de syllabæ cuiusq; altitudine, & profunditate: hoc est, de accen-
 tu: differatur. Imprimis igitur aliquid de nomine dicit, scilicet: quod accen-
 tus est: deinde quid est accentus, postea diuidit accentum in tres species.
 Exinde ponit regulas ad dignoscendos cuiusq; dictionis accentus.

Accentus nobis. Quod illa pars grāmatica, quæ nobis dicitur accen-
 tus vel tenor, a græcis dicitur prosodia, siue tonus: vnde appella-
 uerunt illum tenorem: autore Quintil. lib. i. ab. A Gel, atq; ab a-
 lijs autoribus tum vocatiuo: tum nota vocis: tum moderamentum nuncu-
 patur. ¶ Accētus lex. Ponit accentus diffinitionem ab antiquis autoribus
 traditā: dicit: quod est accentus certa lex, vel regula ad eleuandā: vel de-
 primendā, aut eleuandam: deprimendā q̄ simul cuiusq; particulæ oratio-
 nis syllabam accomodata. Ad eleuandam: inquam: cum acuitur: hoc est: sur-
 sum impellitur: ad deprimendam: cum grauatur: ferturq; deorsum: ad ele-
 uandam, deprimendā: atq; simul: cum syllaba circumflectitur: hoc est: eleua-
 tur simul: & deprimitur: sed simul intelligo eadem syllaba: non eodem in-
 stanti: ideo dicit, vel qua signatur vtrumq;: id est: eleuatur: & deprimitur.
 Nam cum accentus circumflexus semper colloceitur in syllaba longa, quæ
 (vt diximus) duo tempora consumit in prolatione: in priori tēpore ele-
 uatur: in posteriori deprimitur. ¶ Primus acutus, ex diffinitione superius
 tradita colligit tres accētus. Acutus est: quo surgit in altum. i. acuitur.

Rursus.

Rursus
 Est cir
 Se
 Ve
 Que
 Cir
 Syllab
 Que
 Circu

Et quo
 mitur.
 est, par
 vlti rec
 toritat
 esse poi
 to. ¶ Se
 cantur
 illi acci
 Incipit
 nū mon
 flectitu
 aut bre
 Secunde
 breuis
 tor, ve
 tis, est
 de prio

DE ACCENTV.

Rursus & ille grauis, quo syllaba pressa deorsum,
Est circumflexus, quo surgit de primiturq;

Sed circumflexus & acutus dicitur esse

Verborum accentus Grauis est, quo syllaba cōstat.

Quæ monosyllaba sit natura dictio longa:

Circumflectetur. Si non profertur acute:

Syllaba si duplex fuerit, suspende priorem,

Quæ, si natura longa est, curtaq; sequatur

Circumflectenda prior est reprimesq; secundam.

Et quod grauis accentus est, quo syllaba est pressa deorsum, id est, deprimitur. ¶ Et quod circumflexus est: quo syllaba surgit, & deprimitur, id est, partim acuitur, partim grauatur. Alexander dicit hunc accentum ab usu recessisse, & inducit alium græcis, atque latinis in auditum. Itaque auctoritate sua tollit: quod est, atque esse debet, inducitq; quod non est, neq; esse potest, moderatū ipsum nouo nomine appellat, & a se primū excogitato. ¶ Sed circumflexus. Dicit, quod accentus acutus, & circumflexus dicuntur accentus dictionū. Grauis vero accētus syllabicus acū dicat quod illi accentus dicuntur proprii: hic vero improprius. ¶ Quæ monosyllaba. Incipit tradere regulas de accentu, & est prima regula de accentu dictionū monosyllabarum: quod dictio vnius syllabæ, est natura longa, circumflectitur, ut mos, ros. Et subdit, quod si non, subaudi est natura longa, sed aut breuis, aut longa positione, acuitur, ut sal, gens. ¶ Syllaba si duplex. Secunda regula est. Quod si dictio sit duarum syllabarum, & fuerit vtraq; breuis, aut vtraq; longa, aut prima breuis, & altera longa, prior illa acuitur, ut Deus, musæ. Dei. Quod si prior fuerit lōga natura, & sequatur breuis, est prior circumflectenda, ut musa in nōminatiuo, & vocatiuo. Suspende priorem, id est, acue penultimam. Reprimes, id est grauibis secundam.

R 2 Si polis

LIBER QVINTVS.

Sipoliſyllaba ſit vox, atque penultima longa:
 Natura ſequiturq; brevis. tunc; ſeſte priorem.
 Si fuerit longa prior, & tunc longa ſequatur
 Eſt acuenda prior, quæ, ſi brevis eſt, acuetur.
 Ante penultima. Sed non ſemper regula ſeruit.
 Imprimis fallit, vt ſit diſtinctio vocum,
 Vt puta, pone, palam, porro, ergoq; vna, aliasq;
 Quæ circumſeſcit, ſed & illa in fine acuntur.

¶ Si polyſyllaba. Tertia regula eſt. Quod ſi dictio eſt trium, aut pluris ſyllabarum cõſiderande ſunt duæ vltimæ, & ſi vtraque fuerit lōga prior acuetur, vt Romanus. Si prima longa. & altera brevis prior circumſeſcit, vt Romanus. Si vtraq; brevis: aut prima brevis, & altera longa: tranſfertur accentus in antepenultimā, v. animus. i. Et ſubdit, quod hæ regula non vſque quaq; ſunt verę: nā aliquando patiuntur exceptionem. ¶ Imprimis fallit. Dicit, quod regulae ſuperiores fallunt primo diſtinctione, hoc eſt differentię cauſa, ponitq; aliqua exēpla, in quibus auctores differentię cauſa mutauerunt accētus. vt puta, pro ſicut, ne putetur ſecūda perſona imperatiui modi huius verbi, puto, putas, acuit vltimam. Pone quoq; ne putetur ſecūda perſona eiꝰdem modi ab hoc verbo pono, etiā eandem acuit. Palā præterea ne putetur accuſatiuus ab hoc nomine pala, palę, inſtrūto ruſtico. Porro ne putetur datiuꝰ aut ablatiuꝰ ab eo quod eſt porrū, porri, olus notū. Ergo pro cauſa ne putetur eſſe coniunctio illatiua, vt apud Virgiliū ſexto Aneidos. Ilius ergo venimus: quam Probus circumſeſcit. Vna pro ſimul, ne putetur eſſe vocatiuus generis fœminini ab vnu vna, vnū. Alias pro alio loco & tempore, ne putetur eſſe accuſatiuus pluralis ab alius, alia, aliud, quod Priscianus dicit vltimam circumſeſcere: cum ſuperiora illa in fine acūntur. In alijs vero particulis in quibus antiqui res nō alignauerūt hanc accentis differētiam: nec nos aſſuare debemus.

Dictio
 Inte
 Cum co
 Diſ
 Si pe
 Atrahit
 Part

¶ Dictio
 cum a ſi
 ba, in qua
 nis termi
 quam eac
 o Voluſi
 ſui ſecul
 nis. Valen
 deſuerint
 omnibus
 minibus,
 Armima
 Arpinas.
 modum a
 In conſun
 & ſuppri
 habere: q
 orationis
 tione illa
 ſeſcit. Qu
 beant) hi
 tur igitur
 mia circu
 græci vo
 labæ præ
 Sunt aut
 iunctione
 poſita.

Dictio

DE ACCENT V.

Diſtio præterea ſi ſit cõſciſſa. manebit

Integer accentus in eadem ſede, locoq;.

Cum coniunctiæ voces. & præpoſitiæ

Diſſimulentque tonos ſemper ſemperque grauentur.

Si poſtponatur, retinebit ſinis acutum:

Atrahit accentum vox attractiua prioris

Particulæ, ſinalem acuendo: quatuor hæc ſunt.

¶ Diſtio præterea. Secundo fallunt regulæ ſuperiores abſciſſione, hoc eſt cum a ſine diſtionis ſyllabam abſciſimus, manetque accētus in eadem ſyllaba, in qua erat ante abſciſſionē: in nominibus proprijs ſecundæ declinationis terminatis in ius, quæ abiecta. us. in vocatino acūt penultimam, quam eadem ſit brevis, vt Virgilius, o Virgil. Ouidius. Ouidi. Voluſius. o Voluſi. Quāquam. P. Nigidius referente Aulo Gel. hb. 1. ſ. no. 1. att. vir ſui ſæculi omnium eruditiffimus putauerit, in vocandi caſu huius nominis. Valerius primam accentu acuto eſſe proferendam, quod quāquam nō defuerint, qui iriderent, quis non malit cū Nigidio Figulo errare, quā cū omnibus grāmaticis verum dicere. Eadem præterea ratio manet in illis nominibus, & pronominibus, quæ antiquiores terminabant in, atis. & ate. vt Arminatis ate. Caſinatis. ate. Noſtratis. ate. pro quibus poſteritas fecit Arpinas, Caſinas. Noſtras. Veſtras, accentu in vltima circūflexo, quemadmodum ante erat. ¶ Cum coniunctiæ. Tertio deſciunt regulæ ſuperiores in coniunctionibus, & præpoſitionibus, in quibus accentus diſſimulatur, & ſupprimitur. Nā, qua partes orationis erant, debuerunt accentum perſe habere: qua tamen altera non tām pars orationis: quam vinculum partium orationis: altera quali articulus: vel pro articulis nominis: iuſta quadā ratione illarum accentus particulis ſubſequentibus incumbit, cum illiſq; eo aſſeſcit. Quod ſi poſtponantur (cum illarum natura ſit, vt ſemper præpen de beant) habent accentum in ſine acutum: vt ſi dixeris, homo currit, moeſtur igitur: & quod Virg. dixit. j. Aeneid. Errabant acti ſacris maria omnia circum. ¶ Atrahit accentum. Quarto, quod diſtiones attractiue, quas græci vocant encliticas, hoc eſt, inclinatiuas: atrahunt ad ſe accentum ſyllabæ præcedentis diſtionis: eademque accuunt: vel potius circūflexunt. Sunt autem particulæ inclinatiuæ quatuor cum, q; ne. ve. Sed q; ne. ve. cōiunctiones ſunt: cum vero præpoſitio eſt: quæ contra naturam ſuam poſita.

R

Cum

LIBER QVINTVS.

Cumq; ne, ve. Sed cum (si sit pronomine iunctum)

Finales acuit, per cunctans teq; rogansq;.

Hebraeæ voces plerunq; in fine acuiuntur

Non tamen & semper, quia saepe in fine grauantur.

Id quod Alexander (deceptus forte) putauit.

Atrahit ad se accentum in quinq; tantum ablatiuis pronominum: mecum te cum: secum: nobiscum, vobiscum. De. q; ne, ve: exempla sunt in promptu, Virgil. i. Aeneid. O qui res hominumq; deorumq;. Idem in eodem Homines ne: fere ne. Idem. in. ii. Aeneid. Dolopum ve exercitus omnis: atq; ibidem. Suicidiiue vtere flammis. ¶ Finales acuit. Quinto deficiunt regulæ superiores interrogatione: nam, cum nulla dictio latina in fine accentum habeat: nisi sit corrupta: vltimæ tamen syllabæ clausularum suspensum utitur eleuanturq; in accentum acutum. Sed interrogationis species duæ sunt, altera: quæ dicitur percunctatio, altera quæ nomine generis dicitur interrogatio. Nam (vt inquit August. in. ii. libro de doctrina Christiana) inter percunctationem, & interrogationem hoc interest: quod ad percunctationem multa responderi possunt, ad interrogationem non potest responderi: nisi aut non: aut etiam: vt si dixeris: quis nouus hic nostris successit sedibus hospes: post percunctationem multa potuerant responderi: at cum dixit. Aut quid in euersa vidi crudelius vrbe: vnum tantum potuit responderi: hoc est: nihil. ¶ Hebraeæ voces Sexto deficiant regulæ superiores idiomate: hoc est: cum dictiones peregrinæ cum sua literatura in sermonem latinum transferuntur: peregrinas autē hoc loco intelligimus hebraicas: & grecas: q; de hebraicis tradit primā regulam: quod plerunq; hoc est: pro maiori parte acuiūt vltimā: non tamen semper: id quod Alexander a Villa Dei putauit: quoniam complures acuiunt penultimam: nonnullæ intertia a fine acuiuntur. Nam quemadmodum in repetitione illa: quā fecimus nuper pluribus est a nobis disputatū: quod dictiones hebraicæ quæ in veteri ac nouo testamento continentur (nam de alijs in præsentiarū non curam) non excedūt numerum quinq; milium: ex quibus quadragintæ: aut non multo plures acuiūt penultimam, tertii vero a fine multo pauciores sexaginta: & pinor: aut (vt multū) octoginta: quas licebit, videas in suo loco.

Si casu.

Acc

Græc.

Acc

Sed quo

non decl

centum

si non de

centum l

centum l

memora

ditionil

casus vti

li ab om

men ab a

tionem pre

nuisse lee

declinati

exēpli ca

in fine, a

in antepe

q; lapad

padi vlti

prætere:

suo accē

mere lat

lampade

in penult

hoc est, in

des: quia

quia græ

de his ad

Si casu

DE ACCENT V.

Si casus græcos vsurpet sermo latinus,
 Accentu græco talis vox est referenda,
 Græci sit at si vox, sed declinata Latine,
 Accentus noster casus moderabitur illos

Sed quod de dictionibus hebraicis diximus: intelligendū est de illis: quæ non declinantur græca: aut latina inflexione. Nam si græce declinantur: accentum quoque græcum habebunt, si latine, accentū latinū: vt ecce Abias: si non declinetur, accentū habet in fine: si declinetur græce, Abias, abiu, accentum habet in penultima: quia vltima est longa: si latine, Abias, abix: accentum habet in antepenultima: quia penultima est brevis. sed de hoc in memorata repetitione plura. ¶ Si casus græcos. Subiūgit alterā partem de dictionibus græcis: dicitque, quod, si ex declinatione græca latini aliquos casus vsurpauerint: necessario accentu græco sunt proferendi. Hæc regula ab omnibus in cōmune doctis pariter: & indoctis recepta est. nondum tamen ab aliquo (quod ego sciam) elucubrata, nos tamen in præfata repetitione pro virili nostra hanc partē enucleauimus, hoc in loco tantū admonuisse lectorem, duximus: esse satis. Deinde subdit: quod si dictio græca declinatione latina inflectatur, accentu quoque latino est proferenda. Estio exēpli causa lampas in recto casu, græca est simul, & latina. sed a græcis in fine, a latinis in penultima acuitur. In genitiuo lampadis latine, accentu in antepenultima. lampados græce in penultima proferitur. In datiuo quousque lampadi vltima longa accētū in antepenultima proferitur a latinis. sed lampadi vltima breui accētū in penultima proferitur a græcis. In accusatiuo præterea lampadē, & lampada. sed lampadē latine. lampada græce, vtriusque suo accētū proferitur. Vocatiuus similiter vt nominatiuus. Ablatiuus quia mere latinus est, accentu latino tantum proferitur. In plurali nominatiuo lampades a græcis, es correpta terminatur, atque proinde ab illis accentu in penultima proferitur, latini tamen eandem producant: quare suo accentu hoc est, in antepenultima acuto enuntiabūt. In accusatiuo plurali lampades: quia casus mere latinus est, accentu latino proferitur. Lampadas vero quia græcus: græcum quoque accentum habebit, hoc est, in penultima. Sed de his ad sufficienciam in repetitione identidem repetita differimus.

DIFFERENTIÆ EX CERPTAE EX LAVREN- TIO VALLA NONIO MARCELLO, ET

*Seruiò Honorato, ab Antonio
Nebriſſenſi.*

DELITTERA A.

- A**bstinentia est a rebus alienis cohibitio.
Continentia est tantum a proprijs voluptatibus.
Abdico filium, id est, viuens a bonis expello.
Exhæredo filium, id est, testamento a bonis prohibeo.
Acus est: qua sarcinatores vestes faciunt.
Acicula vero: qua mulieres vtuntur ad ornatum.
Abhorreo ab omni humanitate: id est, alienus sum.
Exhorreo inimicos: id est, illos pertimesco.
Accessus est aditio: siue appropinquatio.
Accessio est adiectio: siue incrementum.
Actio causarum recte dicitur: & non actus.
Actus comœdiarum recte dicitur: & non actio.
Acta: & actus sunt rerum priuatarum: & familiarium.
Gesta sunt rerum publicarum: & magistratum.
Actor est causidicus: & alicuius rei representator
Auctor est (vt ita loquar) alicuius rei factor.
Acini: sunt grana in vnum recemum coeuntia.
Baccæ vero: cum sint parua poma: dispersius nascuntur.
Aceruus: est minutarum rerum congeries: vt salis.
Strues est propriæ lignorum compositorum.
Strages est cadauerum iacentium multitudo.
Sarcina est utensilium: quæ ad cultum pertinent.
Accola est: qui iuxta locum habitat: vt accola Pentæ.
Incola est, qui in loco habitat: vt Incola montis.
Inquilinus est: qui in aliena domo: vel agro habitat.
Accusare: est ostendere aliquem peccauisse.
Incusare vero: est mores alicuius reprehendere.
Excusare: est excusatione accusanti asserre.

LAVRENTII VALLAE.

Adeo pro in tantum sequenti particula, vt.

Adeo pro valde non sequenti particula. vt.

Aduocatus est, qui alteri adest, vtruncq; illi faueat.

patronus est, qui agit causam maxime accusati.

Cliens vero est, cuius causa a patrono defenditur.

Adorare fit etiam siue verbis cum genum plicatione

Supplicare fit sine genum plicatione, sola voce.

Addicere est in auctione aliquid vendere.

Liceri, & Licitari, est precium in actione facere.

Adsum, id est, praesens, vel prope sum.

Adsum tibi, id est, studeo, & patrocinator tibi.

Aduersor tibi, id est, contrarius tibi sum.

Aduersor te, id est, vultum auerto a te: quem detestor.

Aduerto oculos, id est, aliquo oculos conuerto.

Auerto oculos, id est, alicunde oculos conuerto.

Admoueo manum vulneri, id est, appono, & applico.

Ameueo manum a vulnere, id est, remoueo.

Ad votum mihi euenit, id est, vt ego optabam.

Ex sententia mihi euenit id est, vt ego intelligebam.

Adulterium est, quod in nuptiam committitur.

Stuprum est coitus contra legem violentus.

Aedes in singulari, & in plurali est templum, & semper additur cuius.

Aedes in plurali domum profanam significat.

Aestimare, est taxare, quod dicunt appretiare.

Existimare, est considerare. Extimare, iudicare.

Aequalis, est aequus, & coetaneus.

Aequabilis, est aequalis in priori significatione.

Aedilis est, qui aedilitatem administrat.

Aedilicius vero: qui aedilitate perfectus est.

Affectus, siue Affectio est in animo, quod meus non est.

Mens vero, siue ratio in animo est, quod affectus non est.

Afficio te iniuria, id est, facio tibi iniuriam.

Afficio te beneficio, id est, facio tibi beneficium.

Agitur mecum praecclare, id est, bona conditione sum.

Agitur mecum male, id est, in malo statu sum.

Actum est, semper in malam partem accipitur.

Agere gratias, est verbis gratitudinem ostendere.

Habere gratiam, vel gratias, est in animo.

Referre gratiam, est re ipsa beneficiū dissoluere.

R ; Aguntur

DIFFERENTIAE.

- Aguntur** animalia a fessoribus, & insigantibus.
 Ducuntur illa, quæ sponte ducem sequuntur.
 Trahuntur, quæ per vim, & raptando portantur.
- Portare**, est ferre, & suo corpore haurire.
 Vehi est equo, nani, curru, & similibus.
- Agere**, præter alias significationes est rerum immanentium.
Facere, est rerum in materiam exterioriorem exeuntium.
 Age, eduerbium cum singulari iungitur.
 Agite, cum plurali. Agedum, cum singulari, & plurali.
- Ager**, modo est territorium vrbi circumiectum.
 Ager, etiam est locus, quem ruri colimus.
 Aruum, est, quod frumento feritur, ab arando.
 Fundus, est agri pars, vt vinea, oliuetum, pratum.
 Prædium, est possessio rustica, siue vrhana.
 Campus, est planities terræ ampla & grâdis.
 Area, est plenities angustior in agro, vel in vrbe.
- Aliquantisper**, & paulisper, ad breue tempus pertinent.
 Tantisper, pro in tantum, postulat adinngi dum, pro donec.
- Alter**, de duobus dicitur, aut de secundo loco.
 Alius, de pluribus dicitur, & quandoq; pro diuersis.
- Albani**, ex opido Alba in Latio dicuntur.
 Albenes vero, ex oppido Alba ad Fuscim lacum.
- Alumnus** est, non qui alit, sed tantum qui alitur.
- Ambitio**, in animo est eius, qui cupit honores.
 Ambitus, in actu eius est, qui pecunijs honorem ambit.
- Amor**, ad omnes res pertinet. Vt amor vini, & vxoris.
 Charitas, ad homines tantum pertinet.
 Charitas, est penuria, quam indocti caritatem dicunt.
- Amare**, est cum affectu, & vehementissime.
 Dillgere, est cum ratione, & remissius.
 Adamare, est amatorie aliquid amare.
- Amicus**, honesta res est. vnde & amicitia dicitur.
 Amica, si ad virum referatur in honesta res est.
 Amator, qui modo amatorio amat.
- An**, particula, coniunctio est: per quam interrogamus.
 Aut, coniunctio quoq; est, sed per eam non interrogamus.
- Annus** tempus est: quod per anni spacium durat.
 Annuus festus est: quod semel in anno contingit.
- Ante** hac legi, id est, ante hoc tempus legi.

Antiq
 Apper
 Appa
 Apud
 Argut
 Armig
 Arcer
 Assurg
 Assent
 Ascisc
 Assere
 Autem
 Auscul
 Audier
 Auis, c

B

Post

LAURENTII VALLAE.

Posthac legam, id est, post hoc tempus legam.

Antiqui dicunt & senes, & veteres.

Senes, dicuntur quantum ad ipsorum vitam priuatam.

Veteres, dicuntur, qui alia aetate vixerunt.

Appeto cum affectu, qualicumque illa sunt.

Expeto, tantum honesta. Ut virtutes

Apparare, ad pompam tantum pertinet.

Præparare vero, est aliquid ante parare.

Apparare alicui, est illi ministerium exhibere.

Apud me est liber: personam, & locum significat.

Peres me est liber: personam, & dominium.

Argutus est, qui est accuta quadam solertia.

Argutus, est sonorus, Argutus quoque brevis.

Armiger, est, qui domino arma in prælio ministrat.

Armatus, qui armis ad pugnam instructus est.

Arcere, est prohibere, ac vetare. Vnde arx dicitur.

Abigere, est a loco fugare. Vnde Abactores, & Abigel.

Affurgere alicui, est in honorem illius turgere.

Surgere, est quocumque modo se erigere.

Assentari, est falso laudare utilitatis gratia.

Adulari vero, est inservire: ut honorem mereamur.

Blasphemi, quâquam est tactus, ad animum transfertur.

Asciscere, est remotum aliquid capere.

Consciscere, semper fere mortem desiderat.

Desciscere, est ab imperio alterius se subtrahere.

Afferere est affirmare: & in libertatem vindicare.

Assuerare, est vim, atque animi motum addere.

Autem, coniunctio, postponitur huic negationi non.

Vero, postponitur his, neque, tum, sane, iam, enim, at.

Ausculdo te, dicimus sicut, & audio te.

Asculto tibi, id est, optempero tibi.

Audis sum te, tantum valet, quantum audio te.

Audiens sum tibi, non audio tibi, id est, obediens sum.

Avis, est, quæ parit ova, pennisque prædita est.

Volucris, est, quæcumque volat. Ut apes, culex.

DE LITTERA. B.

B Arba (inquit Seruius) hominum est.

Barba vero, in numero plurali, quadrupedum.

Mætum vero, est ipsa barba, pilorumque sedes.

Bene

DIFFERENTIAE.

- Benefactor** est, qui cupiam benefacit
 Beneficiarius, in quem beneficium collatur.
Bene aliquando accipitur pro valde, vt bene doctus.
 Male aliquando accipitur pro non, vt male sanus.
Bellum, est totum tempus, quo in militia sumus.
 Prælium, ipsam tantum armorum certamen.
 Pugna etiam citra arma sit solis verbis.
Beatus, est, qui omnibus rebus ad vitæ vsum abundat.
 Felix, qui omnium bonorum compos est.
Bonum, genus est ad vtile, & honestum.
 Bonitas vero, idem est, quod benignitas.
Bractea, tenuis est, & sua sponte plicatilis.
 Lamina vero crassior, vt ex qua arma fiunt.
Bucca, pars illa est, quæ inflatur, vt in cornicine.
 Mala est rotundum illud, quod est supra buccam.
 Gena, tum oculorum tegmen, tum malam significat.
Ciliu est ambitus genarum, vnde Supercilium.

DE LITTERA. C.

- C**edo tibi, vel concedo tibi, id est, non repugno tibi.
 Cædo cæcidi te, id est, percutio, & occido.
 Catuli, sunt ferarum, quæ fere ex rapto viuunt.
 Pulî vero cicurum, vt aîni, & equi, & auis.
 Fœtus generalius est, vnde fortificare, & foetura.
Capitale odium est, quod & caput, & vitam alterius petit.
 Capitale vitium, propter quod peccans punitur.
Capere, est sponte, vel non sponte accipere.
 Sumere, est vltro, & non sponte aliorum capere.
 Captare, est velle capere, & insidias parare.
Cander, dicit Marcellius, quod ignitum est.
 Cander etiam, quod candidum, & album est.
Causari, est causam rei gestæ afferre in accusationem.
 Causare, nunquam apud idoneos inuenitur pro efficere.
Caupona, est taberna, vbi vinum venditur.
 Caupona quoq; mulier, quæ vinum vendit.
Calumniari, dicit Martianus, est falsa crimina intendere.
 Præuicari, dicit Vlpianus, causas aduersarijs dare.
Cerviæ in singulari, est posterior colli pars.
 Cervices in plurali, pro superbia ponuntur.
 Collum, omnes partes in solidum complectitur.

Iugulus

LAVRENTII VALLAE.

- Iugulus**, est anterior colli pars. Vnde iugulare.
Celebris: passivè ponitur, ut locus: & homo **celebris**.
Frequens, activè: & passivè. Ut vrbs, & **Senatus**.
Celebs: est qui non duxit uxorem legitimam.
Maritus est: qui uxorem per leges accepit.
Certum est, modo accipitur pro manifestum est.
Certum est, pro deliberatum est: iungitur infinitivo.
Censor est: qui in administrationem censoræ est.
Censorius est: qui perfunctus est censura.
Circumstare dicitur, pro eo quod circumdare.
Circumsistere, est inuadere: & circum venire.
Circiter: frequentissime ad numerum refertur.
Refertur quandoq; ad tempus: & ad locum.
Continuo, protinus: statim: notum est: quid sint.
Quod si additur negatio: valet pro non ideo.
Commeatus in singulari: est licentia (ut ita dixerim) **ad tempus**.
Commeatus in vtroq; numero, sunt alimenta publica, & priuata.
Commendo te regi: id est: committo te.
Commendo te apud regem, id est, laudo te.
Commentarius est, in quo res rudæ scribuntur.
Libri sunt, in quos auctorum opera diuiduntur.
Volumen: est minus: quam liber.
Concilio amorem dicimus: sed non gratiam.
Inimus gratiam: sed non inimus amorem.
Reconciliari: & in gratiam reddere, idem.
Conciliamus novos amicos. **Reconciliamus** veteres.
Comitari: est minores maioribus commitantur præstare.
Affectari: est comitatum alicui præstare quocumq; modo.
Ceducere: est aliquem de illius domo comitari.
Reducere: est illum ad illius domum comitari.
Cœnaculum: est pars domus superior ad quoscumq; usus.
Cœnatio: est locus inferior ad cœnandum.
Comes: est: qui alterius ducum sequitur utcumq;.
Socius est in negocijs rebus: & laboribus.
Sodalis: est in leuieribus: & iocosis, & voluptarijs.
Comis: est benignus, & quia alijs inseruit: qui festiuus dicitur.
Collis: est monticulus separatus: huc pars montis.
Iugum est (ut sic dicam) ipsa montis arduitas.
Clius: est eadem arduitas, sed clemens.

DIFFERENTIAE.

- Promontoriū, est mons in mare prominens.
 Coxa, est pars supra femora: vertebrumq; ipsum.
 Femora, partem crucis exterioris significant.
 Femina, partem interiorem, mollioremq; tantum.
 Copia, in singulari, est facultas: & iungitur do, & facio.
 Copia quoq; est abundantia: vt vini, & olei.
 Copiæ, in numero plurali, est exercitus.
 Conditio, est dentitatio huc actio in personam.
 Conditio vero, fortunam dicit, & ordinem.
 Corpus, in nobis viuentibus est: vnde corpulentus.
 Caro, est cadaueris, quæ & pulpa dicitur.
 Consolor, & consolatio, verbis fit in alicuius calamitate.
 Solor, & Solatium, rebus ipsis fit in alterius egestate.
 Solamen, magis est Poëticum: quam Oratorium.
 Corporem, est existens in materia corporea: vt sapis.
 Corporale, est existens ex materia corporea, vt domus.
 Complodere, est manus inuicem illas collidere.
 Explodere, est cum sonitu manibus eicere.
 Supplodere, est pedem terræ incutere.
 Corde est mihi ire aliquo, id est, Placet mihi ire.
 In animo est mihi ire aliquo, id est, constituo ire.
 Compertum, & exploratum est mihi, id est, scio.
 Constitutum, & deliberatum est mihi, id est, decreui.
 Consulo te, id est, consilium peto: vnde Consultor.
 Consulo tibi, id est, consilium do, a quo est consultus.
 Conuenit mihi, id est, decens & conueniens est mihi.
 Conuenit inter nos, id est, controuersia non est inter nos.
 Conflauit, æs, alienum, id est, factus sum debitor.
 Dissolui æs alienum, id est, quod contraxi, solui.
 Consternere, ad corpus tantum pertinet.
 Consternari, ad animum, cum mens turbata est.
 Consul, est, qui in administratione consulatus est.
 Consularis, qui iam perfunctus est consolatu.
 Crimen, modo pro delicto, modo pro criminatione est.
 Flagitium, proprie est in libidine, quasi flagris dignum.
 Crudus, est, qui ægre, difficulterq; concoquit.
 Crudus etiam est, qui habet aspectum truce.
 Crudum est etiam vulnus, quod est recens, & sanguinolentum.
 Crudū etiā dicitur non coctū, & immaturum.

Crepit

Freni

Confer

Cump

Cuma

Culpa

Cum, p

Colori

D

Dectus,

Desipio

Descen

Deueni

Despic

Delige

Declan

repi

LAVRENTII VALLAE.

Crepitus, est sonitus, violentus ex aëris impulsu.

Crepitus, etiam est ventris ventus exclusus, id est, **peditura**.

Streptus, sit ex corporum, & vocum collisione.

Frenitus, est streptus vehementior.

Stridor, est acrior, & quasi sibilans collisio.

Confero me ad Catonem, non in Catonem, id est, eo.

Confero beneficia in Catonem, non ad Catonem, id est, do.

Cum primum, coniunctio est, ut cum primum veneris, dabo librum.

Quam primum, adverbium est, pro cito: ut quam primum dabo.

Cumani, dicuntur a Cumis oppido Campaniæ.

comentes, a Como oppido Galliæ Cisalpinæ.

Culpa medici perit, qui moriturus non erat.

Defectu medici perit, cui medicus non affuit.

Cum, præpositio, nunquam iungitur rei notanti instrumentum.

Cum, coniunctio, si refertur ad tum, rei minori iungitur.

Tum vero, rei maiori: ut cum pecuniam, tum vitam.

Tum, & tum, inter æqualia: ut tum pecuniam, tum libros.

Coloriæ vestes sunt, quæ nativo sunt colore.

Vericoloriæ, quæ nativum colorem mutant.

DE LITTERA. D.

Debellare, est bello vincere, & bello capere.

Expugnare, est pugnado vincere, & capere.

Propugnare, est pugnando vincere, & defendere.

Impugnare, & oppugnare, est impugnando lacerare.

Decus, est honorificentia ex rebus præclare gestis.

Decor, est pulchritudo ex decencia rerum, & personarum.

Desipio, & desipisco, est aliquid a sensu deficio.

Resipisco, est ad meliorem mentem redeo.

Descendo de monte, id est, de alto loco ad imum.

Descendo in certamen, id est, de tuto in periculosum.

Deuenimus in planum, id est, in vallem a loco altiori.

Deuenimus in paupertatem, id est, a maiori fortuna.

Despicio inferiores me loco, & fortuna.

Suspicio superiores, id est, admiror, vel aspicio.

Deligere, est magis idoneum ad res gerendas cernere.

Eligere vero, est ex multis ad nostram utilitatem.

Cooptare, est inter collegas, & pares eligere.

Declamator, est, qui studet apud Rethorem.

Orator, est, qui, veras causas in iudicio agit.

Defunus

DIFFERENTIAE.

- Defunctus officio, est, qui suo officio est perfunctus
 Defunctus quoque vita, qui vitam finiuit.
 Deturbare, est violenter, & deorsum deicere.
 Exturbare, est eodem modo, & loco deicere.
 Disturbare, est dissipando, diruendoque deicere.
 Deprecor supplicium, id est, deestor, & execror.
 Deprecor veniam, id est, precibus veniam precor.
 Imprecor, est alicui malum, & infortunium precor.
 Decuriones sunt, qui denis equitibus ex nobilioribus præsunt.
 Centuriones, qui centum ex inferioribus præsunt.
 Depectus (dicit Vlpianus) qui turpiter pactus.
 Pactus, est qui quomodocumque pepigit.
 Decedere, est ex officio abire, unde dicitur decessor.
 Succedere, est in officium ire, unde dicitur Successor.
 Decedere vita, est officio vitæ excedere.
 Depositor, est, qui depositum alicuius fidei credit.
 Depositarius vero, cui depositum creditur.
 Discere, est, ut aliquid intelligas, quod ignoras.
 Ediscere vero est, ut memoria complectaris.
 Dediscere est, quod didiceris, obliuisci.
 Dicere, proprium est Oratorum, & eleganter loquentium.
 Disitare, est frequenti loco, & tempore dicere.
 Dictare, est alio verba excipiente (ut scribat) dicere
 Docere discipulos, notum est quid significet.
 Dedocere, est quod alter docuit, falsum ostendere.
 Dico sententiam in senatu, quasi Consiliarius.
 Fero sententiam in foro, quasi Prætor, siue iudex.
 Dicere leges, est ad eos, qui bello superati sunt.
 Ferre leges, est ad suos, unde Legumlatores.
 Dies pro certo die, generis est masculini.
 Dies pro tempore forminum est, & caret plurali.
 Domus, quando facit domi in genitiuo, locum significat.
 Domus, cum facit domus, ædificium, & familiam.
 Do litteras tabellariis, ad aliquem perferendas.
 Do litteras ad amicum, ut eas legat
 dono te corona, est præmiis, & honoris gratia.
 dono tibi coronam, notum est, quid significet.
 Do tibi fidem, id est, persancte tibi iuro, & promitto.
 Habeo tibi fidem, hoc est, credo tibi.

Dudum,

Dudum
N
D

E

Elogium
En, nomi

C

E

E republi

E

E

Ergo, &

C

Esti, qua

C

Euentus

E

V

Exempli

E

Existit, c

E

Exproba

In

Esse, præ

E

F

Fac

Vu

Factio, el

Sec

Fama gra

LAVRENTII VALLAE.

Dudum, iam dudum, de breui tempore dicitur.

Nuper pridem, & iam pridem, de longiori.

Diu, & iam diu, est longum tempus.

DE LITTERA. E.

E Pulæ, sunt cibi ministerio hominum comparati.

Epulum, sunt cibi solemniores: & conuiuium publicum.

Edicere, est magistratum, regumq;: vnde edictum Prætoris.

Indicere, est denuntiare, vt indico bellum hostibus.

Elogium, est testificatio laudis, vel infamæ.

En, nominatio, & accusatio iungitur: vt en Priamus, en capellas. Apud

Oratores (exprobando) cum nominatio: vt en homo.

Ecce, apud Virgilium semper de re improvisa dicitur.

E republica, id est, pro republica, & vtilitate reipublicæ est.

E regione domus meæ, pro ex opposito domus.

Ex tempore dixit, pro ex improviso dixit.

Ergo, & igitur, breuioribus adhibentur conclusionibus.

Quare, quapropter, quam ob rem, maioribus.

Est, quanquam, in principi's poscunt indicatium.

Quamuis, licet, tamen, in alijs locis subiunctium.

Euentus, iussus, permissus, in singulari quartæ declinationis.

Excubiæ, tam diurnæ, quam nocturnæ dicuntur.

Vigiliæ, tantummodo nocturnæ diuisæ in quatuor.

Exemplum: est quod sequimur, aut vitamus.

Exemplar, ex quo simile aliquid facimus.

Existit, quod eminet, & exurgit cum motu.

Extat, quod eminet, & superstat sine motu.

Exprobare, est immemorem beneficij culpæ.

Imputare, est citra reprehensionem id facere.

Esse, præsens verbi infinitiui est. Fore, futuri.

Eodem modo differunt Adesse. Prædesse. Proferre.

DE LITTERA. F.

Facio te certiores, non facio te certum, neq; ago.

Facio rem gratam, rem diuinam, damnum, non ago.

Facies, magis ad corpus pertinet: vt facies longa.

Vultus, ad animum refertur: vt vultus tristis.

Factio, est diuisio ciuium in diuersa studia.

Seditio, cum populo discorde res agitur.

Fama græce, idem est, quod rumor latinæ.

DIFFERENTIAE.

- Sed rumor** est tantum de re, quæ recens est, & sine autore.
Fama vero, etiã de antiqua dicitur, & de alicuius celebritate.
Fatuus, est insipiens, tractum a sapore ciborum.
Stolidus, qui proxime ad naturam pecudum accedit.
Stultus, est qui improuidens est, & imprudens.
Facile scribit, pro eo, quod est leuiter scribit, & non laboriose.
Fecile princeps oratorum, id est, non dubie princeps.
Fœlix, est qui prosperitatem recipit: vt homo fœlix.
 prosperum est quod fœlicitatem affert: vt sydus.
Fœlix etiam, aliquando ab effectu dicitur.
ero auxilium. Do auxilium: recte dicitur vtrumq.
 Do opem, non dicitur, sed fero opem. vnde epitulus.
Festus dies, recte dicitur, & non festiuus: vnde Festum.
Festiuus homo, id est iocundus: vnde festiuitas.
Ferus homo: quia animum ferinum obtinet.
Ferox homo: qui animosus est ad certandum.
Fessus, est fatigatus, siue animo, siue corpore.
Defessus: & fatigatus, quia amplius defatigari non potest.
Ficus: fici, vel sicus, pro fructu, & arbore generis est fœminini.
Ficus: fici, genere masculino: pro morbo accipitur.
Filius, Pater. Mater, magis ab oratoribus dicitur.
Gnatus, Genitor, Genitrix, magis sunt poëtarum.
Fingere dicitur, qui formas ducit ex luto, & dicitur **plastes**.
Effingere, qui ad alterius formam aliquid fingit.
Flere, est lacrimas fundere in dolore.
Gemere, est præ angustia in sonum erumpere.
Plorare: est voce flebili dolorem suum aperire.
Plangere, est percussione membrarum se affligere.
Eiulare, est alta voce flere, quod est mulierum.
Vociferari, est non modo doloris: sed in dignatione ostendere.
Lamentari est oratione tristi cladem testari.
Fœnero tibi dicitur, sicut mutuo tibi, & promitto tibi.
Fenerator abs te, sicut mutnor abs te, & stipulor abs te.
Fenus, quod est vsura, a priori significato defluxit.
Vestigal, ex omni prædio est, vel publicum, vel priuatum.
Fruus, est, quicquid ex terræ fructu in cibum vertimus.
Seges, est, ex qua conficitur panis non demessa.
Seges etiam, est terra sementi excipiendæ subacta.

Erodet.

Frone

Fru

Gra

Gra

Gra

G

G

Si

S

Hei,

H.

Hist

Hiar

Hor

Hof

LAVRETII VALLAE.

Fronde, sunt tantum arborum.

Folia, etiam sunt aliarum rerum, vt florum: herbarum.

Frui, est potiri aliqua re propter seipsam.

Vti vero, est alterius rei gratia, id est, propter finem.]

Fungi, est officium: munusque agere.

Potior, cum hoc nomine res genitiuo plurali iungitur.

Potior, alias cum ablatino, & significat obtinere.

DE LITTRA. G.

Gestus, est actio quædam, & corporis pronuntiatio.

Gestio, est administratio quædam, & actio.

Gemme, sunt lapilli omnes prætioli: præter margaritã.

Margarita, est quæ in concha nascitur.

Vnio, vero est, cum magnitudinem solitam excedit.

Gratus, est in aduersis. Lucundus in prosperis.

Lucundus, non est lætus, sed qui letitiam affert. (re.

Gratulari alicui, est verbo testari se gaudere de illius sollicita

Gratari, idem, nisi quod magis est poëticũ, quã orato.

Gratificari, est beneficium minori conferre. (riũ.

Gratum facere, est maioribus inferuire.]

Grave, est quod suapte natura est ponderosum.

Grauem etiam virum, per translationem dicimus.

Gremium, est intra complexum foeminum in foeminis.

Sinus, est intra pectoris brachiorumque complexum.

Sinus: etiam est vestis fluxus, & litterum curuitas.]

DE LITTEA. H.

Habeo rationem salutis, id est, habeo respectum.

Cõstat ratio id est rationẽ legitimã esse ostẽdo.

Habeo orationem dicimus, non facio orationem.

Facio sermonem dicimus, non habeo sermonem.

Hei, semper iungitur datiuo: vt Hei mihi qualis erat.

Hec, accusatiuo, & nominatiuo nonnunquam.

Væ, semper datiuo iungitur: vt væ tibi cauidice.

Histrio, est qui personatus fabulas in scena agit.]

Mimus, qui quouis in loco gestulationes excedet.

Hiare est aliquid sua sponte, vel externa vi aperiri.]

Biscere, est tantum oris, & quidem humani.

Hortus, est vbi sunt olera, quibus rescimur.

Horti, sunt arboribus conliti voluptatis gratia.

Hospes: est, qui in aliena ciuitate est.

[S. Pere

DIFFERENTIAE.

- Peregrinus**, est qui in propria ciuitate non est.
Hic, ad primam personam, vel ad res primæ personæ pertinet.
Iste, ad secundam personam, vel ad res secundæ personæ.
Ille, ad tertiam personam, vel ad res tertix personæ.
Eodem modo differunt aduerbia ab eis tracta.

DE LITTERA. I.

- I**am, notum est, quid significet. vt iam venit.
Vsurpatum quoq; pro tunc: vt. si sed, & iam non stat.
Interdico tibi aqua, & igni, non aquam, & ignem.
Interdicitur tibi a me aqua, & igni, &.
Interdicitur tibi a me aqua, & ignis.
Incumbo studijs, vel in studia, vel ad studia.
Incumbo remis, non in remos, vel ad remos.
Intercedit mihi tecum amor, id est. amor est inter nos.
Intercesserunt tribuni, hoc est, se opposuerunt.
Instituta sunt boni mores ratione sumpti.
Institutiones, sunt præceptiones, quibus docemur.
Indulgentia, est mollis, & delicata educatio.
Venia etiam quandoq; indulgentiam significat.
Infidus, est cui non est fidendum, a fido, fidis.
Perfidus, est, qui fidem violat, a fides, fidei.
Inensus, est vehementer iratus, & odium gerens.
Infestus, est vehemēter molestus, & nocens.
Indiem viuo tantum, id est, diei præsentis rationem habeo.
Indies senesco, quotidie magis efficior senex.
Inhibemus rem inceptam, vt tela inhibere Latini.
Prohibemus ante rem inceptam, vt, hospitio prohibere.
Inuertere, est, rem aliquam in contrarium vertere.
Pernertere, est, rem aliquam in malum vertere.
In manu mea est negotium, id est, in potestate mea est.
In manibus est liber, id est, in manus meas.
Ingredior forum, id est, intro in forum.
Ingredior, id est, ambulo: vt, si stras, ingredi.
Interrogamus, causa aliquid intelligendi.
Percontamur vero, gratia argumentandi.
Sciscitamus, vt vxor indicat, sciendi gratia.
Introduco te, id est, interioribus claudo.
Intercludo te, id est, iter tuum claudo, & impedio.
Procedere est ambulare cum fastu, & pompa. Ambulo

LAVRENTII VALLAE.

Ambulare, est simpliciter pedibus ingredi.

Impendere, est quasi supra caput in ruinam imminere.

Impendere penultima breui, est quasi dare.

Perpendere, est exacte, ponderare, & examinare.

Appendere, est suspendere, & ad lancem ponderare.

Inter cœnandū venit, id est, dum essem in cœna.

Inter agendum dormio, id est, dum sum in ađione.

Impono tibi onus, id est, iniungo tibi onus.

Impono tibi, id est, decipio te: vnde impostores dicti.

Inficiari, & inficias ire, id est, negare: sic dicitur: vt

Opem ferre, & suppetias ferre, pro auxiliari.

Indoles in pueris, est signum futuræ virtutis.

Indoles etiam in malum accipitur, sed raro.

Iocus, & iocari, proprie ad verba tantum pertinet.

Ludus, & ludere: ad facta: vt ludere pila.

Iter facere, est quod imperiti dicunt itinerare.

Viam facere, est vbi via non erat, aperire.

Munire viam, est reficere, & repurgare.

Iter habere, est iter aliquem esse facturum.

DE LITTERA. L.

L Abare aliquid, est ruere, & repente cadere.

Labi vero, est leniter, & sen sim descendere.

Lacesso, prouoco, quod est in certamen vocare.

Plerumq; in bonum, nonnumquam in malum accipitur.

Latebre, hominum propriæ dicuntur.

Latibula, ferarum, sed quandoq; confunduntur.

Legere litteras, legere libros, notum est quid significet.

Per legere litteras, est vsq; ad finem legere.

Eodem modo differunt vigilare, & peruigilare.

Negare, & pernegare, & Agere & peragere, & similia.

Leges sunt aut Principis, aut populi alicuius liberi.

Rogationes dicebatur, quia populus rogabatur.

Leuo, & alleuo, est molestiam: laboremq; extenuo.

Subleuo, est auxilium, defensionemq; præsto.

Littera in singulari, est vñom elementum, vt A. B. C.

Litteræ in plurali, est epistola quæ mittitur.

Libertus, est qui de seruo liber factus est, semperq; habet relationem ad eum cuius est, vt libertus Cæsaris.

Libertinus: idē significat: nisi quod est absolutū.

S , **Lib**

DIFFERENTIAE.

- Libertas**, aliquando in bonum, aliquando in malum accipitur.
 Licentia vero, est cum quis libertate abutitur.
Libri sunt, in quos autorum opera diuiduntur.
 Volumina vero, sunt minora, quā libri.
Ludicrum substantiue: est quodcumq; latorum opus: vnde.
 Ludicrus a. um. non (vt dicit Priscianus) ludicre.
Lucus est sylua cædua Deo, vel homini consecrata.
 Saltus sylua, vbi pecudes hiemare: aut æstiuare solent.
Nemora voluptatis causa, constant arte: sine natura.
 Sylua: est vbicumq; sunt arbores cæduæ: vel inceduæ.
Lues: est morbus in homines sauciens in pecora: & agros.
 Pestis: est pestilentia: quæ aut cito occidit: aut cito abigit.
Lubricus locus est: in quo nequeas inistère.
 Lubrica est anguilla: quæ non potest retineri facile.
 Lubrica ætas: in qua: qui sunt, facile labuntur.
Luce: & tenebris, pro die ac nocte accipimus. sed prima luce
 & primis tenebris, est principio diei: & principio noctis.
 Prima diei: prima nocte, respectu secunde dicitur.
Reperitur vero luci. p. luce: vel vespere, p. vespere, & rudri, pro
 Carthagini: pro Carthagine. Sed Seruius vult hæc no-
 mina vrbium propria debere poni in datiuo.

DE LITTERA. M.

- M**ale de te sentio: existimo, iudico: non errorē sentiens
 tis. sed eius: de quo sentimus: vitium designat.
 Male audio: est malā famam habeo, id est infamor.
Magni: parui, tanti, quanti: in genitiuo solum iunguntur cū illis
 verbis interest: & refert: vt magni interest: parui refert.
Cetera in nominatiuo: vel aduerbialiter: vt plurimū interest
 & Sex. p. nomina in ablatiuo. Mea, tua, sua, nra, vſa, coia.
Malleolus: est in modū mallei roſta habens aptus pluationi.
 Samentum: est arfactum, quod igni reſeruat. r.
 Palme: est: cum in vite frondes: vnaſq; habet.
Marinum: est quod in mare est: vt piſcis marinus.
 Maritimum est quod iuxta mare est: vt vrbis maritima.
 Transmarinū, est quod trās mare est: vt bellū trāmarinū.
Meditari: præter eam ſignificationē, quam habet in prout: est
 etiam ad aliquid ſe exercere: vt ad palæſtram.
Memoria teneo, recte dicitur: non memoriter teneo.

Memoriter recito, memoriter pronuntio: non memoria.

Memoria, & memoriter complector te repeto, recolo.

Memini, pro recordor, genitiuo, & accusatiuo iungitur.

Memini, pro mentionem facio: genitiuo, & ablatiuo cum de.

Melsis, tum ipsa melsio est, tum leges iam matura.

Sementis est satio, siue (vt ita dicam) seminatio.

Semen, est, quod intetram subactam iacitur. (rūtur.

Seminarium, est locus, vbi Plantæ ad transplantandū sep

Merere, est mercede operari, & in milicia exerceri: vnde.

Meritoria taberna, quo sine mercede non est additus.

Meritorius puer, qui mercede prostra libidini.

Meritoria puella, non dicitur, sed meretrix, quia meret.

Mereor de te bene, id est, beneficium in te confero.

Mereor de te male, id est, mala in te contuli.

Demereor amicos, id est, beneficijs illos obnoxios facio.

Emerereor: vnde est emeritus, a labore cesso.

Ministerium, in singulari est. ministro oppera.

Ministeria in plurali, pro ministris accipiuntur.

Eodem modo differunt seruitium, & seruitia.

Mille in singulari, substantiuum est: vt Cicero mille hominū

versabatur, & mille numum expensum.

Milia vero in plurali, ab eo, quod est mille.

Mile in plurali, adiectiuum est: vt mille viri.

Moratus ille dicitur, qui bonis moribus est præditus.

Morigeratus, est obseques, & obediēs: a verbo morige

Morofas, qui est difficilis, & peruerlis morib⁹. (tor.

Mollis homo, in vituperatione dicitur, id est, effeminatus.

Molle opus, in laudem, id est pulchre fabrefactum.

Merore, & maneo te, pro expecto te, sed poetice.

Morer te, id est, detineo te: magis oratorium est.

Na eo, pro eo, quod futurum est: vt quis te manet exitus

Munimenta, sunt munitiones castrorum: vt vallum, fossa.

Monimenta, siue monumēta, sunt sepulchra statue, tituli.

Murus, est ambitus vrbis, aut etiam castrorum.

Paries, est ambitus ille domorum, quo tēta fulciuntur.

Mœnia, & murum, significat & vrbis ædificia.

Mulier ea dicitur, quæ corrupta est. Virgo, quæ integra.

Patitur tamen verumq; aliquando exceptionem.

Munus (teste Paulo) dicitur, quod dono mittitur.

DIFFERENTIAE. XXXVI

Munus, alio modo est onus: unde immunitas dicitur.
 Munus præterea, est officium, vt militare munus.

DE LITTERA. N.

Natalis, & natale, substantiue est dies natalitius.
 Natales vero, in plurali, sanguinis conditionem significat.
 Ne dicam, substantiuo præcedente: vult post se accusatiuum: vt
 Cicero, Crudelis Castor, ne dicam sceleratum, & impium.
 Secus autem sequenti substantiuo: vt si dicamus, Crudelis, nedicam sceleratus, & impius Castor.

Necatus, generalem habet significationem.

Nectus, non dicitur siue certo genere mortis.

Nedum, vno modo vtimur: cū vtrāq; sententiam vno claudimus verbo: vt
 funderem pro te sanguinem, nedum pecuniam. Altero cum sum
 vtriq; sententiæ verbum damus: vt funderem pro te sanguinem, ne
 dum pecuniam crederem, sed affirmando, quod est maioris mo-
 menti. præponimus. negando vero contra, quod est maius postpos-

Næ, cum diphthongo, pro valde, vel certe accipitur.

Ne producte accepta, pro non. Ne, correpte, pro, an.

Nihil, quoties ponitur in principio, indicatiuū postulat.

Alias vero, etiam subiunctiuo iungi potest.

Nihil ad Cæsaris equitatū. i. nihil ad comparisonem Cæsaris equitatus.

Teren. Nihil ad nostrā hanc. i. nihil ad comparisonem huius nostræ.

Non me fallit, non me præterit, non me fugit, non me capit: est non ignoro,
 teste Quintiliano.

Nonalis (inquit Paulus) est terra profcissa anno cessans.

Ager restibilis (inquit Varro) quod restituitur.

Nunc, aduerbium tempus instans significat.

Nunc etiam, sine temporis significatione vsurpatur. Cicero, Plura euenirēt
 si ad quietem integri iremus, nunc vero onusti cibo, & vino cōfusa
 & conturbata cernimus.

Nurare, est male solidatæ molis ruinam minari.

Titubare, est pedibus non valentibus insistere.

Vacillare, est alterno motu incosistentem esse.

Nuntius, est qui nuntiat, non quod nuntiatur.

Quod enim dicit Sernius nuntium esse quod nuntiatur, non est verū.

DE LITTERA. O.

O. Vocatiuo, & accusatiuo iungi potest: vt o me miserū, o te foelicē.
 Aliquando supprimiur, sed in re leuiori: vt hominem indoctum,
 qui hæc ignoret.

Obf
 Obseru
 Ob eo leg
 Sic c
 tā
 Obuo ti
 b
 Obses: est
 Va
 Fio
 Otium, est
 Otio
 Occupare
 Occupare
 Odor: not
 Od
 Officiu
 Of
 Of
 Officina: e
 Ta
 Op
 Op
 Op
 Orare: est
 Exo
 Oriundus
 Or
 Ordo, est d
 Sen
 Orphanus
 Pup
 Orbus: est
 P
 P
 Passio: est

LAVRENTII VALLAE.

- Obferuo, id est, custodio: a quo verbo est obseruatio.
- Obferuo, id est, colo, & veneror, a quo verbo est obseruantia.
- Obeo legationem, id est, exequor munus, & officium legationis.
- Sic obeo mortē, exequor officium mortis. Et obeo: nō addēdo mortē: sicut oppeto mortē, & oppeto. Defunctus vita, & defunctus.
- Obuiio tibi, & obuius tibi. fio, & obuium me tibi fero: obuius tibi sum.
- Obuiam tibi professi: idem significant.
- Obses: est, qui traditur imperio alterius, quasi pignus.
- Vas: est: qui sponso alicuius in capitis periculo est.
- Fideiussor, est, qui spondet in causis leuioribus.
- Otium, est vacatio a labore, cuius contrarium est negotium.
- Otium quoq; pro studio litterario accipitur.
- Occupare, est locum tenere, & vi capere, & etiam.
- Occupare, ante capere, quod dicuntur præoccupare.
- Odor: notum est: quid significet in vtroq; numero.
- Odores: in plurali numero, sunt odoramenta.
- Officium: est virtutis actio pro loco, & tempore.
- Officium, est beneficium, & obsequium in amicis.
- Officium, est quoq; magistratuū & aliarum rerū.
- Officina: est vbi opera fiunt: vnde opifices.
- Taberna, est vbi opera venduntur: vnde tabernarij.
- Opera (vt dicit Vulpianus) est diurnum officium.
- Opus, est finis: fructusq; operæ: vt opus Ouidij.
- Operæ præcium: est fructuosum, & ad rem pertinens.
- Orare: est verbis aliquam rem petere.
- Exorare, est orando: & precibus aliquid impetrare.
- Oriundus a Roma, id est, cuius maiores fuerunt Romani.
- Ortus Romæ, id est, qui in vrbe Roma natus est.
- Ordo, est digestio, & suo cuiusq; rei loco dispositio.
- Series: est rerum quædam continuata progressio.
- Orphanus: est: qui caret patre, præsidioq; paterno.
- Pupillus: est, qui caret patre, sed tantisper: dum est in ætate, cui da-
ri consueuerunt tutores per leges.
- Orbus: est, qui aliqua re chara priuatus est: vt filijs.

DE LITTERA. P.

- P**arastus: est, qui vëtris gratia nihil recusat ferri & omnia loquitur
ad voluptatem inuitantis eum.
- Scurra, est: qui risum ab audientibus captat sine differentia.
- Pastio: est ipsa pascēdi actio: quæ ad pecudes pertinet.

DIFFERENTIAE

- Pastus**, homini competit : & potius ad animum pertinet.
- Pabulum**, est cibus pecorū, qui sine semine est, ut palea.
- Esca**, & hominum, & quod captandis piscibus subditur.
- Pasci**, pecudum est, & constituitur cum accusatio.
- Vesci**, hominum est, & constituitur cum ablativo.
- Partior**, idem est, quod partes facio, & distribuo.
- Partio**, raro reperitur, sed impetio frequenter.
- Pacificatus sum**, id est, pacem feci.
- Pacatus sum**, id est, in pace sum, vel ab armis recessi.
- Placatus sum**, id est, a indignatione ad lenitatem redi.
- Pareme esse**, idem est, quod sufficere alicui operi.
- Par esse**, idem est, quod esse conueniens, & decens.
- Paria facere**, est, quod alibi omissum est, compensare.
- Patres**, inquit Palus vsq; ad tritauos proprie dici.
- Qui super tritauos sūt maiores debere appellari**, (Posteris)
- Minores**, dicit Seruius nō cupari, quoties deficit nomē in
- Sed potius dicendū est, esse Maiores**, qui nos p̄cesserūt.
- Minores vero**, qui sequuntur.
- Penu continentur**, quæ ad victum priuatum pertinent.
- Penarium**, est locus (teste Varrone) vbi peno reponitur.
- Commeatus dicitur**, quod ad victum publicū pertinet.
- Pecus**, significat omne animal, quod sub homine ex pabulo tenetur.
- re pascitur** Significat etiā multitudinē pecudum.
- Pergameni**, ab oppido Asiæ, quod est Pergamus.
- Bergomenes**, a Bergamo Galliæ Cisalpinæ oppido.
- Per in compositione cum nomine politicius iungitur.**
- Quam**, superlatiuo: ut perdoctus, quam doctissimus.
- Perquam vero politius: ut perquam doctus homo.**
- Quam**, pro quantum temper positiuo iungitur.
- Per aliquādo in malum accipitur: ut perinurus, perfidus.**
- Aliquando accipitur quasi per mediū: ut perspicuus.**
- Præ**, idē significat, sed cū alijs dictionibus iungitur quāquam
- per: ut Præclarus, prædulcis, prædiues: non perclarus,**
- rus, perdulcis, perdiues.**
- Perinde**, vult post se acsi, vel atq;: ut fac perinde, acsi tua res esset, vel atq; tua res esset.
- Proinde**, idem est, quod ideo, vel ideoq;.
- Subinde**, accipitur pro inde, statim, vel identidem.
- Petere in bonum, & in malum accipitur.**

Posco

LAVRENTII VALLAE.

Posco, est proprie rem debitam: & honestam peto.

Postulo, est quodammodo requiro, ut res poscatur.

Expostulo, est cum querela amici officium delidero.

Flagito, est vehemēter, & importune postulo.

Persequor in bonam partem: & malam accipitur.

Prosequor, ablativus iungitur, ut prosequor te oculis.

Peculium, est quicquid labore nostro comparatur.

Peculatus, est furtum rerum ad rempublicam pertinentium.

Sacrilegium est, furtum rerum sacrarum.

Pellex, est quæ cum eo, cui est vxor, miscetur.

Pelaca, est concubina eius, qui non habet vxorem.

Pluit, caret supposito, & construitur cum ablativo.

Ningit, tonat, serenat, & similia vtrumq; respiciunt.

Plura possunt esse duo, & est nomen comparativum.

Plerique modo maximam partem significat, modo nonnulli.

Complura, duo esse non possunt, & non est comparativum.

Porro (licet eiusdem significationis sit, cuius vero & autem) hæc semper possuntur, illud potest etiam præponi.

Pondo (teste Phoca) singulari numero caret, dicimus tamen duo tria pondos, non bina, tetra pondos.

Potior, cum hoc nomine res implurali genitivo iungitur.

Cum alijs vero nominibus frequentius ablativo copulatur.

Potus vini, aquæ lactis, & similibus, recte dicitur.

Potio, datur egrotanti: quod græce pharmaceum dicitur.

Pompa, est spectaculum in prosperis rebus, & aduersis.

Spectaculum veto est quod spectatur, & ipsa spectatio.

Locus etiam, unde spectamus, spectaculum dicitur.

Protervus, procax, petulans, aliud alio magis increpuit, tam in factis, quam in dictis, significatque quædam lasciviam, libidinemq; & impudentiam.

Præsens, non modo dicitur, quod est huius temporis, sed alterius, ut Horatius. Præsens in tempus omittat.

Præsens quoq; dicitur, quod subitum est, & non dilatum in tempus, unde præsentissimum periculum, & præsentaneum remedium.

Præesse, est rei administrande præpositum esse, ab hoc fit præses, quod a verbi significatione recessit.

Præsidere, est ad opem præstandam præesse, a quo fit præses, sicut a deses deo deses, a residue reses.

Præsidium, est præcipuum auxilium.

Subidiu.

DIFFERENTIAE.

Subsidium, est quod in auxilium succedit.

Præstare (præter eam significationem, quam præfert) significat etiam prohibere, ne alicui fiat incommodum.

Pridie: & Postridie: genitiuo seruiunt: & accusatio: vt pridie nonarum. Decembris, & pridie nonas Decembris.

Procul: apud quosdam autores accusatio seruit: vt Curtius. Procul vrbem, &c.

Primus vocauit: ad tempus referri debet.

Prior vocauit te, ad personam potius referretur: estq; inter duos, sicut primus inter plura: vt ego prior: quam tu, veni domum: & ego primus omnium veni.

Eadem ratio est de Posterior, Posterius: & Postremus.

Præ me fero. est dicto vel facto: qualem opinionem habeam, quasi ipsa frō te constiteri. In eadem significatione sunt præ me duco. præ me gerō.

Prisca, sunt: quæ prioribus sæculis fuerunt.

Pristina, quæ fuerunt prioribus annis.

Probrum, idem est, quod dedecus, & ignominia.

Opprobrium, est aliquando factō, sed frequentius dicto.

Pulsare, est graui, & vehementi ictu cedere.

Verberare: est cedere instrumento longo & flexili.

Præuicari, sunt: qui causam aduersarij donant.

Tergiuersatores: qui in totum ab accusatione desistunt.

DE LITTERA Q.

Quando, & Quandoquidem: idem est, quod quoniam.

Quatenus: idem significabat Quintilianī sæculo. Cicero tam quatenus pro in quantum vtitur.

Quæstus in plurali, pro querela: a querō: quereris.

Quæstus etiam in singulari: significat lucrum numariū, derivaturq; a verbo quæro, quæris.

Quidem; vno modo accipitur ad distinguendum res, quod græci nimum faciunt: vt alius quidem bonus, alius non.

Altero modo per exceptionem illius, quod affirmes: vt Quintilianus totosquebis quidem filium: sed fatebitur mater.

tertio modo ponitur completiue: non sequente eius aduersatiue.

Quimmodo, pro quinetiam, siue atq; etiam accipitur.

Quid, pro vt non, desiderat subiunctiuum: vt. Quin adeas.

Quin, pro cum non, semper interrogat per indicatiuum.

Quid, substantiuum est: vt quid negotij est tibi?

LAURENTII VALLAE.

Quod adiectiuum: vt Quod negotium est tibi.

Quisq; cum superlatiuo construitur: vt optimus quisq;.

Cūctus, & omnis, positiuo iungūtur: vt cūcti sapientes, omnes docti.

At vero omnis comparatiuo additur: vt omnes doctiores.

Quæ vero superlatiuo carent, etiam cum quisq; iungūtur.

Quotusq; semper interrogatiue ponitur.

DE LITTERA. R.

Regini, ex oppido Calabriae Rhegio dicuntur.

Rhegienses, ex Rhegis Galliae Cisalpinæ oppido.

Retulit Pompeius ad senatum. id est, in consultationem posuit.

Refero tibi beneficium, id est, confiteor me accepisse beneficium.

Rixa (vt dicit Vulpianus) potest esse inter duos.

Turba vero in multitudine, & cœtu hominum tantum.

DE LITTERA. S.

Saluber cibus, saluber, aer, est sanitatem conferens.

Sanus homo, & sanum caput, est sanitatem habens.

Satiare, ad omnes sensus pertinet, atq; etiam ad animum.

Saturare, ad vnum gustum pertinet tantum.

Salio: vnde Saltus deducitur, est saltum facere.

Salto: vnde Saltatio fit, est tripudium facere.

Scilicet, & videlicet, idem significare videntur, quod certe, sed per amaritudinē quandam cum derisu mixtam. Recentiores vtuntur expositione his particulis.

Sciens feci, id est, cum faciebam, sciui me facere.

Ignorans feci, id est, cum ignorabam, sciui me ignorare. Scienter feci, ignoranter feci, id est, cum scientia, vel ignorantia feci.

Secundum, particula, notum est, quid significet.

Secundum, præterea accipitur pro iuxta, & post.

Secundum, etiam pro eo: quod est pro, vt secundum me indicatū est, id est, pro me sententia est lata.

Senecta, & Senectus, utraq; est senilis ætas.

Iuuentus, non modo ætas, sed multitudo iuuenum est.

Sin pro si nunquam in prima parte collocatur, sed in secunda cum præcessit si, igitur exponendum est, sin pro sed si.

Syncerus (vt dicit Donatus) est sine cera, vt mel simplex.

Sed potius dicendum est syncerus, id est, integer, & incorruptus quasi cum cera, & nulla parte fraudatum, hoc est, diminutum.

Situs (vt dicit Priscianus) est negligentia, sed potius est sordes illa, & illuuiēs domus diu non repurgatæ.

Solum

DIFFERENTIAE.

Solus, & vnus inter omnia adiectiua, quæ non sunt superlatiua: genitiuo plurali iunguntur: vt solus omnium, vnus cunctorum.

Stare, est non ire in ijs, quæ sunt sine pedibus: vt naui.

Stant, quæ recta sunt, quandiu non cadunt: vt si at turris.

Stant quædam, quæ non eunt, cum ire possit: vt equus, homo.

Sedere, in hominibus notum est, quomodo sit.

Sidere, est pessum ire, deorsumque descendere.

Sto, verbum absolutum est. **Sisto**, actiuum: vt Virg. **Siste gradum**. Verumque habet supinum **stacum**.

Stellæ (inquit Macobius) sunt singulares: vt erraticæ.

Sydera, constant multarum compositione: vt **Aries**.

Astrum, est sinum ex stellis coactum, quod nos dicimus **sydus**, quæ differentia non semper obseruatur.

Super, contiguitatem significat: vt **sedeo super lapidem**.

Supra, spatij interpositionem: vt **nubes pendent supra nos**.

Suffragia sunt voces, quæ dantur in electione. **Vnde**,

Suffragari, pro auxiliari plerumque inuenitur.

DE LITTERA. T.

Tantum abest, post se habetur aut semel vt Cice. **Tantum** abest ab officio, vt nihil officio possit magis esse contrarium, aut his vt idem. **Tantum** abest: vt aliquam bonam gratiam quæ fuisse

Vedear: vt multas etiam similitudines subeundas inteligam.

Tanti, & quanti, & ab eis composita tantidem, & quantilibet, quantumque, totidem, pluris, & minoris, iunguntur his verbis **emo**, **venio**, **lo veneo**, **mercor**, **comparco**, **estimo**, **taxo**, **liceo**, **addico**, **disiraho**, **metior**, **conduco**, **loco**, **foeneror**, **paciscor**, **pango**, **condemno**, **postulo**. & si milibus verbis.

Tenus, semper postponitur, atque in singulari cum ablatiuo tantum, in plurali etiam cum genitiuo: vt Virgil. **Et crurum tenus a mento palcatoria pendent**.

Tebani, a Thebis, quæ est vrbs in Boeotia insignis.

Thebeus, a Thebe, vrbs antiquissima in Aegypto.

Timeo te, id est, tanquam inimicum metuo te.

Timeo tibi, id est, metuo tibi tanquam amico.

Transio exercitum, id est, trans mare, tras montes, trans flumen duco.

Transio mare, id est, transeo mare.

Tricliniū, a tribus thoris mēsis ve triplicibus appellatū est.

Aula

LAVRENTII VALLAE.

Aula, est græce: quam latini atrium appellant.

Toilo, aliquando pro capio dicitur: ut tolle librum.

Tollo, aliquando pro educo accipi solet: ut substulit filium.

DE LITTERA. V.

Valde, positivo: & verbo iungitur. sed nō longe: ut valde doctus valde legit, non longe doctus, longe legit, nec valde ditior, valde ditissimus.

Venio in suspensionem, semper accipitur passivè.

Veni in ostensionem, veni in vituperationem, etiam passivè.

Veni in opinionem, activè, & passivè solet accipi.

Vētor, vnum ex verbalibus in. or. passionem significat, id est, eum, qui vehitur, aliquando eum, qui vehit.

Venale, significat rem venditioni expositam.

Vendibile, quod cito, & facile vendi potest.

Vendico (ut sic dicam) est a proprio, & meum esse dico.

Vendico, est vltisces, aliquando ab iniuria defendo.

Venditare est frequenter venire ad locum.

Aduentare, est proximum esse, ut veniat.

Veriscoloria dicuntur, quæ nativum colorem mutant.

Coloria, quæ colorem habent nativum.

Vicus, vrbis est pars, sed vicus paganus muris caret.

Castellum, est, quod muris cinctum est vndiq.

Oppidum, est omnis vrbis, præter Romanam.

Victus appellatione continentur homini necessaria ad vitam.

Penus, est omne, quo homines vescuntur.

Vltro, citroq: ad dicta, & facta referuntur.

Vituperare, est vti tū dicto, tum facto: id est: vsum capere.

Ut pro vitio, siue quippe sequenti reuelauo. Quintilianus. Nō damno.

Ut quid dixerim, esse in omnibus utilitatis aliquid.

FINIS.

D I C T I O N E S G R Æ C Æ , E T L A T I N Æ , quæ per Artem sparguntur in or dinem Alphabetarium redactæ.

A Acer. eris. Por el arze, arbol.
Bacus. i. Por el aparadorio. Acetum. i. Por el vinagre,
tabla para contar. (tas. Acharis. inter. sine gratia
Abas. antos. n. p. apud poë Achates. x. n. p. viri. & lapidis.
Abax. cos. idem est, quod abacus. i. Achemenes. is. Vn rey delos Partos.
Abel. filius Adam ex Eua. Acheron. ontis. Rio del infierno.
Abdera. x. Vna ciudad de Thracia. Acinus. i. Por el grano del razimo.
Abderitan. a. u. cosa de aqlla ciud. Acis. n. p. viri, y rio de Sicilia.
Abidos. u. ciudad de Asia. Aconitum. i. Por el rejalgar.
Abies. etis. el abeto, arbol peregrino. Acras. ados. Por el piruetano.
Abies. etos. i. nō immiffus. i. iniectus. Acras. antos. Ciudad de Sicilia.
Abraham. n. p. primi Patriarchæ. Acris. idos. Langosta: o renueuo.
Abrahamus. i. El mesmo Patriarcha. Acropolis. cos. La fortaleza dela ciu
Abrotonū. i. yerua lōbriguera. (nez. Acuo. is. acui. Por aguzar. (dad.
Abs. prepo. retractionē signific. pñ. Acumen. inis. Por el agudeza.
Academia. g. lugar cerca de athenas. Acus. i. Por el aguja paladar, pece
Academus. i. Vir vnus ex heroibus. Acus. us. Por el aguja del hierro.
Acamas. antos. interp. irrequietus. Acus. eris. Por granças de trigo.
Acanthus. i. intero. carduus. Ad cū actō, locū, personāq. signific.
Acanthis. idos. El sirguero, ante. Ad pro apud aliquando ponitur.
Acarnan. anis. Hombre de Epiro. Adam. Por nuestro primero padre.
Acastos. Peliz Argiuorum filius. Adamas. antis. Por el diamante.
Acidalia. x. Por la diosa Venus. Adamantinus. a. u. Cosa de diamāte.
Acciao. is. Por cātar a otra cosa. (cō Adamus, idem est, quod Adā (bo.
Accipiter. tris. el gaviā, o açor, o hal. Adeps. pis. La gordura: y no el les
Aceo. es. i. acefco. scis. Por azedarfe. Adhibeo. es. Añadir a otra cosa.
Acer. eris. fuerte, o ingenioso: o agro. Aden. enis. Por la landrezilla.

Adigo

Adigo.
Adita.
Adimo
Adipifi
Admes
Adonis
Ador. c
Adore:
Aduen:
Adulor
Aduerl
Aeas. 2
Acacus
Aedes:
Aedilis
Aegeor
Aegon.
Aegina
Aegrot
Aemon
Aemul.
Aenare
Aeneas
Aenign
Aeneis.
Aequo:
o can
Aerugo
Aes. xer
Aesopu
Aestas.
Aestuo.
Aether.
Aethioj
Aethioj
Aetolia
Aetolia
Afer. a.
Afigo.

INTRODVCTIONVM.

Adigo.is.egi.Por rempujar.
Adita.orum.El sagrario del templo
Adimo.is.emi.Por quitar
Adipiscor.eris.Por alcançar
Admes.etos.interp.indomitus.
Adonis.idos.Amasius Veneris
Ador.oris.Farro,o candia
Adorea.æ.La gloria,o paz
Aduena.æ.estrangero,o estrangera
Adulor.aris.Por lisongear.
Aduersus vel aduersum.pro contra
Aeas.antos.Vir fuit,est & sturuius.
Aeacus.i.Iouis & Aeginæ filius.
Aedes.ium.La casa,o morada
Aedilis.is.El fiel,o alarife
Aegeon.onis.Vnus ex gigantibus
Aegon.onis.n.p.pastoris
Aegina.æ.Insula & foemina.
Aegrotus.a.um.Cosa enferma.
Aemon.onis.vir.a quo dicta Aemonia
Aemulus.a.ũ.pasíuue.Lo q̃ a embidia.
Aenaretas.e.Vir simulator.
Aeneas.æ.El hijo de Anchises.
Aenigma,aros.interp.scirpus
Aeneis.is.vel.idos.Opus Virgili
Aequor.oris. Por la llanura del mar,
o campo.
Aerugo.inis.El moho del cobre
Aes,æris.Cobre,metal,o moneda
Aescopus.i.Vn Philosopho antiguo
Aestas.atís.El estío,parte del año
Aestuo.as.aui.Por auer calor
Aether.eris.El cielo,o ayre
Aethiops.opis.El de Guinea
Aethiopiã.e.Muger de Guinea
Aetolia.e.Regio est in Epiro
Aetolia.æ.Vna regio cerca de Albania
Afer.a.um.Cosa de Africa.
Affigo.is.xi.Por derribar arriba.

Agalma.atís.interp.statua.
Agameas.ũ.Plisthenis ex Europa filius
Agamenonides.El hijo,o nieto de aq̃l.
Agofo.onis.El recuero,o harriero
Agatæos.interp.Bonus.a.um.
Agathocles.Rex fuit Siciliæ.
Agea.eæ.La tilla de la naue.
Age,agedũ,agite,aduerb. ex hortãdi.
Agepho.is.n.p.viri apud Græcos.
Agis.Lacedæmoniorum rex
Agia.æ.interp.via
Agito.as.aui.Por aguijar,o acossar
Aglaphon.Pictor nobilis fuit
Aglaurus.Vna ex filabus Cecropis.
Aglis.itos.interp.Spica.æ.
Agnosco.fois agnoui.Por reconoscer.
Agonalia.orum.Fiestas erã de romanos.
Agrippa.æ.El que nasce de pies
Aur,interiectio est dolentis.
Ajax.acís.n.p.de dos Griegos
Alacer.cre.Por cosa alegre.
Alapa.æ.Por la bofetada, Grece, solas
phus.i.
Alaricus.Vn rey de los Godos.
Albunea.æ.Vn bosq̃ cerca de Roma
Aleman.anos.Poeta fuit Græcus
Alcmæon.onos.Amphiarai filius
Alcimedon.Vir apud Virgilium.
Alca.æ. Qualquiera juego de fortuna.
Ales.itis.Por aue,o cosa que buela
Algeo.es.vel algeico.is. Por enfriarse.
Algis.i.vel algor.oris.Por el frio
Alecto.us.Vna de las tres furias.
Alia.æ.Por vn rio de Italia.
Alibas.antos.Vir apud Homerum.
Alibi,aduerb.En otro lugar
Alife.arum.Vna ciudad de Italia
Aliphanus.a.ũ.Cosa de aquella ciudad
Alipes,dís.Lo q̃ tiene alas en los pies.

T Alipha

VOCABVLARIVM

Alipha. atos. interp. vnguentum	Aniomum. i. Vnguento eflorefo
Allicio. is. ixi. Atraer por halagos.	Amonita. x. Populus Palæstina
Allido. is. Herir vna cosa con otra	Amonitis. idis. Examina ex illo
Allobrox. gis. Pueblos son de Francia	Ampolos. u. interp. vitis.
Allofa. x. Piscis est. qui græce. Triffa.	Amphissa. g. Por vna ciudad de Phocis
Alopex. ecos. interp. vulpes. is.	Amphitrio. onos. Alcei fin. Alcmenegvri
Alumen. inis. Por el alumbre	Amphimedō. ontos. Penelopes procius
Althea. x. Melcagri mater	Amphiō. onos. Filius Iouis ex Antiope
Alueus. i. El vientre mas baxo.	Amphifus. i. Vn rio de Thessalia
Amaracus. i. El amoradux, yerua	Amplustre. Los ornamentos de la naue
Amaracimus. 2. um. Cosa deíta yerua.	Amulius. ij. Rey de los Albanos
Amarus. 2. um. Cosa amarga	An. cōiunctio interrogatiua. Por autu
Amalis. is. Va rey de Egipto	Anapis. is. Fluuius Siciliæ (ra
Amathus. untis. Isla del Arcipelago	Anadiplotis. interp. Reduplicatio
Amazon. onos. interp. sine mamma.	Anaglyphum. i. Lo finzelado
Ambo. x. o. Dos juntamente	Analecra. orum. interp. Relicra
Ambrosius. ij. Vn faacto deste nombre	Analectum. i. El releue del māsar
Ambrosia. x. Por el artemisia, yerua.	Analogia. x. interp. Proportio
Ambulacrum. i. Lugar para paſſear.	Anas. x. Por Guadiana, rio
Ambubaia. x. Muger que tañe flauta	Anas. anatis. El anade, aue.
Amens. entis. Loco sin ſeio	Anachariss. sapiens Vnus septem
Amentum. i. Amiento para tirar	Anatoice. es. interp. Oriens.
Ametihis? i. Ametisto. Piedra preciosa	Anax. atos. interp. Rex
Ametihistius. a. ū. Cosa de esta piedra	Anaxagoras. x. Philosopho notable.
Amicior. oris. interp. Carens matre	Anceps. cipitis. Cosa dudosa
Amia. as. genus est piscisauli.	Achises. e. vn Troyano padre d Eneas
Amicus. i. amigo en buena parte	Audrias. antos. interp. Statu viri
Amicus. i. Vn varou deste nombre.	Andregeos. u. Minos ex Pasiphe filius
Amicus. a. um. Por cosa amigable	Andromeda. x. Muger de Perseo
Amydon. onis. Ciudad Macedonia	Ango. is. anxi. Congoxar, o angustia
Amygdalus. i. El almendro, arbol	Auhelo. as. aui. Por acezar
Amygdalius. a. ū. Cosa de almendras	Auio. enis. Por vn rio de Italia
Amicio. is. Por cubrir, o vestir.	Anomala interp. irregular (des
Aminadab. nomen est apud Hebreos	Antes. iū. Los liños caberos de las vie
Amineum. i. Vinum ex campana	Ante. ppo. acusa. Por ante, o adelante.
Amira. x. Hermana de padre	Antedon. onos. Oppidum Boeotie.
Amithaō. nos. Creti. F. Melampi pater.	Antennæ. arum. Las entenas dela naue
Aunis. Rio que siempre corre	Antetis. idos. interp. Oblucatio.
Amoa. onis. Cognomen est Iouis	Anthracia. as. interp. Priua.

Antro

Antropos.
Antores. e
Antidotum.
Antichir.
Antix. ar.
Antigenes.
Antigono.
Antilochus.
Anthio. cu.
Antipho. o.
Antiphon.
Antiphor.
Antiquar.
Antistes. i.
Antistia. a.
Antisthen.
Antys. yg.
Anabis. id.
Anulus. i.
Anus. us. l.
Anxur. ur.
Anyr. nyf.
Apage. ap.
Aparos. o.
Apes. api.
Apes. edis.
Aphona. g.
Apefas. ai.
Apic. n. p.
Apidanus.
Apirinum.
Apis. is. E.
Apliaon. c.
Aplustre.
Apocinu.
Apocope.
Appollo.
Apollus.
Apollolo.

INTRODVCTIONVM

Antropos, interp. Hemo.	Apostrophe, interp. Conuersio.
Antores, es. Vn varon enel Virgilio	Appello, as. aui. Por llamar
Antidotum. Remedio contra ponçonia.	Appello, is. appuli. Por arribar
Antichir, antichiros, interp. Polex	Apricus, a. um. Por cosa abrigada.
Antia, arum. El copete de los cabellos	Apriliis. El mes de Abril
Antigenes, is. nom. prop. viri.	Apto, as. Por atañar, o aparejar
Antigonos, u. Nomē celebre multorum	Aptos, otos, interp. Cadens.
Antilochus, i. Filius Nestoris	Apoteca. La bodega, o tauerna, o tien
Antiochus, i. Rey fue de Syria.	Apula, æ. Region de Italia. (da,
Antipho, onis. Nomen proprium viri	Apulus, a. um. Por cosa de Apulia.
Antiphona, æ. interp. Vxor reciproca.	Apophax, interp. iugulator
Antiphora, as. interp. responso.	Apud, præp. Cerca de lugar, o persona.
Antiquarius, i. Amador de antigüedad	Aqualicus. El baxo del vientre.
Antistes, itis. Por el perlado, o prelada.	Aqualis, is. El jarro del agua
Antistia, æ. La muger prelada	Aquilex, egis. Pozero, o zohori.
Antisthenes. Vn Philosopho notable.	Aquor, aris. Por yr por agua
Antys, ygos. Est curuatura rotæ	Arabs, abis. El varon de Arabla
Ambis, idis. Vn dios de los Egiptios.	Arabissa, æ. Por muger de Arabia.
Anulus, i. Anillo, o eslaupon, o heuilla.	Arados, i. Intula adiacens Phoeniciæ
Anus, us. Por la vieja	Arar, aris. Por vn rio de Francia.
Anxur, uris. ciudad de Italia	Araris, is. El mismo rio
Anyr, nyros, interp. Enis.	Aratus, i. Por vn poeta Griego.
Apage, apagefis, interiectiones Sifendi.	Arbutus, i. El madroño, arbol.
Aparos, oros, interp. carens patre	Arcas, ad is. Varon de Arcadia
Apes, apis. Por la auesa.	Arceo, es. Por apartar, y arredrar.
Apes, edis. El atrexaque, o vcejo, aue	Arcesso, is. Por llamar, o acusar
Aphona, e. interp. Sine voce	Arctos, u. interp. Vrsus animal
Apefas, autos. Mons est Nemeæ	Archigenes, is. n. p. Medici.
Apic, n. p. ingenio mirus ad oem luxu.	Archilocus, i. Poeta lyrico. Griego.
Apidanus, i. Vn rio de Thessalia	Archites, e. Vn philosopho Pythagorico
Apirinum, i. La granada casaci.	Arco, es. vel Aresco, scis. Por secarse
Apis, is. El toro dios de Egypto	Aretalogus, i. Fingidor de nouelas
Apisaon, onos. Vir apud Homerum.	Arete, es. interp. Virtus, generaliter.
Aplustre, is. Los ornamentos de la naue.	Arethusa, e. Nympha y fuente de Sicilia
Apoeninus, i. Monte de Italia.	Arges, etos, interp. Candidus.
Apocope, interp. Abscisio.	Argia, æ. Hija del rey Adrasto
Appollo, inis. El Dios Appolo	Argi, orum. Vna ciudad de Grecia
Apollus, i. Vn lugar cerca de Padua.	Argiolus, i. Habens dentes argen eos.
Apostolos, u. interp. Missus.	Arginus, a. u. Cosa de la naue de Argo

VOCABVLARIVM

Argyreo.s. interp. Argenteus.	Asopus.i. Vn río de Boecia.
Argo.us. La primera nave laesion	Asopus.opp. & flu. Peloponessi
Argos.i. Lo mismo, que Argi.orum.	Asopus.flu. quocq. Achaie in Pelopó.
Argutus.a.um. Cosa aguda, y subtil.	Aspalax.acos.interp. Talpa.
Argutulus.a.um. diminuti. ab Argut ⁹ .	Aspar, Hannibalis filius. (do
Argutic.arú. las agudezas, y astucias.	Asparag ⁹ .i. esparrago, espino conoci
Arícia. Vna ciudad de Italia.	A spis.idis. Serpiente propria de Africa
Ariminum.i.opp. Gallie Cisalpinæ.	Aspledo.ncs. Phocidis regionis ciuitas
Arista.x. La raspa de la espiga	Assecla.x. El que acompaña a otro.
Aristobulus.i. nomē celebre multorū.	Assero.is. Plantar cerca de otra cosa
Aristophanes.is. Vn poeta Griego	Assero.is. ui. afirmar, o deliberar
Armenia.x. Region de Asia la mayor.	Assideo.es. asentarle cerca de otro
Arniger.i. El page de lança.	Assilio.is. lui. Saltar hazia otra cosa
Arpinas.atís. Cosa de Arpino ciudad.	Assisto.is. estar cerca de alguna cosa.
Arrabo.onis.interp. pignus	Assulto.as. Resurtir hazia otra cosa.
Arsen, sine Arthen, interp. masculinus.	Asser.eros.interp. Stella.
Artemis.idos.inter. Diana, vel Luna.	Asshma atos.interp. Anhelitus.
Arthon.u.interp. articulus	Assyanax.acos. Hectoris filius.
Artifex.icis. El hazedor de arte.	Assymos.u.interp. Vrbánitas.
Arto.as. frequent. est ab Artio.is.	Assur.uris. Hombre de Asturias.
Artus.artuū. Los miēbros del cuerpo.	Assurica.g. Muger asturiana de Astor
Aruspex.icis. Adeuino por sacrificios.	Atabulus.i. Vn viento de Apulia (ga.
Aruiragus.i. Vn rey de Inglaterra	Atar.tra. trum. Cosa negra (ter.
Aruium.i. Vn cabo de la Isla Chio	Athamas.antos. Phrigi & Hellespar
Arx, arcis. Fortaleza, o alcagar	Antheroma.atís. vna especie de vlcera.
As. assis. La libra, o heredad entera	Atina.x. Ciudad de Italia
Asbolus.n.p. canis in Ouidio.	Atys.yos. Vn moço que amo Cibeles.
Asciso.is. Llamar, y traer de lexos	Athlas.antos. Vnus ex gigantibus
Asclepius.ij. Vn medico celebre.	Attragen.enis. El francolin, aue
Asopus.i. Vn río de Troya	Attagena.x. La mesma aue
Asia.x. La Asia menor, o mayor.	Attela, ciudad de Campaña
Asius.a.um. Cosa destas dos Asias	Attingo.is. attigi. Por alcagar
Asis.idis. Hembra de alti	Atom ⁹ .a.ū. est indiuisibilis. l. infecabilis
Asylum.i. Lugar priuilegiado.	Athrax.acos. ciu. est Thessalix (lis
Asius.i. Moscarda, o tauano	Atrox.ocis. Cosa cruel
Asistas.x. nōbre de varō enel Virgilio	Auceps.cupis. caçador de aues.
Asine.es. Vna ciudad de Achaya.	Auchenencs.interp. Cervix
Asinus.i. El asno. g.onos.	Audax.acis. Cosa osada sin prudencia
Asma. atos.interp. Canticum.	Audeo.es. ausi. Por osar

Auerus

Auern
Autus.
Autile
Auger.
Augeo.
Aula.
Aule.
Autete
Auriga
Aurigo
Aurice
Autoni
Autoni
Auter
Autog
Autom
Autum
Auxili
Axis.is

B

B
Bnac
Batis.
Balan⁹
Balanu
Balnu
Balena.
Balteu
Bamur
Barach
Barbit
Baris.i
Barium
Batum
Bataui
Bataui

INTRODVCTIONVM.

Auernus. i. Lago de Italia, o infierno.	Baritonon. interp. grauis accentus
Auius. a. um. Cosa sin camino	Baius. ij. Pessimus fuit poeta
Autilena. x. Nomen proprium fœminæ	Bebryx. icis. no. celebre apud poetas
Auger. uris. Adeuino por agujero	Bema atos. interp. Gradus.
Augeo. es. Por acrefcentar	Bemis. idos. Dea, que ex Thracia venit
Aula. acos. interp. Sulcus.	Benignus. a. s. Cosa liberal
Aule. es. interp. aula, atrium, vel capsa.	Belides, Danaï filii fuerunt a Beloauo,
Auletes. idos. Tibicina.	Bellona. x. La diosa de la guerra
Auriga. x. El que rige el carro	Berillus. i. Beril, yiedra conocida
Aurigo. inis. La iſtericia dolencia	Beritus. i. Vna ciudad de Phenicia
Auricus. a. um. Cosa de grandes orejas	Bessis. is. Ocho partes de doce
Autonius. a. um. Cosa de Italia.	Beta. La segunda letra de los Griegos
Ausonius. ij. Nombre de poeta latino.	Bex, becos, interp. Tufis.
Austerus. a. um. Cosa aspera	Bibliotheca. x. La libreria
Authographi. i. scripto de pta mano.	Bibliopola. x. El que vende libros
Automedon. Diogeni filio	Achillis auriga
Autumo. as. Prodigio, epinor, cefo	Biceps. itis. Cosa de dos cabeças.
Auxiliaris. e. Cosa para ayudar	Bicolor. oris. Cosa de dos colores
Axis. is. El exe del carro, o carreta.	Bicorpus. oris. Cosa de dos cuerpos
	Bifrons. ontis. Cosa de dos frentes
B.	Bige. arum. El carro de dos cauallos
Baal, nomen dæmonis est	Bijugus. a. um. Junta de dos cauallos
Bacchar. aris. La affarabacar.	Bilis. is. La colera
Bachanalía. orũ. Fiestas erã de	Bini. x. a. cada vno dos.
Baccho.	Bipes. idis. Por cosa de dos pies.
Bœnacus. i. Vn lago de Lombardia	Birrhias. x. nomen proprium ferui
Bætis. is. El rio Guadalquivir	Bison. onis. Animal conocido (lino.
Balanus. pars illa, que preputio tegitur	Bissinus. a. um. Cosa de bisso, especie de
Balanus. i. La cala para hazer camara	Bituri. orũ. Los Borgoñones pueblos.
Balanus. i. interp. Glans.	Bithinia. x. Region de Asia.
Balena. x. La vallena	Bizeres. Pueblosón Septentrionales.
Balteus. i. La vanda, o cinta	Blandusia. Regio est Sabinorum.
Bamnra. x. nomen proprium viri	Bogud. udis. Vn rey de Africa.
Barathrũ. i. Vaso sin hõdon, o infierno.	Bola. x. Vna ciudad de Italia
Barbitos. i. Cierta instrumento musico	Boletus. i. Hongo que nasec en el arbol.
Baris. idis. Cierta especie de naue	Bombyx. ycis. El gusano de la seda
Barium. ij. Barieta, ciudad de Italia	Bembycinus. a. um. Cosa de seda
Basium. ij. Beso de enamorado	Bostar. aris. Por vn varon de Africa
Batauium. ij. Vna Isla del rio Rheno	Botrus. i. Botro. onis. El raximo.
Bataurus. a. um. Cosa de alli	Brachæ. arum. Los caraguellos.

VOCABVLARIVM

Brabiō. n. quod certatibus proponitur	Calathus. i. Vaso para beuer
Brachys. eos. interp. Breuis	Calafacio. is. Callentar a otra cosa.
Bradys. eos. interp. Tardus.	Calendæ. arum. El primer día del mes.
Bragada. x. Por vn rio de Africa	Calydon. nos. Ciui. est Aetoliæ.
Bryax. acis. n. p. de entallador oplatero	Caligo. inis. Por la escuridad.
Britannia. x. Inglaterra, Isla.	Caligo. as. Por escurecer
Briton. onis. Breton de Bretaña	Calypso. i. Nympha Atlantis filia.
Bromius. ij. Vno de los nobres de Bacho	Calix. icis. Vaso para beuer
Brundisium. ij. opp. Calabris pontus	Calyx. ycis. El erizo de la castaña.
Bubalus. i. El bufano animal	Calistenes. is. Discipulo de Aristot.
Bubastius. i. Ciudad de Egypto	Callis. is. Camino hondo, y estrecho.
Bubo. onis. interp. Inguen. inis.	Callitrix. eos. interp. Pulcher capillus.
Bubo onis. El buho aue	(cordio) Callichtys. yos. Pulcher piscis.
Bubus. i. Morbus est inguinalis. El enp	Calon. onis. Por el leñador del Real
Buccina. x. Por la bozina para tañer.	Callo. s. u. interp. Bonus.
Bucolica. Obra de Virgilio.	Caluo. is. calui. Por engañar.
Bufo. onis. Rana terrestre, o sapo	Calx. cis. La cal para edificar
Bur. is. is. La cama del arado.	Calx. cis. El calcañar
Burdo. onis. Por el burdiegano.	Cambises. i. Vn Rei, y río de los Persas
Bur, boos. Bos masculus aut foemina.	Caminos. u. interp. Fornax
Busris. idos. Tyrānus Aegyptiorum.	Caminus. i. Ciui. in Insula Rhodio
Butyrum. i. Caseus ex la fte bouis.	Ca murus. a. um. Por cosa retuerta
C.	Canabis. is. Por el cañamo
C Abax. eos. interp. vaser, astut	Canalis. is. La canal por do algo corre
Cacabo. as. Por catar laperdiz	Cancellinorum. Rexas que aparta.
Cacaturio. is. Auer gana de p	Candeo. es. Por emblanquecerse
Cacula. g. Criado del escudero (uercer)	Cani. orum. Las canas de la cabeza
Cac. i. Hijo de Vulcano q mato Hercu	Canis. Estrella, o azar en los dados
Cadauer. is. El cuerpo muerto.	(les. Canicula. g. Perra peqña, o vna estrella
Caduceus. ei. La vara del embaxador.	Canon. onis. interp. Regula
Caducus. a. um. Cosa caediza	Canopus. i. Damiatra, ciudad de Egypto
Cædo. is. cædi. Por herir, o matar	Canasium. ij. ciudad de Apulia
Cælebs. Soltero, o soltera, no casados.	Capeffo. is. Tomar para gouernar
Caicus. Phrigie. flu. ex Mysia veniens	Capetus. i. Por fossa, o por el hoyo
Caistros. u. Agre propriæ diæte flu.	Capitolium. ij. El capitolio monte de
Calabria. x. Vna region de Italia	Capistrum. i. El cabresto (Roma,
Calam. i. Caña, o paja como de trig	Cappadox. ocis. Hóbre de Capadocia,
Calamus. i. Por la caña para escreuir	Capriceps. Cierta aue g. gocephalos
Calathus. i. El canastillo de minibres.	Caprice. is. El aprisco de cabras.

Car. car
Carbasu
Carbali
Carcere
Carchel
Carcho
Cardo. i
Carex. i
Caria. x
Cariar.
Carica.
Caries.
Carpo. i
Carpop
Carpos
Cassès.
Cassis. i
Cassini
Cassina
Cassus.
Castige
Castrum
Castra.
Catadr
Catelip
Cathed
Cattylli
Catina
Catam
Cathol
Caueo
Cauille
Caulio
Caulis
Caupo
Cecrop
Cedo.
Cedo,

Car.

INTRODVCTIONVM

Car. caros. Vir. ex Caria regione.	Celeber. bris. bre. Cosa famosa
Carbasus. i. Bspecie de lino muy blanco	Celer. eris. Por cosa ligera
Carbasinus. a. um. Cosa deste lino	Celor. oros. interp. Vox
Garceres. cuerda q̄ yguala los cauallos	Celox. ocis. Vna specie de naue
Carchesia. x. la copa, o guia de la naue	Celtiber. is. El q̄ mora cerca de Ebro
Carchodonfonos. Carthago. ciuitas.	Cenleo. es. luzgar, o pensar, o contar
Cardo. inis. Por el quicio de la puerta	Centaurus. i. Nomen proprium nauis
Carex. icis. El carrizo	Centussis. Por cien años moneda
Caria. x. Vna region de Asia	Centurio. onis. El capitán de ciento
Cariar. atos. interp. Caput	Cenrurpe. es. Vna ciudad de Sicilia
Carica. x. Por el higo pasado.	Cepa. x. Por la cebolla de comer
Caries. ei. Por la carcoma	Cephus. i. Vn río cerca de Parnaso
Carmo. is. p̄. Por coger rompiendo.	Cerceros. interp. Persis siue cor
Carpophorus. i. Nombre de vn varon	Cerasus. i. Por el cereço arbol
Carpus. interp. Fructus	Cerasus. untif. Ciudad de Capadocia
Cassēs. is. La red para prender algo	Cerberus. i. El can portero del infierno
Cassus. idis. La armadura de la cabeça.	Cercyra. x. Por vn genero de naue
Cassinium. i. Por vna ciudad de Italia	Cercyra. x. Nombre fue de corintho
Cassinus. atis. Cosa de aquella ciudad	Cercopithecus. Por gato paus
Cassus. a. um. Participium a careo. es.	Cerdo. onis. Por oficial mecanico
Castigo. as. Por corregir, o castigar	Ceres. eris. Por la diosa de las mieses
Castrum. i. Por la villa cercada.	Ceremonia. x. arū. Las ceremonias (mel
Castra. orum. Por el real de la hueste	Cerithe. herba ex qua apes decerpant
Catadromus. i. Por la corredera	Cerrus. i. El mello arbor est glandifera
Catelips. ipos. interp. Scala.	Cerrinus. a. um. Por cosa desse arbol
Cathedra. x. Por cathedra, o silla	Cerno. is. creui. Mirar con los ojos
Catyllus. i. Por el poblador de Tibur	Certe. aduer. Por ciertamente
Catina. x. Catina. ciudad de Sicilia	Ceruical. alis. La cabecera, o cabeza
Catamytes. idem est qui Ganymedes	Ceruical. alis. Por almohada de cama
Catholicus. a. um. interp. Vniuersalis	Cerusa. x. El aluayalée, o blanquiuel
Cauco. es. Por huyr, o proueer	Cesena. x. Ciudad de Lombardia
Cauillor. aris. Por vsar de malicias	Cesenas. atis. Cosa desta ciudad
Cauliodus. interp. habens dentes exetos.	Cespes. itis. Cespel tierra con rayos
Caulis. is. La verça, o tallo de yerua	Cete. indeclinabile. Pescado grande
Caupo. onis. El tauernero, o ventero	Cethegus. i. Vn varon Romano
Caupona. x. Por tauernera, o ventera	Cethis. fluius Carnanic regionis
Cecrops. Primero rey de Athenas	Cetus. i. Por qualquier pece grande
Cedo. is. Dar la venta, o meloria	Ceu. acuerbium. Por asi como
Cedo. p̄ dic secūda persona imperatiui	Chalceos. a. on. interp. Arcus

VOCABVLARIVM.

Chacoodō.tos.habens dentes æreos	Chremes. eris. n. p. viri. apud Terentiū.
Chalybes. ybū. Pueblos son de Ponto	Chrisendeto. i. Plato, o vaso de oro,
Chalybissa. æ. Cosa. o muger de alli.	Chriseos, interp. Aureus
Chaos. i. La confusión de las cosas.	Chrysens. genus comete aurei coloris
Chaiater. eris. La escultura	Chrisostomus, interp. os. aureum
Carhesum. ij. genus poculi est	Christophorus, interp. Ferens Christū.
Charies. entos. interp. Graciosus.	Chromys. is. n. p. de varon
Charentissimos, interpe. Graciositas	Chronica. orū. la historia delos tienpos.
Charibdis. is. Cierta peligro del mar	Chros. oros. interp. Corpus.
Charites. um. Las tres gracias.	Cyamos. u. Faba, legumen
Charon. ontos. Portitor inferorum.	Cyane. es. Vna fuente de Sicilia
Caropus, interp. Pulchros hñs oculos	Cyane. es. Vnas. rocas del Bosphoro
Chela. æ. El braço del escorpion.	Cyathus. i. Medida de vn soruo.
Chelidon. onos. interp. Hirundo.	Cybaria. orū. El man tenimiento.
Chelys. yos. interp. Cithara	Cybile. es. La madre delos dioses.
Chelydrus. i. Cierta serpiente	Cicada. æ. La cigarra
Chen, chenos, interp. Anser	Cicer. eris. El garuango
Chernyps. pos. interpe. Labrum	Cicis, interp. Galla. æ.
Cherophod. ontos. Discipulus Socratis	Cicon. onos. Populus est Tracie
Chersos, interp. Terra.	Cicuta. La cicuta yerua conocida.
Chimera. æ. Monstrū triceps, fabulose.	Cycleps. opos. Monstrum vnius oculi.
Chimerinos, interp. Hiemalis.	Cidon. ouos. Vra ciudad de Creta
Chir, chiros, interp. Manus.	Cio. is. vel cieo. es. Mouer, o incitar.
Chiragra. æ. La gota dela mano	Cylindrus. Coluna rolliza.
Chiron. onos. Centaurus Saturni filius.	Cylix. icis. Varon de Sicilia en Asia
Chironomon. ontis. El trinchante	Cilissa. æ. Por cosa hembra de alli.
Chironemos. El q daga por personage.	Cilium. ij. Cuenca del ojo, o parpado.
Chirurgus. El cirujano	Cymbalista. æ. El que tañe campanas.
Chitropus. odis. La olla de tres pies.	Cymbalistria. æ. La que las tañe
Chlamis. idis. Vestidura militar	Ciminus. i. Vn monte y lago de Italia
Chloreus. i. lauis est, que lutea interp.	Cimolus. i. Vna Isla del Arcipielago
Chlorion. auis est eadem, que viro	Cinabaris. ios. interp. Minium. ij.
Chorebus. i. Vir Atheniensis.	Cinædus. i. El puto, que padesce.
Chous, chos, interp. Lanugo	Cinyphs. pis. fluuius est in Cirenaica.
Chœnix, interp. semodium.	Cinepes. is. Vn rio de Ponto.
Chordax, genus est Choreæ	Cinicus. i. interp. Caninus
Chorus. i. Ayuntamiento de yguales	Cyniras. æ. Vn Rey, que fue de Chipre
Chratis. idis. Vn rio de Apulla.	Cynodus. entis. interp. Deus caninus
Chremaer. eris. Nerui testiculorum.	Cynomyia, interp. Musca camina.

Cipariso

Cipariso
Cyphas.
Cyperus
Cypirus.
Cypris. i.
Cypirus.
Circinus
Circiter
Circum.
Circus. i.
Cissum. i.
Cis. iate
Cis. & c
Cisseris
Cythar
Cithara
Cithari
Cithari
Cithere
Cith er.
Cithera
Citimu
Citifus
Cito, a
Cytora
Cit9. a.
Citra. j
Clades
Clam. j
Clanci
Clandi
Classi
Clatri
Claua
Cleob
Clepo
Cleru
Cliba
Clim:

INTRODVCTIONVM.

iū.	Elpariffo, viri & ciuitas est nomen.	Climax.acis.interp.scale
	Cyphas.autos.Opp.Pelopponesi.	Climene.es.Hija de Oceano,y Thetis.
	Cyperus.i.La juncia olorosa.	Cho.us.Vna ex nouem musis.
oris	Cypirus.i.Por aquello mismo.	Clis.dos.interp.Claui.
	Cypris.idos.dē Venus. l. pulchritudo.	Clister.eris.El chriftel,ayuda
istū.	Cyprus.i.Por la Isla de Chipre,	Clitella.æ.El albarda
	Circinus.i.El compas	Clitorios.i.Fuente de Arcadias
pos,	Circiter.Vn poco mas,o menos.	Cliton.onis.Nombre de varon
	Circum vel circa.Por alderredor.	Clitumnus.Por vn rio de Italia
	Cirrus.i.Por la Isla de Correga.	Cloaca.æ.El albañar
	Cistum.ij.genus vehiculi gestatori	Clodius.ij.Lo mesmo que Claudio
	Cis,interpretatur Vermis.	Clotho.us.Vna de las tres Parcas.
	Cis.& citra,præpo.Por desta parte.	Clunis.is.La nalgá
	Cisseris,interp.Pumex,icis.	Coccineus.a.um.Cosa de grana
	Cytharus.i.Monte de Asia menor	Cecythus.i.Por vn rio del infierno
	Cithara.æ.Harpa,instrumento musico	Cloctear.is.La cuchara.
	Citharistes.El que tañe harpa.	Cocles.itis.Tuerto de vn ojo.
	Citharistria,æ.Por la que la tañe.	Cocœnum.i.Vna especie de higos
	Citheron,Mons est Boœtiæ.	Codicilli,orum.Pro codicillo testamē
	Cithera.orum.Vna ciudad de Chipre.	ti.
ti.	Cithercus.i.Monte de Paphlagonia	Cœnatio.onis.La sala baxa.
	Citinus superlatiuum a citra præposi.	Cœnaturio.is.Auer gana de cenar
	Citissus.i.Cierta flor,y yerua.	Cœnomys.æ.interp. Cœ muscarum.
	Cito,aduerb.Por prestamente	Cœlites.um.Los moradores del cielo.
	Cyturus.Mons est Macedoniæ.Serui	Cœpio.is.Començar,verbo antiguo.
	Cit ⁹ .a.ū.Pro eo quod est.Velox.ocis.	Coerceo.es.coercui.Por refrenar
	Citra,præpositio.Por desta parte	Cognosco.scis.Por conofcer
	Clades.is.Mortandá a hierro	Cohibeo.es.Por refrenar
	Clam,præpositio.Por a escondidas.	Colis.is.Sarmiento que no lleva fruto.
	Clanculum,aduerb.Por a escondidillas.	Colis.is.El tallo de qualquier yerua.
	Clandestinus.a.um.Cosa a escondidillas	Collido.is.Herir con otro.
	Classis.is.La flota de naues.	Colliphitū.ij.Pan cozido so laceriza.
	Clatrus.i.La rexa de apartamiento.	Colliriū.ij.Por vnguento para los ojos
	Claua.æ.La porra.	Colocasia.æ.La culeña,yerua
	Cleobolus.i.Vno de los siete sabies	Colon,interp.Membrum
	Clepo.is.clepsi.Por hurtar.	Coluber.bri.La culebra.
	Clerus.i.Enfermedades en la colmena.	Collum.i.El coladero.
	Clibanus.i.Por el horno	Colus.i.vel Colus.us.La rueca.
	Climax,eris.grado,que corta la vida	Columen,eris.El altura.

VOCABVLARIVM

Colomela. x. Nombre de varon	Coniux. gis. Por marido, o muger
Comedo. onis. Por comilon, o gloton	Coniuco. es. Inclinar la cabeza, o efos.
Comes. is. Cõde, o el q acõpaña a otro	Conquinisco. xi. Por aquello mismo
Comestor. aris. Por ser comibidado	Connubium. ij. Por el casamiento
Cõminus. aduerb. Por amanteniente	Conquiro. is. conquisiui. Por buscar
Comys. ytos. interp. Fascis	Consciscere mortem. Por matarse
Commj. interp. Gummi.	Consero. is. ui. Por plantar e vno
Commisicor. eris. Por fingir, o pensar,	Consero. is. ui. Por trauar en vno
Como. is. compli. Por afeytar	Consort. tis. Por compañero igual
Compar. Por cosa ygual con otra	Conticeo. as. Por callar en vno
Cõpedio. iui. Impedir, o embaraçar,	Contrecto. as. Por tratar entre manos
Compes. edis. Por la prisión de pies	Contumax. acis. Por el porfiado
Compedium. ij. Por el ataço	Contumelia. x. Por la injuria
Compesco. is. Por refrenar, o retener	Conuiciũ. ij. Por el denuesto, riñendo
Comperio. is. comperi. Por hallar	Conus. i. Por la agalla de cipres
Compello. is. Por cõstreñir, o apremiar	Conoperio. is. ui. Por cubrir
Compello. as. Por llamar	Copa. e. Nõbre de muger enei Virgilio
Compingo. is. Por ayuntar, o cõponer,	Cephos. interp. Surdus. a. um.
Complodo. is. Por desfauorescer	Copia. e. arum. La hueste de gente
Cõpos. otis. por poderoso de algũa co	Copia. x. Por la abũdancia, o facultad
Concerpo. is. Por coger rompiendo. (sa	Copo. onis. Por el taennero
Concido. is. Por eaer	Copona. x. Por la taennera, o ventera
Concido. is. Por herir, o matar	Copos. interp. Labor
Concupisco. iois. Por acudiciar	Copula. x. Por ayuntamiẽto, o trayña
Concutio. is. Sacudir vno con otro	Coco. is. coxi. Por cozer.
Concluyte. is. Por la cõcha del carmesi	Coralium. ij. Por el coral.
Concors. dis. Por cosa concorde.	Cora. x. Ciudad antigua de Italia
Conculco. as. Hollar, o pisar, o acoccear	Corax. acos. inter. Coruus
Cõdyloma. tis. Especie de almorranas,	Corbis. is. Cosa texida de mimbre
Conc. es. Por vna Isla del Danubio.	Corcira. x. Vna Isla del mar Ionio
Conis. ios. interp. Puluis	(quitos Corinthus. Cini. celebris
Conopseum. i. Paueillon contra los mos	Coriphas. opp. Acolidis.
Conops. Por el mosquito	Corys. ytos. interp. Galea
Conor. aris. Por esforgarse	Corenis. idos. interp. Extremitas
Confertio. is. Recalcar vno con otro	Corytus. i. Por el carcax
Confiteor. eris. Confessar por fuerza	Cornicen. inis. Por el varon trompeta
Confringo. is. egi. Por quebrar	Cornicina. x. Por la muger trompeta,
Confuto. as. Destruyr los argumentos.	Cornus. i. Por el cerezo syluestre
Congredior. Andar, o encõtrar cõ otro	Corau. Por cuerno, o trompeta

Corus.

Corus
Cos. c
Cofeli
Coffe.
Colyr
Coxẽ
Crabi
Crapi
Cras,
Crati
Crati
Crati
Crati
Cren
Cren
Cren
Cren
Crep
Crep
Crep
Cres
Cres
Crim
Crist
Croc
Croc
Croc
Croc
Crot
Crot
Crim
Crai

INTRODVCTIONVM

Corus.i. Por el viento Galezo	Otis, átiños interp. Pecten.
Cos.coris. Por la piedra aguzadera	Cubite.is. Por cubril de fieras.
Coscinomantis.vates cribro diuinans.	Cuias.atis. Por de que tierra
Cosse.arũ. Vna ciudad ántigua de Italia	Cuculus.i. Por el cuquillo aue.
Colyra.x. Vna ciudad de Sicilia	Cucula.as. Por cãtar el cuquillo
Coxēdi.x.icis. Por dōde juega el anca	Cucullus.i. Capilla, o cogulla de frayle
Crabro.onis. El tauano genero de abis	Cucuma,x. Vaso era de barro, o arma
Crapula.x. Por la embriaguez.	(pa. Cucumis.ris. Pepino, melō, o cohōbro
Cras, aduerb. Por mañana, otro dia.	Cucubita.x. La calabaga, o ventosa.
Cratis.idis. Por vn rio de Achaya	Cucurrio.is. Por cacarear el gallo.
Craticula,x. Las parrilla para asar	Cudo.is. Por herir como yunque.
Crates.is. Por el çarzo	Cudo.onis. Por caxquete de cuero.
Crater.eris. Nomen prop. Philosophi,	Cudicula.x. Fustis est paruus. Festo.
Crater.eris. Por la cuenca de la pila	Culus.i. est podex. g. colos.
Crater.eris. Por la copa.	Cucumulus.i. El colmo, o monton.
Creber.a.um. Por cosa espessa.	Cum, præpositio ablatiui. Por con.
Creberus.i. Por vn rio	Cum, coniunctio. Por quando
Credo.dis. Creer. constar, o prestar,	Cunx.arum. La cura de los niños.
Crementum.i. Por el acresentamiento	Cunabula.orum, Por la eriança dellos
Cremaſter. El nerui de los testiculos	Cuneus.i. Cuña, o baralla, o assiento.
Cremon.onis. Vicus prope Corinthum	Cuniculus.i. El conejo, o madriguera.
Creon.onos. Mons est Lesbi.	Cuniculus.i. La que se haze minando.
Crepis.idos. interp. solea.	Cupidas.a.um. Cosa cudiciosa
Crepis.idos. interp. Fundamentum.	Cupido.inis. la cudicia, o dios de amor
Crepo.as. Por sonar quebrando algo.	Cupio.is. Por cudiciar.
Crepundia.orum. Los diges del niño.	Cuppa.x. Genus est nauigij.
Cresces.entos. nomē. pp. apud latinos.	Cuppa.x. Por la cuba, o cova.
Cressa. Muger de la Isla de Candia	Cur, aduerb. interrogatīs. Por porque?
Cres.etis. Rey, o varon de allí.	Cur, aduerb. relatiuū: vt dicam, cur feci
Criminor.aris. Acusar, o ser acusado.	Cures.eos. Pueblos son de Creta.
Cristallinus.a.ō. Por cosa de Christal.	Cures.etis. ciudad de los Sabinos
Crocalus.i. Vn Rey de Cerdeña.	Cærilis.e. Cosa de carro, o carreta
Crocis.genus herbæ est.	Currus.us. Por el carro.
Crocinus. a.um. Por cosa de açafran.	Curtus.ij. nombre de varon Romano
Crocodilus.ij. La cocodriz del Nilo	Curio.onis. nombre de varon Romano
Crotō.onos. ciu. Italix in sua Tarēt.	Curio perquē populo rñdebat princeps
Crotopos, nomen prop. viri.	Curio maximus, apud nos. El Papa
Crumena.x. Bolsa para dineros.	Curio. El sacerdote, que es cura
Crusernium.ij. Por vn rio de Italia.	Curio.onis. Qui erat curiæ præfectus.

Custas.

VOCABVLARIVM

Custos. dis. Guardador, o guardadora. Dedoceo. es. Enseñear lo enseñado
Custodia. æ. La guarda, o guardador. Decuns. cis. Por diez partes de doze
Cuspis. idis. La punta. Defecit. cor. eris. Canzar, o desfallecer
Cuticula. æ. La pellejuela, o cuero. Decursis. is. Por diez asses

Dactylos. u. interp. digitus.
Dactyloteca. æ. Por caja de anillos.
Daces. æ. Pueblos son Septentrionales
Dacus. i. Aquello mismo.
Demon. onis. dñ fortuna sapiens, Deus
Dama. atos. interp. Vxor.
Damas. n. p. de vn pastor.
Dama. æ. La gama, especie de ciervo.
Damen. enos. Vnus fuit ex heroibus.
Damno. as. Por condenar, o obligar.
Danae. fuit Acrisij filia.
Danubius. ij. Vn rio de Vngria
Daphne. es. Nemus Anthiochie.
Daphne. es. acetur in pen. no. puella
Daphnon. onis. El laureal.
Daphnis. idis. Nombre de vn pastor
Daps. dapis. El manjar costoso
Dapsilis. Por cosa magnifica
Dapsilis. Cosa abundante y costosa
Dardanus. i. Hijo de Iupiter y Elestra.
Dares. eris. Nôbre de vn varô en Vir
Dasipus. odis. La liebre
David. idis. Por el real propheta
De in cõposito. aliqui auget. vt deamo
De aliquando minuit. vt demens.
Debilis. e. Por cosa debil y flaca.
Decas. adis. Numerus est denarius.
Decapus. odis. La medida de diez pies
Decoctor. oris. El q̃ quiebra el credito.
Decorus. a. um. Cosa graciosa
Decus. oris. Por la honrra.
Dedecor. oris. La deshonra.
Decepo. is. Por coger rãpiendo.
Defraudo. as. Engañar. o amenguar.
Defrudo. is. Pro eo quod defraudo.
Defrutum. i. Vno cozido a la mitad
Degener. eris. lo q̃ no respõde a su gen
Deglubo. as. Por quitar el hollojo (nero)
Deho. is. degl. Por viuir
Dehisco. is. Por henderse.
Dein. l. deinde. Por dende, o despues
Deiero. as. aui. Por jurar mucho
Deinceps. aduerbium. Por despues
Delear. atos. illecebra esca ad decipiẽ
Delecto. as. aui. Por deleytar (dum.
Deleo. es. eui. Por quitar, o razer
Delibutus. a. ñ. Cosa vngida de olores
Delicium. ij. Delicia. a. ñ. Por deleyte.
Deliteo. es. ui. Por esconderse
Delphin. l. Delphis. inis. El delphin.
Delirus. a. um. Por cosa defuaziada
Delubrum. i. Por el templo.
Demeter. ros. interp. Ceres.
Dementia. g. Por la locura.
Demipho. onis. n. p. de varon
Demo. is. dempsi. Por quitar.
Demophb. ontos. Priami filius notus.
Demophon. ontos. Thæseï filius.
Demosthenes. is. Orador fue Griego
Democritus. i. Philosopho Griego.
Demum. adverb. Por finalmente.
Denarius. ij. Moneda, q̃ valia diez asces
Deni. æ. a. Diez, o cada vno diez.
Densio. as. Por espessar
Denseo. es. Por aquello mismo.
Depeciscor. eris. Hazer torpe pacto
Deperco. is. Por perdonar
Depleo. es. Por vaziar, o amenguar.
Defero.

Defer
Defes
Defid
Defili
Despe
Defili
Deter
Deter
Deums
Dexte
Dext
Diade
Diap
Diate
Dias,
Dicar
Dicer
Dioo.
Ditio
Diet
Diet
Diet
Died
Dyd
Dide
Die
Die
Diffi
Diffi
Digi
Digt
Ditu
Ditu
Din
Din
Dip
Dip

INTRODYCTIONVM

Desero.is.ui. Por desamparar	Diogenes.is. Vn Philosopho Griego.
Deses.idis. El perezoso, a nimisi sedē	Diœcesis. La diœcesis, o jurisdiccion.
Desideo.es. desedi. Por emperezar (do	Diomedes. Rex fuit Aetoliæ.
Desilio.is. lvi. Saltar abaxo.	Dione.es. Venus, siue illius mater
Despondeo.es. Por prometer	Dionisia. orum. Fiestas erã de Baccho.
Destine.as. Deliberar, o comprar	Dionisius. ij. n. p. de varon
Detero.is. ui. Por gastar por vso	Diores.is. vn varon enel Virgillo.
Deterior.oris. Cosa menos buena.	Diorix. chis. El fosso, o caua.
Deuns.cis. Por onze ouças.	Diræ.arum. Las furias del cielo.
Dextans.tis. Por diez partes de doze.	Dirimo.is. Por apartar
Dexter.a.um. Por cosa diestra	Dirmo.is. Derribar edificio.
Diadema.ati. La diadema, o corona.	Dis.ditis. Cosa rica.
Diapason. consonantia dupla	Discludo.is. Echar de fuera.
Diateffaron consonantia sesquitertia.	Disclusio.nis. Aqlla obra de echar fuer
Dias.adis. Por la dualidad	Discors.ordis. Cosa discorde. (ra
Dicax.acis. Dezidor, o parlero	Discumbo.is. Por sentarse a la mesa
Dicens.interp.iustus	Discrimen.inis. El apartamiento
Dico.as. Dedicar, o consagrar	Discrimen.inis. El peligro, o differēcia.
Ditio.onis. El feriorio	Discussio.is. Sacudir en diuersas partes
Dictamum.i. El dictamo, yerna	Disertus.a.um. Cosa eloquente
Disticos.interp.demonstratiuus.	Dispar.aris. Por cosa desigual
Disto.as. Dezir lo que otro escriue.	Dispergo.is. Por esparzir en partes
Distito.as. Dezir a menudo	Dispertior.iris. Partir en partes.
Didymus.i.interp.Geminus.	Dispesco.fcis. Apartar del pasto.
Dydime.es. Vna Isla cerca de Sicilia.	Displiceo.es. Por desagradar
Dido.onis. La que pòblo a Carthago.	Displodo.is. Por desfauorecer
Die quarto. Quatro dias passados	Dispongo.is. Cassar la cuenta, o rae
Die quinto. Cinco dias passados. &c.	Disquiro.is. buscar por partes diuersas
Diffiteor.eris. No confessar, o negar.	Dissero.is. ui. Declarar con palabras
Differtio.is. Recalcar por diuersas par	Dissipio.as. Dissipar, y destruyr
Digitus.i. El dedo generalmente (tes.	Dissulto.as. Refurtir por partes diuer
Digredior.eris. Por se partir de otro.	Ditesco.fcis. Por enriquecerse (sas,
Diluo.is. Por desleyr, o deslaur	Dito.as. Por enriquecer a otro.
Diluuium.ij. Auenida, o diluui.	Dium.ij. El cielo, o sereno
Dimico.as. Por pelear.	Diuus.a.um. Cosa diuina, o de Iupiter
Dimidium.ij. La mitad de lo entero.	Diutinus.a.ũ. Cosa de mucho tiempo.
Dindymus.i. Vn monte de Phrygia	Documentum.i. Por la enseña
Diptoten.i. Cosa de dos casos.	Dinos.interp.turbo, vertigo.
Dipus.odos.interp.Bipes	Dodrans.antis. Nueue partes de doze.

Deedyx.

VOCABVLARIVM.

Dosdyx. yos. interp. Chiochleare	Durius. ij. Ducro, río de España
Dogma. atis. Por el decreto, o ley	Duo, dux, duo. Por dos en numero.
Dolum. ij. n. p. apud Strabonem	Dux, ducis. La guía, o capitán.
Dolum. ij. Por tinaja, o cuba	E.
Dolobella. n. p. de varones Romanos	E Arinus. interp. Vernus. a. um.
Dolō. onis. Arma offensiva secreta	E benus. i. Por el alceuz arbol
Dolon. onis. Varon fue Troyano	E bentum. Por madera del
Dolō. nis. La vela mas pequeña de la naue	E bur. oris. El marfil del Elephante
Dolopion. onis. Hypsenoris pater	(ue E bulus. i. Yniza. Isla contra Valencia.
Dolofus. a. um. Por cosa engañosa	E cce. Aduerbio para demostrar
Doma. atos. Domus siue testū interp.	E cum. Aduerbio para lo mismo
Donec, aduerb. Por hasta que	E chion. onos. vir Teebanus
Doris. idis. Heliadis Achaie regio.	E chis. os. La biuora
Doris. idis. Por vna diosa del mar	E cho. us. El son que resurta de la voz.
Doricus. a. um. cosa de Grecia	E do. is. edidi. Publicar, y sacar a la z
Doriphorus, interp. Ferens hastam	E donis. is. Fomina fuit ex Thracia
Dormito. as. Entre dormir y velar	E duco. as. aui. Ciuar con crinca
Doriū. opp. Meisenie in Pelopponeso.	E duco. is. Por sacar a fuera, o arriba
Doron. opp. Syrizæ Phœnices	E dulis. e. Por cosa de comer
Dora. opp. est quod Dorion	E leemosyna. x. Est misericordia
Dorum, paulum vel domum interp.	E lectrū. i. Ambar, o oro de diez y ocho
Dos, dotis. Por la dote de la muger	E legia. x. Est carmen debile (quilates
Do. siis. inter. Datio.	E lephas. tis. Animal, & mōs Aethiopie
Dotos, inter. Datus. a. um.	E leon. u. interp. Oleum.
Draco. onis. El dragon, o sierpe	E leusis. i. mifeleim. Ciudad cerca de Athe
Dracena. x. La dragona, o sierpe	E leuther. interp. Liberator (nas
Drama. atis. Rei representatio.	E lis. dis. Regio est Peloponnesi
Drepanū. i. Deprana ciudad de Sicilia.	E lisa. x. La Reyna Dido.
Drepanum quocūq; interp. fals.	E lisū. ij. Lugar de los bienauēturados
Dryas. adis. La diosa de los arboles.	E lisus. a. um. Cosa de aquel lugar
Drynde Pueblos y Philosophos ē Frā	E lysius. ij. Vn río de Attica region
Drys. yos. interp. Quercus.	(cia E lorus. i. Por vn río de Sicilia
Dropax. acis. Etat antiqua para pelar	E los. eos. interp. Palus
Ducenl. x. a. Por cada dozientos	E manco. es. Quedar se en lugar
Ducto. as. aui. Por guisar, o capitanear.	E mathia. x. Region de Thessalia
Dulia. per. ei. diphthōgō. interp. seruus	E mblema. atis. El e smalte.
Dulos. u. interp. Seruus	(tus. E mineo. es. nui. Por estar encima
Duelichium. ij. insula mari Ionio	E minus. aduerb. Por de lexos.
Dunus. i. Por maleza de matas,	E molumentum. i. La ganancia.

Eno.
Empe
Empt
En. ad
Endy
Enyo
Empe
Enric
Enthj
Epel.
Ephe
Eptal
Epic
Epip
Epir
Epit
Episc
Epoc
Epos
Epo
Epoj
Epul
Equ
Equ
Erat
Erat
Erel
Eret
Eret
Eret
Erig
Erig
Ery
Ery

INTRODVCTIONVM

la	Emo. emis. emi. Por comprar	Erimanthos. Arcadiz mons
ero,	Empedocles. Philosoph. & poeta max.	Eris. idos. interp. discordia
	Empturio. is. Auer gana de comprar	Erix. icis. Vn varon o monte de Sicilia
	En. aduerbium demonstrandi. Por helo	Erodus. ij. Aue es incierta
um.	Eudymion. onos. Amasius Lunæ.	Eros. otos. Morbus ex amore pueniēs
bol	Euyo. us. Hermana fue de Mars	Eros. otis. n. p. de varon y del amor
l	Empcus. i. Vn rio de Thesalia.	Eruca. æ. Oruga yerua conocida
te	Enriqus. No. prop. Hispaniarū Regis.	Escedum. l. El carro para carga
encia,	Enthimema. atis. Argumento oratorio	Esca. æ. El manjar, o comida.
c	Epel. s. idos. interp. Aduena	Efurio. is. Por auer gana de comer.
i	Ephēbus. i. El que comienza a baruar	Ethe. es. No. prop. sceminæ celebre
	Epiales. is. Febris lentæ genus.	Ethica. orū. Libro de Philosophia mor
	Epicenos. e. interp. promiscuus	Etymologia, interp. veriloquium (ra)
voz,	Epiphanes. interp. Illustris.	Etor. oros. interp. Co?
uz	Epirus. i. Thebania region de Grecia.	Euandrius. i. Rex Arcadiz
ia	Epithesis, interp. Acquisitio.	Euentus. us. El acontecimiento
	Episcepsis. interp. Fictio	Euge, aduerb. interiect. Para loar
ba	Epodos. u. interp. Incantator	Eunucus. i. El castrado.
	Epos, est carmen heroicum	Eupcan, ab. e. & pean compositum
	Epodos. u. Carmen, sive incantatio est	Euphrates. is. l. etes. Mesopotamiz flus.
cho	Epops. opis. Est auis, que ypupa latine	Euphrosine. es. Vna delas tres gracias.
lates	Epulū. i. Por sala, o combite publico.	Epois. idis. Poeta comicus Græcus
opig	Epulæ. arum. Por los manjares,	Eurimedon. fluuius Pamphiliz
	Eques. itis. Por el cavallero	Euripides. is. Poeta fue Griego
Athe	Equiculi. Pueblos fueron de Italia	Euripus. i. Vn mar cerca de Negropōte
(nas	Erastus. flu. Peloponnez Strab.	Eurytion. No. prop. encl Virgilio.
	Erato. Vna ex nouem musis.	Europs. opis. Rey de la Morea
	Erebus. i. Por el infierno	Europa. æ. Tertia pars est orbis
dos	Eremus. i. El yermo, o desierto	Eurus, ventus abortu spirans
	Bressum. i. opidum Lesbi	Ex, prepositio ablatiui. Por de
	Eretum. lopp. est Italiz antiquiss.	Exanguis. is. Cosa sin sangre
	Ereuthalon. onos. Vir apud Homerum	Exeretis. a. um. Cosa crecida
	Erga, præpo. Cerca en voluntad	Excello. is. Por sobrepusar
	Ergo. Por assi q concluydo por causa,	Excio. is. ui. Mouer, o despetar
	Bridanus. Vn rio de Italia.	Excitus. a. ũ. Particip. est ab excio. is.
	Brige. is. exi. Por enhestar	Excito. as. frequent. ab Excio. is.
	Brygene. es. Icaris filia. celo posita	Exhedra. æ. Locus ad sedendum aptus
	Erymus. is. Furiz inferorum	Exin, pro exinde. De donde, o despues
	Euphile. es. Muger de Amphiarzo.	Exubiz. arum. Las escuchas.

Exciudo.

VOCABVLARIVM

Excludo. is. Echar a fuera
 Exculco. as. Por hollar, o acocear.
 Exculpo. is. Por esculpir
 Excutio. is. excussi. Por sacudir
 Execqr. aris. Abominar, o maldezir
 Exequi. arum. Las obsequias.
 Exerceo. es. Exercitar, o trabajar
 Exlex. egis. Cosa fuera de ley
 Exigo. is. Demandar por fuerza
 Eximo. is. emi. Sacar a fuera
 Exilis. e. Cosa debile y delgada.
 Exodus. i. interp. Exitus
 Exoletus. a. um. Cosa q̄ dexa de crecer
 Experior. iris. Por experimentar.
 Expergiscor. eris. Por despertar
 Expes. ei. Por cosa sin esperança
 Explodo. is. Patear en disfavor
 Extra. orū. Las assaduras del animal
 Exul. lis. Hōbre, o muger desterrados.
 Exuia. arum. Los despojos.

F.

FAbilis. e. a for, faris. l. fare, quod
 est loquor loqueris.
 Facundus. a. um. Cosa elegante
 Facetia. arum. Los donayres
 Faceſo. is. Hazer molestia, o enojo.
 Facetus. a. um. Cosa donosa
 Fex. cis. La hez, o borra
 Fagus. i. La haya, arbol
 Faginus. a. um. Cosa de haya.
 Felernum. i. Vno de campania
 Far, faris. Por el farro simiente.
 Falſo, aduerb. por falsamente
 Fama. g. latine rumor interp.
 Farcio. is. farſi. Por recalcar
 Farcimen. inis. Morcilla, o longaniza
 Fas, indecli n. Loſcito en religion.
 Falcis. is. El haz, o emboitorio.
 Fastidio. is. i. u. Haſtiar, o hazer haſtio.

Fastidium. ij. La cumbre, o altura
 Fasti. orum. l. fastium. El calendario
 Fateor. eris. Confeſar por voluntad.
 Fatisco. icis. Por henderse
 Fatigo. as. Por acossar.
 Fauco. es. faui. Por fauoreſcer.
 Fax. cis. Por la hacha para quemar
 Febris. Por la calentura
 Febricula. x. diminut. est a febre
 Femen. inis. El muslo por de dentro
 Femur. oris. El muslo de fuera
 Feralis. e. Cosa de ſiera.
 Fere, Ferme, aduerbia. Por quaſi
 Feria. arum. Las ſieſtas de guardar.
 Feronia. x. Vna fuente de Italia
 Fibula. x. Por la heuilla
 Fidelia. x. Por la olla.
 Fidenæ. arum. Vna ciudad de Italia
 Fidicē. is. El q̄ tañe. inſtrumēto de cuer
 Fidicina. x. La muger q̄ lo tañe (das.
 Fidus. a. um. Cosa ſiel
 Figo. is. fixi. Por hincar
 Figulus. i. El ollero.
 Filix. icis. El helecho
 Filius. ij. El hiſo legítimo.
 Filiaſtra. x. La ſemejante a hija.
 Fimus. i. El eſtiercol.
 Fingo. is. xi. Por fingir
 Fiſcina. x. La encella, o eſportilla
 Flabrum. i. El moſcadero, o viento
 Flabellū. i. El moſcadero pequeño.
 Flabilis. e. Cosa que ſopla.
 Flagitiū. ij. Peccado digno de caſtigo
 Flamen. inis. El ſacerdote
 Flamina. x. La ſacerdotiſſa.
 Flauus. a. um. Cosa ruia
 Fleſto. is. xi. Doblegar, o inclinar.
 Fleo. es. fleui. Por llorar
 Fligo. as. a quo est Proſligo. as.

Fligo.

Fligo. is. a
 Fluor. is. xi
 Fluxus. a.
 Focale. is.
 Fodio. is. l.
 Fordus. e.
 Follis. is. l.
 Fomes. iti
 Fori. foror
 Formica. a.
 Formica g
 Formido.
 Formido.
 Fornix. ic
 Fornix, a
 Forpex. i
 Forſan, F
 Fors, For
 Fortunæ.
 Fragor. a
 Frederice
 Fremo. is
 Frctum. i
 Frigeo. es
 Frigo. is.
 Frigillo. a
 Frigilla. a
 Fritinio. i
 Frico. as.
 Frit. El g
 Freas. d
 Frons, fr
 Frando. i
 Frumēto
 Fruor. er
 Fruſino. o
 Frutex. a
 Frux. gi
 Fulcio. i

INTRODVCTIONVM

Fligo.is.aquo est profligo.is.	Fulx.icis.La aue cerceta.
Fluo.is.xi.Correr lo liquido	Fulgeo.es.Por resplandescer.
Fluxus.a.um.Cosa flexa y cayda	Fulgur.uris.El relampago.
Focale.is.Por la beca	Fullo.onis.El que laua e adoba paños
Fodio.is.fodi.Por cauar.	Fullona.x.La muger que lo vfa
Fordus.eris.La confederacion	Fulmē.inis.El rayo que cae de cielo
Follis.is.La bolsa o fuelles	Funis.la cuerda para atar
Fomes.itis.Yesca, e astilla para encē	Funus.eris.El mortuorio.
Fori.fororum.La cilla de la nane.	Fur,furis.El ladron,oladrona.
Formica.x.La hormiga.g.mirmex.	Furio.is.insaniui. Por enloquecer.
Formica genus est morbi.Galeno.	Furfures.ū. Caspa dela cabeza o afres
Formido.as.Auer miedo.	Fusus.La vara para hostigar)cho
Formido.inis.Aquel miedo, o temor.	Fuscinus.i.Loc ^o nominatissim ^o Italiae
Fornix.icis.El arco de boxeda.	Fuscina.x.El arma de tres puntas
Fornix, aliquando dicitur Lupanar.	Futuo.is.Est coire virum cū femina.
Forpex.icis.Las tenazas.	Futurus.a.um. Lo que esta por venir
Forfan, Forsitam, forte. Fortassis, Por.	G.
Fors, Forte. La fortuna. (auentura	Gades.iū. La Isla de Cadiz
Fortunæ.arū. Las riquezas. (gor.	Gardiniris.Ciudad desta Isla
Fragor.aris.Aquo Sufragor & Refra	Galbauū.i. Por el galbano go
Fredericus.No.prop.Regis Romanorū	ma e conocida.
Fremo.is.Por bramár.	Galefus.i. flu. Tarenti in Italia
Fretum.i. El estrecho de samar.	Galernus.i. El sombrero
Frigeo.es.Por resfriar.	Ganeo.onis.El que come por tauernas
Frigio.is.xi.Freyr en sartén.	Garganus.i.Mons.Apulix.
Frigillo.as.Cantar cierras aues.	Gargarus.i. Mons Frigix
Frigilla.x. Vn aue q canta con el frio.	Gargo.is.Por gorgear las aues
Fritinio.is.Cantar la cigarra.	Garrulo.as.Por gorgear a menudo
Frico.as.aui.Por fregar.	Gausape.is.Por vestidura vellofa
Frit.El grano menudo del trigo.	Gautapius.a.um.Cosa vellofa
Frens.dis.Lahoja del arbol.	Gauisus.a.ū. Participiū a Gaudeo. es.
Frons, frontis La frente.	Gelea.x. Flu. & Ciui. Siciliz.
Fraudo.as.Por de fraudar, omēguar.	Gelu.indeclinabile.Por el yelo.
Frumētor.aris.Yr por trigo, o ceuada.	Genç.arum.Las mexillas, o parpados.
Fruor.eris.Por gezar de alguna cosa.	Gener.eris.Elierno, marido dela hija.
Frusino.ouis.Ciu. Italic. Vul. Fraselone	Genes.interp. Genus.
Frutex.cis.Mata menor que arbol.	Geno.is.antiqui dicebāt pro Gigno.is
Frux.gis.El fructo de la tierra.	Genys,yos interp.Barba.
Fulcio.is.iui.vel fussi.Por sustentar.	Geometres.x.interp.Terræ mensor

VOCABVLARIVM.

Geriones. Tres frates Reges Hisp.	Grus. gruis La grulla. g. Geranos
Cete. pop. Thra. natur. & moribus feroz	Gummi. indeclin. La goma.
Getulia. x. Regio. Libyæ	H.
Giber. ri. El corcobado. o corcobada	H Abilis. e. Cosa abil. o ligera
Gigas. antis. interp. terre filius	Habitio. ppinguiori accipitur
Gyges. is. Rex Lydie & gigas immanis	Hæmatos. interp. Sanguis
Gingine. arum. Las euzinas	Hæresis. interp. Elefio
Gynis. idos. interp. Forning vir	Hæsus. i. mons & flus. iuxta Athenas
Gigao. is. genui. por engendrar	Halex. ecis. La hacha pece
Git. indeclin. El agenzuz	Halec. ecis. La salsa que del se haze
Gians. dis. Bellota. o fruta syluestre.	Haleus. i. Flu. Siciliz
Glarea. x. El cascajo. arena con guijas	Halo. as. au. Euaporar. o vaciar
Glaucoma. Ceguedad cudiando los ojos	Hals. halos. interp. sal. siue mare
Glaupipi. a. ñ. Cosa algo verde (claros)	Halmiris. idos. interp. Salugo
Gleba. æ. El terron de tierra	Walter. eris. por alzada para saltar
Gleus. enos. interp. pupilla	Hamilcar. aris. Dux Carthagenensium.
Glyco. onis. Nomen viri celebre	Hamus. i. El anzuelo para pescar
Glis. iris. El liron. a. uimal conofcido	Hannibal. alis. Fil. hamilcaris
Glisco. scis. Crescer. o engordar	Hara. æ. la pocilga de los puercos
Globus. i. La redondez. anillo. o pelota	Har pago. onis. interp. harpax
Glomero. as. Redondear. o deuanar	Harpyia. æ. A quella que de rapiñ
Glosa. æ. interp. Lingua	Haurio. is. Sacar. o rescebir. o herir
Gluten. inis. El engrudo. o cola	Heaucontimorumenos. i. se crutians
Gnauius. i. & nauus est celer et strenuus	Hebdoas. ados. interp. Septimana
Gnidus. ciu. Carie Vul cabo rio.	Hebe. es. Dea iuuentutis
Goniatas. interp. Angulus	Rebes. eris. Cosa bota y no aguda
Gobius. ij. vel gobio. nis. El gobio pece	Hebeilus. i. Flu. est Lyciz
Gortyna. nos. A latins cortyna dicitur.	Hedra. æ. interp. Sedes. sedis
Gertyna. ciuitas est. que Gortia	Helennus. i. propheta. Fil. Priami
Gracito. as. Graznar el anfar	Helena. æ. Vror Menalai
Gracisso. as. Remedar a Griegos	Helicops. opos. id est. nigros habens op
Gradius. i. Martis cognomen	culos.
Gradier. eris. Andar. o passear.	Helios. n. interp. Sol
Gramma. interp. Littera	Heliv. icis. Vna especie de yedra
Graus. interp. vetula	Helix. icos. interp. Cogeranus
Grates. uni. Las gracias.	Helen. enos. interp. Grecus.
Grex. gis. La piara. o manda deganado	Hellen. enis. Filius Deucalionis
Griphes. i. El grifo. animal	Hellespontus. i. Fratum celebre
Grypus. i. Nariz cortuz. o aguileña	Helmus. thos. Vermis lumbricus

Helorus,

Helort
Hemer
Hemyc
Hemin
Hemus
Hepar.
Hemag
Herma
Hermi
Herme
Herod
Herod
Heroin
Herod
Hernus
Hyaci
Hyaci
Hyaci
Hiafi
Hybri
Hic. h
mo
Hydal
Hidro
Hydro
Hydus
Hiero
Hieric
Hiera
Hiera
Hiera
Hiera
Hylax
Hyle
Hyme
Hyme
Hilari
Hime
Hypa

INTRODVCTIONVM

Helorus, i. Fluvius Siciliæ
 Hemera, as. interp. dies
 Hemycylus, i. El semicirculo.
 Hemina, æ. Media medida
 Hemus, i. Mons Thraciæ.
 Hepar, atos. interp. iecur
 Hemagoras. Orator philosophus
 Hermaphroditus. Fil. veneris & Mercuri.
 Hermione, es. Filia dæ Veneris.
 Hermogenes. Vn celebre philosopho
 Herodotus, i. Vn historiador fue celebre
 Heros, ois. El medico Diosco.
 Heroïna, æ. Fil. Herois.
 Herodes, is. Rex Iudeorum
 Herus, i. El señor de los seruos
 Hyacinthus, i. Violeta o piedra.
 Hyacinthinus, a. um. Cosa de este color
 Hyacinthinus, a. ñ. Cosa de color de vio
 Hiaspis, idis. Vna piedra preciosa.
 Hybris, dis. ex duobus animalibus genit.
 Hic, hæc, hoc. Por este, o esta, o aquel, de
 monstrando.
 Hydaspes, spis. Flu. Medorum.
 Hidrops, opis. La Ydropesia.
 Hydromeli, El Aloxa
 Hydus, untis. Ocranto, ciu. Italiæ
 Hierox, atos. interp. Acipiter
 Hiericus, untis ciu. Hierico
 Hiera, æ. insu. apud Siciliam
 Hiera, æ. La gilipliega.
 Hierapolis, Ci. phrigiæ in Asia minori.
 Hierapolis. Opp. Crete.
 Hylax. Nomen proprium canis
 Hyle, es. interp. Materia
 Hymen, enis. Deus nuptiarum
 Hymen, enis. La red en q nasce el niño,
 Hilaris, e. Cosa alegre.
 Himeræ, æ. Flu. Siciliæ
 Hypanis, Flu. Tartari

Hypar, atos. interp. veritas
 Hypetion, onis. Vnus ex titanibus
 Hypomaneas. caruncula in fronte puli
 Hypponax, adis. Poeta Græcus (equini
 Hypotion, onis. Vir apud Homerum.
 Hur, indeclin. La palma de la mano
 Hircosus, a. ñ. Cosa que hiede a cabron
 Hyrie, es. Ciu. Boetie
 Hyrudo, inis. La sanguisuela
 His, henos. interp. vnus, a. um.
 Hys, hyes. interp. Sus. suis.
 Hyslopous, i. El hislopo yerua
 Hystrix, cis. El puerco spin
 Histrion, onis. El representador
 Hendecasyllabum, carmen, xi. syllabarum
 Hexdecasyllabum, q sex syllabarum est
 Hodus. interp. Via. El camino
 Homæosis. interp. Similitudo
 Holus, eris. La hortaliza
 Homerus, i. poeta Græcus
 Homostyx, gos. interp. Cornix
 Hornotinus, a. um. Cosa del mismo año.
 Hospes, etis. El huésped, o huésped
 Huleus, eris. La llaga con materia
 Humus, i. La tierra.

I.

Iacio, is. eci. Arrojar
 Iacob. Fil. Rebecæ,
 Iacubus, i. No. prop. viri.
 Iacchus. idem qui Baccus
 Iader, eris. Flu. Etclauoniæ
 Iantinus, a. um. Cosa violada en color.
 Iapetus, i. Vnus ex Gigant.
 Iapix, igis. Ventus Apuliæ
 Iazyx, ygis. pop. Septentrionales
 Iber, i. El español
 Iherus, i. Ebrio rio de España
 Ibis, idis. Aue propria de Egypto
 Icarus, i. Nom. viri.

Vij Ichor,

VOCABVLARIVM.

Ichor,oros.interp.Sanies & cruor	Impubes,eris.El q̄ aun no tiene barbas
Ichchys,yos.interp.piscis.	Iuanis.e.Cosa hueca,vana,o vazia
Ico.is.ci.Por herir.	Inculco,as.Recalcar vna cosa con otra
Icon,onis.Figura,o ymagen.	Incumbo.is.Acoſtarse ſobre algo
Idar atos.Eſca vel cibis	Incunabula.orum.La criança de niños
Idolum.i.Ydolo,o ymagen,o eſtatu.	Incus,udis.Por la yunque
Idolethitum,i.Sacrificio de los ydolos	Incuſo,as.Quexarse de alguno
Idume.es.Regio in Iudæa & Arabia	Indago,as.Buſcar por el raſtro
Idus,iduū. Cierta cuẽta de los meſes	Indago.inis.Por el meſmo raſtro
Ignosco.is.Por perdonar,o conoſcer	Indecor.oris.Cosa fea,y ſin honor
Iteur.oris.El higado.	Indiges.eris.El ſancto canonizado.
I E S V S .interp.Salvator	Indidem,aduerb. Por del meſmo lugar
Iynx,gis.Torçecuello,aue conocida.	Ingruo.is.Arremeter con impetu
Ilaira.æ.Fil.Leuſipij	Indoles.is.Sẽñal de virtud en los niños
Ilorda.æ.Lerida.Ciud.Hiſpaniæ	Induciarum.Las treguas
Ilia,um.Las tripas delgadas,o yar	Ineptior,iris.Hazer bouerías
Ilíos,iliūm.Cis.Troiz.	Inferi,orum.Dij inferorum
Ilisus.Æſtūm Athica.Muſis ſacer	Inferig.aris.las ofrẽdas de los muertos
Illico,aduerb.Por luego a la hora	Infero.eris.intudi. Por traer a dentro.
Ille,illa,illud.Por aq̄l,tercera perſona.	Inſicias.eo.Por negar lo hecho.
Illecebre.arum.Los halagos	Inſtigo.is.Por imprimir apretando
Illex,icis.El añagaza	Inſringe.is.Por quebrar
Illex,egis.Hombre,o muger ſin ley	Ingenium,iſ.La condicion natural
Illyberitanus.aū. Cosa de la ciudad de	Ingeniū.ij.La naturaleza,o ingeſio na
Illicio.is.Atraer cō halagos (Granada)	Ingenius.a.ū.El hidalgo,e libre(tural
Illido.is,Herir vna cosa con otra	Inguen.inis.La ingie.
Illos,otos.interp.Seruus	Inoleo.es.ūi.inoleſco.is.Por creer
Imas,antos.interp.Scutica	(ca)Inops.Por el pobre
Imbecillus.a.ū.ſine Imbecilis.e.cosa ſta	Inauba.æ.Muger no caſada.
Imbrex,icis.Por la teja	Inquies,eris.Cosa ſin ſoſiego.
Imbuo.is.Por embouer en otra cosa	Inquino.as.Por enſuñar
Immano.es. Quedar en algun lugar	Inculpo.is.Por eſculpir
Immineo.es.Eſtar en cima de otra cosa	Inſideo.es.Por aſſentarse en algo
Impedio.is.Por embaragar	Inſidix,arum.Las aſſechanças
Impartior,iris.Por dar parte	Inſtar.aris.Por ſemejanga
Impetix. igis. El empeyue	Inſtigo.as.aui.Hoſtigar,o aguijonar.
Impete,ablatiuus ab impetu	Inſto.as.inſtiti.Por dar prieſta
Impingo.is.Por rempuçar	Inſulto.as.aui.Saltar para hazer mal
Impos,otis.Cosa no poderofa	Inter,præpoſitio.Por entre.

Intercus

Intercus.
Intercipi
Internod
Interrex
Interrex
Interpre
Intra pr
Intubus.
Iuila.æ.
Iuuus.i.
Iocus.i.
Ionium.
Iopas.g.
Iosephu
Iphytu
Ipſe. ipſ
Ir, iros.
Irrito, g
Irump
Iſagor.
Iſara.g
Iſarus.
Iſarus.
Iſidore
Iſmaru
Iſraël,
Iſraël,
Iſte, iſt
Ita, ad
ItHERE
Ithyre
Iubai
Iubile
Iugis.
Iugis
Iugui
Iugū.
Iuga.
Iugen

INTRODVCTIONVM.

Interceus, utis. Cosa entre cuero y carne	Iupiter, Iouis. Deus supremus gentilis.
Interceprio. is. Por entrelacar.	Iuratus. a. um. Cosa juramentada.
Internodium. i. El cañuto.	Iustificiū. ij. Las vacaciones de iuyzio
Interrex. gis. El visorey entre reyes.	Iusta, orū. Las exequias delos muertos
Interrex. Consal, entre consules.	Iuuenis. Mancebo, o moga en edad
Interpres. etis. El faraute, o trufaman	Iuuamen, inis. Por el ayuda
Intra pæpositio. Por dentro	Iuuamentum. i. Idem significat.
Intubus. i. La chicoria, a endiua.	Iuuō. as. aui. Por ayudar
Iuula. æ. La enula campana.	Iuxta, pæpositio. Por cerca. (feros
Iuuus. i. Deus Pan.	Ixiō, onis. Ixiō qui torquetur apud in
Iocus. i. La burla de palabras.	L.
Ionium. ij. Mar entre Grecia, e Italia.	Labes. is. La corrupcion.
Iopas. ç. Cantor apud Virgilium.	Labicum. i. Opp. Italix. Vulgo
Iosephus. i. Vn candillo de los Iudies.	Valmontone. (cando.
Iphytus. i. vir apud Virgilium.	Labo. as. aui. Snpitamente caer derros
Ipsē. ipsa, ipsum. El mesmo.	Labor. eris. Por caer deslizando se
Ir, iros. interp. Procella.	Laburnum. i. Vna especie de roble
Irrito, as. prouocar, açomar, o encēder.	Lacedemō, inis. Vir ex Lacedemonia.
Irrumpo. is. Entrar con impetu.	Lacer. a. um. Cosa despedaçada.
Isagoga. ç. interp. Introduçio	Laceſso. is. Por defasiar, o prouocar
Isara. ç. Flu. Gallix	Laches. etis. Vir apud Teren.
Isarus. i. Ciu. Sieilix.	Lacon. onis. Vir ex Lacedæmonia
Isarus. Flu. Italix.	Lacena. æ. Fœmina ex Lacedemonia
Isidorus. Nombre es de vn sancto	Lactes. ium. Por el entrelajo
Ismarus. Mons Thracix	Lactō. as. aui. Por amamentar
Israël, pop. est. Hebræorum.	Ladanum. i. El sudor de la jara
Israël, interp. Vir videns Deum	Ladon. onis. Flu. theſſalix.
Iste, ista, istud. Por esse, segūda persona.	Lædo. is. si. Por lisiar, o dañar
Ita, aduerbium. Por si, o assi.	Lælaps, apis. interp. Procella
Ithereus. interp. Directiuis.	Lælas, apis. Canis apud Ouidium
Ithyreus. a. um. hoc est parhtycus. a. um	Læstrigones. Pop. fuerunt Italix.
Iubar. aris. interp. Claritas.	Læuis. e. Cosa lisa sin pelos.
Iubilus. i. La grita de alegria.	Lagaum. i. Por la almojauana
Iugis. e. Cosa perpetua	Lugus. i. Pater Ptolæmei
Iugis. e. Cosa manantial	Lagopus. Animal q̄ tiene pies deliebre
Iugum. i. Yugo de bueyes.	Lalage. es. Nom. cciebre fœminæ
Iugū. Enxullo de telar, o vāco de gale.	Lalax. gos. inter. Loquax
Iuga. orum. La cumbre del monte. (ra	Lameutor. aris. Llorar gritando
Iugerum. i. Vna huebra de tierra.	Lamina. æ. La lamina, o hoja de metal.

VOCABULARIUM

Lampeſta, x. filia Solis	Lethes, x. Flu. inferorum
Lápedo, us. Nomē celebre ſæminarum	Leucaſpis. Nomē celebre apud Virg.
Lampono, inis. Nomen viri celebre	Leuir, i. El cuñado.
Laniſta, x. El eſgremidor	Leuus, a, um. Coſa ſiniſtra
Laocoon, onis. Vir fuit Troianus	Leuis, e. Coſa liuiana
Larius. Lacus Gall. Cifal. Vul. Lago de	Leuites, x. i. leuita, x. Vit ex tribu leui
Lariſſa, x. citu. Theſſalix	(Como Leuitis, idis. Femina ex adem tribu
Laris, icis. Eſpecie de pono arbol	Leuiticus, a, um. poſſeſſium eſt
Larinx, gis. Pro gutture	Libertus, i. El libre hecho de eſclauo
Laffer, eris. La aſſarauacar	Liberta, x. La libre heccha de eſclaua
Latebræ, arum. Por eſcondedijos	Liberi, orum. El hiſo, o hiſos, o nietos
Latex, icis. El vino, o agua	Libetrum, i. Locus Thraciæ
Laterna, x. Por lanterna	Libye, es. Que latine dicitur Africa
Lationis. proipſa ferenda aſtione	Libys, is. Vir ex Africa
Latona, x. mater Apol. & Dianæ	Lybs, bos. interp. ventus Africanus.
Lacrina, x. La letrina	Libiſſa, x. Fœmi, ex Africa
Lauris, idos. interp. Ancilla	Libido, inis. Luxuria, o antoſo
Lannium, ij. Ciu. antiqua Italiæ	Libo, as, aui. Guſtar ſacrificando
Lauinia, x. Vna hija del rey latino	Libum, i. La oſtenda que ſacrificames
Lachar, chos, i. Athamantis filius	Libripens, dis. El que peſa moneda
Lebedos. Opp. Colophoniorū in Ionia	Licabas, No. pro. apud Ouidium
Lebes, etis. El caldero de cobre.	Lycas, e. El q lleuo la caamiſa a Hercus
Lecythus, i. El azeitera	Lychē, enis. El viage, o empeyne (ies
Leſtica, x. Las andas de viuos	Liccor, eris. Poner precio en almoneda
Leſtito, as. Por leer a menudo	Licinus, i. Vir Romanus
Lego, as. Mandar o embiar	Licitor, aris. Poner en precio, o en al
Lego, is. Leer, coger, hurtar, o nãegar	moneda.
Lelex, gis. Pop. Theſſalix	Lideo, es. Por ſer vëdido en almoneda
Lemures, ū. Las fantafmas de la noche	Lictum, ij. El liengo de la tela
Lenio, is, ui. Halagar, o amañar	Lien, enis. Por el baço
Lenimen, inis. Aquel halago	Lyenteria. El fluxo del vientre
Lens, dis. La liendre	Liger, ligeri. Nom. pro viri
Lens, lentis. La lanteja	Ligo, onis. Açada, o açadon
Leontophenos. Leonem necans	Ligo, as, aui. Por atar
Leonor. No. pro. hiſp. reginæ	Lignor, aris. Por yr por leſia
Lepos, oris. La gracia en el hablar	Ligur, uris. Varon, omuger de Genouæ
Lepos, oris. La liebre	(delin Ligurio, is. Comer coſas delicadas
Lesbos. Inſtadiacens Troadi. Vul. Me	Lytea, x. Por vna ciudad de Boetia
Leſtes, u, inter. Laro.	Lylibum, i. Vu cabo de Sicilia.

INTRODVCTIONVM.

Limax. acis. El caracol, o lima
 Limen enos. interp. Portus
 Limes. etis. La linde, o fenda
 Limus. i. El limo de la tierra
 Lindos Ciuita. Rhod. Vul. Lindo.
 Linguo. is. Lamer con la lengua
 Linquo. is. liqui. por dexar
 Lino. is. lini. vel liui. Por vntar
 Linum. i. El lino yerna, y materia
 Linus. Poeta antiquo fil. Apoll.
 Linter. tris. La barca pequena
 Linx. gos. interp. Singultus
 Linx. is. El lobo cerual
 Lique. es. vel Liquefco. is. derretirse
 Lipientia. flu. & por. Venetię. Vul. Ki
 Liquo. as. anſ. Por colar
 Liquor. oris. Lo que se derite
 Lira. e. La tierra entre dos sulcos
 Lira. x. instrumento musico
 Liricen. inis. Por el que lo tañe
 Liricina. x. La que lo tañe
 Littre. aram. La carta menſagera
 Liſura. x. El borremio raedura
 Liurdus. a. ſ. Coſa cardena: o embidio
 Lixa. g. El agnador del real
 Loculi. orum. La bolſa: o bellico
 Locuples. etis. Por rico. o rica
 Lodix. icis. La manta
 Lodricula. x. La manta pequena
 Logos. u. interp. Sermo
 Lorica. x. La cota o malla
 Lorum. i. La cuerda: o coyunda
 Lothos. i. Arbuſcula Africæ
 Lubricus. a. um. Coſa que ſe deſliza
 Lucellum. i. Ganancia pequena
 Luceo. es. Por reſplandecer
 Lucumones. Olim dicti Tiſei quidam.
 Lucers. ſ. Vna de tres partes de los ro
 Ledo. is. ſugar: o buſlar

Lucs. is. La mortandad
 Lugco. es. Librar o traer luto
 Lumbricus. i. La Lombriz
 Luo. is. Laſtario pagar pena
 Lupercalia. or ſ. Fieſtas erã deſdios Pã
 Luſitania. e. Portugal
 Luſtrum. i. Eſpacio de quatro años
 Luſtra. orum. Pro eo: quod lupanãr
 Luter. eris. Barreſia para lauar
 Lutum. i. lodo: o cieno
 Luxuria. x. La luſuria: o deſſia.
 Vl.

M Acar. aros. flu. Macar
 Macartos. interp. Beatus
 Macedo. oris. Varon de mace
 (uęça Macer. cra. crum. Coſa magra (denia
 Macero. as. Curtãr. o remolar. o. fatigar
 Macetes. tum. Los macedones
 Maſc. & maſci vñmur in exortatine
 adiututem. & gloriam
 Machina. x. El ingenio. o edificio
 Mæa. mæas. Quæ a latinis mæia
 Meandros Fluius eſt Lydiæ
 Mænalus. i. Mons Arcadiæ
 (ſa Magaia. ium. Maſada de paſtores
 Magiros. interp. Coqus
 Magnes. etis. La piedra Yman.
 Magnes. etis. Vir Magnofius
 Magnetis. idis. Rex vel formina. Mag.
 Magneta. x. Aquella miſma
 Magnesia. x. Regio. Theſſaliæ
 Maiores. um. Por nueſtros antiguos
 Mala. x. La mexilla de la cara
 Malus. i. Por el mançano
 Malum. i. La mançana
 Mamercus. i. Noms. Aemilię gentis
 Mamertini populi Campani
 Mamma. x. La teta de la muger
 (manos. Mammilla. x. La teta pequena.
 V iij Mamur.

VOCABVLARIVM

Mamura. x. Nom. Romani.	Medo. onos. Vn ^o ex procis Penelope.	N
Mamurius. ij. Faber fuit ærarius.	Meges. is. vel etis. Vir apud Homerum.	M
Mandibula. x. La quixada.	Megeris. interp. Congregatio.	M
Mando. as. au. por embia	Melo. is. minxi. Por mear.	M
Mando. is. di. Comer mäsca.	Melan. anos. interp. Nigrum (negros)	M
Mandragora. x. La mädragora yerua.	Meläpus. öd. Adenino q tuuo loSPIES	M
Manco. es. manli. Quedar, o eſpetar.	Melathum. ij. El axenuz.	M
Mances. ium. Animæ inferorum.	Melas. aros. interp. Níger.	M
Mango. onis. El que vende eſclauos.	Meles. x. Rex Lydiæ.	M
Matile. is. Paño de manos.	Melilethos. i. Corona de rey yerua.	M
Mantis. ios. interp. Vates diuinus.	Melite. es. Inf. prope Siciliam	M
Manto. us. Tyreſiæ filia.	Melos. eos. inter. cantus. ſine mēbrum.	M
Manubia. arū. Dinero de la caualgada	Memor. oris. Coſa que ſe acuerda.	M
Mapalia. lium. Majada de paſtores.	Memphis. is. Ciu. Aegypti.	M
Marcipor. oris. El eſclauo de marco.	Men. menos. interp. Mentis.	M
Margarita. x. El alioſar, o perla.	Menalippus. i. Nomen viri celebris.	M
Margo. inis. La margen, o ribera.	Menander. i. poeta comicus.	M
Marica. x. nem ^o Italiæ & no. nympha.	Menapi. orum. Pop. Gallie.	M
Marpesus. Mons inf. Pari.	Menas. dis. Sacerdotiſſa Bacchi.	M
Mars. tis. Dus. belli.	Menela ^o . i. Rex Laconū. Helene cōiux	M
Martir. yris. interp. Teſtis.	Menis. idos. inter. Ira.	M
Mas. maris. El macho de cada eſpecie.	Mendicus. a. um. Coſa pedigueña.	M
Maſſagetæ. pop. ſunt Seythiæ in Aſia.	Meninx. gis. La tela que cubre el mēo	M
Maſſilia. x. Ciu. Proen.	Menogenes. Nom. viri. (llo.)	M
Maſſyli. Pop. Africæ.	Menon. onos. Auroræ filius.	M
Maſſylius. a. um. Coſa de alli.	Meas. mentis. Por el auima.	M
Maſtiche. es. El almáciga.	Mentor. oris. Celator nobilis.	M
Maſtix. icis. Por la miſma.	Maracus. a. um. Coſa pura.	M
Maſtix. gis. interp. Flagellum.	Merees. edis. La ſoldada, y jornal.	M
Maſtigia. x. interp. Verbero. onis.	Metricula. x. Rameruela.	M
Matheſis. eos. interp. Doctrina.	Merges. etis. Por el mauojo.	M
Manors. ortis. El Dios Mars.	Mergo. por anegar en el agua.	M
Mauritania. x. La Africa occidental.	Mermis. intos. interp. funiculus.	M
Mecen. onis. interp. papauer.	Meridies. ei. El medio día	M
Medæa. x. Aquella gran hechizera.	Meriones. is. quidam Græcus.	M
Medon. enis. eppidum eſt Boetiz.	Merops. opis. El abefaruco aue.	M
Medeor. eris. Por melezinar.	Merop. opis. Nomen proprium viri.	M
Mediolanū. Milā ciudad de Lōbardia	Meſſana. x. Mecina. ciu. Siciliæ.	M
Medis. enos. inter. Nuſius.	Meſapus. i. Vir apud Virgil.	M
	Meſochos	

INTRODVCTIONVM.

nelopes.	Mefochor ⁹ . Mac ⁹ ro ⁹ capilla, ovicario	Myron, n.p. de platero, o entallador
merum.	Meffor. oris. Filius Priami. (del coro.	Myrrha. x. Arbol y vnguento del.
	Metallum. i. El minero.	Myrrhinus. a. um. Cosa de mirra.
negros	Metamorphosis. eos. est transmutatio.	Mys, myos. interp. Mus
lospies	Metaphysica. orum. Opus Arist.	Mysterium. ij. El misterio secreto
	Metaphora. x. Interp. Translatio.	Mycilius. mytilus. l. Mutilus. El alme ⁹
	Metaurus siue metaurū. Flu. Italiae.	Mytra. x. Por la cofa. (ja.
	Meter. eris. interp. mater.	Mna, mna. Idem que d. mina. x.
	Metior. iris. Por medir.	Mnemosyne. es. Mater est musarum.
ua.	Metodus. i. interp. Doctrina.	Moabites. l. ita. Aliquis ex terra Moab
	Metio. is. Por segar, o cortar.	Moabitit. idis. Muger de aquella tierra
brum.	Metreta. x. Medida para medir.	Moles. is. El muelle, o edificio grande.
la.	Mica. x. Por miga, o migaja.	Molinen. inis. El aparato del edificio.
	Mico. as. aui. Por resplandecer.	Moly. yos. Herba apud Plin. li. xv. c. iij.
is.	Micos. interp. Fuagus.	Molion. ones. Vir apud Homerum.
	Micol. Vxor David.	Molior. iris. Por aparejar.
	Micoue. Inf. ex Cyclad. Vul. Micoe.	Moleps. opos. interp. Vibex.
	Myconus. i. La misma.	Moenia. sum. Los muros de la ciudad
	Micturio. is. Auer gana de mear.	Monoptora. Cosa de vn cato
coinx	Mydas. x. Rex Phrygiae.	Monas. adis. La vnidad.
	Mygdon. Vir celebris apud Homerum	Monile. is. El collar de oro.
	Miles. itis. Varon, o muger armados.	Monoceros. otis. El vnicornio.
l meo	Milefius. a. ũ. Cosa de Mileto ciudad.	Monops. animal est, qui Bonasus
(llo.	Milo. onis No pro viri.	Monumentum. i. memoria, o sepultura.
	Milium. ij. Por el mijo, legumbre.	Moretum. i. El almodrote.
	Mimas. antis. Mons Asiae minoris.	Morges. etos. Vir, & Rex Italiae.
	Mina. Vna cierta moneda.	Morio. onis. Por el bobo.
	Minæ. arum. Las amenazas.	Morini. Pop. Germaniae inferioris.
	Minerva. x. Dea Pallas.	Morus. i. El moral arbol.
	Minia. arum. pop. Thessaliae.	Morum. i. La fruta del.
	Minio. onis. Flu. Italiae.	Mosa. x. flu. est Galliae Aquitaniae.
	Miniscor. eris. A quo reminiscor.	Mos moris. La costumbre.
	Minaus. i. Flu. Galiciae.	Moses. is. Capitan de los Indios
	Minium. ij. el Bermellon.	Mulceo. es. mulsi. Por halagar.
	Minos. ois. Rex Cretae.	Mulciber. bens. Deus Vulcanus.
	Minores. um. Los nietos descendientes	Mulgeo. es. mulsi. Por ordeñar.
	Myops. opos. interp. Tabanus.	Mulio. as. aui. Penar en dineros.
	Myrmex. cos. interp. Formica.	Mulio. onis. Azemilero, o mulatero
	Myron. interp. Vnguentum.	Multriciū. ij. Vestidura delicada.

VOCABULARIVM.

Municips. pls. Morador de la villa	Nefarius. 2. um. por lo mismo	Nif
Municipium. ij. Villa con jurisdiccion	Nefrens. dis. El cochino menor de año	Nit
Munimen. inis. El guarnescimiento	Negligo. is. xi. por menospreciar	Nit
Munus. eris. por el don	Nelys. idos. Super adueniens	Nix
Muria. x. Salmuera o salmorejo	Nemelex. Regio est Elidis	No
Mus. muris. El raton	Nemesis. Dea indignationis	No
Musa. x. La musa, o musica	Nenia. arum. Las endechas, o miseria.	Nol
Muscus. i. El almizque	Neo. nes. neuf. por hilar	Nel
Muscus. i. por moho del arbol	Nepa. x. El escorpion atacran	Nor
Muscium. ij. Pan amasado con mosto	Nepos. oris. El nieto.	Nor
Mutina. x. Vna ciudad de Italia	Neptis. is. La nieta	Nor
Mutinus. a. ũ. Cosa mocha, o deinocha	Neotericus. Los autores modernos.	No
N.	(da. Neptumalia. orum. Fiestas de Neptuno	Nor
Nabes. La girafa animal peregrino	Nequa. indeclin. Cosa luxuriosa, omala	Nor
Nabalis. a. Cosa que se puede nadar	Nequaquam. En ninguna manera	Nor
Nauiscor. eris. Alcanzar, y ganar	Nequo. is. por no poder	Nol
Napus. i. Nabo luengo	Nequitia. x. Luxuria o maldad	Not
Nararis. ſu. Vmbrig in Italia, Vul	Nequis. porque ninguno	Not
Narcissus. i. puer. & ſios	Ne. aduerbium est negandi	Not
Nares. iura. Las narizes	(gra Nereus. ei. Deus maris	Not
Narica. x. inf. in. mari Ionio	Nerio. onis. Vxor Martis	Not
Nasica. x. No. pro. viri Romani	Neris. idos. No. pro. apud papinium	Not
Naso. onis. Hombre narigudo	Neritus. mons. insula in italia	Not
Nasus. i. la nariz	Nector. oris. Varon Griego	Not
Natex. ecos. interp. Ferula	Nectorides. x. Fil. vel nep. Nestoris	Not
Natalis. is. El dia del nascimiento	Nex. necis. La muerte	Nui
Natales. iura. El estado, en q nascemos.	Nexo. as. xui. Enlazar, o trauar	Nul
Natu indeclin. El nascimiento	Nexo. is. xui. Aquel mismo	Nu
Natrix. icis. Cierta serpiente	Nice. es. interp. Victoria	Nui
Naufragus. a. ſi. El q se le qbro la nave	Niceris. ij. insignias del vencimiento.	Nui
Nauica. ſilia Alcino.	Nyctalops. opos. inter. Luciosus	Nui
Nebis. idis. pelleja de Gama inde	Nisicorax. acis. La lechuza, aue	Nui
Necys. yos. interp. Mortuus	Nyctimene. No. pro. puella filia Nyctri	Nui
Neco. as. aui. por matar	(briffa. Nimirum. aduerb. por secretamente	Nui
Nectar. aris. Deorum potio	Niniue. es. por la ciudad de Niniue	ui
Necto. is. por enlazar	Nobe. es. Fil. Tantal.	Nui
Nefas. indeclin. por lito.	Ninus. i. Rex Asiriorum	Nui
Nefandus. a. un. Cosa no licita,	Nyctus. i. in. in ora Caræ Vnl. Nisaro.	Nui
	Nire. i. Rex Naxi. Grecorū Formosif.	Nui
	Nisus.	Nui

INTRODVCTIONVM.

Nifus. i. El alcotán. o esmeresón
 Niteo. es. Por resplandescer
 Nitor. eris. Esfuar. o esforçarse
 Nix. niuis. Por la nieue
 Noctiagus. a. ũ. Cosa q̃ anda de noche
 Noctu. aduerbium. Por de noche
 Nola. x. Colonia Campania in Italia
 Nolo. non vis. Por no querer
 Nomades. dum. pop. Africa.
 Nomion. ouos. Vir apud Homerum
 Nonx. arum. Ciertos días del mes
 Nonagies. aduerb. Nouenta vezes
 Nongenties. aduerb. Neueciētas vezes
 Nongies. aquello mismo.
 Noricum. i. Regio apud Dalmaciam
 Nostras. atis. Cosa de nuestro vando
 Nota. x. La señal. o letra escripta
 Noto. as. aui. Por señalar
 Notus. i. viento de medio día
 Notus. a. um. Cosa conocida
 Nothus. i. El bastardo: no legitimo
 Nouacula. x. La nauaja
 Noueni. x. a. De nueue en nueue
 Nonitus. a. um. Cosa nueua en arte
 Nouies. aduerb. Por nueue vezes.
 Nuues. i. La nuue
 Nubo. is. Casarte la muger
 Nugæ. arum. Los desuorios y mentiras
 Numa. x. Secundus Rex Romanorum
 Numanus. i. Vir apud Virgilium
 Numitia. x. Hisp. ciu. quez dicit. Soria
 Numen. nis. Por Dios. o poder diuino
 Numicius. ij. Flu. Italie
 Nundinæ. arum. Feria de nueue en nue
 ue dias.
 Nunquid. aduerb. Por auentura.
 Nuo. is. Por guisar o hazer del oſo
 Nuper. aduerb. Por poco ha
 Nuptiæ. arum. Las bodas

Nus. nos. interp. Mens.
 Nutrio is. Por criar.

OB. præpositio. Por enderredos
 Obelus. i. interp. Vern
 Obeliscus. i. interp. Veruculū.
 Obetus. a. um. Cosa gruessa
 Obex. icis. El obstaculo. o estoruo
 Obices. est obstaculum
 Obisicio. is. eci. Por contraponer
 Oblecto. as. Alegrar a otro
 Obliuiscor. eris. Por olvidar
 Obulus. i. Cierta moneda
 Obruo. is. rui. Enterrar. o anegar
 Obles. idis. El rehen
 Obolipus. a. ũ. Cosa como cabizcayda
 Obriceo. es. cui. Por callar
 Obtreſco. as. aui. Reprehēder lo q̃ otro
 Ochema. atos. interp. Currus (haze
 Occido. is. Penultima breui. Por caer
 Occido. is. penultima longa. Matar
 Occino. is. Cantar en contrario
 Occiput. itis. El collodrillo
 Ocys. interp. Velo. x. liue Citus.
 Oñies. aduerb. Ocho vezes
 Oñoni. c. a. De ocho en ocho
 Oculo. is. ocului. Por esconder
 Odos. untos. interp. Deus
 Oeconomica. orum. La Economica
 Oeconomus. El mayordomo
 Oecophylax. acos. Domi cussos
 Oedipus. i. Filius Iarij Regis Chæba
 Cenomeli. Clarea de vino y miel
 Oenops. Vir in Homeri Odysſea
 Oesopū. i. La grosura de la lana suzia
 Oſſa. x. La carne sin hueso
 Oſſella. Aquello mismo
 Oſſendo. is. Por trompear
 Oſſicio. is. eci. Por empeteer

VOCABVLARIVM.

Ogdo.as.ados.interp.octaua.
 Olearum.Inf.ex Cicladibus
 Oleaster.i.El acebuche
 Oleaginus.a.um.Cosa de oliuas
 Olenos.i.Ciu.Aetolix in Boetia.
 Oleo.es.Oler echando de si olor.
 Olfacio.is.Oler rescibiendo olor
 Olimpia.orũ.Los juegos, Olimpiacos
 Olympionices.x.El vencedor dellas.
 Olympus.i.Mons est multis in locis.
 Oleason,nomen proprium viri
 Olx.olcos.interp.Sulcus.
 Omasum.i.Grosura en la barriga
 Omelix.interp.Cotaneus.
 Ommitto.is.Por dexar
 Omosrix.interp.Coniux
 Ouia.aros.interp.somnium.
 Onyx,ychos.La piedra cornalina.
 Onos.interp.Asius.
 Opa.x.No.pro.femine.
 Opacus.a.um.Cosa sombria.
 Opaon.onos.No.prop.viri.
 Operio.is.raí.Por cubrir
 Opes.um.Las riquezas.
 Ophis.interp.serpens.
 Opilio.onis.pastor de ovejas.
 Opimus.a.um.Cosa fertil y gruesa.
 Opis.is.Por vna Nympha.
 Opis.opem,ab ope.El ayuda
 Opis.interp.Retro.
 Opois.idem quod opus,o puntos.
 Oporinos.interp.Autumnalis.
 Opifex,icis.Official de algun arte.
 Operior.iris.Por esperar a otro
 Ops,opos.per.omega est oculus.
 Ops.opos.per.o.mycron est vox.
 Optimates.Los buenos ciudadanos
 Opur.untos.Ciuí.Græciz.
 Ora.x.La orilla o cosa de mar.

Orbis.is.Por la redondez
 Ordior.iris.Ordin, o comenzar
 Orichalchum.i.Laton morisco.
 Orgentorix.princeps.Gallorum.
 Oricum,opp.est Thraciz.
 Origanum.i.El oregano.yerua.
 Origenes.No.pro.viri
 Origenistes,ex Origenis festa.
 Orion.onis.Vna cierta cõstellacion.
 Orior.iris.Por nacer
 Orithya.x.nomen foeminarum
 Oryx.ygis.Animal proprium Africa
 Ornix.ithos.interp.Gallina.
 Orobis.i.interp.eraum.i.El yero.
 Oritix.gos.interp.Coturnix
 Os.otos.interp.Auris
 Oscan.inis.El que canta con la boca.
 Osyris.idis.Deus Græcorum.
 Oxymeli.potio ex aceto & melle
 Oxy,interp.Velox,& acutus.
 Oxitonos,interp.Accentus acutus.
 P.

Pabulum.i.Pasto que no es grano
 Pabulor.aris.Por yr a buscar pa
 sto.
 Pachinus.Prom.Cicil.Vni.Cabo Paza
 Pachys.yos.interp.Crassus.
 Pacificor.eris.Hazer algun concierto.
 Pacorus.i.Rex Parthiz
 Paftolus.i.Flu.Lydie.
 Pacuuius.i.Poëta Græcus.
 Podus.i.El Pu.flu.Italiz
 Pæan.anis.Apollo,aus laus illius.
 Pæ,pedos.interp.puer. (tionis
 Pædico.as.Verbum obscenæ significa
 Pædagogus.El ayo del niño
 Pædotribus.interp.exercitator puero
 Pægma.atis.itis.interp.Ludus. (rum.
 Pægasis.idis.Foemina a pegasa vrbe.
 Pango.

Pango.gis
 Pagus.i.E
 Palatum.i
 Palinodia
 Pallas.ant
 Pallesco.i
 Palicus.i.
 Palmes.it
 Palor.rio
 Palus.udi
 Palus.i.E
 Pamphag
 Pamphili
 Pampinu
 Pan,pam
 Panareto
 Pandamo
 Pando.is
 Panegy
 Panfa.x
 Parther.
 Panther.
 Panthos
 Panthoi
 Papauer
 Pape.int
 Pago.as.
 Papas.x
 Papilio.
 Paradisi
 Parago
 Parasce
 Parfitus
 Parco.i
 Paris.id
 Parnasi
 Parthen
 Parthen
 Partens

INTODVCTIONVM.

Pango:gis.pepigi.Mazer concierto	Parthenopeus.ci.Rex Arcadiæ
Pagus.i.El barrio,o aldea	Patior,iris.por partir
Palatum.i.El paladar	Parturio.is.Auer gana de parir
Palinodia.interp.Recantatio.	Pasco.is.pauí.Apacentar el ganado
Pallas.antis.Filius Euaudri	Pascor,eris.Pacer el ganado.
Pallefco.is.Pararse a mirallo	Pascua,æ.El pasto,o dehesa
Palicus.i.Filius Iouis,ex Thalia	Passer,eris.El gorrión
Palmes.itis.El sarmiento en la vid	Passus,us.El pasto,o passa tendida
Palor.rios.Huyr los desbaratados.	Passum,i.El vino bastardo
Palus.udis:La laguna	Pastinaca,æ.cavahoria, o cierto peat
Palus.i.El palo,o picota	Patagia,æ.Flu.Siciliæ.
Pamphages,interp.Omnia comedens	Patauium,ij.La ciudad de Padus
Pamphilia.æ.Regio Asiæ minor	Pateo,es.Ser manifestio.
Pampinus:i.El pampano dela vid	Patina,æ.El plato,o caguela
Pan,pamos.Deus pastorum	Patrifco,as.Remedar al padre
Panaretos.est omnimoda laudatio	Patro,as.per hazer
Pandamator.oros.Omnia domans	Patrocinium.ij.La abogacia
Pando.is.Abrir,o manifestar	Pauco,es.vel paufco, is.Auer paues
Panegyris,ios.interp.rectum,& laus	Paulatim,aduerb.por poco a poco
Pansa.æ:El patudo de pies llanos	Peccen,inis.El peyne.La nota pubertatis
Parther,eris.penul.acuta.n.p.viri	Pecco,is.por peynar (circa pudenda.
Panther,eris.vltima acuta,animal celestis	Peculium:ij,El peguñar
Panthoos.us.Vir Troianus	(bre)Pecus,oris.El ganado mayor
Panthoides.æ.Filius Panthus.	Pecus,udis.El ganado menor
Papauer,eris.La adormidera	Pedes,itis.Hombre, o muger de a pie
Pape,interiectio admirantis.	Pediculum,i.El piofo,o la dilla
Pago.as.comer papas.	Pedissequa.æ.Laque acõpañia a otro a
Papas.æ.interp.Auus,aui	Pedo,nis.El q tiene grãdes pies. (pie
Papilio,onis.La mariposa	Pegasus,i.El cauallo con alas
Paradisus.i.est hortus	Peiero,as.aui.por perjurarse
Paragoge,es.interp.Introductio.	Pelagon,onos.Vir apud Homerum
Parasceue.es.interp.Præparatio	Pelamis,idis.Atun nueuo
Partitus,i.El truhan por comer	Pelex.interp.Galea
Parco,is.Por perdonar,o guardar	Pelecan,anos.Auis est,quæ pelecaneus
Paris.idis.Fil.Priami.	Pelecas,antos.Eadem auis est
Parnasus.i.Mons Phocidis	Peleus,i.Faci filius fuit
Parthenius.ij.Mons Arcadiæ.	Pelias,æ.Fil. Neptuni Rex Theffaliciæ
Parthenius.ij.Flu.Paphlagoniæ	Peligni,orum.pop.in Italia
Partenope.es.Ciui.est Neapolis.	Pelion,ij.Mons Theffaliciæ.

Pelicia

VOCABULARIUM.

Pellicio, is. extl. Atraer con halagos
Pello, is. pepuli. Por rempujar
Pelos. opos. Tantali filius
Pelor, oris. interp. Magnum
Pelorus, idem quod Pelorus
Pelorus. i. Vn monte cobo de Scilia
Peluis, is. La bacia de pies
Pelusium, ij. Ciu. Aegypti
Penates, um. Los dioses de casa
Pendeo, es. Estar celgado
Pendo, is. Dar, o pagar pensión
Penelope, es. F. Icar. vxor Ulixis
Pēs, prepo. Cerca denotat dominum.
Penes, etos. interp. pauper.
Penetro, as. Meter dentro.
Penitus, aduerb. De todo punto
Pentagonus, i. Cosa de cinco rincones
Pentaton. Cosa de cinco cosas
Pentecoste, es. interp. Quinquagesima.
Pentheus. i. Rex Thebanus
Penus, oris. La prouision de comer
Penus, us. Aquello mismo
Peperi, interp. piper
Permaneo, es. permanecer hasta el cabo
Pera. x. El guerron, o talega
Perdix, icis. La perdiz
Perendie, aduerb. Passado mañana
Percello, is. perculi. Herir
Pergamum, i. inclita Ciu. Asiae
Pergama, orum. Ciu. Troie
Pericles, is. Dux Athenien.
Periclymenes. La madre selua & fil. Ne
Perfection, oros. No. prop. viri
Periculum, i. El peligro, o experiencia
Periodus, i. Circuitus. finis, aut termini
Perimos, is. Matar
Peripetasma, aris. El cielo de la cama
Periphas, antos. No. pro. apud Virg.
Peristomatū, i. Genus quodam vestis.
Permellus, i. Flu. Boetiae
Pernicies. ei. Muerte, o destrucción
Pero, onis. Abarca de cuero crudo
Perpes, etis. Cosa perpetua y continua.
Perpetior, aris. Suffrir hasta el cabo
Perpetro, as. Hazer in malam partem
Perrebus, a. um. Cosa de Theissalia
Perulium, ij. Perosa, ciu. italica
Pessundo, as. Acocer
Petaso, onis. El tocino
Petilia, x. Ciu. Brucie
Peto, petis. Herir, o demandar
Pheax, acos. Aliquis vir ex Phaeacia
Phaetontides, filius Solis & Climenus
Perusa, x. Fil. Solis. ex. Nezra
Phabs, bos. interp. palumbes
Pharnyx, gos. interp. Guttur
Pharmacopola, x. El boticario
Phaselius, i. La barca
Phasis, dis. Flu. Colchidis
Phalanx, gis. La batalla de apie
Phemone. Vna de las diez Syllabas
Phenax, acos. interp. Deceptor.
Pher, etos. interp. Fera
Pherethrum, i. Las andas.
Phicus, untos. ciu. Africe
Phidas, antos. Vir apud Homerū.
Phizopolis, interp. Eugiens ciuitatem.
Phylax, acos. interp. Cuitos
Philyra, x. La tesa arbol
Phylis, idis. Regina Thracie
Phylocherus, i. Vn historiador
Phylopatris, Amans patriam
Philopomenes. Vir celebris apud Græcos
Philos, interp. Amicus
Philoterites. Amans Therisitem.
Phister, aris. Vna especie de Vallena
Physica, orum. Vna obra Aristo.
Phegeton, ontos. Fluuius inferorum.
Phicha

INTRODVCTIONVM

Plebs, ebos. interp. Vena	Pyr, pyros, interp. ignis.
Phicus, vntis. Ciu. Achayæ	Pyrcus. i. Mons Alienarum
Phoca. x. El lobo marino	Pyrus, i. El peral
Phocis, idis. Regio Græcie	Pyrum. i. Fruta deste arbol
Phocus, i. Fil. Bacchi	(tionis) Pyragmon, onos. Vnus ex Cyclopibne
Phonasc ⁹ , i. Magister vocis et pronúcia	Pyramus, idos. Cosa que sube é agudo
Phoenicopterus, i. El ave fumenca	Pyrene, es. Los montes Pyreos
Phoenix, icos. Vir, a quo dicta Phoenix	Pyretum. El pelitre, rayz conocida
Phenissa, c. Fœmina ex Phœnicia	(cia) Pirgptes, is. Sculptor gemmarum
Phor, oros. interp. Fur, predo. El ladron	Pirois, tis, Vno de los cabellos del Sol
Phorbas, autos. Filius Priami	Pyropus, i. El carbunco, piedra
Phorcio, Deus marinus, qui phorcus	Pistacium, ij. alhozigo, arbol y la fruta
Phos, otos, interp. Lux, siue lumina	Pistris, is. No. prop. nauis
Phrater, interp. Tribulus	Pitheus, i. Rex Troezenæ
Phear, atos, interp. puteus. El pozo	Pithium ciui. Vmborum ia itali
Phren, enos, interp. Mens.	Piteleon, ontis. vir Græcus
Phrenitis, non frenesis. La phrenesia	Pyrys, yos. interp. Pinus
Phryx, gis. Vir Phrigie	Pythagoras, x. No. philosophi
Phrygia, x. Fœmina Phrygia	Pythies, a. um. Cosa de Apollo
Phryx, gis. Flu. queque ex Phrygia	Pytilisma, atis. interp. irrogatio
Phtir, iros, interp. pediculus	Pytilisma, atis. Balnei exercitium
Phtilis, Tiflica, dolentia	Pytho, nis. La serpiente q̄ mato Apollo
Pica, x. La picaça	Pituita, x. flegma, humor
Picenum, i. La marca de Ancona	Placos, untos, interp. Placenta
Picentinus, a. um. Cosa de alli	Plaudo, is. Favorecer con vo a
Picus, auis, & Rex latinorum	Plaga, x. La region, o playa
Pides, etos. Nomen pro. viri	Plaga, x. La red para tomar fieras
Piga, x. interp. Clunis. La nalgas	Plaga, x. La llaga, o herida
Pygargus, i. Especie de aguila y ciervo	Platanon, onos. Lugar de platanos
Pila, x. La pelota para jugar	Plebs, bis. El pueblo
Pila, x. El pilar para sostener	Pleuron, onos. Ciu. est Aetolie
Pileus, i. El bonete, o caperuça	Flico, as, auis, por plegar
Pylene, es. Ciu. Aetolie	Plecto, is. herir, o punir
Piles, etos. No. prop. viri	Platax. Nomen prop. viri
Pilus, i. El pelo de la cabeça	Pneuma, atis. El espiritu
Pigo, as. piar el halcon	Podagra, x. La gota de los pies
Pipilo, as. Cantar el gorrión	Podalyrius medicus Fil. Esculapij
Piper, eris. La pimienta	Poderis. Vestidura hasta en pies
Pinio, is. Tundere, & frangere. Masar	Poesis. La poesia, arte.

VOCABVLARIVM

Poëma. atis. La obra de poësia	Præ, præpo. ablatiui. Por ante.
Poëma. enos. interp. pastor.	Præcino. is. nui. Cantar delante.
Polydamas. antos. Vir Troianus.	Præcipito. as. Derribar, o caer.
Polydorus. Fil. Regis Priami.	Præcipio. is. Maudar enseñando.
Polymnestor. oris. Rex Thraciz	Præcox. ocis. Cosa temprana.
Polynices. No. prop. viri celebre.	Præcoqus. a. um. Por aquello mismo.
Polyphemus. Vnus ex Ciclopibus	Præcordia. orum. Las telas del coraçõ
Polycler ⁹ . i. Vn éstallador, o éstuario	Præcurro. is. Correr delante.
Polypus. i. El palpo, pescado.	Prædo, onis. El robador.
Polis, interp. Ciuitas.	Prædico. as. Por pedricar.
Politis. idis. Ciuis fœminæ.	Prædico. is. Dezir antes.
Pollex. icis. El dedo pulgar	Præpedio. is. Impedir.
Pollis. inis. Lo sutil dela harina.	Prætes. enis. El aue que buela.
Pollus. cis. Filius Iouis.	Præputiũ. Pellecculla mēbri genit. qua
Posumino. Rex fuit Thraciz.	balanus tegitur.
Pompholyx. La lauadura dela escoria	Præs. dis. El abonado en heredades.
Pompholyx. igos. interp. Bulla	Præripio. is. Arrebatar antes.
Pondo in plurali. La libra	Præstigia. arum. juego de passa passa.
Pondus. eris. La carga.	Præsto indeclinabile. Cosa presente.
Pone, præpo. & aduerb. Por atras	Præsul. ulis. El perlado, o perlada.
Ponos, interp. Labor vel dolor	Præter, præpo. Por facando afuera.
Posatus. i. Por el mar	Presbyter. ris. interp. Senior
Popa. æ. La grosura del vientre	Præster. eris. Llama del cielo.
Popeanũ. i. Cierta aseyte de mugeres.	Præster. eris. Cierta especie de sierpe.
Pospisma. atis. Herida de vna mano cõ	Præs. ecis. El ruego.
Poples. itis. La rodilla por detras (otra	Priamus. i. Rex. Troiæ fil. Laomed.
Populus. i. El pueblo. o alamo.	Priamides. æ. Fili ⁹ , vel nepos Priami.
Porfena. Rex Hetruscõrum.	Priamis. idis. Filia, vel neptis Priami.
Portio, onis. La parte, o racion.	Priapus. i. Deus hortorum.
Portulaca. æ. La verdolaga.	Pridie. Vn dia antes. (dad.
Posidon. onis. Interp. Neptunus.	Primates. ũ. Los principales de la ciuiz
Posleri. orum. Los que vernan despues	Primores. orum. Por aquello mismo.
Postis. is. La puerta de madera.	Prisnius. a. um. Cosa de pocos dias.
Posticus. a. um. Cosa trasera.	Proanus. i. El visabuelo.
Posticus. i. El postigo, puerta de a tras	Probrum. i. El denuesto.
Postride, aduerb. Vn dia despues	Probus. a. ũ. Cosa buena y prouechosa
Potior. iris. Alcançar lo deseado.	Procella. æ. La tempestad
Potis. e. Cosa que puede	Proceres. um. Los principales varones
Poto. as. Beuer, o dar a beuer.	Procerus. a. ũ. Cosa grãde en su especie
	Proculo.

Procul.
Procum.
Prodige.
Prodige.
Prodo.
Profan.
Profeti.
Profici.
Profici.
Profte.
Profor.
Profugi.
Profun.
Profun.
Progen.
Prohib.
Proles.
Proluo.
Promai.
Promet.
Promet.
Promin.
Promo.
Pronep.
Pronep.
Pronuk.
Pronus.
Propag.
Prope.
Proper.
Propin.
Propoi.
Prophe.
Prophe.
Propte.
Proxim.
Profa.
Profa.
Profer.

INTRODVCTIONVM

Proemisco.as. Hollar, o trompellar
 Procumbo.is. Caer lexos
 Prodigio.is. i. g. Destruyr
 Prodigus.a.um. Cosa gastadora
 Prodo.is. Manifestar, o dar portrayciõ
 Profanus.a.um. Cosa no sagrada
 Profestus.a.um. Cosa no de fiesta
 Proficio.is. Apronechar
 Proficiscor.eris. Partir se a algũ lugar
 Prosteor.eris. Hazer profession
 Profor, profaris. Hablar
 Profugia.is. Huyr a lexos
 Profundo.is. Derramar mucho
 Profundus.a.um. Cosa honda
 Pregenes.ei. La generacion
 Prohibeo.es. Vedar, o apartar
 Proles.is. La generacion
 Proluo.is. Lavar mucho
 Promantis.ides.interp. Vaticinas
 Prometheus. El hijo de Iapeto
 Promerides.x. Hijo de aqueste
 Promineo.es. Estar encima
 Promo.is. Sacar lo guardado
 Pronepos.otis. El bisnieto
 Preneptis. La bisnietta
 Pronuba.x. La madrina de la boda
 Pronus.a.um. Cosa cuesta ayuso
 Propago.inis. La prouena de la vid
 Prope, præpositio. Cerca en lugar
 Propertius.ij. Nõbre de vn poeta
 Propino.as. Dar, de beuer de lo q̃ beuif
 Propontis. El mar cerca de cõstãtinopla
 Prophetes.x. El propheta varon
 Prophetissa.x. pphetis. La ppheta mu
 Propter, præpo. Para dar causa
 Protinus, aduerb. Luego
 Prosa.x. La diosa que endereça el par
 Prosa.x. La oracion prosa
 Proserpina.x. La muger de Pluton

Proseucha.x. El hospital de pobres
 Prosymna.x. Vna ciudad de Thesalia
 Prosper.a.um. Cosa q̃ da prosperidad.
 Proteus.i. Vn dios del mar
 Pretogenes.is. El primogenito
 Prototypon.i. El original
 Prudens.entis. Por varon prudente
 Prurigo.inis. La comezon.
 Prunus.i. El ciruelo, arbol
 Psallo.is. Cantar
 Psaltes.x. El cantor. Psaltria.x. Esta
 Pseudo.in compositione, pro fallax
 Petrix.interp. Ala remigium auium
 Ptisana.x. El ordiate, oftesadas
 Ptolemæus. Nõb. de reyes de Egypto.
 Ptolemæus. Vn matematico notable
 Ptox.cos.interp. Lepus.oris
 Pubes.is. Pili circa verenda
 Publipor.oris. El moço de Publio
 Pudes.entos. Nemen proprium viri
 Pudicus.a.um. Cosa casta
 Pugil.lis. Luchador, o luchadora
 Pugillares. Las tablillas para escreuir
 Pulex.icis. La pulga
 Puls.itis. Las puchas
 Puluinar.aris. Estrado de almohadas
 Puluis.eris. El poluo
 Pungo.is. Por punçar
 Pupa.ç. Muñeca, o mochaça pequena
 Pupus.i. El muñeco

Quadrage. arũ. catro de qua
 tro cauallos
 Quadrigies, aduerbium.
 Quarenta vezes
 Quadrans.tis. La quarta parte de doze
 Quadrimus.a.ũ. Cosa de quatro años
 X Quadri

VOCABULARIVM.

Quadrigētes, adverb. Quatrocientas	Recludo. is. ii. Por abrir lo cerrado.
Quēstus. us. Por la ganancia.	(vezes) Redigo. is. egi. Por reduzir
Quēro. is. Por ganar, o buscar	Redino. is. emi. Arrendar, o redimir
Quēro. is. Por ganar, o buscar	Rediniculum. i. Por el ornamento
Quēro. is. Por ganar, o buscar	Reddo. is. Por tornar a dar
Quallur. i. Por el canastillo.	Redoleo. es. Por oler bien.
Quater adverb. Por quatro vezes	Refecio. is. fi. Por recalgar.
Quaterni. x. a. Por cada vno quatro	Reficio. is. Pot rehazer, o restaurar.
Quatio. is. quasi. Por sacudir	Refringo. is. Por quebrar
Queror. eris. Por querellar se	Refuto. as. aui. Por redarguyr
Quercus. La enzina arbol	Releo. es. Por raer, o quitar
Questus. us. La querella, o quexa	(ua. Reliqui. arum. Por las reliquias
Quies. etis. La holganza	Remaneo. es. aui. Por quedar se
Quiquatria. orū. Fiestas erā de miner	Remex. igit. Por remero, o galeote
Quincuns. cis. Las cinco partes de doze	Ren, renis. Por las renes, o riñones
Quinquagies, adverb. Cincuenta vezes	Reor. eris. Por pensar
Quingētes, adverb. Quinientas vezes	Reperio. is. Por hallar
Quinque. adverb. Cinco vezes.	Repo. is. repi. Entrar no sintiendose
Quinquēni. x. a. Cada vno cinco.	Requies. ei. Por la holganza
Quinquageni. x. a. Cada cincuenta	Requiro. is. iui. Por buscar, o requerir
Quingēteni. x. a. Cada quinientos	Relideo. es. di. Estar mucho asentado.
Quirinus. i. Romulus Rex Rom.	Relitio. is. Por saltar a tras.
Quis. is. Por el Romano	Respno. is. Por menospreciar
Quisquilig. arum. Purgamenta sunt	Restis. is. Por la soga, o ristra.
Quisquilis. x. La coisosa arbol	Resulto. as. aui. Por resurtir.
Quintilis. El mes de Julio.	Retico. es. Por callar mucho

R.

R Abula. x. El abogado indocto	Retinaculum. i. Por el tenedor
Racipolis. is. Rex fuit barbarus	Rhamnes. etis. vir. apud Virg.
Rapio. is. Por arrebatat	Rhebus. i. Nombre de cavallo.
Rapum. i. Por el nabo.	Rheda. x. Por el carro, o carreta
Raphanus. i. Por el raucano	Rhegium. il. ciui. Italix
Rastrum. i. El rastro, o rastrillo	Rhetor. oris. Por el orador Retorico
Raucio. is. fi. Por enronquecerse.	Rhin. inos. inter. Naris. (sobre la nariz.
Recido. is. pen. breui. Por recaer.	Rhinoceros. Animal q̄ tiene vn cuerno
Ricido. is. Penultima longa. Certar	Rhiphei. orū. Montes son septentrionales
Rectino. as. Por inclinar, o recoilar	Rhodan. ? i. El ros, o rona, rio de fracia
Recumbo. is. Por reclinarse	Rhodos. La isla, o ciudad de Rhodas.
Recuso. as. aui. Por rehusar.	Rhododaphne. es. Por el adelpha
Recutitus. a. um. El circuncidado	Rhodope. es. Vn monte de Thracia.

Ringo

Ringo
Ringo
Rito.
Ritus
Robr
Rogi
Rube
Rubi
Rubi
Rubi
Rude
Rudi
Rude
Rude
Rudi
Ruff
Rum
Ruo
Rufp
Rufi
Ruti
Ruti
Buti
Ruti
Ruti

S
Sag.
Sala
Sale
Sali
Sali
Sali
Sali
Sali
Sali
Sali
Sali

INTRODYCTIONVM.

Ringo.is. Por resfir, o risar	Salsugo. i. is. Sudor de cosa salada.
Ringor, ringeris. Por lo mesmo.	Salto. as. Por baylar, o dancar
Rito. as. a quo sunt prito. as. irritio. as.	Saluber. bris. bre. Por cosa saludable
Ritus. us. La consiumbre antigua.	Salum. i. Por el mar
Robur, roboris. Por el roble, o fuerça.	Sambucifites. x. El que tañe campona
Rogus. i. Por el fuego	Sambuciftria. x. Por la que la tañe
Ruber. a. um. Por cosa hermesa	Samos. i. Infusa maris Ionis.
Rubigo. inis. Herrumbre, o añuble	Samnis. itis. Hōbre de Sānio en Italia
Rubria. x. Por el almagra	Sancio. is. xi. Por establecer
Rubus. i. La çarga, mata conosciada	Sādi. x. icis. Yerna para teñir colorado.
Rudens. tis. Por la cuerda de la naue.	Sandicius. a. um. Cosa deste color
Rudis. e. Cosa nueva, o no labrada	Saperda. x. Por vn cierto pescado.
Rudes. is. La vara de alcalde	Sapis. is. Por vn rio de Lombardia
Rudo, rudis. rudi. Por rebuznar	Sapo. onis. Por el xabon.
Rudus. i. ruder. La suziedad, o vassura	Saphyrus. i. El çar, piedra preciosa
Ruffe. arum. Campanie oppidum	Sapho. us. Poētis Mitylinæ
Rumex. icis. La romaza yerua	Sarcina. x. Por çarga, o xarcia.
Ruo. is. Por caer, o derribar	Sarcio. is. Por cefer, o zurzir
Ruspina. x. Oppidum Africæ.	Sarcophagus. i. Genus lapidis.
Rusticus. a. um. Por cosa del campo.	Sarpis. ciui. est Afæ.
Rutmi. orū. pueblos son de Alemania.	Sardonx. icis. Cierta piedra preciosa.
Rutilus. a. um. Cosa roxa, o ruuia	Sarmates. x. Varon de Tartaria
Butuli. orum. Pueblos son de Italia.	Sarmatis. idis. Muger de aquella tierra
Rutuba. x. Vn rio de Liguria	Sarpedon. onos. Filius est Iouis.
Rutupe. es. Vna ciudad de Sicilia.	Satracum. i. Por el carro.
S.	Sarūna. x. Vna ciudad de italia
S Abura. x. Vn capitan de Africa.	Sarx, sarcos interp. Caro, (to)
Sabus. i. Vn rey de los Sabinos	Solb. onis. isla entre Brūdusio y Egepe
Sagus. i. Por el adeuino	Saties, vel satias. Por el haffio
Saga. x. La adeuina	Sateles. tis. el armado q̄ acōpañia a otro
Salamina. inis. Vna ciudad, y isla de gre	Saturnalia. orū. Fiestas erā de Saturne
Sales. ium. Por los donayres	(cia. Scabo. is. bi. Por rascar
Salix. icis. Por el sauze, arbol	Scalx. arum. Por las escaleras
Salmacis. Nympha. & fons.	Scalpo. is. psi. Rascar, o esculpir
Salio. is. Por saltar	Scando. is. Por subir.
Salomon. onis. Rey de los Iudios.	Scānum. i. Por el escañō.
Salome. es. Muger Iudia	Scelus. eris Por gran peccado
Salpe. es. Nōbre de vna muger partera	Scepis interp. Excusatio.
Salpiga. x. Cierta serpiente de Africa.	Schema. atis. Figura interpreta.

INTRODVCTIONVM.

Sidon. enis. Vna ciudad de Phenicia	Syren. enis. Animal aquatilis
Sidus. eris. La Constellacion	Sirinx. gis. La xeringa, o vna nimpha
Sila. x. Vn bosque de Lucania	Situs. a. um. Cosa de Syria
Siler. eris. La mimbrera	Sifer. eris. Rayz chirivia yerua
Siler. eris. Vn rio de Italia	Silubrum. ij. La axedrea yerua
Silex. icis. La piedra pedernal.	Sisto. is. Eftar quedo, o durar
Siligo. inis. La escandia, o trigo candial	Sisto. is. At. Estancar, o hazer effar
Siliqua. x. La vayna de la legumbre	Sithon. enis. Vn monte de Tracia
Silurus. i. Vn pescado del Nilo	Siticen. El tañedor de los mortuorios.
Symbolum. i. La conuenencia.	Siticina. x. La tañedora dellos
Simius. ij. El mono. Simia. x. La mona	Smaragdinus. a. um. Cosa de esmeralda.
Simo. is. entis. Vn rio de Troya	Smilax. icis. Cierta especie de yedra
Simon. enis. Philosopho de Athenas	Soboles. is. La generacion
Symplegas. dis. Saxū iuxta Bosphorū.	Socer. i. El fuego
Symphonia. x. vel Simphona. La cōfop	Socors. dis. Cosa descoraznada.
nancia.	Sodalis. is. Compañero a los placeres
Simulus. a. um. Cosa vn poco roma.	Sodoma. x. Ciudad de Palestina
Synagoga. x. interp. Conuentus	Soleo. es. Acostumbrar
Sinapis. is. La mostaza	Solen. enis. Agua ductus, siue piscis
Sinapi. quod latine sinapis	Soliū. ij. Silla real, o caldera de vasos
Syncerus. a. um. Cosa limpia	Solers. eris. El q presto halla medio
Sinciput. itis. Vn pedago de cabeza.	para el fin.
Sindon. enis. Linteam ex serico	Solertia. x. Aquella facilidad
Singilis. is. Guadaxenil, rio.	Solertes. aduerb. Facilmente assi
Singuli. x. a. Cada vno sendos	Soluo. is. Pagar, o defatar
Synhedra. x. interp. Confessus	Solox. ocis. Lana basta de cabras
Synodus. interp. Concilium	Sophia. græce, est sapiens. a. latine
Sinon. enis. Vn varon Griego	Sophocles Poeta tragicus
Sino. finis. Anti. Por dexar	Sophistes. x. philosopho fingido
Sinopsis. is. vna ciudad de Ponto	Sophos. u. interpretatur Sapiens
Sinteresis. interp. Conseruatio, attetio.	Sophrosine. es. interp. modestia
Sinuessa. x. Vna ciudad de Italia	Sophos. aduer. interpretatur. Sapiēte
Sinum. i. La barraña de leche	Sopio. is. iui. Adormecer a etro
Sinus. us. El seno, o golfo.	Sora. x. Vna ciudad de Italia
Siphax. icis. Vn rey de Africa	Soracte. is. Vn monte cerca de Roma
Sipharium. Velo para sombra	Sorex. icis. El raton
Sipho. enis. El aguatocho	Sorbillo. as. Soruer a menudo
Sipus. untis. Vna ciudad de Apulia	Sordes. La fuziedad, o auaricia
Syracusa. arum. Caragoga de Sicilia	Sory. indeclin. Cierta medicamento

Sortes oris. Por la hermana.	Stillus. i. graphium. El punçon
gospetium. La respuesta de los dioses.	Stipes. itis. Por el tronco
gospets. Sano y salvo hombre, o muger.	Stirges. itis. El arbol, o generacion
goteria. x. Cosa hebra desta manera	Styx. yos. inter. Tricenturia
oris. inter. Saluator	Styx. gls. Aqua inferorum
Spado. onis. Por castrado	Styrax. acis. Por elestoraque
Spadix. icis. Pot el raziño de datiles.	Storax. acis. Por aquello mismo
Spanys. yos. Interp. Raritas.	Stolops. El sonido de los buchetes.
Spargo. icis. sparsi. Por derramar	Stoni. populi. Engentorem.
Specus. us. Por la cueua	Strategis. interp. Dux socmina
Spel. l. eum. Por aquello mismo	Strepto. is. Hazer estruendo con los pies.
Spelinx. icis. Por la cueua	Strideo. es. Rechinar con los dientes.
Spelitraca. x. Por la cueua	Striga. x. Por el mapajo
Sperno. is. Por menospreciar.	Strigilis. i. La farten, o estregadera
Sphinx. i. Aspis. Animal no conosciado	Strymon. onos. Fluius est Thracie.
Spinter. eris. La treça de la vestidura.	Stringo. is. strinxi. Por apretar
Spiculū. i. La liga, o fieta, o caxquillo.	Strinxigis. Bruxa, o cierta aue nocturna
Spolia. orum. Por los despojos	Struo. is. Edificar, o ordenar
Spoletium. ij. Lugar de Italia	Strues. is. Liguorum congeries.
Spondeo. es. i. Por prometer	Stupeo. es. Pasmarse de espanto
Sponsalia. orum. Los desposorios.	Stupidus. a. ũ. q. motu, & sensu caret
Spote. a. uerb. De su propia volutad.	Suadreo. es. ũ. Induzir con razones.
Splen. enis. El bazo del assadura	Sub. prappositio. Por debaxo.
Spurius. ij. El bastardo no legitimo	Sub collo. as. aui. Traer en el cuello
Stabilis. e. Cosa que esta, y permanece	Suber. eris. El alcornoque
Statina. oris. Bstacia del real para poco	Subtus. Por debaxo su medio
Strabo. onis. El hombre tiruto.	(tiempo. Subter. Por aquello mismo
Straba. x. La muger turnia	Subiscus. udis. El tarugo.
Strages. is. El estrago de muertos	Sucumbo. is. Caer, o ser vencido
Stragulū. i. Repostero. stila. o albarda	Sucorda. x. Suis stercus.
Stator. eris. El peso, o balança	Sucla. x. Puercas del torno, o husillo
Startoma. atis. Especie de vlcera	Sudes. is. Por vara para tirar
Sterno. is. Por ygualar lo aspero	Streni. Populi sunt Germanie
Sterto. fs. Por roncax durmiendo	Stifumen. inis. Por el sahumerio
Stepliceros. oris. Vna especie de ciervo	Supellex. stillis. El alhaja de casa
Stigo. as. aquo sunt instigo. castigo.	Superstes. itis. El que vive mas q otro
Sthenor. interp. Robur. La fuerza	Super. prappositio. Por sobre
Stimis. ios. Por el alcohol.	Suppetia. arum. Por ayuda de gente
Stipo. as. Por tupir y costribar	Supleo. es. Por suplir lo que falta

INTR OD VCTIONVM.

Suppartus. i. La vela, o tienda.	Temistocles. Dux Atheniensium
Suplex. icis. por cosa humilde.	Termino. is. tempus. por menospreciar.
Supra. prapo. por sobre, o encima.	Timon. onis. El timon de arado
Sursum. aduerb. Arriba, o de arriba	Tempe. por vn valle thessalia
Sus. suis. El puerco, o puerca	Tendo. is. tetedi. Ettender, o endereçar
Susurrus. i. Por zúvido, o murmurador	Tenedos. Vna isla enfrente de troya
T.	Tenuis. e. Cosa sutil y delgada
T Abes La sangre corrompida	Tenus. praposition. por hasta
Tabi. tabo. Aquello mesmo.	Tepelesco. is. por enrisar se.
Tabraca. g. vna ciudad de Africa	Terapne. es. Aldea de Lacedemonia
Tachys. eos. interp. Velox citus	Teredo. inis. Gusano de madera
Tenacus. vn monte de Lacedemonia.	Tereno. nos. interp. Tener
Taygeta. vna expleiadibus.	Teres. etis. Por cosa rolliza
Taygetus. i. taygeta. oru. Mós in Lacedemonia.	Tereus. i. vn rey de Thracia.
Talas. interp. Miser.	Termes. etis. El renuevo del arbol
Talpa. x. por el topo animal.	Terreo. es. Por espantar.
Tales. por el carnicol.	Tergo. is. Tergeo. es. Por alimpiar
Talio. onis. La pena de tanto por tanto	Terni. x. a. Por cada tres,
Tanaquil. Muger Romana.	Tero. is. triui. Por hollar, o gastar o tri
Tango. is. tetigi. por tocar	Testudo. ints. Por el galapago. (llar
Tantundem. tantidem. por etro tanto.	Tesca. Sunt loca deserta & inculta
Tapes. etis. El tapete, o alhombra	Tethys. yes. La diosa del mar
Tarbarix. Nomen propriu viri.	Tetra. interp. Quatuor
Tartarus. i. por el infierno	Tetragramatu. id est, quatuor literarū
Taurus. antis. vnus ex titanibus	Tetrarcha. vno de los quatro principis
Tecmor. oros. interp. Finis.	Tetricus. a. um. Cosa feuera y graue
Tegea. e. Oppidum Arcadie	Tetrix. igos. interp. Cicada.
Teges. etis. por la cabaña, o choga	Texo. is. teuxi. por texer.
Tegeticula. x. pequena cabaña.	Thales. vnus ex septem sapientibus.
Tego. is. texi. por cubrir	Thamyris. vn cantor de Thracia
Telchin. inos. populus Grete.	Tharis. Nomen proprium viri.
Telegonus. i. Filius vliſſis	Thaumas. antis. vnus ex gigantibus
Telephus. Hijo fue de Hercules y Auge.	Thebais. idis. Opus est de Thebis
Telemachus. F. vlyſſis, & penelopes	Thebe. arum. vna ciudad de Boecia
Telemus. vn propheta de los Ciclopes.	Thebe. es. Vna ciudad de Egypto
Telos. interp. Finis.	Theca. e. interp. capsa
Telon. onos. interp. publicanus	Themis. idis. Dea vaticinorum
Tellus. utis. La diosa de la tierra.	Thenar. oros. interp. vela manus
Temetum. i. por el vino	Theoderus. Nombre proprio de varo.

VOCABULARIVM

Theodoricus. i. Vn rey delos Godos.	Tydeus. i. Pater Diomedis
Teodosius. ij. Emperador de Roma	Tidides. Por hijo, o nieto de Tydeo.
Theognis. idos. Poëta celebre	Tilia. x. Por la tela arbol
Theon. onos. Nomen celebre multorum	Time. es. interpretatur honor
Ther, theros. interpretatur Fera	Times. entos. interp. honoratus.
Thera. x. Insula Calymachi patria	Timon. onos. Vir Atheniensis
Thermus. a. um. Cosa de estio	Timus. i. Vn philosopho Pythagoreo
Therme. arum. Por los vaños	Tympanistes. el q tañe adufe, o atábor
Thersites. x. Vn Griego muy couarde.	Tympanistria. x. Por la que los tañe
Thes, theros. interpretatur Setius	Tingo. is. Por mojar
Theseus. i. Vn rey de Athenas	Typha. x. Por el centeno
Thesis. interpretatur posicio	Typhoeus. Vnus ex gigantibus
Thestylis. No. prop. forminx	Tyriathinus. a. ũ. Cosa de color violas
Thetis. idis. La madre de Achilles	Tyrimis. intos. opp. est Pelopónesi (do.
Thymus. i. Por el tomillo mata	Tyrus. i. Vna ciudad de phenicia
Thyphis. El gouernador de la naue de	Tiran. anis. Sol, aut vnus ex Titanibus
Argos.	Titilo. as. Por hazer cosquillas
Thyphon. onos. Especie de cometa	Titillatus. us. Las mesmas cosquillas
Thoas. antos. Rex Lemni insule	Titirus. i. Nób. prop. de vn pastor
Thominx. incos. Por la tomiza	Tiopolemus. Hijo de Hercule s y Asio
Thops. pos. interp. Adulator	Tmolus. i. Mons Lydiæ (cha
Thorax. acis. Las coracas, o jubon	Tofus. x. Por la tofa, o piedra arenisca.
Thos, thoos. interp. Lupus canarius	Toga. x. Vestidura de los Romanos.
Thrace. es. Vna region de Europa	Tomas. antos. Nomen viri celebre
Thrax. acis. Por el varon de alli	Tomos. interpretatur incisio
Thracin. inis. Vna ciudad de Boecia.	Tolle. is. sustul. Por alçar
Thracias. Ventus ex Thracia spirans	Yondeo. es. Por trasquilar
Thracon. onos. No. prop. virorum.	Tono. as. tonui. Por tronar
Thrax. eis. Por hombre de Thracia	Tonitru. trui. Por el trueno
Thraissa. x. Por muger de alli	Tonitru. indeclinabile. Por lo mesmo
Thraibulus. i. Laconfuit.	Topica. orum. Libros son de Logica
Thrix. cos. interp. Capillus	Torcular. aris. El torno de hullillo
Tule. es. Vna isla septentrional	Toretuma. atis. El vaso hecho de torno
Thus, thuris. Por el encienso	Torqueo. es. Por atormentar, o torcer.
Thiaras. x. Mitra regum.	Torquis. is. Por el collar de oro
Tibia. x. Por la flauta	Torris. is. Por el tizon, o torrezno
Tibicen. inis. Por el que la tañe	Tot. inclinab. pluraliter. Por tantos
Tibur. vris. Vna ciudad de Italia	Toxotes. x. interp. Sagitarius.
Ticinus. i. Vn rio de Lombardia	Toxotis. idos. Sagitaria.

Trado

Trado
Trado
Trag
Tragi
Trahe
Tram
Tram
Trap
Trase
Trebe
Trem
Tres
Treu
Tribu
Tribu
Tribu
Tribu
Trica
Trich
Trice
Trici
Trice
Trice
Triet
Trier
Trige
Trige
Trige
Trige
Tryg
Tripe
Tripl
Tripl
Tripe
Tript
Trite
Trigu
Triqu
Triuni

INTRODVCTIONVM.

Tradó.is.tradidi.Por traſpaſſar	Troas.adis.Vna region de Thracia
Traduco.is.Por traspasar,o acufar	Troezen.entis.oppidum Attice
Tragædia.x.Carmen eſt tragicum.	Tros.tros.Vri Troianus & rex
Tragula.x.por el paſſador	Trucido.as. Por matar deſpedagando
Traho.is.traxi.por arraſtrar.	Trudo.is.por empuxar
Trames.itis.Por la vereda, o camino	Trutina.x.El peſo, o balança grande.
Trans.præpoſitio.por allende	Trux,truels.Por coſa terrible.
Trapezus.untos. Ciuitas eſt Thraciæ.	Tuba.x.por la trompeta
Traſena.x.por la veatana	Tubicen.iſis.Por el que la tañe
Trebia.x.Vn rio de Lombar dia.	Tubinina.x.Por la que la tañe
Tremo.is.por temblar temiendo	Tuber.eris.Por la turba de tierra.
Treſſis.por tres aſſes moneda	Tuder.eris.Vna ciudad de Italia
Treuir.i.pueblos ſon de Francia	Tuders.tis.Coſa de aquella ciudad.
Tribulum.i.por el trillo para trillar	Tueor.eris.Por mirar,o defender
Tribulus.i.por el abroſo	Tugurium.i.Por cabaña,o choça
Tribus.por el tribu,o linage	Tumulus.i.Por el cerro, o ſepultura
Tribachys.cos.interp.Tribrenis	Tumulus.us.por el alborcio
Trica.x.Caz carria,o hetradura	Tundo.is.Por tundir,o herir
Trichæ.arum.por los cabellos	Tunica.x.Por veſtidura interior
Triceni.x.a.por cada vno treynta	Turgeo.es.Por hinchariſe.
Tricies,aduerb.por treynta vezes	Turritus.a.ũ.Por coſa torrecada.
Triceps.itis.Coſa de tres cabeças	Turtur,utis.Por la tortola,aue.
Tricorpor.oris.Coſa de tres cuerpos	V.
Trieteris.idis.Eſpacio de tres años.	Vacia.x.Por el cañoſo
Triens.tis.La tercera parte de doze	Vacienus.i.Aquillo meſmo.
Trigæ.arum.Carro de tres cauallos	Vacillo.as.Por bambonear.
Trigeſis.por treynta aſſes moneda	Vacinium.i.Por violeta negra
Trigon.Figura de tres rincones, o Isla	Vado.is.por yr camino
Trigenus.a.um.por lo meſmo	Vadum.i.por el vado del rio
Trygon.onis.vn cierto peſcado	Vaſer.a.um.por coſa aſtuta
Tripes.edis.Coſa de tres pies	Vagio.is.por llorar el niño
Triphon.onos.No.prop.viri celebre	Valde,aduerb.por muy mucho
Tripudium.i.por corro,o dança	Vales.entos.Nomen proprium viri.
Tripes.odis.Atafor.meſa de tres pies	Valux.arum.por las puertas grandes
Triptoton.por coſa de tres caſos	Vannus.i.por la garanda,o harnero
Triton.onis.por vn dios del mar	Vapidus.a.um.Coſa deſuaneſcida
Triquetra.x.por Sicilia,iſla	Varus.a.um.por coſa tuerta
Triquetrus.a.ũ.Coſa de tres rincones	Vatix.icis.por el fluido de las venas
Triuicus.i.Vn lugar cerca de Roma	Vas.dis.por el ſiador de la perſona.

VOCABVLARIVM.

Vas. is. Por el vaso.	Vestras. atis. Lo de vsta tierra, o vsta.
Vates. is. Por el adeuino por instinto	Veternus. i. Por la hidropeluz
Vaticanus. i. vn monte de Roma	Veto. as. vetui. Por vedar
Vber. eris. Cota fertil, o fertilidad, o te	Vetus. eris. Por cosa vieja
Vectis. is. Por la barra de hierro.	Vibex. icis. Por señal de golpe
Vestigal. alis. Por la renta, o alcauala.	Viburnum. i. Vna especie de mimbre,
Vectis. insula est Oceani Britannici.	Vicies. aduerb. Por veynte vezes
Vehementer. aduerb. Por muy mucho.	Viceni. x. a. Por cada veynte.
Veho. is. Lleuar a cuestras, o encima.	Vicem. a vice. Por vez de la fortuna.
Vello. is. vullu. Arrancar.	Vicus. vici. Por el aldea
Vellus. eris. Por el vellocino	Vidua. viduæ. Por la biuda
Velut, veluti. coniuñciones. Así como	Victus. a. um. Por cosa marchita
Venastrium. i. Lugar de Campania	Vigessis. is. Por veynte asses moneda
Veneficus. i. Por el que es hechizero	Vigil. is. Por velador, o veladora
Veneo. is. iui. Por ser vendido	Vinasium. ij. El granillo de la vna
Vener. a. ñ. Cosa parda, o de Venecia.	Vinatia. o rum. Las fiestas del vino.
Venilia. x. La nympa madre de Turs	Vincio. is. vixi. Por atar
Ven. eris. La diosa delos amores (no)	Virus. i. Por hedor, o pongoña
Ver, veris. Por el verano.	Viriatus. i. Por vn capitán de España
Verbena. x. La grama propriamente	Vis, vim, o vis, a vi. Por la fuerza
Verber. eris. Por el agore, o vara.	Viseum. i. Liga para tomar paxaros
Vercingetorix. gis. vn principe Fráces.	Viscus. eris. Por la carne, o entrañas.
Vereor. eris. Por temer con vergüenza.	Visto. is. Por yr auer
Verna. x. El steruo, que nasce en casa	Vitacula. x. Por la vid pequeña
Vernus. a. um. Cosa de verano	Vitiscor. eris. Por veagar se
Verona. x. Por vna ciudad de Italia	Vlcus. eris. Por llaga con podre.
Verris. is. Por el berraco.	Vlgo. inis. La humedad de la tierra.
Verro. is. Por batter, o razer.	Vltor. oris. Por el vengador
Verliscor. aris. Por hazer versos.	Vltrix. icis. Por la vengadora
Versus. præpositio. Por hazia	Vltra præpositio. Por allende
Veruex. ecis. Por carnero	Vnedo. onis. Por el madroño
Vern. indeclinabile. Por el asfadero	Vnguen. inis. por la grossura
Verragus. i. Por el podenco	Vnio. vnica is. por la perla.
Vertigo. inis. El remolino, o desuavesco	Volucris. is. por el aue.
miento.	Volucer. cris. cre. Por cosa ligera.
Verto. is. Boluer alguna cosa.	Voluo. is. por boluer enderredor
Vesens. i. Por vn monte de Campania.	Volubilis. e. por lo que asíse buelue.
Vesuiuius. i. Por aquel mismo monte.	Volusus. ij. No. prop. vici.
Vesper. is. Por la tarde, o luna, o estrella	Voluo. x. ocis. Por el gusano rebolton.

INTRODVCTIONVM

Volux. cis. Por vn varon de Africa
Vomis. is. Vomer. eris. Por la reja
Vomo. is. vomui. Por vomitar
Voueo. is. Por hazer voto
Vpupa. x. Por la habubilla, aue
Vrbis. bis. Por la ciudad de edificios
Vro, vris. vñ. Por quemar
Vrtica. x. Por la hortiga yerua
Vrgeo. es. Por constreñir
Vsq. pra. postio. Por hasta
Vtica. x. por vn lugar de Africa
Vter. a. um. Por qual dedos
Vter, vtris. Por el odre del vino
Vulcanalia. orū. Fiestas erū de Vulcar
Vuln⁹. eris. Por herida con sangre (no
Vulpes, vulpis. Por la raposa
Vultur. uris. Por el buytre
Vxor, vxoris. Por la muger casada

X Enios: interp. Hospes
Xenini. ij. Por el presente del
 huésped.
Xeros, interp. Siccius.
Xerampetinus. a. um. Por cosa verde
Xerolophos. Por ossario de muettos
Xilon: interp. Ligatm.

Z Arinth⁹. Insu. in mari Ionio
Zephyras. i. Por el viento oc
 cidental.
Zelotypus. Por el celoso
Zeu. zenos. interp. Iupiter
Zeuma. atis. Y na figura de gramatica
Zeus. deus. interp. Iupiter
Zeta la yltima letra del A. B. C.
Zona. atos. interp. Cingulum.

Vocabularij introductionum finis.

FIN ANTONII NEBRISSENSIS
 laudem non indebitam.

TETRASTICHON.

*Vt quondam tacuit Latie facundia lingue,
 Cum fuit Antonij cesa manus gladijs.
 Sic scelus hoc solers Antonij cura piavit,
 Quamq; prior vitam sustulit, ille dedit.*

¶ Legia

EGLEGIA DE PATRIAE ANTI-
quitate, & parentibus auctoris.

Est Locus Hesperie, quā Bethis arundine cinctus
In leuam campos influit: atque tenet
Dixerat hūc æstus fluuiio stagnante vetustas.

At vero Albinam sæcula nostra vocant.

Hic varium genus & volucrum maris: atque paludis.

Excludit foetus, incubituq; fouet.

Haud procul hin colitur muro Nebrissa vetusto,

Quam Bacchus posuit litus ad Oceani.

Namq; ferunt Semele genitum Gangetide victa.

Inuasisse feros Hesperie populos.

Et socio amisso: à quo Lusitania nomen

Duxerat, in Calpes littora vertit iter.

Dum vehitur currū per inhospita tesquam maris mæ.

Que sequitur Tigris, deficit, atque sitit.

Et curtus panda residens Silenus a fello,

Et varia lynces, Menades, & Satyri.

Ventum erat ad speculā, que fontinalia dicunt

Indigene, diuus nunc Benedictus habet.

Ad strepitum lymphæ Nebris prior arrigit aures,

Et cauda ludens præuia monstrat iter.

In gelidos latices, & amœnam frondibus umbram.

Et fontes sacros arida turba ruit.

Cumq; resecta cohors vndis salientibus esset.

Captus amore loci dicitur esse Pater.

Concilioque habito, satyris dixisse vocatis.

Atque

Atque Mimalloneis, cætera turba silet.
Accipite ò comites: lætaſque aduertite mentes.
Hic mihi collis erit religione ſacer.
Nec tam Nyſa mihi, natusque ad ſacra Cithæron.
Gratus erit, quantum à Nebride dictus ager.
Nec qui plus Baccho, qui ſe plus iactet oliuo.
Et Cereris flauæ meſibus, atque fauis.
Quare agite ò Satyri, nocturna repo ſcite ſacra:
Et vos Baſſarides hunc celebrate locum.
Iam Tartheſiacas Titan deſcendit in vndaſ.
Et feſſos curuo littore ſoluit equos,
Inuadit thyrſos: reſonant vlulatiſ agri.
Et te Bacche vocant, & tua ſacra canunt.
Inſomneſq; trahunt Bacchantes orgia: donec.
Cedere luciferum cogeret orta dies.
Eſt prope monticulus ſurgens clementer in aſtroſ.
Parte tamen reliqua præcipante latuſ.
Hic promiſſa pater fundauit mœnia Bacchuſ:
Nebriffanq; vocat Nebridis auſpicio,
Quæ cum polleret Roderico rege: furoreſ
Diruerant Libyci: nunc renouata vigeſ.
Hic domuſ, hæc patria eſt, hic me genuere parenteſ.
Ingenui, & media conditione parſ.
Nam mihi Ioanneſ pater eſt, Catharinâq; mater.
Debemuſ patriæ: pluſ tamen illa mihi.
Illa mihi dedit hunc vitæ mortaliſ honoreſ:
Sed ſtudijs noſtriſ illa perenniſ erit.
Finis.

ANTONII NEBRISSEN SIS SALVTATIO
ad patrium suam multis ante annis. nō visam, & memorata infan-
tia sua: facta quoque excusatione tā lōge morā, pollicetur se post
emeritos suae professionis annos in patriam ruditurum.

S Alue parua domus, pariter saluete Penates:
Atque Lares, ortus conscia turba mei.

Hic primum rosei vitales luminis auras

Carpimus: hic nutrix vbera prima dedit

Hic mihi nascenti primum risere parentes:

Vagitusq; meos audiit iste locus.

Hic fuerunt cunae: quae me mulsere iacentem:

Hic cecint mater carmina, dum vigilio.

Excollo patris onus hic praedulce pependi.

Et matris gremio sarcina grata fui.

Repsimus hic pueri, breuis haec tulit area primum.

Quadrupedem, teneas sustinuitque manus.

Hic primum steteram bipes, et epitacla quassans,

Blandicias matri, blasa quae verba tuli.

Hic locus infantem paribus coludere vidit,

Perdere, & ancipiti vincere sorte nuces.

Hic ferta ludens equitavi in arundine longa.

Atque trochiscus erat maxima cura mihi.

Accipe me reducem per tanta pericula vectum:

Postque annos multos accepit me reducem.

Accipe me reducem, nec dedigneris aulmum,

Qui tibi magnus honos, gloria magna fuit.

Nec mihi sucense pietas patrieq; patrisq;

Quod genitale solum visere lentus eram.

Quodq;

10
fan
post

Quodq; tuo carni tam longo tempore vultu
Qui mihi debueras numinis esse loco.
Nam si complexu me detinisset inertem
Duleis amor patriæ, dic, quid vterque foret
Illa quidem multos latuisset forte per annos
Obscurumq; esset nomen in orbe meum.
Litterulis vero nostris nunc viuunt vterque,
Et famam nobis secula multa dabunt.
Idque peragrato tantum sumus orbefecuti:
Dum profugi sequimur: quod didicisse iuuat.
Sed si frigida mors mihi non abruperit annos,
Climiticam legem si superare datur.
Si datur emerito musis tranquilla senectus.
Nec properat Lachesis frangere sua color:
Que genuit tellus: que me tulit vberibus largo.
Componet cineres, excipietque meos.
Hic vite portus: requies hic certa laborum:
Hic mihi defuncto dulce leuamen erit
Hic ubi casta iacet mater, pariterque sorores:
Quas imminaturo funere mors rapuit:
Nam quid ego de te frater charissime dicam.
Qui bene pro Christi religione iaces?
Qui bene pro patria cecidisti, informe cadauer
Vulturibus suis dans, animunque Deo?
Hic ubi cum proavis & auis pater ipse iacebit,
Hic ubi permixto puluere tota domus.
Ut quoniam vobis carui, dum vita manebat.
Orbatus saltem lumine, morte fruatur.

FINIS.

¶ Aethereum quicunque cunis conscendere regnum,

Ex his difficilem tu tibi sune viam.

GRANATENSIS.
In ædibus Aelii Antonij Nebriffensis.
M. D. LXXXI.